



En växande kommun med nya möjligheter.

Kommunledningen i Örebro s övergripande strategier
och budget 2018 med plan för 2019–2020.



Beslutad av Kommunfullmäktige, den 25–26 oktober 2017
Ärendenummer: Ks 670/2017

BILDER FRAMSIDA

Översta raden
Mitten från vänster

Nedersta från vänster

Musikhjälpen, foto Andreas Lundgren
Venastugan, foto Mikael Ramnerö
Lyra, foto Lars Anfinset, Ett Ark Arkitektur
Bergslagsleden, foto Ove Lundqvist
Örnsro Trästad, foto Slättö Förvaltning AB och arkitektkontoret C.F. Møller Sverige AB
Trädgårdarna vård- och omsorgsboende, foto Andreas Lundgren

Innehållsförteckning

Framtidsarbetet fortsätter.....	2
Vad innehåller detta dokument	3
Processen för styrning, uppföljning och utveckling	4
Strategiska områden.....	5
Organisation, roller och ansvar	8
Förutsättningar för nämnderna	10
Förutsättningar för planperioden 2018-2020.....	11
Ekonomiska styrprinciper för Örebro kommun	13
Kommunens resurser.....	21
Ekonomisk plan 2018-2020.....	25
Resultatbudget.....	26
Taxor och avgifter.....	30
Investeringsprogram 2018-2021	31
Det kommunövergripande arbetet	36
Arbetsmarknad	51
Ett näringsliv för hållbar tillväxt.....	55
Sveriges ledande miljö- och klimatkommun.....	61
Budgetdirektiv för de kommunägda bolagen.....	65
Programområde Barn och utbildning.....	76
Programområde Social välfärd.....	87
Programområde Samhällsbyggnad	98
BILAGOR	
Uppföljning och analys	Bilaga 1
Förändring av driftbudgetram	Bilaga 2
Investeringsprogram.....	Bilaga 3
Avfallstaxa 2018	Bilaga 4

Framtidsarbetet fortsätter

Det går bra för Örebro kommun. Vi är en kommun i mycket stark tillväxt och det arbete som vi gör får uppmärksamhet långt utanför kommungränserna. Örebro växer både till antalet människor och som nav för handel, logistik och företagande. Arbetslösheten sjunker och kostnaderna för försörjningsstöd har minskat under flera år. Detta ger goda förutsättningar för det fortsatta arbetet med att erbjuda en trygg och god välfärd för alla som bor här. Men det ställer samtidigt stora krav på att bygga ut kommunens verksamhet. Mellan 2015 och 2020 kommer vi behöva skapa plats för 3700 fler barn och elever i förskola och skola samtidigt som behovet att bygga ut vårdboenden och gruppbostäder är stort.

Örebro ska fortsätta att utvecklas och samarbete är nyckeln för att komma framåt. I alla sammanhang där vi medverkar ska Örebro kommun ha en aktiv roll. Vi vill skapa förutsättningar för ett långsiktigt arbete som möjliggör reformer som håller mer än en mandatperiod.

Det ska finnas förutsättningar att bo såväl i staden som på landsbygden, med en bra servicenivå. När hela kommunen växer ökar möjligheterna att stärka välfärden och livskvaliteten för människor som bor här. Fler jobb och en fortsatt utbyggnad av nya bostäder är de nycklar som behövs för att Örebro ska kunna fortsätta att växa.

Vi ska förvalta våra gemensamma resurser på ett långsiktigt hållbart sätt. Kommunens verksamheter ska få långsiktiga besked för att på bästa sätt utveckla kvaliteten och innehållet. En förutsättning för att kommunen ska klara en välfärd av hög kvalitet är att vi har en stark ekonomi och att vi orkar fortsätta att effektivisera verksamheten. Det betyder att vi under kommande år kommer att ha behov av att både tillföra mycket nya resurser samtidigt som verksamheten måste fortsätta att effektiviseras. Ett sätt att nå en mer effektiv och modern organisation är genom att ligga i framkant när det gäller digitalisering. I föregående budget gjordes en omfattande satsning på digitaliseringsarbetet i syftet att bidra till en enklare vardag för privatpersoner, företag och organisationer, en smartare och öppnare förvaltning som stödjer innovation och delaktighet samt bidra till effektivitet i verksamheten. Det arbetet kommer fortsätta under kommande år.

Skolan, barnomsorgen och äldreomsorgen växer i snabbare takt än kommunen i övrigt. I budget för 2018 läggs 300 miljoner kronor mer på de kommunala välfärdsverksamheterna än året innan. Att kommunen kan hantera sådana volymökningar är en styrka. Att fortsätta arbetet med att genomföra den största utbyggnaden av förskola, skola och omsorg sedan 60-talet samtidigt som vi fortsätter att utveckla kvaliteten i välfärden är en av våra största utmaningar. Inom skolan fortsätter den långsiktiga satsningen för att höja skolresultaten med målet att vara topp 25 2025. Utan en fungerande välfärd blir vi inte en attraktiv kommun. Man ska vara trygg i att man kan leva ett värdigt liv i Örebro.

Det är hög tid för Örebro kommun att inse att vi är på väg mot en framtid som en större kommun. Med en modern och öppen stad där alla människors lika värde och grundläggande mänskliga rättigheter ska präglade kommunen idag och i framtiden. Till år 2026 beräknas antalet invånare öka med drygt 20 000 till knappt 169 000. Kommunens vision är att bli Skandinaviens mest attraktiva medelstora stad. Det innebär att tillväxten i sig inte är något självändamål – det är att människor och familjer trivs och att företag och föreningar utvecklas i kommunen som är det eftersträfvärdiga resultatet. Nu lägger vi grunden för att Örebro ska stå ännu starkare i framtiden.

Kenneth Nilsson
Socialdemokraterna

Lennart Bondeson
Kristdemokraterna

Per-Åke Sörman
Centerpartiet

Vad innehåller detta dokument

Du håller nu Örebro kommuns budget för 2018 i din hand. Budgeten innehåller texter om vad den kommunala organisationen ska arbeta med under året som kommer. Längre bak i dokumentet finns också de siffror som beskriver vilka pengar som går till vad inom kommunens stora verksamhet. Sammanlagt omsätts ca 8 miljarder kronor i Örebro kommun, så det är en stor verksamhet det handlar om.

Inledningsvis beskrivs Örebro kommuns styrmodell, som började gälla 2012. Modellen redovisar vilka övergripande strategier som kommunen arbetar med och vilka mål som ska uppnås under mandatperioden. Vad som ska uppnås formuleras i ett antal målområden. Verksamheten som kommunen bedriver ska varje år utvecklas för att nå målen för mandatperioden.

Därefter följer genomgångar av vad som ska ske i den kommunala verksamheten under 2018-2019 med utblick mot 2020. Dessa genomgångar delas upp i flera kapitel. Den kommunövergripande verksamheten, där arbetsmarknad, näringsliv och klimatarbete ingår, beskrivs för sig. Ett särskilt fokus läggs på arbetet som sker inom de kommunala bolagen. Verksamheten inom de tre programområdena Barn och utbildning, Social välfärd och Samhällsbyggnad redovisas därefter var för sig.

Det är de tre politiska partierna Socialdemokraterna, Kristdemokraterna och Centerpartiet som står för utformandet av innehållet i denna budget. De partier som är i opposition i Örebro kommun skriver fram egna budgethandlingar, som ställs mot denna i samband med att budgeten behandlas i kommunfullmäktige.

Om du som läser budgeten har frågor eller förslag rörande budgeten är du välkommen att ringa till kommunalrådskansliet. Ring till kommunens Servicecenter på telefonnummer 019-21 10 00 och be att få tala med ett kommunalråd i kommunledningen.

Processen för styrning, uppföljning och utveckling

Örebro kommuns huvudsakliga uppdrag är att erbjuda välfärd, service och tjänster av hög kvalitet till kommunens invånare i livets olika skeden. Ett annat viktigt uppdrag är att ha en ledande roll i arbetet med att utveckla Örebro och Örebroregionen i samverkan med andra aktörer – kort sagt att stärka kommunens varumärke för att understödja tillväxt, ökad sysselsättning och därmed en stärkt välfärd. För att lyckas med detta krävs en god styrning av verksamheten. Nedan redogörs för hur styrmodellen för Örebro under mandatperioden 2016-2018 är utformad.

Processen för styrning och uppföljning ska stödja verksamheternas arbete med att nyttja resurserna effektivt och tillhandahålla tjänster med god kvalitet.

Ett system för utvecklingsarbetet

Styrningen sker utifrån fyra strategiska områden. Till respektive strategi knyts en rad målområden och mål som gäller för perioden 2016-2018. Varje år ska målen mätas av mot de av kommunfullmäktige beslutade indikatorerna. Kommunen arbetar ständigt med att anpassa indikatorerna för vad som ska mätas och hur det mäts. Detta för att driva arbetet med att fullfölja styrmodellens intentioner på ett så bra sätt som möjligt. Det innebär att respektive politisk nivå, det vill säga programnämnder och driftnämnder, gör anpassningar inom ramen för de kommunövergripande indikatorerna så att de formuleras och målsätts anpassat till respektive nämnds verksamhetsuppdrag.

För att strategierna ska ge kommunen kraft krävs det att hela kommunkoncernen jobbar mot de angivna målen. Uppföljningen inom kommunen ska visa måluppfyllelse för både ansvariga driftnämnder, programnämnder och helheten. Senare i dokumentet anges vilka indikatorer som följs upp och rapporteras till kommunfullmäktige respektive kommunstyrelsen eller programnämnder. Uppföljningen ska innehålla en analys över sambanden mellan vidtagna åtgärder och uppnådda resultat samt vilka förbättringsåtgärder som verksamheten planerar för kommande budgetår.



Strategiska områden

Strategiområde 1 - Hållbar tillväxt

Örebro kommun ska verka för både tillväxt och minskad klimatpåverkan. Den hållbara tillväxten är central för att klara kommunens utmaningar i dag och imorgon. Örebro ska vara en kommun som anstränger sig för att företag ska kunna etablera sig, växa och utvecklas inom kommunen. Goda kommunikationer är en förutsättning för en fungerande vardag.

Målområde 1

Under perioden ska sysselsättningen öka. Örebro kommun stärker samverkan med näringslivet och genom nya arbetsformer ökas insatserna för fler människor i sysselsättning. Örebro kommun ska också tillsammans med grannkommunerna utveckla vårt gemensamma arbetsmarknadsområde. Nyföretagandet ska öka och arbetet med att försörja näringsliv och offentlig sektor med rätt kompetens ska stärkas. Genom partnerskap ska kommunen samverka med näringsliv och andra offentliga aktörer.

Målområde 2

Örebro kommun ska vara en ekologiskt hållbar kommun. Örebro ska arbeta för att minska kommunens klimatpåverkan och skapa förutsättningar för att medborgarna aktivt ska kunna delta i det arbetet.

Målområde 3

De ska vara enkelt för medborgare och företag att få kontakt med kommunen. Örebro kommun ska vara öppen, tillgänglig och ge snabba svar. Kommunen ska arbeta för en enklare vardag för privatpersoner och företag, en smartare och öppnare förvaltning som stödjer innovation och delaktighet samt hög kvalitet och effektivitet i verksamheten.

Målområde 4

Goda kommunikationer är en förutsättning för en fungerande vardag för många. Örebro ska verka för att kommunikationer till och från staden binder samman arbetsmarknadsregioner i Mellansverige. Den digitala infrastrukturen inom Örebro kommun ska utvecklas.

Målområde 5

Bästa möjliga resursutnyttjande ska eftersträvas inom den kommunala förvaltningen. Arbete med ständiga förbättringar ska präglade verksamhetens alla delar. Den kommunala ekonomin ska vara långsiktigt hållbar. Örebro kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare med hög kvalitet på välfärden för medborgarna.

Strategiområde 2 - Människors egenmakt

En människa som själv får vara aktiv i att forma sitt eget liv mår bra. En människa som har drivkraft att utveckla sig själv och sin omgivning ska få möjlighet till det. Örebro kommun ska bli bättre på att släppa lös den kraft som finns hos medborgare som kan och vill bidra till kommunens utveckling. I Örebro får alla möjligheter.

Målområde 1

Människors möjlighet att påverka sin egen vardag ska öka. Örebro kommun ska stärka sin dialog med medborgarna inför politiska beslut. Medborgarnas möjlighet att välja utförare av olika tjänster ska fortsätta utvecklas.

Målområde 2

Människors ojämlika livsvillkor i våra stadsdelar ska minska. Insatser för att utjämna skillnader och knyta ihop staden ska göras. Kommunens verksamheter ska särskilt samverka för att utveckla stadsdelarna på väster.

Målområde 3

En meningsfull fritid med möjligheter till eget engagemang bidrar till livskvalitet. Örebro kommun tar ansvar för att förenings- och kulturlivet fortsätter att utvecklas. Samverkan med det civila samhället ska stärkas.

Målområde 4

Örebro kommun ska verka för alla människors lika värde. All form av diskriminering ska motarbetas inom Örebro kommun. Kommunen ska verka för starkt jämställdhet och för att de mänskliga rättigheterna respekteras och efterlevs inom verksamheten.

Strategiområde 3 - Barns och ungas behov

Alla barn förtjänar en god barndom och en trygg och utvecklande skolgång. Genom tidiga insatser och förebyggande arbete med såväl fysisk som social och psykisk ohälsa, kan fler barn och unga få en bra uppväxt och ett mer hälsosamt liv. En faktor som har stor och negativ effekt på barn och ungas uppväxt är barnfattigdom. Genom samordnade insatser från olika samhällsaktörer ska alla barns möjligheter till goda uppväxtvillkor stärkas.

Målområde 1

Alla barn och ungdomar ska ges förutsättningar att klara godkända resultat i skolan. Barn och ungas välmående ska stärkas, med särskilt fokus på unga tjejer.

Målområde 2

Förskolan i Örebro kommun ska hålla högsta kvalitet. Förskolan ska vara en omsorgsfull och trygg plats för barnen, med god pedagogisk verksamhet.

Målområde 3

Örebro kommun har ett ansvar för att kompensera barns ojämlika uppväxtvillkor. Barnfattigdomen ska minska. Kommunen ska tillsammans med föreningslivet, näringslivet och de kommunala bolagen verka för att fler barn och ungdomar får en meningsfull fritid.

Strategiområde 4 - Trygg välfärd

Välfärdsinsatser i en kommun skapar kvalitet för enskilda människor. Det skapar också kvalitet för samhället som helhet och då stärks hela Örebro. Örebro ska vara en kommun där människor vill växa upp, arbeta och bli gamla. Då krävs en trygg välfärd så att människornas upplevda trygghet ökar.

Målområde 1

Örebro erbjuder en trygg och god omsorg för alla äldre och människor i behov av stöd. Möjligheterna att för brukare av kommunens välfärdstjänster att själva påverka sin vardag ska öka och kvaliteten på omsorgen ska höjas.

Målområde 2

En god tillgång på bostäder är en förutsättning för att Örebro kommun ska kunna fortsätta att växa. Kommunen ska underlätta så att fler bostäder kan byggas.

Målområde 3

Örebro ska vara en trygg kommun för kvinnor, män och barn. Stadsmiljön ska utvecklas så att tryggheten ökar och de kommunala verksamheterna ska verka för att understödja medborgarnas trygghet. Kommunen ska vara en viktig aktör i det brottsförebyggande arbetet.

Organisation, roller och ansvar

Den politiska styrningen sker genom beslutsfattande i fullmäktige, styrelser och nämnder. Grundläggande ansvarsfördelning mellan olika organ framgår av kommunallagen och aktiebolagslagen. Uppdrag och ansvarsfördelningen för de politiska organen i Örebro kommun framgår av kommunens reglementen. Bolagen styrs av ägardirektiv och bolagsordningar.

Tjänstemannaledningens uppdrag är att ansvara för beredning och verkställighet av politiska beslut. Hur detta ska ske regleras bland annat i delegationsordningar och i kommunens styrdokument.

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar i ärenden av principiell betydelse för kommunen och fastställer vision, långsiktiga mål och strategiska utvecklingsområden samt övergripande program och planer, framför allt kommunens budget och översiktsplan. Fullmäktige anger i samband med budget även uppdrag och konkreta mål för kommande år och följer upp dessa. Fullmäktige lägger fast reglementen, bolagsordningar och ägardirektiv samt beslutar i frågor om ansvarsfrihet. Fullmäktige fastställer delårsrapporter och årsredovisning och beslutar om ansvarsfrihet för styrelsen och nämnderna. Revisionen granskar på fullmäktiges uppdrag om kommunens verksamhet sköts på ett ändamålsenligt, effektivt och säkert sätt.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen ansvarar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning samt utövar uppsikt över nämnder och bolag. Kommunstyrelsen leder och samordnar kommunens samlade verksamhet. I Kommunstyrelsens uppdrag ingår att under året, i konsekvens med fattade beslut, ombudgetera mellan nämnder inom ramen för beslutad budget för verksamhetens nettokostnad. De svarar också för planering och uppföljning av kommunens, de kommunala bolagens samt kommunalförbundens, med fleras, ekonomi och verksamhet. Kommungemensam utveckling sker även med stöd av tre programnämnder. Kommunstyrelsen rapporterar till Kommunfullmäktige.

Kommunstyrelsens utskott för Näringsliv och Tillväxt

Kommunstyrelsens utskott för Näringsliv och Tillväxt ansvarar för att bereda ärenden till kommunstyrelsen. De ansvarar också för att fatta beslut inom områdena näringsliv och marknadsföring av kommunen, frågor kring mänskliga rättigheter, samverkan med civila samhället, internationella frågor, universitet, forskning och utveckling, klimatfrågor samt förtur till kommunens tomtkö. Utskottet rapporterar till Kommunstyrelsen.

Programnämnder

De tre programnämnderna är Barn och utbildning, Social välfärd samt Samhällsbyggnad. Programnämnderna har ett utvecklingsuppdrag inom sitt programområde. Deras uppgift är att säkerställa en samlad utveckling och se till att en uppföljning sker inom respektive område enligt de mål, ramar och direktiv som anges av kommunfullmäktige och kommunstyrelse. Programnämndernas uppdrag är att inom sitt område planera, tilldela resurser och ha uppsikt över verksamheterna och säkerställa att medborgarna erbjuds kommunal service på lika villkor oavsett utförare av tjänsten.

Programnämnderna har även ansvar att följa samhällsutvecklingen och ta de initiativ som krävs för en långsiktigt hållbar utveckling och god ekonomisk hushållning. De svarar också för att upprätthålla en god kontakt och dialog med medborgarna i syfte att bedöma behov och identifiera behov av utvecklingsinsatser. Nämnderna svarar också för att det finns kvalitetsledningssystem för respektive verksamhetsområde. De fastställer servicegarantier och svarar för resurstilldelning till

driftnämnder och externa utförare. Programnämnderna rapporterar till Kommunstyrelse och Kommunfullmäktige.

Driftnämnder

Driftnämnderna svarar för en samlad verksamhetsstyrning och uppföljning inom sitt ansvarsområde enligt mål, uppdrag och resurstilldelning som ges av kommunfullmäktige, kommunstyrelse och programnämnd. Nämnderna har ett ansvar att inom respektive verksamhetsområde arbeta med en systematisk verksamhetsutveckling och god ekonomisk hushållning. Ansvar och befogenheter delegeras till lägsta effektiva nivå. Nämnderna ska ha god kontakt och dialog med medborgare och brukare inför större beslut samt genomföra regelbundna uppföljningar bland brukare om uppfattningen av tjänsternas utförande. Driftnämnderna rapporterar till respektive programnämnd och Kommunstyrelsen/Kommunfullmäktige.

Bolagsstyrelser

Varje helägt företag har ett kommunalt uppdrag i sin bolagsordning och är en del av kommunens koncern. Styrelsen svarar för en affärsmässig och samlad verksamhetsstyrning och uppföljning inom sitt ansvarsområde enligt mål, uppdrag och ägardirektiv som ges av kommunfullmäktige och moderbolag. Styrelsen har ett ansvar att arbeta med en systematisk verksamhetsutveckling och god ekonomisk hushållning. Styrelsen ska genomföra regelbundna uppföljningar bland brukare/kunder om uppfattningen av tjänsternas utförande. Styrelsen rapporterar till moderbolaget, Örebro Rådhus AB.

Tjänstemannaledning

Kommundirektören är kommunens högste ledande tjänsteman och är chef för programdirektörer och förvaltningschefer samt VD i kommunens moderbolag. Kommundirektören svarar för beredning och verkställighet av övergripande karaktär samt svarar för uppföljningen för hela den kommunala verksamheten. I uppdraget ligger att leda och utveckla organisationen. Kommundirektören ska utveckla en helhetsyn för verksamheten och samordna programdirektörer, förvaltningschefer och bolagschefer inom kommunkoncernen. Kommundirektören rapporterar till Kommunstyrelsen.

Chefstjänstemännen ansvarar för att ta fram underlag och bereda ärenden för beslut samt att verkställa fattade beslut. Varje ledande tjänsteman har i sitt uppdrag ett ansvar att agera strategiskt, taktiskt och operativt och tjänstemannaledningen har ett gemensamt uppdrag att utveckling av kommunen utförs på de tre nivåerna.

Förutsättningar för nämnderna

Budget i balans

Kommunens budget ska vara i balans vid årets slut. När program- och driftsnämnder ser risker för ett överskridande ska åtgärder omedelbart vidtas. I samband med delårsbokslut 1 ska Kommunstyrelseförvaltningen redovisa förändringar i de ekonomiska förutsättningarna, som är av sådan art att en bedömning av behovet av en reviderad budget kan göras.

Prestationsbaserade ersättningar

Programnämnderna ansvarar för att resursfördelningen, så långt det är möjligt, utgår från faktiskt utförda prestationer oavsett om verksamheten är konkurrensutsatt eller inte. När en verksamhet upphandlas, eller om kundval erbjuds, behövs en neutral och tydlig grund för hur resurserna fördelas. Ersättning till externa utförare ska fördelas på samma grunder som till en kommunal utförare. Inom berörda verksamheter krävs resursfördelningsmodeller som bygger på mer detaljerade bakgrundsfaktorer och volymmått.

Resursfördelningsmodeller fastställs och tillämpas av respektive programnämnd.

Nämndernas program- och verksamhetsplaner

Av denna Övergripande Strategi med Budget (ÖSB), framgår planperiodens strategiska områden mot vilka nämnderna och bolagen ska sträva. Dessutom finns fastställda program och handlingsplaner som styr kommunens verksamheter.

Inom en given total resursram är det extra viktigt att väga samman de olika delarna och eftersträva en verksamhetsplanering som svarar upp mot de strategiska områden, perspektiv och intresseområden på ett sätt som tillgodoser behoven av helhet. Nämndernas verksamhetsplan med budget ska överlämnas till programnämnden eller kommunstyrelsen, som därefter gör en avstämning av nämndernas planer så att dessa ligger i linje med målen för kommunens utveckling.

Nämnderna ansvarar för att uppfylla sin del av uppföljning och rapportering av verksamheten enligt kommunens uppföljningsrutiner.

Förutsättningar för planperioden 2018-2020

Sammanfattning av ekonomiskt läge (Källa: Sveriges kommuner och landsting, SKL)

Tillväxt

Regeringen bedömer i budgetpropositionen att tillväxten i Sverige blir stark. Jämfört med vårpropositionen revideras tillväxten upp.

Det ser ut att bli en något starkare tillväxt 2017 och 2018 i de länder som är viktiga för Sveriges utrikeshandel, vilket bidrar till en starkare svensk export 2018.

Aktivitetsnivån i den svenska ekonomin har varit hög de senaste åren och det fortsätter ett tag till. Det är framförallt de inhemska delarna i ekonomin som utvecklats starkt. Den offentliga konsumtionen ökade kraftigt i samband med den stora flyktingkrisen. Investeringarnas andel av BNP är på den högsta nivån sedan början av 1990-talet och den höga befolkningstillväxten ställer krav på såväl bostäder som verksamhetslokaler. Nästa år bedömer regeringen dock att investeringarna växer i en långsammare takt eftersom nivån på investeringarna nu är så pass hög. Det finns även kapacitetsrestriktioner i byggandet.

Sysselsättning

Den starka utvecklingen på arbetsmarknaden håller i sig. Antalet sysselsatta väntas fortsätta öka snabbt 2017 och även relativt snabbt 2018. Sysselsättningsgraden, dvs. andelen sysselsatta i befolkningen i arbetsför ålder har ökat kraftigt. Den starka konjunkturutvecklingen och de åtgärder som nu genomförs medför en ökad efterfrågan på arbetskraft och arbetslösheten bedöms minska till 5,9 procent år 2018. Regeringen påpekar dock att det är en osäker prognos kring sysselsättningen.

Löneutvecklingen väntas trots den starka utvecklingen på arbetsmarknaden att vara dämpad. Även 2017 och 2018 väntas timlöneökningarna stanna på 2,7 respektive 3,8 procent vilket är lägre än genomsnittet 1993-2016.

Inflationstakten ökade under 2016 och första halvåret 2017, efter att ha varit låg under en lång tid. Ökningen förklaras av höjda priser på tjänster och tillfälligt höjda energipriser.

Kommunal ekonomi

Ekonomin i kommunerna har under ett antal år hållits uppe av engångsintäkter. AFA-medel har under ett flertal år förstärkt kommunens ekonomi och år 2015 och 2016 har extra medel för ökat flyktingmottagande förstärkt kassan.

Under 2017 förstärktes kommunens ekonomi med byggbonus och kommunens del av regeringens satsning på välfärdsmiljarderna. Detta tillsammans med att skatteintäkterna utvecklades gynnsamt bland annat med hjälp av en skattehöjning 2016 gör att ekonomin för närvarande håller sig på en god nivå.

Den demografiska ökningen och att skatteintäkterna ökar långsammare än tidigare gör dock att utmaningen att ha balans mellan kostnader och intäkter successivt blir större.

Det ökande demografiska trycket berör i princip alla kommunala verksamheter men särskilt i form av ökad andel barn/elever och en ökande andel äldre. Kostnader för dessa ökar inte enbart i form av förskolor, skolor och vård- och omsorgsboenden utan resulterar även ibland annat högre sociala kostnader samt högre kostnader för kultur- och fritidsverksamhet.

Ytterligare kostnader i och med en ökande befolkning är skötsel/utökning av parker, gator, naturvård mm som också är viktiga för att människor ska må bra i en växande stad.

Ekonomiska nyckeltal för perioden

	2016	2017	2018	2019	2020
BNP	+2,9 %	+3,4 %	+2,6 %	+2,0 %	+2,0 %
Arbetade timmar	1,7 %	2,0 %	1,3 %	0,6 %	0,6 %
Arbetslöshet	6,9 %	6,6 %	5,9 %	5,9 %	5,9 %
Timplöner	+2,4 %	+2,7 %	+3,0 %	+3,2 %	+3,4 %
KPI	1,4 %	+1,8 %	+1,7 %	+1,9 %	+2,0 %

Källa: SKL Cirkulär nr: 17/46

Ekonomiska förutsättningar för Örebro kommun

Skatteunderlag

Kommunens uppräknade skatteunderlag för 2018 beräknas till 31 320 miljoner kronor. Det är en ökning med 3,5 procent jämfört med 2017. Kommunens skattekraft är något lägre än riksnittet (93,4 % av medelskattekraften i riket) vilket innebär att kommunen är bidragstagare i det kommunala utjämningsystemet. Kommunens skattekraft har minskat med 0,4 procentenheter jämför med förra året.

Skatteintäkter och statsbidrag

Kommunfullmäktige kommer i och med beslut om budget 2018 fastställa skattesatsen för år 2018 till 21,35 kr. Skattesatsen är densamma som år 2017. En skattekrona motsvarar cirka 313 miljoner kronor år 2018. Kommunens skatteintäkter och generella statsbidrag för år 2018 beräknas öka med 367 miljoner kronor inklusive det beslutade extra statsbidraget på ca 96,7 miljoner kronor (varav 30,9 ingår i det generella statsbidraget) och 25 miljoner kronor i byggbonus. Motsvarande bedömda ökning år 2019 är nu 312 miljoner kronor. Vad den ännu ej beslutade höständringsbudgeten för 2017 och 2018 års ekonomiska budgetproposition kan ge till Örebro kommun presenteras nedan under Nya statsbidrag.

Byggbonus

Regeringen fattade 2016 beslut om införandet av ett statsbidrag till kommuner för ökat bostadsbyggande. Bidraget, som är tänkt att stimulera bostadsbyggandet för de kommuner som ansöker och uppfyller villkoren, är på totalt 1,3 miljarder för 2018. Jämfört med 2017 har det totala statsbidraget för att stimulera ökat bostadsbyggande minskat från 1,8 till 1,3 miljarder kronor.

Ekonomiska styrprinciper för Örebro kommun

Ianspråktagande av markeringar i eget kapital

I de senaste årens bokslut har Kommunfullmäktige beslutat om att ianspråka delar av årets resultat på ett sätt som har flerårig effekt. Genom att markera medel i eget kapital öronmärks medel för specifika ändamål. Från och med 2018 ersätts nämnden för kostnaderna i efterskott i samband med delårs- och årsbokslut, förutsatt att de är kodade enligt överenskommelse. Följande insatser finansieras genom ianspråktagande av eget kapital:

- AFA
- Digitalisering
- Sociala investeringar
- Reglering av resultat för intraprenader

Syftet med denna ändring är att renodla årets resultat från de poster som finansieras av markeringar i det egna kapitalet.

Igångsättningsbeslut investeringar

Investeringsprogrammet är fyraårigt. I samband med beslut om ÖSB tas beslut om investeringsprogram för år 1. För år 2-4 tas investeringsprogrammet som plan. För att starta upp investeringar som finns med i plan för år 2-4 krävs igångsättningsbeslut. Igångsättningsbeslut tas i samband med beslut om ÖSB i oktober eller vid revidering av investeringsprogram i juni.

Resultatöverföring till kommande år

Verksamhet (ej intraprenader)

Överföring av överskott görs med upp till 20 procent och underskott med 10 procent av resultatet, dock justeras resultatet för extraordinära intäkter och kostnader. Programnämnder omfattas inte av resultatöverföring mellan åren.

I ÖSB 2018 är 10 miljoner kronor avsatt för resultatöverföring från 2017 vilket är det maximala belopp som totalt kan föras över. Överstiger driftsnämndernas totala resultat för överföring det maximala beloppet, reduceras överfört resultat proportionerligt ner till maximibeloppet.

Verksamhetsresultaten ligger inte till grund för överfört ekonomiskt resultat till kommande år.

Intraprenader

Intraprenadernas ekonomiska resultat överförs i sin helhet till kommande och år är avsett för intraprenaden och finansieras via eget kapital. Inget budgetutrymme 2018 behöver därför anslås. År 2016 tillkom en ny regel för intraprenadernas överförda resultat. Regeln innebär att intraprenaden maximalt får ta med sig motsvarande 7 procent av årsbudgeten som ett ackumulerat resultat under tre år. Intraprenader med underskott får med sig hela underskottet till nästkommande år.

Eventuella måluppfyllelsekrav för verksamhetsresultaten påverkar inte det ekonomiska överförda resultatet.

Övrigt

Internräntan för år 2018 ligger kvar på 2,0 procent. Det interna personalomkostnadspålägget för år 2018 kommer att öka till 39,6 procent med anledning av ökade pensionskostnader. I budget 2018 finns utrymme för den ökade kostnaden men kompensation till nämnderna ombudgeteras efter årsskiftet då personalkostnadsunderlaget kan tas fram.

Utdelning kommunala bolag

I Övergripande Strategi och Budget 2018 ingår utdelning från de kommunala bolagen med totalt 44 miljoner kronor. Örebroportens utdelning uppgår till 24 miljoner kronor och Örebrobostädens till 11 miljoner kronor. Nytt från och med 2018 är Futurums utdelning på 9 miljoner kronor.

Finansiering av VA och avfallsverksamhetens investeringar

Tekniska nämnden redovisar varje år förslag till investeringsbudget för VA- och avfallsverksamheten i kommunens investeringsprogram. Anslag för pågående investeringsobjekt kan efter prövning överföras till nästa år i samband med bokslutet. Finansiering av investeringar för VA- och avfallsverksamheterna sker med användning av avsatta medel, eget kapital eller internlån. Kommunstyrelsen ansvarar för all extern finansiering i form av likviditet, medelsplaceringar och lån för VA- och avfallsverksamheterna på samma sätt som för övriga verksamheter i kommunen. Ränta på verksamhetens likvidkonto/avräkningskonto motsvarar aktuell ränta på kommunens koncernkonto. Räntan på internlån motsvarar kommunens internränta som fastställs årligen i samband med budgeten.

Kommunstyrelseförvaltningens ekonomiavdelning svarar för beslut om internlån, efter ansökan från tekniska nämnden, och tillämpning av interna villkor på likvida medel och internlån för VA- och avfalls verksamheten.

Nya statsbidrag

Regeringen har i september presenterat höständringsbudgeten för 2017 och 2018 års ekonomiska budgetproposition. Budgetpropositionen syftar till att ange politikens inriktning för perioden 2018-2020. Höständringsbudgeten anger förändringar i 2017 års budget.

För 2018 innebär det för Örebro kommuns del att andelen av välfärds miljarderna uppgår till 96,7 miljoner kronor varav 30,9 ryms inom det generella statsbidraget och 65,7 miljoner kronor erhålls med hänsyn taget till asylsökande och nyanlända.

Nya aviserade statsbidrag är bidrag för jämlik kunskapsskola samt barn och ungas hälsa, Stöd till kommuner som anställer långtidsarbetslösa i extratjänster samt Övriga tillskott, som illustration fördelat per invånare.

För Örebro kommun innebär den preliminära fördelningen att budgeten förstärks med:

- 30,2 miljoner kronor för En jämlik kunskapsskola samt barn och ungas hälsa. Medlen ska användas till stöd för ökad likvärdighet i grundskola och förskoleklass, en särskild jämlikhetspeng till utsatta skolor, utökat stöd till sommarlovsaktiviteter och utökad satsning på sociala barn och ungdomsvården.
- 6,2 miljoner kronor för Stöd till kommuner som anställer långtidsarbetslösa i extratjänster, det vill säga så mycket pengar kommunen kan få om betinget för antalet extratjänster uppnås.
- Övriga tillskott till kommunerna som illustration fördelat på invånare. Här nämns olika former av stöd till yrkesvux, stöd till socioekonomiskt utsatta områden, habiliteringsersättning, avgiftsfri kollektivtrafik till ungdomar, folkhögskolor och Klimatklivet. Hur mycket en kommun eller landsting slutligen får beror på vilka stöd som söks och vilka kriterier som ska användas för fördelningen. Här finns 58,8 miljoner kronor för Örebro kommun men detta illustrerar hur stort beloppet skulle bli om tillskotten skulle fördelas per invånare.

Dessa statsbidrag är inte inlagda i de ekonomiska beräkningarna 2018.

Skatteintäkter mm 2018-2020

(tkr)	Bokslut 2016	Prognos aug 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Skatteintäkter	6 131	6 417	6 687	6 953	7 244
Kommunal utjämning	1 159	1 200	1 232	1 273	1 306
LSS-utjämning	168	193	195	198	201
Fastighetsavgift	218	226	241	241	241
Utökat Statsbidrag	58	63	66	45	27
Byggbonus	60	25	25	25	25
Slutavräkning	- 5	-45			
Summa	7 789	8 079	8 449	8 742	9 044

Befolkningsutveckling

Sedan år 2000 har Örebro kommuns befolkning ökat med 22 500 personer. Den 30 juni i år hade Örebro kommun 148 077 invånare vilket är en ökning med 1 446 personer sedan årsskiftet. Det pekar mot en rekordstor ökning på upp emot 3 000 personer 2017. Till år 2026 beräknas antalet invånare öka med cirka 22 000 till drygt 168 000. Den kraftiga folkökningen består till största delen av ett inflyttningsöverskott (fler flyttar till Örebro än från) men också födelseöverskottet är betydande (antalet födda överstiger antalet avlidna) och kommer att bli alltmer betydelsefullt för folkökningen under den kommande tioårsperioden.

Antalet inflyttade beräknas bli i genomsnitt 8 634 personer per år medan antalet utflyttade skattas till 7 304 personer. Detta ger ett årligt flyttnetto på 1330 personer för varje år under prognosperioden.

Antalet barn som föds förväntas vara 2 123 per år i genomsnitt under prognosperioden medan antalet avlidna skattas till 1 239 personer. Detta medför en befolkningsförändring med 884 personer per år.

I stort sett förväntas alla åldrar öka till prognosperiodens slut, vissa mer än andra.

Den framtida befolkningsutvecklingen är av stor betydelse för hur behoven och kraven från invånarna på kommunens verksamheter kommer att förändras. Befolkningsprognosen avser kommande tioårsperiod och bygger på en demografisk framskrivning av tidigare års trender.

Allmänt är osäkerheten störst för de åldersgrupper som vid prognosens tillkomst ännu inte är födda och för åldrarna 19-30 år där flyttbenägenheten är som störst.

Nybyggnation

För att hålla jämn takt med befolkningsökningen behöver det i Örebro kommun byggas ungefär 900 bostäder per år de närmaste 10 åren. I den siffran inkluderas både staden, mindre tätorterna och landsbygden, både småhus, radhus och lägenheter i flerfamiljshus. Eftersom det under ett par år har rått bostadsbrist och marknaden för bostadsbyggande har varit stark har det i Örebro under ett par år byggts många fler bostäder än så. År 2016 färdigställdes t.ex. 2 106 bostäder och byggandet nu 2017 är fortsatt högt. Detta har möjliggjorts genom att kommunen har en historik av god mark- och planreserv och genom en allt mer effektiv plan- och markanvisningsprocess.

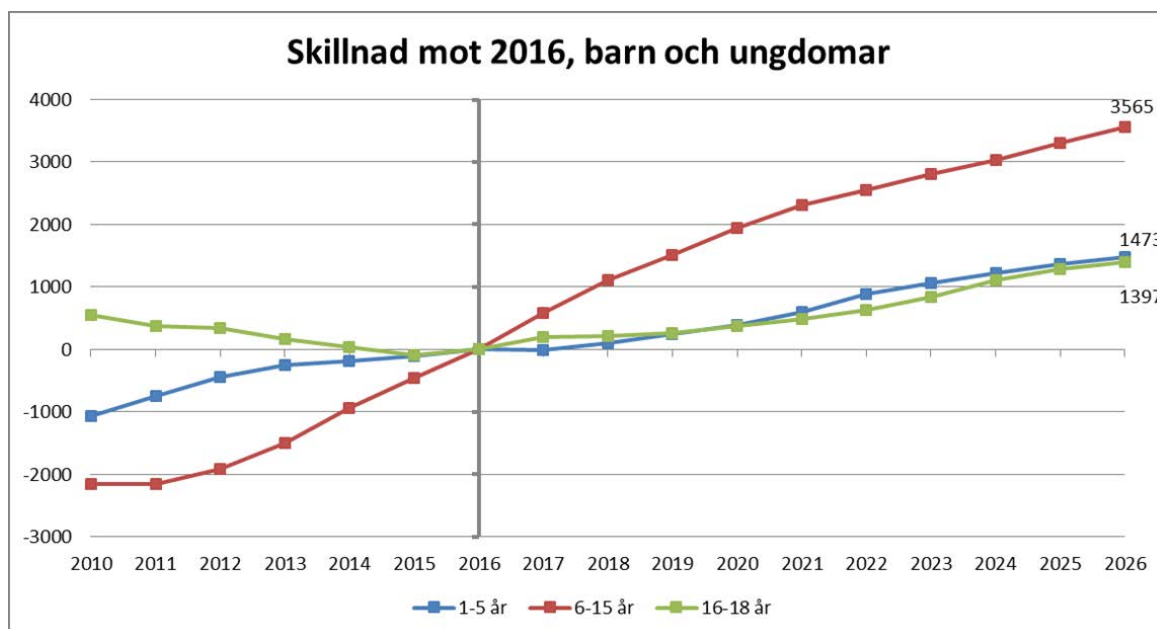
Enligt kommunens bedömning påbörjas under 2018 och 2019 uppförandet av uppskattningsvis runt 1 000 bostäder runt om i kommunen. De områden där det uppförs många bostäder de närmaste åren är framför allt Södra Ladugårdsängen och Norra Ormesta. Med de projekt som är under uppförande bedömer kommunen att marknaden har byggt ikapp den tidigare bristen så att det kommer att råda balans på bostadsmarknaden. Balansen avser dock i första hand volymen. Däremot finns det stora grupper som har svårt att klara de höga bostadskostnaderna för nyproducerade lägenheter. Det är framför allt äldre (billigare) hyreslägenheter som har större efterfrågan än utbud. Detta och den låga rörligheten på bostadsmarknaden är ett problem. Kommunen testar just nu en metod för att i vår markanvisningsprocess premiera uppförandet av billigare bostäder, Örebromodellen 2.0.

Barn och ungdomar

Behovet av förskoleverksamhet ökar genom att antalet 1-5 åringar blir fler. Åldersgruppen ökar stadigt fram till 2026 med en genomsnittlig årlig ökning på cirka 160 barn.

Grundskoleverksamheten kommer att ställas inför ökade resursbehov. Antalet barn i åldern 6-15 år har ökat stadigt sedan 2011 och ökningen förväntas bli allt kraftigare under de kommande åren. Redan under 2019 är antalet barn 1 900 fler än vid utgången av 2015 och år 2025 cirka 4 000 fler. I de lägsta årsklasserna (skolår F-3) har de största ökningarna varit under 2016 och 2017 då ökningen varit drygt 200 elever per år. Efter 2017 väntas ökningen avta något och i genomsnitt ökar åldersklassen med cirka 120 barn per år fram till år 2026. De högre årsklasserna kommer senare att utvecklas på liknande sätt. Även årsklasserna i skolår 4-6 ökar kraftigt fram till 2018 och förväntas då vara 670 fler. De närmsta 10 åren ökar gruppen i genomsnitt med drygt 110 barn per år och årsklasserna i skolår 7-9 med drygt 130 per år fram till 2026.

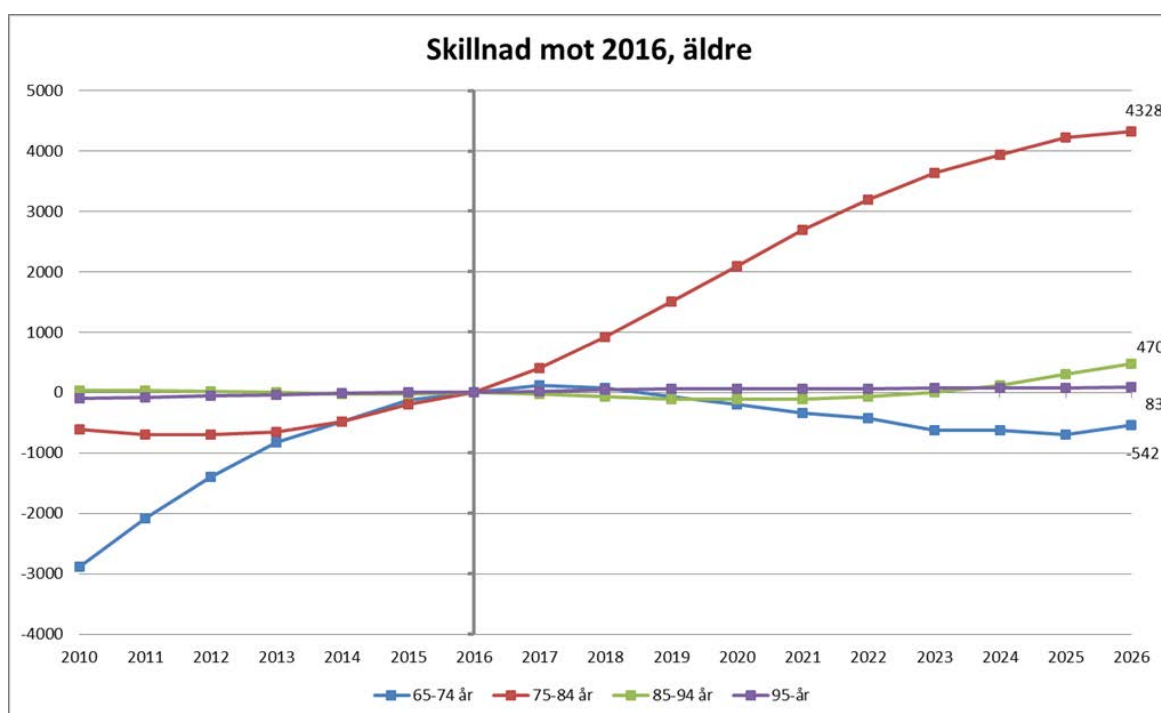
Örebros elevunderlag för gymnasieskolan hade en topp år 2008 efter en lång tids ökning. Därefter har minskningar skett årligen fram till och med år 2015. Nu beräknas dock antalet öka igen. År 2026 beräknas ökningen ha kommit ikapp elevantalet från 2008. I genomsnitt kommer ökningen vara cirka 130 elever per år fram till 2026.



Ålderspensionärer

Ålderspensionärerna (65 år och äldre) kommer att öka i en ganska jämn takt under prognosperioden med knappt 425 per år. De yngre pensionärerna (65-79 år) ökar mest i början av prognosperioden för att sedan minska något mot slutet. De allra äldsta invånarna, 90 år och äldre, förväntas vara något lägre till antalet under de kommande åren jämfört med 2015.

Mellangruppen, 80-89 år, minskar marginellt i år men börjar därefter öka – mot slutet av prognosperioden är ökningarna kraftiga. Sammantaget innebär det att den demografiska utvecklingen får en förhållandevis begränsad effekt på kommunens vård- och omsorgsverksamhet under de närmaste fem åren, därefter kommer utmaningarna för äldreomsorgen gradvis att öka och bli kraftig när vi närmar oss mitten av 2020-talet.



Källa: Örebro kommuns befolkningsprognos (2017-2026)

Arbetsmarknad och försörjningsstöd 2018

Den svenska arbetsmarknaden är fortsatt stark även om utvecklingen avtar i styrka. Under 2017 och 2018 ökar sysselsättningen i Sverige med 101 000 personer, men bristen på arbetskraft bromsar utvecklingen. Arbetslösheten minskar från 7,0 procent 2016 till 6,8 procent 2017. År 2018 sker ett än större tillskott av personer i arbetskraften och arbetslösheten ökar till 6,9 procent i riket.

Antalet inskrivna arbetslösa minskar i grupper med en starkare position på arbetsmarknaden samtidigt som grupper med en svagare ställning får fortsatt svårt att hitta arbete. Under 2018 väntas denna grupp utgöra tre fjärdedelar av de inskrivna arbetslösa.

Arbetslösa med kort utbildning väntas öka framöver. För att gruppen ska få ett stadigt fotfäste på arbetsmarknaden och undvika en högre strukturarbetslöshet, behövs utökade utbildningsinsatser inte minst inom grundläggande vuxenutbildning.

Det kommer också att ske en ökning av nyanlända som skriver in sig på Arbetsförmedlingen, något som leder till att antalet inskrivna arbetslösa kommer att öka under 2018.

Arbetsförmedlingens prognos för arbetsmarknaden i Örebro län är positiv. Få varsel förutspås i länet och efterfrågan på arbetskraft växer. Örebro har fortfarande en något högre arbetslöshet än riket men närmar sig allt mer riksgenomsnittet. Som andel av den registerbaserade arbetskraften innebär det en arbetslöshet på 7,7 procent i slutet av 2018 enligt prognosen.

Arbetslösheten inklusive arbetsmarknadsprogram var i juli 2017 7,7 procent i Örebro kommun och 7,3 procent i riket. Ungdomsarbetslösheten i Örebro kommun är 10,7 procent och i riket, 10,0 procent. Bland utrikesfödda var arbetslösheten 23,6 procent i Örebro kommun och 22,8 procent i riket.

Arbetsgivarnas kompetenskrav ökar, vilket innebär att vissa grupper får allt svårare att få ett arbete samtidigt som arbetsgivare får svårare att hitta ”rätt” kompetens vilket kan leda till ökade matchningsproblem och ett större inslag av strukturell arbetslöshet.

Det som framförallt påverkar antalet hushåll som söker ekonomiskt bistånd är arbetsmarknadsläget. Antalet hushåll i försörjningsstöd sjunker marginellt. Under flera år har antal hushåll minskat med 60 – 100 hushåll i snitt per månad, årligen. Det finns en koppling mellan insatsen anställningar med stöd och minskat antal hushåll på försörjningsstöd. Yrkesutbildning blir också ett allt viktigare instrument för att föra människor i långt utanförskap närmare arbete och egen försörjning.

Trots de ljusa prognoser finns fortsatt behov av kraftfulla arbetsmarknadsåtgärder för personer med funktionsnedsättning som innebär nedsatt arbetsförmåga, personer med kort utbildningsbakgrund och personer födda i utomeuropeiska länder är andelen betydligt högre. Behovet av stöd till dessa grupper kvarstår under 2018.

Arbetsmarknadsinsatserna måste också vara moderna, svara mot såväl individens behov som efterfrågan från arbetsmarknaden. De behöver vara lättroliga och anpassningsbara. Vi behöver se mer i framrutan än i backspegeln för att kunna anpassa oss till en kommande arbetsmarknad som kommer att förändra sig kraftigt och snabbare än tidigare.

Etablering av flyktingar 2018

Fortsatt stabil utveckling av antalet asylsökande till Sverige

Antalet personer som tar sig till Sverige för att söka asyl har fortsatt legat kvar mellan 300 till 450 sökande per vecka sedan Migrationsverkets förra prognos i slutet av april. Siffrorna bortser från planerade omplaceringar av asylsökande från Italien och Grekland med början i juni. Utfallet har hittills varit lägre än aprilprognosens planeringsantagande, både för antalet asylsökande totalt och för ensamkommande barn. Någon ökning av antalet asylsökande har än så länge inte inträffat sedan Sverige i början av maj upphörde med kravet på ID-kontroller för resenärer från Danmark.

Sänkt prognos för antalet asylsökande 2017 och 2018

Prognosen för antalet asylsökande sänks både för 2017 och för de kommande åren. I år bedöms mellan 20 000 till 32 000 personer söka asyl i Sverige och därutöver cirka 3 000 omplaceras från Italien och Grekland. I april var prognosspannet mellan 22 000 till 45 000 sökande (exklusive 3 700 omplaceringar) under 2017. Det nya planeringsantagandet är 28 000 med omplaceringar inräknat – en minskning med 6 700 jämfört med förra prognosen, varav 700 färre omplaceringar från Grekland. Av de asylsökande beräknas mellan 1 100 till 2 800 varav ensamkommande barn med ett placeringsantagande på 1 700.

Sänkningen sker mot bakgrund av att Migrationsverket bedömer att dagens stabila utveckling troligen kommer fortsätta att hålla i sig. En avgörande skillnad mot förra prognosen är att prognosspannet nu utgår från bedömningen att överenskommelsen mellan EU och Turkiet kommer upprätthållas under överskådlig tid. En annan förändring är bedömningen att om

gränskontroller inom EU upphör i november så ersätts dessa sannolikt av andra restriktioner. Sammantaget ger det både sänkt prognos och ett snävare prognosspann som helhet.

Migrationsverket väljer att redovisa ett högre beredskapsscenario utanför själva prognosspannet. Det utgår från att överenskommelsen mellan EU och Turkiet upphör att fungera och tillsammans med utvecklingen på centrala Medelhavsrutten gör det svårare att upprätthålla gränsrestriktioner i Europa. En sådan utveckling skulle kunna leda till en mer markant ökning av asylsökande i Sverige. Sannolikheten för att detta ska inträffa bedöms vara låg i dagsläget, men det kan heller inte helt uteslutas varför ett beredskapsscenario är motiverat. Beredskapsscenarioet är på 38 000 asylsökande (exklusive omplaceringar) 2017 och 60 000 asylsökande 2018.

Ensamkommande barn som sökt asyl 2015 och 2016 bedöms få beslut i år.

Ärenden som rör barn utan vårdnadshavare (BUV) är fortsatt prioriterade. Migrationsverket räknar med att i princip alla de barn som sökt asyl under 2015 och 2016 ska få ett beslut i år. Totalt beräknas över 19 000 ärenden avgöras i år för personer som sökt asyl som ensamkommande barn, varav cirka 11 800 avser personer som fortfarande är under 18 år vid beslutet.

En förutsättning för att Migrationsverket ska kunna avgöra i princip alla BUV-ärenden inkomna innan 2017 i år är att processen för de medicinska åldersbedömningarna fungerar som planerat, men i dagsläget finns farhågor om att ledtiderna inom processen kan komma att dra ut på tiden.

Fortsatt stort behov av kommunmottagande

Sammanlagt beräknas upp till 77 000 nyanlända personer med uppehållstillstånd att tas emot i kommunerna i år. Det rör sig om cirka 5 600 färre jämfört med prognosen i april. Det beror främst på att Migrationsverket räknar med att avgöra färre asylärenden i år, men även på att något färre anhöriga beräknas beviljas uppehållstillstånd. Cirka 2 500 färre ensamkommande barn beräknas bli kommunmottagna, då fler barn uppskattas bli åldersuppskrivna till över 18 år och få ett asylbeslut i vuxen ålder. Behovet av kommunmottagande är således alltför högt, för att sedan minska under de kommande åren. Under 2018 beräknas kommunmottagandet uppgå till drygt 52 200. Antalet nyanlända som under 2017 beräknas flytta från anläggningsboende genom anvisad bosättning är oförändrat på cirka 23 000, liksom länstalen på 23 600 anvisningar 2017. Migrationsverket kommer att i fortsättningen skriva ut anvisade personer till kommuner som inte tagit emot inom bosättningslagens tidsfrist på två månader efter anvisning även om det inte finns ett ordnat mottagande.

Bedömning/prognos för Örebro vad gäller flyktingmottagning

Den senaste tidens utveckling, med minskat antal asylsökande och Migrationsverkets juli prognos 2017 som bekräftar denna trend gör att bilden kvarstår av ett fortsatt stort behov av kommunplatser flera år framåt även om behovet skrivs ned i förhållande till tidigare bedömning. Kommunmottagandet bedöms kulminera under 2017 och sedan långsamt minska med ändå ligga på historiskt relativt höga nivåer.

Det är mycket svårt att bedöma antalet personer som kan kommunplaceras 2017-20. Fördelningen och utfallet beror till stor del på takten i tillståndsgivningen och bifallsfrekvensen samt kommunernas "bosättningsförmåga". Höjda kommuntal för anvisade platser och en ökande bosättnings-trend i kommunen från "Ebo" leder till nedanstående försök till precisering av flyktingmottagandet

- Prognos 2017 bedöms till 1 100 personer
(varav anvisningsbara platser, 407 personer för 2017)

- Prognos 2018 bedöms till 800-1 100 personer
(anvisningsbara platser beslutas av regeringen hösten 2017)

För att svara upp mot kraven i bosättningslagen och bibehålla den höga nivån mottagandet av flyktingar från anläggningsboende och kvotflyktingar krävs ett mycket aktivt arbete tillsammans med kommunens fastighetsägare. Tillgången till bostäder för flyktingmottagande måste fortsätta att öka. Behovet 2017 har ökat kraftigt från 2016 årsbehov av att bosätta 265 personer till 2017 års kommunal på 407 personer. Nästa års behov förväntas ligga strax under innevarande år.

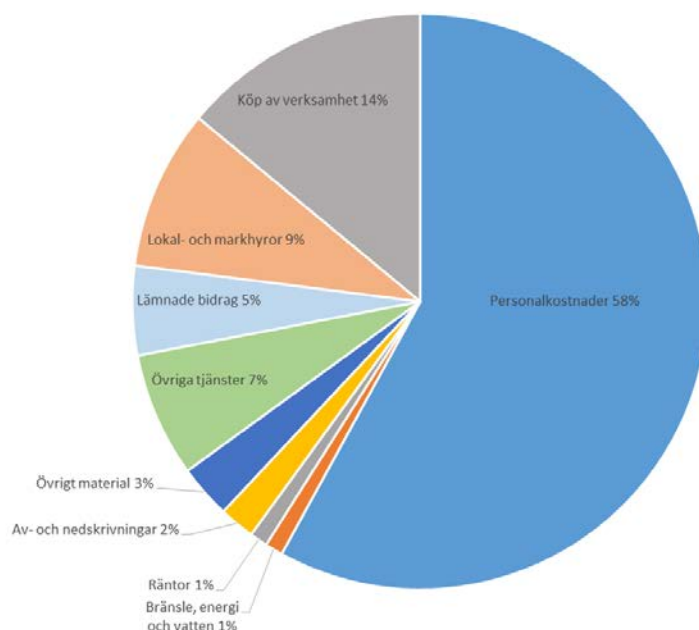
Ovanstående prognoser kommer att kunna kräva ökade resurser inom kommunal vuxenutbildning/SFI beroende på hur det reella utfallet vad gäller volymen för flyktingmottagande ökar och utvecklas under de kommande åren.

Ett ökat resursbehov inom mottagningsorganisationen, kan också uppstå genom att en större andel kvotflyktingar bedöms tas emot de kommande åren.

För området barn och utbildning kommer troligen behoven att stabiliseras. Bedömningen är att andelen mottagna barn och ungdomar kommer att minska och då särskilt vad gäller asylsökande. Enligt Migrationsverkets prognos minskar antalet ensamkommande, asylsökande barn och ungdomar men ligger ändå på en historisk relativt hög nivå. Avgörande för de närmaste årens utveckling är hur den nya tillfälliga lagstiftningen slår vad gäller andelen beviljade uppehållstillstånd samt utfallet av den nya temporära lagstiftningsförändringen inom gymnasieskolan.

Kommunens resurser

Så här används våra resurser



Örebro kommuns medarbetare

Örebro kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare. Kommunens personalstrategiska arbete ska bidra till utveckling av verksamheten. Medarbetare med rätt kompetens och förutsättningar är avgörande för kvalitet och effektivitet i kommunens verksamheter. Medarbetare som har meningsfulla arbetsuppgifter, bra ledarskap, tydlig styrning med kända mål, möjligheter att påverka och att utvecklas i sitt uppdrag har förutsättningar att känna engagemang och motivation i sitt arbete. Det ger i sin tur goda möjligheter att uppnå verksamhetsmålen och erbjuda kvalitativa tjänster till medborgarna. Bra arbetsgivare skapar bra verksamhet. Bra verksamhet är attraktivt för medarbetare, både befintliga och nya.

Utveckling av verksamheten sker bäst när medarbetares kompetens och erfarenheter tas tillvara. Alla medarbetare och medarbetarnas representanters rätt till delaktighet och möjlighet att påverka verksamhetens utveckling och arbetsmiljön på den egna arbetsplatsen är därför av största vikt. Via det lokala samverkansavtalet skapas förutsättningar för att arbetsgivare, fackliga organisationer, medarbetare och skyddsombud tillsammans kan arbeta för en väl fungerade och bra arbetsmiljö. En god kunskap hos samtliga parter om det lokala samverkansavtalet är därför av största vikt för att möjliggöra en god samverkan. Örebro kommun har identifierat ett antal särskilt viktiga personalstrategiska områden. Det personalstrategiska arbetet är en del i ordinarie verksamhetsplanering och uppföljning. Ansvar för detta ligger hos kommunens förvaltningar.

Arbetet med kompetensförsörjning ska utvecklas. Ett strategiskt arbete med kompetensförsörjning innebär att det finns en gemensam strukturerad process i kommunen för att fortlöpande säkerställa att medarbetare har rätt kompetens för att nå verksamhetens mål. Vi behöver jobba systematiskt med alla delar i kompetensförsörjningsprocessen, attrahera, rekrytera, utveckla och behålla medarbetare med rätt kompetens. Det innebär att på kort och lång sikt ha en bild av vilken kompetens som behövs i organisationen, planera aktiviteter för att nå den kompetensen samt genomföra och följa upp dessa aktiviteter. En övergripande strategi för kompetensförsörjning ska tas fram och ligga till grund för arbetet som ska genomföras på alla nivåer i organisationen.

Ett ökat fokus behöver läggas på att utveckla och behålla befintliga medarbetare. Snabbare förändringstakt, digitalisering mm ställer ökade krav på fortbildning och kompetensutveckling. För att möta detta behöver gemensamma arbetssätt och strukturer för kompetensutveckling och kompetensväxling tas fram.

Nytänkande och nya perspektiv behövs för att möta rekryteringsbehovet framåt. Att använda kompetensen rätt, bredda rekryteringsbasen, nyttja teknikens möjligheter, förlänga arbetslivet och skapa ökade möjligheter till intern utveckling och karriär är några av de strategier som kan utvecklas.

Att säkra kompetensförsörjningen är en av välfärdens viktigaste framtidsfrågor. För att möjliggöra att det strategiska arbetet utvecklas ytterligare tillförs riktade och årliga medel i syfte att säkra kommunens långsiktiga kompetensförsörjning. Örebro kommuns kompetensförsörjning måste samordnas och effektiviseras med fokus på långsiktighet. Formerna för hur den politiska styrningen av kompetens- och rekryteringsfrågor hanteras ska ses över under 2018.

Lönebildning och lönesättning är ett styrmedel för att nå verksamhetens mål. Den långsiktiga lönepolitiken fastställs i kommunens lönestrategi och ska bidra till kompetensförsörjningen. För perioden 2018 – 2020 ska en ny lönestrategi tas fram. För att utveckla kommunens verksamheter och som ett led i att uppfattas som en attraktiv arbetsgivare är det viktigt med regelbunden och systematisk uppföljning av uppnådda resultat. En löpande dialog med medarbetarna om verksamhets- och arbetsmiljöfrågor, uppdrag, mål, resultat, arbetsfördelning och prioritering bidrar till medarbetarnas engagemang och är en viktig del av verksamhetsstyrningen. Den gemensamma kompetensstyrningsmodellen som tydliggör kopplingen mellan vad medarbetaren åstadkommer och verksamhetens mål och uppdrag utgör grunden för kvalitet i kompetensutveckling och lönesättning.

Det ska vara attraktivt att vara chef i Örebro kommun. Ledarförsörjningen i Örebro kommun ska stärkas. Alla delar i ledarförsörjningsprocessen, attrahera, rekrytera, utveckla, behålla och avsluta, ska utvecklas med ledarplattformen som grund. Chefer ska ha tillgång till ett kvalificerat och samordnat stöd från kommunens olika stödfunktioner. Chefsuppdraget på olika nivåer i organisationer ska ses över och tydliggöras.

Kommunens chefer ska ha förutsättningar och kompetens för sitt uppdrag. Antalet underställda medarbetare ska möjliggöra för chefer att skapa förutsättningar för engagemang och god arbetsmiljö. Enhetschefens uppdrag är främst att leda och skapa förutsättning för medarbetare att utföra sina uppdrag genom att tydliggöra förväntningar, löpande följa medarbetarnas arbete samt ge återkoppling på utförande och resultat. Ett medarbetarskap med mer av eget ansvarstagande och delaktighet förutsätter ett ledarskap som baseras på tillit.

Örebro kommuns ska ha arbetsplatser med en god social, organisatorisk och fysisk arbetsmiljö som ger förutsättningar för att göra ett bra arbete och ett hållbart arbetsliv. Arbetet med aktiva insatser kring arbetsmiljö och hälsa ska fortsätta. Under 2018 kommer hälsopaketet bestående av bland annat företagshälsovård, krisstöd och personalvårdsprogram att utvärderas inför att nytt avtal ska tecknas. Hälsopaketet innehåller även ett friskvårdsbidrag till medarbetare och syftar till att möjliggöra en förbättrad eller bibehållen hälsa och kondition. Nivån för friskvårdsbidraget kommer under 2018 att höjas.

Ett systematiskt och förebyggande arbetsmiljöarbete ska drivas i kombination med tidiga rehabiliteringsinsatser. Arbetsmiljöarbetet ska ske i samverkan mellan ansvariga chefer, medarbetare och skyddsombud. Alla nivåer ska ha den kunskap som behövs för att kunna ta ansvar för arbetsmiljöarbetet. Att chefer och skyddsombud genomgår nödvändiga arbetsmiljöutbildningar är prioriterat och bör så långt det är möjligt ske i former där båda parter möts. Det ska finnas en tydlig organisation och ansvarsfördelning för arbetsmiljöuppgifterna som utgår ifrån Kommunfullmäktige som också har uppföljningsansvar. Medarbetare ska ha möjlighet att vara delaktiga och påverka den egna arbetsmiljön. De forum som finns inom samverkanssystemet; skyddskommittéer, arbetsmiljögrupper och arbetsplatsträffar är viktiga arenor för detta.

Örebro kommun ska utveckla verksamhetsanpassade bemanningsstrategier som säkrar att medarbetare med rätt kompetens finns på rätt plats vid rätt tillfälle med utgångspunkt ifrån

behoven hos dem vi är till för. Det finns ett nära samband mellan verksamhetsplanering, organisering av arbetet och bemanning. Därmed är bemanningsfrågorna i första hand ett ansvar för förvaltningarna.

Bemanningen ska utgå ifrån behoven hos dem vi är till för. Inom den ramen finns möjlighet för medarbetare att påverka sin arbetstidsförläggning. Heltidsanställningar ska vara normen i kommunen, i de förvaltningar där deltidsanställningar förekommer ska heltid införas. Timavlönade ska minska till förmån för fler tillsvidareanställningar i verksamheter där det finns ett kontinuerligt behov av bemanning. Vid schemaläggning ska en sammanhållen arbetstid eftersträvas.

Örebro kommun har många personalintensiva verksamheter med behov av vikarier, vissa enheter reducerar medan andra rekryterar. I samband med förändring och reducering krävs ett arbete med aktiv omställning som utifrån verksamheternas behov tillvaratar kompetens, värnar individernas anställningstrygghet och kommunens behov av framtida kompetensförsörjning. Genom att jobba aktivt med omställning undviker kommunen i de flesta fall uppsägningar på grund av arbetsbrist.

Örebro kommun ska ha jämställda och icke diskriminerande arbetsplatser där medarbetare har samma möjligheter och villkor för anställning, arbetsförhållanden, utveckling och karriär. Hela det personalstrategiska arbetet ska bidra till att stärka jämställdheten och motverka diskriminering inom kommunens verksamheter. Alla nivåer i organisationen ska ha den kunskap som behövs för att ta ansvar för aktiva åtgärder för samtliga diskrimineringsgrunder i enlighet med jämställdhets- och ickediskrimineringsplanen. De aktiva åtgärderna ska integreras i förvaltningarnas ordinarie arbete med årsprocessen.

Lokalförsörjning

Örebro kommun växer och därmed ökar också behovet av fler skolor för de unga, mer boenden för de äldre och flexibla lösningar för de som står utanför eller har svårt att komma in på den ordinarie bostadsmarknaden.

Människors behov av en aktiv fritid i fritidslokaler, idrottsanläggningar och kulturella arenor behöver tillgodoses.

Kommunens verksamhetslokaler behöver anpassas och möjliggöra effektiva arbetsflöden och möten.

I en föränderlig omvärld, lokalt men även globalt, ställs höga krav på struktur, långsiktighet och en samordnad helhet för kommunens lokalförsörjningsprocess, i kombination med en beredskap och handlingskraft för att minimera kortsiktiga akuta lösningar.

Välgrundade prognoser över befolkningsutveckling och andra samhällsfaktorer som bedöms relevanta är viktiga verktyg i detta arbete. Framtagna lokalförsörjningsplaner måste tidsmässigt och planeringsmässigt synkroniseras med övriga planer för stadens byggande. Det gränsöverskridande samarbetet och koordinering mellan de olika programområdena och de kommunala bolagen behöver utvecklas.

Fristående aktörers behov och planer på etablering behöver vägas in och synkroniseras i de programövergripande lokalförsörjningsplanerna.

Kopplingen till kommunens investeringsprogram behöver stärkas och utvecklas för att ge bättre underlag för prioriteringar och tydliggöra de kommunövergripande övervägandena över helheten.

Digitalt först – fortsatt satsning att hitta nya sätt att utveckla välfärden och den kommunala servicen

En avsättning har gjorts på 200 mnkr under tre år för att stimulera kommunens utveckling och se nya möjligheter via digitalisering. Utveckling av IT-tjänster för kommunens verksamheter med en tydlig koppling mellan IT-kostnader och nytta i verksamheterna fortsätter under 2018.

Örebro kommun ska ligga i nationell framkant för att nyttja möjligheterna som digitaliseringen kan ge. Örebro kommun ska medverka till en ökad samverkan såväl regionalt som nationellt för att skapa en modern e-förvaltning som förenklar, förnyar och förbättrar tjänster för medborgare, organisationer och näringsliv.

En förutsättning för en utveckling mot en framtida e-förvaltning är att verksamheter utvecklas med nya arbetssätt. Att organisation, processer och teknik utvecklas tillsammans med och nära medborgarna.

Detta kräver också en mycket mogen informationshantering och ett aktivt deltagande från kommunens alla verksamheter på kommunens utvecklingsresa mot e-samhället.

- Örebro kommun ska verka för fortsatt fiberutbyggnad inom hela kommunens geografiska område. Det kan ske i egen regi genom det kommunala bolaget Stadsnät eller i samarbete med andra aktörer.
- Örebro kommun ska driva på arbetet inom öppna data
- Örebro ska verka för att medborgare, företag och organisationer bara ska behöva lämna information en gång i sin kontakt med kommunen
- Arbetet med att erbjuda företagen nya innovativa tjänster i deras kontakter med Örebro kommun ska fortsätta som en del av kommunens näringslivsarbete.

Information som en resurs att värna

Information är grunden för ett fungerande samhälle. Utan tillförlitlig information uteblir god vård och omsorg, goda utbildningsmöjligheter, samt utvecklad samhällsinfrastruktur. Tillgång till tillförlitlig information är tätt sammanflätat med inflytande och möjlighet att påverka. IT är idag en integrerad del av samhället.

Digital information är en strategisk resurs i Örebro kommun, och ska förvaltas som en tillgång. Örebro kommun ska kunna hantera såväl egen information som information från andra organisationer, medborgare och företag i syfte att stödja Örebro kommuns utveckling av välfärd och kommunal service.

Örebro kommun måste kunna hantera nya former för informationsutbyte och informationsskydd som påverkar vår personal och vår omvärld, exempelvis genom mobilitet, sociala nät och modern teknik.

Nya möjligheter har öppnat sig för i stort sett alla kommunala verksamheter där IT-stöd kan vara en viktig möjliggörare för bättre kommunal service och omsorg.

Under 2018 ska alltmer av kommunens information om samhällsservice och myndighetsbeslut ske digitalt. Medborgarna ska uppmanas att ta del av säker information via myndighetsbrevlåda.

Ekonomisk plan 2018-2020

Finansiella mål för perioden 2018-2020

Örebro fortsätter att växa snabbt, vilket medför ett fortsatt behov av att bygga ut den kommunala servicen. Investeringsbehoven de närmaste åren ligger på en fortsatt betydligt högre nivå än de nivåer som vi haft tidigare. Detta i sin tur innebär ökande investeringsutgifter. Finansieringen av kommande behov kommer att ställa fortsatt stora krav på kommunens planering. För att begränsa behovet av upplåning för finansiering av de ökade investeringsbehoven krävs ett gott resultat vilket ger utrymme för en fortsatt hög grad av självfinansiering av investeringar.

De senaste åren har kommunen erhållit intäkter av engångskaraktär som inneburit resultat långt över det beslutade budgetmålet. Exempel är återbetalning av AFA-medel, extra statsbidrag för flyktmottagande samt reavinster från tomt och markförsäljningar.

God ekonomisk hushållning

God ekonomisk hushållning innebär att kommunen ska vara rustad med en stabil ekonomi. Det handlar om att styra ekonomin både i ett kortare och i ett längre perspektiv för att kunna möta starka nedgångar och kriser i samhällsekonomin. Om kostnaderna i ett längre perspektiv överstiger intäkterna övervältras dagens kostnadsansvar på kommande generationer. Varje generation ska själv bära kostnaderna för den service som den konsumerar, så att ingen generation ska behöva betala för det som en tidigare generation förbrukat.

Örebro har en stark ekonomi och en god soliditet. Det finns medel reserverade i en resultatutjämningsreserv (RUR) för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel.

Enligt kommunallagen ska det i budgeten anges finansiella mål för ekonomin som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. Lagen innefattar även krav på att resurserna utnyttjas effektivt. Därför ska även för verksamheten anges mål och riktlinjer som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. Kommunfullmäktige fastställer årligen i samband med Övergripande strategier med budget (ÖSB) vilka finansiella och verksamhetsmässiga mål av betydelse för god ekonomisk hushållning som kommunen har under planperioden.

Bedömning av om kommunen tillämpar god ekonomisk hushållning samordnas, utöver finansiella mål, med övriga mål och indikatorer för verksamheten och framgår av avsnittet ”Mål och indikatorer” i bilaga 1.

Följande finansiella mål föreslås för perioden:

Mål för årets resultat

- Över nästkommande treårsperiod ska årets resultat inklusive utdelning från bolagen och exklusive finansnetto uppgå till minst 1 procent av skatteintäkterna.

Mål för kommunala investeringar

- Självfinansieringsgraden för kommunens investeringar för skattefinansierad verksamhet ska vara 70 procent.

Med föreslaget investeringsprogram bedöms självfinansieringsgraden komma att uppgå till cirka 90 procent under åren 2018 och 2019 men sjunka till cirka 80 procent 2020.

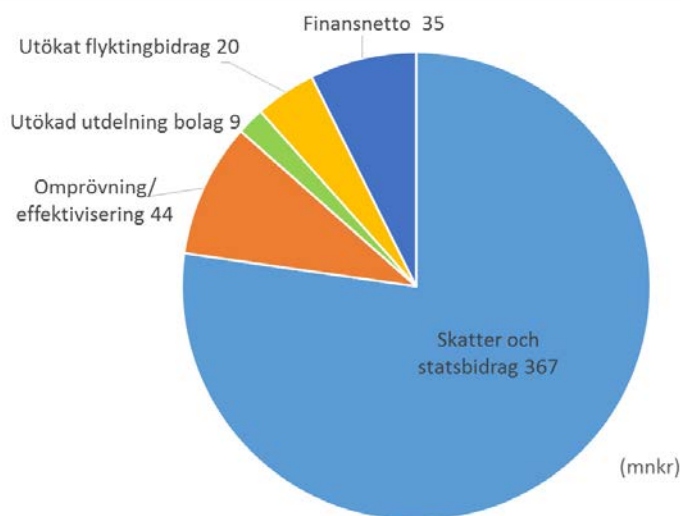
Resultatbudget

(Belopp i Mnkr)	Budget 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Verksamhetens nettokostnader	-7 704,6	-8 081,2	-8 433,2	-8 796,0
Avskrivningar	-240,0	-250,0	-260,0	-270,0
Summa verksamhetens kostnader	-7 944,6	-8 331,2	-8 693,2	-9 066,0
Kommunalskatt	6 403,2	6 686,8	6 952,4	7 243,6
Generella statsbidrag och utjämning	1 565,7	1 671,0	1 720,0	1 748,0
Utökat statsbidrag (ej beslutat)	88,0	65,7	44,7	26,8
Statsbidrag byggbonus	25,0	25,0	25,0	25,0
Summa skatteintäkter och utjämning	8 181,9	8 448,5	8 742,1	9 043,5
Finansnetto exklusive utdelning	80,0	115,0	115,0	115,0
Utdelning från bolagen	35,0	44,0	44,0	44,0
Summa finansnetto	115,0	159,0	159,0	159,0
Årets resultat inklusive finansnetto	252,3	276,3	208,0	136,5
Årets resultat exkl finans inkl bolag	172,3	161,3	93,0	21,5

Nettokostnadernas andel av skatteintäkterna 2018 uppgår till 99 procent. Riktmärket över tid är att nettokostnadsandelen bör understiga 100 procent, och det finansiella målet förutsätter en nettokostnadsandel på 99 procent.

Det tidigare uppsatta omprövningskravet på 80 miljoner kronor för år 2018 har sänkts till 44 miljoner kronor vilket innebär cirka 0,5 procent. Den ekonomiska planen för åren 2019-2020 förutsätter att det tidigare uppsatta omprövningskravet på årliga 80 miljoner kronor uppfylls.

	2018	2019	2020	
Nettokostnaders andel av skatteintäkter	95,7 %	96,5 %	97,3 %	
Årlig ökning av skatteintäkter	+3,8 %	+3,5 %	+3,4 %	
Årlig ökning av nettokostnader	+4,9 %	+4,4 %	+4,3 %	
Resultat andel av skatteintäkter	3,3 %	2,4 %	1,5 %	
Finansnettos andel av skatteintäkter	1,9 %	1,8 %	1,8 %	
Resultat andel av skatteintäkter exkl. finansnetto inkl. utdelning	1,9 %	1,1 %	0,2 %	



Totalt ökar kommunens resurser 2018 med 475 miljoner kronor, varav skatteintäkter och generella statsbidrag står för 367 miljoner kronor och därmed en stor del av ökningen.

Omprövnings- och effektiviseringsuppdraget är reducerat till 44 miljoner kronor för 2018.

Intäkterna från kommunens finansnetto har under 2017 ökat och bedöms därför till 35 miljoner kronor högre 2018. Utdelningen från de kommunala bolagen via Örebro Rådhus AB har ökat 2018 i jämförelse med år 2017, då Futurum nu har ett utdelningskrav på 9 miljoner kronor. Det innebär att finansnettot totalt bedöms till 159 miljoner kronor 2018.

Schablonbidraget för flyktingmottagande har ökat med 20 miljoner kronor till totalt 80 miljoner kronor.

Upprustning och nybyggnation av skolor och äldreboende samt övriga investeringar

I budgeten anslås sammanlagt 83 miljoner kronor för driftkostnadsökningar i och med investeringar. Driftkostnadsökningarna uppkommer i och med upprustning, utbyggnad samt nybyggnation av skolor, förskolor och vårdboenden men även kostnader för investeringar i och med den växande staden.

Kompensation för driftkostnadsökningar i samband med investeringar

Kommunstyrelsen, Vuxenutbildning- och arbetsmarknadsnämnden samt programnämnderna kompenseras för planerade driftkostnadsökningar för investeringar i och med beslut av budget. Då investeringar inte genomförs i den takt som planerats, tidplaner justeras eller andra oförutsedda händelser anslås medel i och med beslut av Övergripande strategi och budget men kvarhålls inom ramen för kommungemensamt. När de beslutade investeringarna är genomförda och genererar driftkostnader överflyttas medel till respektive nämnd.

Utrymmet år 2017 för driftkostnadsökningar i samband med investeringar har reducerats med 17 miljoner kronor då investeringar inte genomförts i den takt som förväntats. Reduceringen har inneburit att motsvarande belopp har kunnat förstärka budgeten 2018.

Kompensation för volymförändringar

I driftbudgetramen för år 2018 har programområde Barn och utbildning kompenserats med 60 miljoner kronor för förväntad volymökning inom förskola, grundskola och gymnasieskola.

Social välfärd har kompenserats med 29,7 miljoner kronor för volymökningar inom LSS/- funktionshindrade. Medlen avser att täcka såväl nya gruppboenden som övriga volymökningar.

Medel för volymökningar fördelas också till Social välfärd för ökade kostnader inom socialtjänsten (sex miljoner kronor) samt till Samhällsbyggnad för ökade driftkostnader till följd av investeringsprogrammet (sex miljoner kronor).

Kompensation för löneöversyn 2017 och 2018 samt indexuppräknings

I driftbudgetramarna för 2018 är kompensation utlagt dels för överhäng från 2017 års löneöversyn, dels för nya generella lönenivåer från 1 april och 1 maj 2018 (Kommunals avtal gäller från 1 maj, övriga 1 april). Sammanlagt uppgår detta belopp till 151 miljoner kronor.

Medel för lönepolitiska prioriteringar därutöver finns reserverade inom kommunstyrelsens anslag till förfogande. Detta motsvarar full kompensation för nu kända och bedömda löneökningar.

Barn och utbildning har tilldelats sammanlagt 13 miljoner kronor för ökade bidrag till fristående enheter som en följd av löneöversynerna.

Kompensation för övriga indexmässiga kostnadsökningar kommer att fördelas ut när underlag finns.

Driftbudgetramar 2018

(mnkr)	2018
Barn och utbildning	3 388,2
Social välfärd	2 988,2
Samhällsbyggnad	619,0
Vuxenutbildning och arbetsmarknad	509,9
Kommunledningen	39,8
Kommunstyrelseförvaltningen	436,5
Landsbygdsnämnden	5,7
Stadsrevisionen	3,9
Valnämnden	3,7
Summa nämnder	7 995,0
KS förfogande	253,8
Oförutsedda behov – kommunstyrelsen	15,3
Oförutsedda behov - KS utskott	1,7
Driftsutrymme ex statsbidrag 2017-19	19,4
Utrymme för kompetensförsörjning	18,0
Utrymme för överfört resultat	10,0
Utrymme för generella kostnadsökningar utrymme och volymer	74,6
Utrymme för kostnadsökningar investeringar ofördelat	109,7
Omstruktureringsmedel	5,0
Kommungemensamma verksamheter	171,7
Nerikes brandkår	78,8
Omställning och kompetens	10,0
Övrigt	66,1
Örebro Airport	13,1
Gemensamt	3,8
Kommungemensamma statsbidrag	- 134,4
Flyktingsstatsbidrag	-80,1
Maxtaxa BO	-54,3
Summa Kommunstyrelsen	291,2
Finansiering	
Personalförsäkringsnetto	-190,3
Pensionskostnader	396,0
Semesterlöneskultförändringar	15,0
Kapitalkostnader	-325,8
Försäljning tomträtter	-20,0
Exploateringsintäkter	-80,0
Avskrivning lån	0,2
Summa Finansiering	-204,9
Driftbudget totalt	8 081,2

Taxor och avgifter

I och med beslut om Övergripande strategi och budget 2018 kommer även aktuella beslut om avfallstaxor tas. Övriga taxor är redan fastställda eller sker genom fastställd uppräknings.

Hushållsavfallstaxan 2018

Ett förslag till 2018 års hushållsavfallstaxa har tagits fram. Förslaget bygger vidare på 2017 års taxa med bibehållen taxenivå. Förslaget innehåller några nya och anpassade tjänster vilka tagits fram utifrån kundbehov samt för att säkerställa miljöriktig hantering av fosforfilter. Utformningen av nya tjänster med tillhörande kostnadsnivå bygger vidare på nuvarande principer gällande självkostnad och miljöstyrning, se bilaga 4.

Bygglovstaxa 2018

I mars 2017 antogs en ny taxa för Byggnadsnämndens verksamhet, för den del som avser bygglov. I taxan inarbetades då även avgifter för utstakning och nybyggnadskarta, och smärre justeringar gjordes då digitaliseringen har medfört effektiviseringar i handläggningen. Taxan kommer att utvärderas kontinuerligt och uppdateras vid behov.

Social välfärds taxor 2018

Utifrån tidigare fattat beslut i kommunstyrelsen trädde vissa förändringar av avgifter inom Social välfärd i kraft under början av året. För att harmonisera avgifterna för kost och för omsorgsavgifter förändrades och infördes nya avgifter inom kost, service och omsorg med tillämpning från mars 2017. Genom samma beslut bestämdes att avgifter inom området framöver ska räknas upp årligen med omsorgsprisindex (OPI), motsvarande beslut kring årlig uppräknings utifrån OPI fanns redan sedan tidigare avseende priserna för kosten. Maxavgiften och minimibeloppen beräknas enligt Socialtjänstlagen och dess nivå påverkas därmed av prisbasbeloppet. Programnämnd Social välfärd beslutar årligen om avgiftsomräkningen. Det kommer även framöver att ske viss fortsatt utredning av taxorna inom programområdet.

Investeringsprogram 2018-2021

Örebro står inför en historiskt stark tillväxt. Behoven av nya platser i förskola, skola och omsorg är fortsatt stora vilket kommer att fortsätta driva upp investeringsnivåerna de kommande åren. Kommunens långsiktiga driftbudgetutrymme ska styra nivån på investeringsprogrammet. Planeringsperioden är de närmaste fyra åren.

Investeringsprogrammet ska beskriva vilka driftkostnadskonsekvenser som de planerade investeringarna får oavsett finansieringsalternativ (egen finansiering eller extern finansiering/förhyrning).

Efter bolagiseringen av kommunens rörelsefastigheter utförs nästan inga fastighetsinvesteringar i kommunens regi. Huvuddelen av investeringarna utförs i stället av de kommunala bolagen.

(Belopp i mnkr)	2018	2019	2020	2021
Social välfärd	262,7	182,1	256,2	26,4
Barn och utbildning	924,3	965,3	1 011,5	783,8
Samhällsbyggnad *)	367,7	372,1	396,8	325,6
varav Trafik och miljö	88,1	143,9	216,1	170,6
varav Park och gator	137,6	100,6	74,4	54,4
Varav Fritid och Kultur	16,4	31,9	10,0	2,0
varav Fastigheter SB och mark	50,5	46,0	46,0	46,0
varav inventarier och fordon	75,2	49,6	50,4	52,6
Kommunstyrelsen	210,5	338,0	8,0	8,0
Vuxenutbildning och arbetsmarknad	4,5	3,5	3,5	3,5
IT-investeringar	58,0	41,2	43,1	44,3
Skattefinansierade investeringar, kommunal regi	569,4	472,8	487,6	452,4
Bolagens investeringar för skattefinansierad vht	1 209,6	1 361,8	1 062,8	561,8
Totala investeringar för skattefinansierad vht	1 827,8	1 902,2	1 719,1	1 191,6
Investeringar i taxefinansierad verksamhet	386,5	235,1	168,3	124,0

* Det samlade investeringsutrymme för Trafik och miljö samt Park och gator ska rymmas inom ett kapital och driftkostnadsutrymme som räknas upp med 6 miljoner kronor år 2018, 7 miljoner kronor 2019, 7 mnkr 2020.

Det är nämndernas ansvar att säkerställa att finansiering av ökade driftkostnader finns innan en investering/förhyrning påbörjas. Driftbudgetmedel för påbörjade objekt kommer inte att beviljas i efterhand.

Under en rad år har vi sett hur ränteläget befunnit sig på en historiskt låg nivå. De räntenivåer som ligger till underlag för att beräkna långsiktiga kapitalkostnader för investeringar är högre än de räntor som kommunen kan upplåna och binda till i dagsläget. Örebroporten, Futurum och ÖrebroBostäder har därmed beräknat att de kan nyttja det låga ränteläget och nyttja en

hyresstegring på tre större investeringsobjekt som ligger med i budgeten. Projektavtal är skrivet för vårdboendet i Karlslund. Kulturkvarteret och den nya Änglandaskolan är övriga två objekt.

Barn och utbildning

Örebro kommuns befolkningsprognos för perioden 2016-2025 visar att behovet av förskole- och grundskoleplatser fortsätter att öka kraftigt. Elevunderlaget inom gymnasieskolan har minskat under flera år men ökar nu sakta.

Det ökade behovet leder till att nya lokaler måste tillskapas. Det finns även ett stort behov av anpassning, renovering och ersättning av dåliga lokaler och tillfälliga byggnader.

Kostnaderna för hyra av lokaler bedöms fortsätta öka kraftigt under planeringsperioden. Utöver det tillkommer en ökning av övriga driftskostnader. Behovet av lokaler kan förändras under perioden vilket då också påverkar driftskostnaderna ytterligare.

Nybyggnation krävs dels för att klara ett ökat antal barn, dels för att fortsätta arbetet med att ersätta lokaler som uppnått sin tekniska livslängd. Det är viktigt att kommunens planering av lokaler går hand i hand med de fristående förskolornas etablering så att den totala efterfrågan och den totala tillgången på förskolor i Örebro kommun möts. De områden där behovet av en utökning av förskoleplatser är som störst är ”Ängområdet”, Almby/Näsby/Ormesta, centralt öster, centralt väster samt Mosås- och Mariebergområdet.

De områden där behovet av utökning av grundskoleplatser är som störst framåt, utöver redan igångsatta objekt, är centralt Öster, Rosta/Haga, Heden/Mellringe, norra delen av Lillån samt södra Bettorp. Detta baserar sig på de planer för nybyggnation av bostadsområden som presenterats i kommunens översiktsplanering. Även behov av fler elevplatser i södra Adolfsberg kommer inom planeringsperioden.

Bedömningen är att ökningen av gymnasieelever under planeringsperioden 2018 – 2021 ryms i de fem befintliga gymnasieskolorna.

För att möta den kommande ökningen av gymnasieelever bör en utredning påbörjas under planeringsperioden kring om en ny gymnasieskola behövs eller om en utökning på de nuvarande fem gymnasieskolorna är möjlig och önskvärd. Det gäller bland annat att balansera trygghetsfrågor med stordriftens ekonomiska fördelar.

Samarbete sker med flera olika intressenter i kommunen såsom kommunens fastighetsbolag och avdelningarna mark- och exploatering, stadsmiljö- och översiktlig planering, detaljplanering, bygglov, trafik samt med Miljökontoret. Ett tidigt samarbete i processen säkerställer bland annat att det så tidigt som möjligt avsätts mark för nybyggnation av förskolor och skolor då staden växer. Ett väl utvecklat samarbete och en tät kommunikation med kommunens fastighetsbolag säkerställer beslut i bolagens styrelser och beslut i Programnämnd Barn och utbildning går hand i hand.

Social välfärd

Vård och omsorg

Örebro kommun fortsätter att kombinera insatser i ordinärt boende med planering av nya platser på vård- och omsorgsboenden inför ett ökat behov. I september 2016 började de första hyresgästerna att flytta in på Trädgårdarna, där 56 nya lägenheter nu är klara. I slutet av 2017 färdigställs ytterligare 25 lägenheter med planerad inflyttning i januari 2018.

I Karlslund påbörjades i augusti en nybyggnation av ytterligare ett vård- och omsorgsboende med 68 lägenheter. Boendet ska ha en teknikprofil och möjlighet ska ges till vård och omsorg på teckenspråk (16 platser). Beräknat färdigställande i slutet av 2018.

Askenäshemmet i Odensbacken fyller en viktig funktion för att även äldre människor ska ha möjlighet att bo kvar i sin hembygd. Planeringen av ett mer ändamålsenligt vård- och omsorgsboende i Odensbacken kräver mer utredning för att klargöra fortsatt arbete. Under 2018 ska en plan för utveckling av Askenäs fastställas.

En ändring i socialtjänstförordningen har beslutats under 2016. Förordningen innebär att kommunen ansvarar för att se till att det finns tillgång till personal dygnet runt som utan dröjsmål kan uppmärksamma den boendes behov av stöd och hjälp. Kommande byggnationer av vård- och omsorgsboende behöver i utformningen av boendet ta hänsyn till förordningen.

Kostnaden för de planerade och beslutade åtgärderna kring förstärkt brandskydd bedöms öka i förhållande till vad som avsatts i investeringsprogrammet på grund av den överhettning som råder i byggbranschen.

Individ- och familjeomsorg

Arbetet med att förbättra boendekedjor med sociala perspektiv behöver fortsätta och behovet integreras i bostadsplanering och byggande i kommunen. En översyn av processen sker i samarbete med Stadsbyggnadskontoret och tar i första hand sikte på bostäder med särskilt läge. Det finns ett stort behov av nybyggnation med beaktande av kommunikationer, service och stödfunktioner.

Regeringen har beslutat om nya ersättningsregler avseende ensamkommande barn och unga från och med 1 juli 2017, vilket har förändrat planeringsförutsättningarna. Kommunens mix mellan familjehem, stödboende och HVB-boende behöver förändras. De nya reglerna styr mot mer stödboenden och färre HVB-boenden.

Arbete pågår med att hitta lokal för ett nytt stödboende som tidigare beslutats och för vilket medel finns avsatt i investeringsprogrammet. Under hösten pågår en förnyad upphandling av stödboende- samt härbärgesplatser. Stödboendet och upphandlingen är delar i ett större uppdrag som finns för att utreda utökning och omstrukturering av boendeplatser för vuxna, vård- och omsorgsboende med missbruksinriktning samt behov av härbärgesplatser.

LSS/Funktionshindrade

Inom området finns driftmedel avsatta för att förstärka brandskyddet på några gruppboendestäder per år under åren 2017-2019. Kostnaden för detta bedöms dock öka i förhållande till vad som avsatts i investeringsprogrammet även här på grund av den överhettning som råder i byggbranschen. Med anledning av detta behöver en utredning göras för att se över möjligheten till att nyttja mobila lösningar som en permanent lösning.

Örebro har en i jämförelse med andra kommuner en kraftig ökning av behovet av nya gruppboendestäder. För 2017-2019 planeras för ytterligare två nya gruppboendestäder per år. För att klara de nya förutsättningarna har ett utvecklingsarbete påbörjats. Förändringsarbetet innebär bland annat behov av ett förändrat arbetssätt, flexibla planeringslösningar, effektivisering och utveckling av myndighetsutövningen samt uppföljning av beslut.

Samhällsbyggnad

I den ekonomiska planen har 6 miljoner kronor avsatts för att tillsammans med driftsnämndernas egna avskrivningsmedel täcka de ökade kapitalkostnaderna. Ökar kapitalkostnaderna mer än avsatt belopp måste investeringsutrymmet reduceras eller täckas inom respektive nämnds eget budgetutrymme.

Planering pågår för allmän plats runt kommande Kulturkvarteret inklusive Vasaplatsen. I ett nära samband med dessa följer planeringar för investeringar i platser i stråk intill Södra Strandgatan, Teaterplan och Fisktorget.

Bland stadsdelarna är de västra delarna prioriterade där ett exempel är Vivallakullen som ska utvecklas till ett attraktivt område i trygg miljö där konst och lek miljöer blandas.

Investeringarna i naturvården fortsätter, bland annat genom att synliggöra och anpassa naturen till målgrupperna, barn, äldre, nya användare och personer med funktionsnedsättning. Planering pågår för investering i personal- och maskinutrymmen för skötsel av Oset och Rynningeviken.

Arbetet fortsätter också med att skapa fler hållbara trafiklösningar för tillväxten och för klimatet, samt för att forma ett mer grönt och levande Örebro. Under 2018 är gång- och cykelåtgärder ett prioriterat område där utförandet till viss del är villkorat av medfinansiering via Stadsmiljöavtal. En ombyggnation av Hagatunneln planeras i samarbete med Trafikverket. Utöver detta kommer området kring Södra station att ses över i sin helhet för att det ska bli enklare och säkrare att passera järnvägen som gående och cyklist.

Ombyggnationer av gator finns även med i kommande års planering genom att trafikleder blir stadsgator med cykelbanor samt öppnande av gator för trafik. Ett stort underhållsarbete planeras för Södra infarten.

Arbetet med den nya högreservoaren, Lyra, fortsätter under 2018. För att bibehålla statusen på VA-ledningsnätet utökas förnysetakten och utbyggnaden av VA till omvandlingsområden fortsätter i enlighet med VA-planen.

Fritid och kultur

Kultur- och fritidsutbudet är väsentliga faktorer för att göra Örebro attraktivt. Barn och ungdomar är särskilt prioriterade målgrupper.

En öppen konstvägg planeras i Tybbleparken och en organiserad programverksamhet knyts till konstväggen för att aktivt arbeta med genus-, barn- och mångfaldhetsperspektiven. Kultur- och fritidscenter planeras i Södra Ladugårdsängen under 2019.

Utbyggnadsplanen för konstgräsplaner är i det närmaste slutförd. Endast Mellringe kvarstår, men beräknas vara färdigställd under våren 2018. Ett arbete med Karlslunds framtida utveckling pågår.

Exploatering av mark

Örebro kommun präglas av stark tillväxt både vad gäller befolkningsökning och antal nya arbetstillfällen. Detta ställer stora krav på snabb utbyggnad av infrastruktur för att möjliggöra byggandet av nya bostäder och arbetsplatser.

Enligt tidigare rutin för exploateringsverksamhet redovisades kostnader och intäkter för ett exploateringsområde först när hela området var färdigställt, vilket innebär att det kunde ta lång tid innan resultatet redovisades. Enligt den nya rutinen ska intäkter avräknas mot kalkylerade kostnader fortlöpande och det ska även fastställas ett ekonomiskt utrymme för exploateringsinvesteringar. Det nya sättet att redovisa innebär att exploateringsresultaten ökar kraftigt på grund av att huvuddelen av kostnaderna i ett exploateringsobjekt är investering i allmän platsmark och dessa redovisas i och med övergången till ny modell som en investering. Investeringarna genererar framtida kapitalkostnader som bör finansieras via exploateringsresultatet.

Under 2018 fortsätter genomförandet av flera stora exploateringsobjekt som t.ex. Södra Ladugårdsängen, Gustavsvik, Norra Ormesta, Postterminalen, Södra Bettorp, Berglunda, Pilängen och Västra Pilängen. För närvarande pågår genomförandet av cirka 100 exploateringsobjekt för både verksamheter och bostäder. Den sammanlagda investeringsvolymen för pågående investeringsobjekt, varav ett antal ännu inte har en detaljplan som vunnit laga kraft, uppgår till 943 miljoner kronor varav cirka 240 miljoner kronor beräknas avse 2018. Då investeringsåtgärderna är beroende av många externa faktorer ska beräkningen av kostnaderna för ett specifikt år endast ses som en uppskattning som kan komma att ändras under året.

Detaljplanering pågår för flertalet nya områden, bl.a. Heden, Marieberg/Moholm, Örnros, Norra Marieberg, m.fl. I takt med att dessa, och andra detaljplaner, vinner laga kraft övergår de till ett genomförandeskede.

För 2017, 2018 och 2019 visade tidigare prognos på att nettoförsäljningsintäkterna kommer ligga på en historiskt hög nivå och därför lades ett tillfälligt höjt avkastningskrav från exploateringsverksamheten på 60 miljoner kronor 2017. Avkastningskravet reduceras nu med 10 mnkr årligen under året 2018-2020 vilket innebär att avkastningskravet år 2020 är 30 miljoner kronor, utöver de 30 miljoner kronor som i normalfallet budgeteras. Avkastningskraven ska sättas utifrån prognoser om försäljningsintäkter och ska inte innebära att exempelvis markpriset höjs för att klara avkastningskravet.

Bedömning av likviditetspåverkan

Utfallet netto för exploateringsprojektens likviditetspåverkan bör över tiden bli ett inkomst-överskott då projekten till allra största del redovisar ett överskott vid slutavräkning. Mellan åren kan stora skillnader uppstå mellan storleken på inkomster och utgifter och osäkerheten är stor kring när inkomsterna faller ut i tiden. Prognosen för likviditetspåverkan visar ett likviditetsöverskott om totalt 1 286 miljoner kronor från 2018 och framåt för de i dagsläget planerade exploateringsprojekten, varav ett antal ännu inte har en detaljplan som vunnit laga kraft. Försäljning av tomter i samband med exploatering prognostiseras att uppgå till 2 193 miljoner kronor och återstående kostnader uppgår till 1 052 miljoner kronor, 943 miljoner kronor avser investeringar i allmän platsmark. Därutöver beräknas ersättningar från exploateringsavtal att erhållas med 146 miljoner kronor.

Likviditetsprognos pågående exploateringsobjekt, 2018 och framåt, mnkr				
Inkomst	Utgift	Investeringar	Exploateringsersättningar	Likviditetsöverskott
2 193	-109	-943	146	1 286

Det kommunövergripande arbetet

Örebro växer så det knakar. Till år 2026 beräknas antalet invånare öka med drygt 20 000 till knappt 169 000. Även om utbyggnadstakten nu är historiskt stor skapar Örebros tillväxt långsiktiga förutsättningar för ökade skatteintäkter och en fortsatt stark välfärd. Det ställer stora krav på att kommunen och kommunens verksamhet att växa så snabbt som vi gör just nu. Men det ställer också krav på hur vi växer. Det är nödvändigt att forma och främja en hållbar utveckling som balanserar både ekonomi, ekologi och sociala perspektiv.

Hållbar utveckling i Örebro kommun formas utifrån tre olika delar.

1. Social hållbarhet innebär en stabil och dynamisk kommun där grundläggande mänskliga behov och rättigheter uppfylls.
2. Ekologisk hållbarhet handlar om att långsiktigt bevara våra ekosystem och att minska påverkan på människans hälsa och på naturen.
3. Ekonomisk hållbarhet handlar om tillväxt och utveckling av materiella resurser på lång sikt.

Under 2016 enades världens länder om 17 globala hållbarhetsmål, Agenda 2030. I Sverige pågår nu ett arbete för att anpassa målen nationellt. Agenda 2030 synliggör hur naturresurser och mänskliga behov hänger ihop med ekonomiska och tekniska samhällssystem och hur hållbarhetsarbetet är beroende av att arbeta på alla fronter. Det är därför av största vikt att samordna hållbarhetsarbetet. I Agenda 2030-delegationens förslag på handlingsplan för genomförandet av Agenda 2030 för hållbar utveckling finns inrättandet av så kallade Agenda 2030-kommuner. Örebro kommun ska sträva efter att leva upp till de kriterier som sätts upp för dessa. Under 2018 påbörjas arbetet med att ta fram ett program för hållbar utveckling, där Agenda 2030 är en bas.

Örebro kommun ska vara ledande i arbetet med långsiktig hållbarhet. Det ska genomsyra hela verksamheten. Därför är det viktigt att inte arbeta i stuprör med hållbarhetsfrågorna. Kommunens styrmodell gäller därför alla verksamheter och bolag som ingår i kommunkoncernen.

Program för hållbar utveckling

Örebro kommun arbetar kontinuerligt med frågor som rör hållbar utveckling. Målet är att alla förvaltningar och nämnder ska ta och känna ett ansvar för att arbeta med hållbar utveckling. Under 2016 antog FN nya globala hållbarhetsmål, kallade Agenda 2030. Under 2017 granskade Örebro kommun omfattningen av sitt ansvar för att uppnå dessa mål fram till 2030. Många av målområdena i Agenda 2030 arbetar vi framgångsrikt med sedan länge. Inom andra målområden behöver vi stärka arbetet med kvantifierbara och uppföljningsbara mål. Örebro kommun följer hur Agenda 2030 hanteras på nationellt nivå. För Sverige har sex områden prioriterats där landet anses ha störst utmaningar och där har samtidigt möjligheter och lösningar inom dessa områden kunnat identifieras.

I arbetet med att ta fram ett program för hållbar utveckling ska dessa sex områden särskilt beaktas: ett jämlikt och jämställt samhälle, hållbara städer, en samhällsnyttig och cirkulär ekonomi, ett starkt näringsliv med hållbara affärsmodeller, hållbara och hälsosamma livsmedel, stärkt kunskap och innovation.

Det övergripande syftet är att Örebro kommun ska verka för att skapa ett rättvist, jämlikt och inkluderande samhälle där samtliga hållbarhetsaspekter i Agenda 2030 beaktas. Inom arbetet med hållbar utveckling ryms såväl sociala, som ekologiska och ekonomiska dimensioner.

- Ett program för hållbar utveckling ska tas fram under 2018. Programmet för hållbar utveckling ska tydliggöra den önskvärda utvecklingen och hur koncernen ska jobba med hållbarhetsfrågor.

Mänskliga rättigheter

Örebro ska vara främst i landet när det gäller arbetet med mänskliga rättigheter. Kännetecken ska vara medmänsklighet, solidaritet, rättvisa, frihet och värdighet. Örebro ska vara en trygg och välkomnande kommun där alla känner sig respekterade oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Ett Örebro med stor mångfald är en resurs för att utveckla en växande kommun.

- Arbetet för de mänskliga rättigheterna skall stärkas och systematiseras i kommunens verksamhet. Utgångspunkten är FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna samt Sveriges internationella åtaganden i relation till dessa.
- Under 2018 fortsätter arbetet med att samordna mänskliga rättigheter med det generella hållbarhetsarbetet, som en del av arbetet med Agenda 2030.
- Särskilda resurser avsattes i budgeten 2017 för utbildning under 2017 och 2018 av medarbetare i kommunen enligt den utbildningsplan kring mänskliga rättigheter som tagits fram under 2017. Insatsen ska bidra till en större kunskap om rättighetsbaserat arbete men också förstärka effekten av styrdokument främst inom områdena HBTQ, teckenspråk, barnets rättigheter, våld i nära relation och heder.
- Örebro kommun ska utveckla människorättsarbetet tillsammans med de som lever i kommunen. Till exempel genom medborgardialoger och andra forum tillsammans med civila samhället för en bredare delaktighet i kommunens människorättsarbete. Ett bredare deltagande kan också vara till nytta för att anpassa kommunens tjänsteutbud och bidra till att resurseffektivisera verksamhet samtidigt som individens rättigheter tillgodoses.

HBTQ

I Örebro kommun ska alla känna sig inkluderade, välkomna och lika mycket värda. För att lyckas med det behöver vi ha kunskap och kompetens om normer och inkludera hbtq-perspektivet i vårt vardagliga arbete. Därför ska utbildningsinsatser genomföras och verksamheter ska hbtq-diplomeras. Minst fem enheter eller arbetsgrupper inom förskola, skola, vård och omsorg; och minst en inom övriga områden, ska genomgå hbtq-diplomering varje år.

Vår målsättning är att hbtq-personers rättigheter, trygghet och inkludering säkerställs och att Örebro kommun ska vara en av Sveriges mest hbtq-vänliga kommun.

- Vi ska arbeta aktivt och systematiskt utifrån den gällande HBTQ-handlingsplanen för säkerställandet av hbtq-personers rättigheter, trygghet och inkludering.

Öka människors möjlighet till egen försörjning

Enligt FN:s konventioner om mänskliga rättigheter är det varje stats skyldighet att göra insatser för att avskaffa arbetslösheten. Örebro ska ta sin del av ansvaret och se till att hela kommunen som organisation, både förvaltningar och bolag, ska ta ett större ansvar för att öka människors egenmakt och möjlighet till egen försörjning. Vi vill använda kommunens egen förvaltning som instrument för att skapa jobb och utveckling.

- Alla nämnder ska skapa utvecklingsmöjligheter för människor som idag står långt från arbetsmarknaden och identifiera åtgärder för att förebygga framtida arbetslöshet bland örebroarna.

Barnets rättigheter

FN:s konvention om barns rättigheter (Barnkonventionen) antogs 1989. Enligt konventionen ska barnets bästa komma i främsta rummet i alla åtgärder som rör barn. Konventionen innehåller såväl medborgerliga och politiska som ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter. Örebro kommun ska arbeta för att stärka barnets rättigheter.

Den barnpolitik som bedrivs utgör en av de viktigaste hörnstenarna för ett socialt hållbart samhälle. Syftet är att genom olika insatser i kommunen skapa långsiktighet i syfte att barnperspektivet ska vara utgångspunkt för beslut och åtgärder som rör barn. FN:s konvention om barnets rättigheter tillhandahåller verktygen för en politik som värnar om det socialt hållbara samhället.

- Under 2017 presenterades temarapporten Att vara barn i Örebro kommun. Rapporten ligger till grund för en kommande handlingsplan för barnets rättigheter, vilken ska färdigställas under 2018. Handlingsplanen följer arbetet med Barnkonventionen som svensk lag och dess påverkan på det lokala perspektivet. Utgångspunkten är att stärka och sprida kunskap om vad barnrätts- och barnperspektiv innebär i teori och praktik och hur man på meningsfullt sätt kan föra dialog med flickor och pojkar och hur barn och ungdomar kan komma till tals utifrån deras särskilda/olika behov och förutsättningar.
- Under förutsättning att Riksdagen beslutar att göra FN:s Barnkonvention till svensk lag ska Örebro kommun påbörja arbetet med att implementera den nya lagstiftningen i kommunens verksamhet.

Örebroveckan för mänskliga rättigheter

Örebro kommun anordnar varje år Örebroveckan för mänskliga rättigheter och 2018 är det tio år sedan veckan anordnades för första gången. Syftet med Örebroveckan för mänskliga rättigheter är att sätta fokus på mänskliga rättigheter, delaktighet och inflytande och hur vi lever upp till detta i Örebro. Under veckan uppmärksammar kommunen, föreningar, församlingar, studieförbund, organisationer och skolor de mänskliga rättigheterna genom till exempel evenemang, föreläsningar, seminarier och utställningar.

Nationella minoriteter och minoritetsspråk

Sedan år 2000 är samer, tornedalingar, sverigefinnar, romer och judar erkända som nationella minoriteter i Sverige. Kommunstyrelsen har det lokala ansvaret för frågor kopplade till de nationella minoriteterna. Det verksamhetsmässiga ansvaret ligger på respektive förvaltning. Arbetet med nationella minoriteter och minoritetsspråk i Örebro kommun vilar på arbetet mot diskriminering och utsatthet, främja inflytande och delaktighet samt stärka språk och kulturell identitet. För att omfatta nationella minoriteter och minoritetsspråk behöver vi även inkludera teckenspråkiga eftersom teckenspråk likställs med minoritetsspråk i språklagen.

Örebro kommun är finskt förvaltningsområde sedan 1 februari 2013. Örebro arbetar aktivt med den sverigefinska minoriteten och under 2018 fokuseras arbetet med nationella minoriteter och minoritetsspråk.

2018 fortsätter kommunen att utveckla arbetet med nationella minoriteter och minoritetsspråk, syftet är att säkerställa kommunens åtaganden enligt lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk.

Arbetet mot barnfattigdom

Barnfattigdomen i Örebro kommun ska halveras fram till år 2020 från 2010 års siffror.

Handlingsplanen för arbetet mot barnfattigdom ska användas som vägledning för kommunens samtliga programområden, driftsnämnder och bolag. Det avgörande för handlingsplanens framgång är att alla verksamheter inom kommunkoncernen aktivt arbetar med barnfattigdomsfrågan på de sätt som är relevanta inom just deras verksamhet. Det är också avgörande att barnperspektivet och barns rätt till delaktighet präglar de olika metoder som kommunen arbetar vidare med. Under 2017 har en uppföljning av handlingsplanen mot barnfattigdom gjorts i temarapporten Att vara barn i Örebro kommun. Denna visar att handlingsplanen lett till att en mängd åtgärder för att minska skillnader i uppväxtvillkor har genomförts inom hela koncernen.

Att utveckla familjecentralerna, verka för att grundskolan ska vara fri från dolda kostnader, göra extra insatser på barn och ungas sommaraktiviteter och att stötta föreningars aktiviteter som riktar sig till barn och ungdomar är konkreta exempel på hur barnfattigdomens konsekvenser kan lindras.

Det är viktigt med en rik fritid och möjligheter att pröva många saker – att upptäcka världen och sig själv. Vi vill att alla barn och unga ska ha en rik fritid oavsett föräldrarnas inkomst.

- Den största orsaken till att barn växer upp i fattigdom är att deras föräldrar står utan arbete och egen försörjning. Vår arbetsmarknadspolitik är det främsta medlet i kampen mot barnfattigdomen. Satsningar på Komjobb och vuxenutbildning inom Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsnämnden ska i så stor utsträckning som möjligt riktas mot barnhushåll och unga vuxna som är beroende av försörjningsstöd.
- Arbetet med sociala krav i upphandlingarna ska fortsätta. Att aktivt skapa praktik- och arbetstillfällen genom att ställa krav vid upphandlingar inom kommunkoncernen ger en möjlighet för människor att få fotfäste på arbetsmarknaden.
- Arbeta med att utveckla nya arbetsplatser på väster, som drivs av Västerporten Fastigheter, ska fortsätta. Det kommunala samordningsarbetet mellan offentlig sektor och civilsamhället på såväl väster som i Brickebacken ska utvecklas, liksom partnerskapet i Vivalla och Oxhagen.
- Kommunen kommer under 2018 fortsätta jobba aktivt med feriepraktikplatser. Detta för att unga människor ska kunna etablera en egen kontakt med arbetsmarknaden.
- Under 2018 ska arbetet med att revidera handlingsplanen mot barnfattigdom påbörjas.
- Att alla barn och ungdomar deltar i organiserade fritidsaktiviteter är en stark skyddsfaktor. Under mandatperioden har möjligheten att införa en fritidscheck inom ramen för sociala investeringar utretts, vilket visat sig inte vara genomförbart. Under 2018 ska vi se över hur kommunens arbete kan utvecklas i syfte att få fler unga som idag inte är aktiva att delta i föreningsaktiviteter.

Örebro kommun ska vara en jämställd kommun

Örebro kommun ska vara en jämställd kommun med utgångspunkt i de nationella målen för jämställdhetspolitiken och Agenda 2030. Styrande för Örebro kommuns jämställdhetsarbete är *Strategin för ett jämställt Örebro 2016-2025*, som slår fast att områdena inflytande och delaktighet, service och bemötande på lika villkor samt ett tryggt och hållbart samhälle är prioriterade. I det jämställdhetsstrategiska arbetet under 2018 prioriteras flickors psykiska hälsa, anläggningsbidrag och ytterligare utveckling av jämställdhetsbudgetering. Under året ska en första uppföljningsrapport av strategin tas fram.

2018 är det tio år sedan Örebro kommun skrev under CEMR-deklarationen för jämställdhet. Det politiska ansvarstagandet för jämställdhet ska uppmärksammas under året.

Kommunstyrelsens jämställdhetsdelegation

Kommunens jämställdhetsdelegation verkar under kommunstyrelsen. Delegationen ska arbeta långsiktigt och strategiskt för en jämställd utveckling på individ, organisations och strukturnivå. Delegationen ska vara pådrivande i att Örebro blir jämställt så väl i den kommunala organisationen som den geografiska kommunen.

Örebro kommun ska ge service på lika villkor för varje medborgare oavsett kön

Genom att säkerställa likvärdig service, resursfördelning och inflytande ska alla invånare möta en kommun som utformats så att den tillgodoser både kvinnor och män, flickor och pojkars behov.

- Så långt som möjligt ska individbaserad statistik i Örebro kommun vara könsuppdelad.
- Jämställdhetsperspektivet ska integreras i budgetprocessen i samtliga nämnder. Under året ska även satsningar göras för att stärka kunskapen kring jämställdhetsbudgetering i syfte att höja kvaliteten på de analyser och insatser som genomförs.
- Könskonsekvensanalyser ska göras inför alla tillämpliga beslut i kommunen. Under 2018 ska riktlinjer och ramar för könskonsekvensanalyser tas fram.
- Kompetensutveckling ska erbjudas för att säkerställa en grundförståelse för vad ett integrerat jämställdhetsperspektiv i kommunal verksamhet innebär.

Våld i nära relationer

Örebro kommun ska vara en trygg och säker kommun för alla. För att nå det målet kommer det systematiska arbetet mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck att utvecklas och intensifieras. Arbetet ska kännetecknas av systematik, kvalitet och långsiktighet. I februari 2017 beslutade kommunstyrelsen i Örebro om *Handlingsplan mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck 2017-2024*. Handlingsplanen innebär en ambitionshöjning och syftar till att säkerställa hela kommunens arbete mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck. Sex utvecklingsområden har pekats ut: insatser för utsatta, insatser för förövare, information, främjande och förebyggande, kvalitetsarbete samt samordning.

När det gäller gruppen barn som lever med eller som bevittnar våld i sitt hem har kommunens skyldigheter och insatser ökat. Därför ska Örebro kommuns åtaganden avseende samordning, stöd och behandling för barn särskilt säkerställas. Arbetet för dessa barn ska bedrivas över förvaltningsgränserna och utgå från Barnkonventionen.

- Örebro kommun ska tillförsäkra stöd och skydd utifrån principen om barnets bästa och utifrån sin egen rätt för de barn som är utsatta för våld i nära relationer.
- Örebro ska utveckla och säkerställa en trygg boendekedja för våldsutsatta.
- Örebro kommun ska utveckla arbetssätt för att möjliggöra förändring hos förövarna, med utgångspunkt i de våldsutsattas skydd- och säkerhetsbehov.

Ett tryggare Örebro

Signalerna från en rad aktörer i samhället, bland annat polismyndigheten och Beroendecentrum, visar på att problematiken kring droger är stor i Örebro. Ungas attityder till droger har förändrats. De undersökningar som görs visar på en mer tillåtande attityd bland ungdomar till att använda cannabis. Örebro kommun ska fortsätta kraftsamla i arbetet mot droger. En sådan kraftsamling ska innehålla såväl förebyggande insatser som åtgärder för att hjälpa människor som använder droger. Detta ska ske i samarbete med polismyndigheten, Region Örebro län, kriminalvården och samordnas med kommunens egna förvaltningar.

- Örebro kommun och polismyndigheten ska gemensamt utveckla det lokala brottsförebyggande arbetet. Genom samverkansavtal och medborgarlöften tydliggörs åtaganden mellan kommun och polis, med kommuninvånarnas trygghet i fokus.
- Under 2018 ska Örebro kommun tillsammans med polismyndigheten och andra berörda aktörer påbörja ett arbete för att utveckla, utöka och höja kvaliteten kopplat till medborgarlöften i Örebro kommun. Ett särskilt fokus i medborgarlöftena ska riktas mot ungdomar i utsatta miljöer.
- Under 2018 ska Örebro kommun stödja polisens arbete med trygghetskameror.
- ANDT-planen som antogs under 2017 ska implementeras i samtlig berörd verksamhet under 2018.
- Ett lokalt brottsförebyggande arbete behöver ha kunskap och utvecklade verktyg för att kunna arbeta uthålligt både på kort och lång sikt, i syfte att stärka tryggheten i Örebro kommun. Samverkansmetoden Effektiv samordning för trygghet (EST) tydliggör det gemensamma arbetet mellan kommun, polis och bostads-/fastighetsägare. EST är ett strukturerat och kunskapsbaserat brottsförebyggande arbete som ska fortsätta utvecklas.
- Vi ska utveckla möjligheterna till stöd för unga missbrukare och deras anhöriga. MiniMaria är en samarbetsverksamhet som ska fungera som en ingång för polisen när de möter unga i missbruk. Under mandatperioden är ambitionen att MiniMaria ska utvecklas till att även vara en ingång för anhöriga till unga missbrukare.
- Örebro kommun ska vara delaktig i arbetet med att motverka organiserad brottslighet. Arbetet pågår för att motverka kriminella nätverk och hjälp ska erbjudas till de personer som vill hoppa av en kriminell bana. De aktiviteter som ska genomföras för att förhindra och försvåra för den organiserade brottsligheten i Örebro finns beskrivet i Brottsförebyggande rådets verksamhetsplan.
- Örebro kommun ska fortsätta att stärka och utveckla det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet i stadens bostadsområden. Detta görs genom bred myndighetssamverkan, bl.a. inom ramen för Örebro brottsförebyggande råd där polismyndigheten, bostads-/och fastighetsaktörer, näringsliv och civilsamhälle alla är viktiga samhällsaktörer i trygghetsarbetet.
- Centrum och idrottsplatsvärdar, civilsamhället och föräldrar är alla viktiga delar för att skapa trygghet i såväl centrum som bostadsområden. Detta arbete har påvisat goda effekter och ska fortsätta att utvecklas under 2018.
- Örebro kommun ska se över möjligheterna till metodutvecklingsarbete inom det lokala brottsförebyggande arbetet, i samverkan med Örebro universitet.
- Örebro kommun ska vara en trygg kommun att bo och vistas i. Trygghetskänslan påverkas av en rad olika faktorer. Att hålla en stadskärna ren och snygg och bostadsområdena välskötta med belysning som fungerar, skräp som är upplockat och klotter som är bortsanerat ökar tryggheten och attraktiviteten för kommunens invånare och besökare och därför ska detta arbete fortsatt prioriteras.

Förebyggande arbete

Verksamheterna inom Örebro kommun ska genomsyras av ett förebyggande synsätt. En tidig insats innebär nästan alltid en möjlighet att undvika problem, skador eller onödiga kostnader. Örebro kommun behöver arbeta med att identifiera faktorer som är risker och faktorer som är skyddande, exempelvis undernäring hos äldre eller extra resurser till fritidsgårdar.

- Kommunens verksamheter ska konsekvent och målmedvetet arbeta med tidiga insatser. Genom att utveckla arbetet med skyddsfaktorer att samordna insatser mellan våra egna verksamheter men även med andra samhällsaktörer ska människors möjligheter till en hög livskvalitet stärkas.
- Utveckla Partnerskap Örebros arbete genom en satsning på förebyggande arbete, riktat mot barn, ungdomar och unga vuxna, i syfte att minska social oro samt förhindra utanförskap. Arbetet ska bygga på vetenskapliga resultat och metoder, och det är av yttersta vikt att arbetet sker förvaltningsövergripande, liksom i samverkan med andra offentliga aktörer och aktörer inom civila samhället.
- Under 2018 ska det förebyggande arbetet fokusera på ANDT med fokus på tobak, cannabis samt föräldrasamverkan. Ett extra fokus ska från alla berörda instanser läggas på unga vuxna som riskerar att hamna i eller är mitt i kriminalitet och drogberoende.
- Kommunen ska arbeta aktivt för att stötta föräldrar i alla skeden i föräldraskapet. Redan idag erbjuds ett brett spektra av föräldrastöd anpassat efter olika behov och olika åldrar. Arbetet bygger på tidiga och öppna insatser, för att nå ut brett. Detta arbete ska fortsätta utvecklas för att nå ännu fler föräldrar i ett tidigt skede.
- Arbetet med uppsökande verksamhet för åldersgruppen 10-12 år ska utvecklas under 2018.
- Samarbetet mellan skola, socialtjänst och polis finns och fungerar bra redan i dag. Detta arbete ska fortsätta utvecklas, till exempel när det handlar om att motverka förekomst av droger på kommunens skolor.

Flyktingmottagande

Inte minst kriget i Syrien har tvingat många människor på flykt. Under slutet av 2015 resulterade det i den största flyktingkrisen Europa upplevt sedan andra världskriget. Bara till Sverige kom mer än hundratusen människor under kort tid. Belastningen på Migrationsverket, kommuner och andra samhällsfunktioner blev stor.

För Örebros del resulterade det i att verksamheten för flyktingmottagande utökades kraftigt och verksamheterna har gjort ett fantastiskt arbete för att kunna erbjuda hjälp och stöd till alla de människor som kom hit. Idag är prognoserna för flyktingmottagandet nationellt betydligt lägre men samtidigt ska många som idag är placerade på flyktingförläggningar erbjudas boende, utbildning och förutsättningar att få jobb.

Flyktingmottagningen 2018 för Örebro kommun förväntas minska, men det är fortfarande stort behov av kommunmottagande. Cirka 200-300 personer kommer årligen att beröras av den nya bostättningslagen, det vill säga personer som kommunen skall ha bostad för vid mottagandet, utöver detta tillkommer kvotflyktingar. För att svara upp mot det ökade behovet av bostäder kommer kommunen att fortsätta samverkan med ÖrebroBostäder och med privata fastighetsägare, och dessutom använda möjligheten att teckna hyresavtal för sociala ändamål. I de nya riktlinjerna för markanvisning finns möjligheten att teckna hyresavtal även innan byggnationer är klara, vilket blir ett viktigt verktyg i arbetet. Det som fortfarande är helt avgörande för flyktingmottagandet framöver är utvecklingen i krigsdrabbade områden.

För att svara upp mot den nya bosättningslagens krav och öka mottagandet av flyktingar från anläggningsboende och kvotflyktingar krävs en ökad tillgång till bostäder. En större andel kvotflyktingar bedöms tas emot de kommande åren inom Örebro kommun, eftersom Migrationsverket gör bedömningar på plats i olika länder om hur många kvotflyktingar som ska få komma till Sverige.

Prognoserna innebär att det behövs ökade resurser och/eller förändrade former inom kommunal vuxenutbildning, inklusive SFI, beroende på hur flyktingmottagandet utvecklas under de kommande åren.

Ensamkommande flyktingbarn

Antalet ensamkommande barn som kommer till Sverige för att söka asyl har minskat men Örebro kommun ska tillsammans med länets övriga kommuner även fortsättningsvis bidra till att ta emot barn och erbjuda hög kvalitet på boende, omsorg och etablering. Trots minskningen av antalet ensamkommande, asylsökande barn och ungdomar, ligger det ändå på en historiskt relativt hög nivå. Ärenden som rör barn utan vårdnadshavare (BUV) är fortsatt prioriterade. Migrationsverket räknar med att i princip alla de barn som sökt asyl under 2015 och 2016 ska få ett beslut i under 2017. Dock finns det farhågor kring att avgöra i princip alla BUV-ärenden innan 2017 på grund av processen för den medicinska åldersbedömning ska fungera som planerat.

- Arbetet med att skapa bra förutsättningar för ensamkommande flyktingbarn ska fortsätta. Det handlar bland annat om att ordna bra boende, men också att se över förutsättningarna inom skolan och överförmyndarnämnden.

EU-migranter

Under senare år har antalet EU-migranter som sökt sig till Sverige och Örebro ökat. I kommunen tar vi vårt ansvar enligt socialtjänstlagen när det gäller akut stöd och att agera uppsökande vid orosanmälningar kring minderåriga. Utöver detta spelar civilsamhället en stor roll. Arbetet med härbärgat Vinternatt och Crossroads, riktat till EU-migranter, ska fortsätta under 2018 och kommer under hösten 2017 att utvecklas långsiktigt inom ramen för IOP.

- En omvärldspaning på hur jämförbara kommuner arbetar med EU-medborgare ska genomföras under 2018.

Det civila samhället

Det civila samhället är grunden för att samhället som helhet ska fungera. Här verkar föreningar, frivilligorganisationer, familjer och individer utifrån egen drivkraft. Ju bättre förutsättningar aktörerna inom det civila samhället har för att driva sin verksamhet och sina frågor desto mer nytta gör de. Kommunen har mot bakgrund av detta ett stort ansvar för att samverka med det civila samhället. Inom ramen för överenskommelsen om samverkan mellan det civila samhället och Örebro kommun, vill vi fortsätta att förbättra samarbetet med de civila samhällets aktörer.

Kraven från elitidrotten på våra anläggningar ökar hela tiden. Långsiktigt måste elitidrotten i större grad bära kostnaderna för sina arenakrav.

Örebro kommun ska bli bättre på att involvera civilsamhällets aktörer inför beslut som rör Örebros långsiktiga utveckling. Alla delar av kommunens verksamhet måste söka nya sätt att mobilisera människors engagemang och egenmakt, att både skapa mötesplatser för fler och att göra fler till medskapare i sin stad och sin vardag.

- En översyn av *Överenskommelsen om samverkan i Örebro mellan det civila samhället och kommunen* som grund för samverkan startas upp under 2018.

- Örebro kommun ska fortsätta samarbetet med och öka stödet till föreningslivet.
- Vi ska samarbeta, både vad avser bredden och eliten, kring frågor som rör idrottens möjlighet att ha en bra verksamhet som engagerar många örebroare.
- Örebro kommun ska utveckla och formalisera strukturer för sin samverkan med civila samhället när det gäller idéburet-offentligt partnerskap (IOP).
- Örebro kommun avsätter medel som civila samhället kan ansöka om i syfte att genomföra demokratiinsatser som stärker kunskapen om valet 2018 och som kan bidra till ett ökat valdeltagande. Insatserna ska i första hand riktas mot målgrupper där valdeltagandet idag är lågt.

Interreligiösa- och interkulturella rådet

Det interreligiösa- och interkulturella rådet är ett viktigt forum för kommunen att träffa företrädare från olika trossamfund för fördjupad dialog och samverkan. Aktuella frågor som till exempel skola, sociala frågor, ungdomsfrågor och jämställdhet diskuteras. Rådet ska i sitt arbete aktivt verka för att söka samverkan med myndigheter och organisationer.

Sociala investeringar

Arbetet med sociala investeringar syftar till att möjliggöra tidiga insatser för identifierade och avgränsade målgrupper. 87 miljoner kronor finns reserverade för satsningar på individer i målgrupper som annars riskerar att hamna i utanförskap. Det handlar om verksamhetsutveckling och att genomföra insatser av förebyggande karaktär som är både socialt meningsfulla och ekonomiskt kloka. Genom att ta en högre kostnad och investera på kort sikt kan såväl mänskliga som samhällsekonomiska vinster uppstå längre fram.

Sociala investeringar kan genomföras av aktörer inom det civila samhället i samverkan med kommunal verksamhet, samt av kommunens egna verksamheter genom gränsöverskridande samverkan. Kommunen ska arbeta vidare med modellen för sociala investeringar, som också ska bidra till att skapa en struktur och systematik för hur projektarbete genomförs generellt i kommunen för att säkra bättre utfall.

- 2018 övergår flera genomförda sociala investeringar till ordinarie verksamhet, utifrån de positiva resultat som har åstadkommit.
- 2018 sker återföring av medel tillbaka till arbetet, till följd av att flera satsningar börjat generera positiva ekonomiska effekter.
- Under 2018 ska minst en ny satsning påbörjas inom ramen för sociala investeringar.

Tillgänglighet för alla

Kommunen ska vara tillgänglig. Inte bara fysiskt utan även genom att alla ska kunna tillgodogöra sig den service som erbjuds och kunna vara delaktiga i kommunala evenemang och dialoger. En ledstjärna för tillgänglighet ska vara FN:s standardregler för delaktighet och jämlikhet samt FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

- Oavsett funktionshinder ska Örebro kommun vara tillgänglig för alla. Människor med funktionsnedsättningar ska kunna vara delaktiga i samhällslivet och ha jämlika levnadsvillkor. Stor hänsyn ska tas till funktionsnedsattas behov vid utformandet av offentliga anläggningar, arrangemang och informationssystem.

- Vi ska fortsätta arbetet med att tillgänglighetsanpassa våra offentliga miljöer. En handlingsplan håller på att tas fram för att stötta arbetet med att undanröja enkelt avhjälpta hinder inom kommunen. Kommunens tillgänglighetsråd ansvarar för arbetet och handlingsplanen förväntas vara färdig under 2018.
- Funktionsnedsattas möjligheter på arbetsmarknaden ska förstärkas. Örebro kommun ska prioritera att människor med funktionsnedsättning får plats på arbetsmarknaden.
- Arbetet för att förbättra förutsättningarna för deltagande på lika villkor ska ske i hela kommunen. Funktionen samordning av tillgänglighet kan och ska utföras av olika personer och kompetenser i kommunens verksamheter. Adekvata tjänstemän ska finnas på plats när tillgänglighetsrådet möts.

Europas teckenspråkshuvudstad

Örebro har utropat sig till Europeisk teckenspråkshuvudstad. Detta förpliktar att Örebro kommun tillsammans med övriga undertecknare (Region Örebro län, Örebro universitet och Specialpedagogiska skolmyndigheten) ska säkerställa att Örebroregionen är en nationell och internationell förebild när det gäller teckenspråkigas delaktighet på egna och likvärdiga villkor. Örebro kommun ser, sedan avsiktsförklaringen 2010, svenskt teckenspråk som ett minoritetsspråk, vilket är i enlighet med Språklagen från 2009. Detta synsätt går igen även i handlingsplanen för Örebro som Europas teckenspråkshuvudstad. 2016 beslutade Örebro kommun, som ett första steg, att teckenspråk ska behandlas på samma sätt i skolan som andra modersmål. Ambitionsnivån är att innan utgången av 2019 fullt ut behandla svenskt teckenspråk som ett minoritetsspråk.

- Örebro kommun ska vara drivande i att stärka samverkan mellan kommunen, regionen och universitet kring arbetet med Örebro som Europas teckenspråkshuvudstad.
- Den handlingsplan för Örebro som Europas teckenspråkshuvudstad som beslutades hösten 2017 ska implementeras i hela kommunkoncernen. I handlingsplanen kommer riktade kompetensutvecklingsinsatser finnas. Dessa ska genomföras för olika delar av kommunens verksamheter för att få en bättre förståelse för de teckenspråkigas vardag och hur Örebro kan säkerställa service på lika villkor.
- Under 2018 ska förutsättningarna för skapandet av ett resursteam och behov av teckenspråkiga kommunvägledare utredas.
- Under 2018 ska behov, och förutsättningar, för huruvida Örebro kommun ska anställa egna tolkar med god kompetens kring kommunens verksamheter utredas.

Kommunikation

Örebro kommun ska kännetecknas av en väl utvecklad kommunikation, både internt och externt, som förenklar vardagen för dem vi är till för, och som bidrar till att människor får möjlighet att utvecklas och göra egna val.

Det ska vara enkelt att komma i kontakt med kommunen, att få en god service och att kunna delta i utveckling. Såväl privatpersoner som näringsliv, organisationer och andra aktörer ska ha god insyn i kommunen och erbjudas möjligheter till delaktighet. Målet är en öppen, tillgänglig och begriplig kommun, där vi välkomnar engagemang och utgår från vad dem vi är till för behöver känna till och vill engagera sig i. Beslut ska kommuniceras i syfte att skapa förståelse för och insyn i varför de fattats och genomförs. Detsamma gäller kommunens interna arbete, där medarbetarna ska ges möjlighet till delaktighet för att få bättre möjligheter att bidra till utveckling.

- Fortsatt utveckling av Servicecenters uppdrag att ge service och information till privatpersoner oavsett egna förutsättningar, näringsliv, organisationer och andra aktörer.
- Fortsatt utveckling av Servicecenter och orebro.se till kommunens sammanhållna kommunikationskanal för privatpersoner oavsett egna förutsättningar, näringsliv, organisationer och andra aktörer. Fokus är digital utveckling, också genom utveckling av e-tjänster. Samtidigt ska vi ge personlig service till dem som inte har egna förutsättningar att använda de digitala kanalerna.
- Servicecenter ska underlätta och vägleda medborgare till ökad användning av de digitala möjligheterna som fler e-tjänster och en utvecklad orebro.se innebär.
- Övriga myndigheter som finns representerade i staden ska bjudas in för att påbörja utvecklingen av Servicecenter som en samlad väg in till de myndigheter som medborgarna behöver kontakta.
- Medarbetarnas delaktighet och engagemang ska underlättas genom att internkommunikationen är en del i ledning, styrning och verksamhetsutveckling.
- Samverkan mellan kommunikationsavdelningen och övriga förvaltningar ska stärkas ytterligare i syfte att nå ut med information om beslut och insatser som påverkar medborgarna i Örebro.

Dialog med medborgare

Örebro kommun ska utvecklas i dialog med invånarna. Örebroarnas möjlighet till inflytande och delaktighet ska öka. En människa som har drivkraft att utveckla sig själv och sin omgivning ska få möjlighet till det genom exempelvis olika valfrihetsreformer som pedagogisk omsorg, skolval och LOV inom äldreomsorgen. Det sker också genom möjlighet till inflytande genom olika former av medborgardialog.

- Örebro kommun ska erbjuda en medborgardialog som är kvalitativt god och likvärdig oavsett vilken kommunal verksamhet som genomför den, och oavsett de skiftande förutsättningar som medborgare kan ha.
- Medborgardialog ska integreras som en del i styrningen, och större beslut ska i så stor utsträckning som möjligt föregås av en dialog med medborgarna.
- Vi ska speciellt beakta ungdomars och barns perspektiv, samt utveckla metoder för dialog med den gruppen.
- Samtliga nämnder ska årligen i sin verksamhetsplanering utse lämpliga områden där dialog med medborgare ska genomföras.
- En översyn av *Riktlinjer för medborgardialog* och hur den används ska genomföras under 2018.

Marknadsföring

Örebrokompaniet har i uppdrag att marknadsföra Örebro gentemot besökare, samt som en plats för etablering, för såväl privatpersoner som näringsliv. Arbetet ska ske i samverkan med näringslivet och andra aktörer, som Örebro universitet och Region Örebro län. Örebro kommuns verksamheter har också i uppdrag att bidra till att Örebro är en attraktiv plats, bland annat genom en utveckling av kommunens marknadskommunikation. Effekten av att Örebro får allt fler turister har stor betydelse för handel och andra näringar.

- Örebrokompaniet ska fortsätta sin satsning på marknadsföring av Örebro till de målgrupper som pekas ut i deras uppdrag och som omfattas av varumärkesplattformen för Örebro.
- Under 2018 vill vi förstärka arbetet med att utveckla besöksnäringen i Örebro kommun. Det långsiktiga målet är att bli Sveriges fjärde största besökskommun.

- Under 2018 tillförs Örebrokompaniet medel för att utveckla Örebro som besöksmål ytterligare. Dessutom görs en satsning på Naturturism.
- Kommunikationsavdelningen ska etablera och bygga upp den nya funktionen som kombinerar media- och marknadskommunikation i syfte att stärka marknadsföringen av Örebro ytterligare.

Upphandling

Kommunen ska verka för att upphandlingar mer aktivt ska bidra till ett långsiktigt hållbart samhälle. Varje upphandling i Örebro kommun skall prövas för att se om det är möjligt att föra in sociala och ekologiska kriterier som särskilda kontraktsvillkor. För att det ska bli lättare att ”köpa rätt” behöver kunskapen hos inköpsansvariga öka och system och rutiner för inköp ses över när det gäller miljö-, klimat- och hälsopåverkan från varor och produkter.

Krav på miljö och sociala hänsyn är självklart och upphandlingar ska ske konkurrensneutralt och ställa krav på schyssta arbets- och anställningsförhållanden. Målet är att kollektivavtal ska vara en förutsättning. Anbudsgivare som saknar kollektivavtal ska kunna visa att de tillämpar löner och anställningsvillkor som ligger på minst samma nivå. Mindre, lokala företag ska kunna utveckla sina möjligheter till samverkan med Örebro kommun genom till exempel att upphandlingsarbetet tar hänsyn till de mindre företagens förutsättningar.

- Att ta med sociala kriterier vid upphandlingen skall vara normen. Dessa kan exempelvis handla om arbetsmarknadsåtgärder, eller sociala åtaganden.
- Kommunen ska aktivt arbeta för att alla upphandlade produkter ska vara märkta eller verifierade med tredjepartscertifierade miljö- och hållbarhetsmärkningar med målet 50 procent till 2020.
- Örebro kommun ska utveckla och underlätta samspelet med icke vinstdrivande föreningar, stiftelser och andra aktörer inom den sociala ekonomin som verkar på ett sätt som tillför samhällsnytta och värdeskapande men som är fristående från den offentliga sektorn.
- För att möjliggöra för mindre företag och aktörer inom den sociala ekonomin att delta i upphandlingar ska rutiner utvecklas som säkerställer detta. En checklista ska göra det lättare för mindre företag att förstå hur en upphandling i kommunen går till.
- Vid upphandling av varor ska krav ställas på att varorna produceras under sådana förhållanden att ILO:s kärnkonventioner respekteras. De arbetsrättsliga lagar och kollektivavtal som gäller där arbetet utförs tillämpas. Kraven ska även gälla eventuella underleverantörer.
- De kommunala bolagen ska bli ännu bättre på att kombinera det affärsmässiga tänkandet med det sociala perspektivet för att skapa jobb och utvecklingsmöjligheter för människor som idag står långt ifrån arbetsmarknaden. Örebro kommun och de kommunägda bolagen ska löpande söka samverkan med leverantörer för arbetsmarknadsinsatser vid upphandlingar.
- De krav som Örebro kommun ställer vid upphandling av mat ska motsvara kraven för svensk livsmedelsproduktion. Vi vill också att upphandlingar av offentlig mat i större utsträckning ska delas upp i mindre enheter för att möjliggöra en större andel närproducerad mat i kommunens kök.
- Upphandling kan användas för att minska barnens exponering av skadliga kemikalier genom vilka val av leksaker och material som köps in vid nybyggnation och renovering av förskolor och skolor.
- En nyckelfråga för kommunens trovärdighet är att vi följer upp de krav som ställs samt att vi klarar att upprätthålla en hög avtalstrohet i organisationen.

- Under 2018 ska minst en ny innovationsupphandling initieras.

E-samhället

Örebro kommun ska fortsätta arbetet för införandet av e-samhället. Örebro kommun ska medverka till en ökad samverkan såväl regionalt som nationellt för att skapa en modern e-förvaltning som förenklar, förnyar och förbättrar tjänster för medborgare, organisationer och näringsliv.

I ÖSB 2017 avsattes 200 miljoner kronor i syfte att utveckla en effektiv, modern och digital kommun. Denna satsning på digitalisering ska leda till en enklare vardag för privatpersoner, företag och organisationer, en smartare och öppnare förvaltning som stödjer innovation och delaktighet samt bidra till effektivitet i verksamheten.

En förutsättning för en utveckling mot en framtida e-förvaltning är att verksamheter utvecklas med nya arbetsätt. Att organisation, processer och teknik utvecklas tillsammans med och nära verksamheten. Detta kräver också en mycket mogen informationshantering och ett aktivt deltagande från kommunens alla verksamheter i utvecklingen mot e-samhället.

- Örebro kommun ska ta fram en strategi för e-förvaltning och IT-enheten har en viktig roll i att utveckla de verktyg som behövs för att effektivisera verksamheterna.
- Örebro kommun ska verka för att öka fiberutbyggnaden. Det kan ske i egen regi genom det kommunala bolaget Stadsnät eller i samarbete med andra aktörer.
- Örebro kommun ligger långt framme inom öppna data men det finns arbete kvar att göra och kommunen ska arbeta aktivt med dessa frågor.
- Arbetet med att erbjuda företagen nya innovativa tjänster i deras kontakter med Örebro kommun ska fortsätta som en del av kommunens näringslivsarbete.
- De insatser som genomförs ska gå hand i hand med SKL:s *Handlingsplan 2017-2025 Förutsättningar för digital utveckling* som Örebro kommun antagit.

Internationella frågor

Örebro kommuns internationella policy ska vara vägledande när det gäller vilken typ av internationella utbyten och insatser som kommunen deltar i, och hur arbetet med vänorter ska bedrivas och utvecklas. Även om Örebro kommun är framgångsrik finns det många områden där vi har behov av att lära från andra länder. Ett aktivt internationellt deltagande är viktigt för att driva verksamhetsutvecklingsfrågor framåt. Samtidigt kan inte kommunen delta överallt utan det är viktigt att bedöma nyttan för kommunen och verksamheten i alla internationella engagemang.

- Örebro kommun ska fortsätta utveckla arbetet med projekt som finansieras av EU och andra internationella aktörer.
- Örebro kommun behöver i enlighet med den internationella policyn ta fram strategiska utvecklingsområden och arenor där Örebro kommun bör medverka.

Landsbygdsutveckling

Örebro kommuns positiva utveckling ska vara hållbar i hela kommunen. Staden och den omgivande landsbygden är ömsesidigt beroende av varandra för den fortsatta utvecklingen. Det ska finnas förutsättningar att bo och verka såväl i staden som på landsbygden. Landsbygdsnämnden har

det strategiska ansvaret för att säkerställa att hela den kommunala organisationen tar tillvara landsbygdens resurser och förbättrar dess förutsättningar.

Landsbygdsprogrammet som togs fram 2017 ska implementeras under 2018. Programmet utgör grunden för Landsbygdsnämndens uppdrag och beskriver riktningen för Örebro kommuns långsiktiga arbete med att verka för en hållbar utveckling på landsbygden.

Tillgång på välfungerande förskolor, skolor och äldreomsorg är viktigt oavsett var i kommunen man bor. De välfärdstjänster Örebro kommun ansvarar för att tillhandahålla ska vara tillgängliga för alla kommuninvånare.

Civilsamhället utgör en viktig del i landsbygdens fortsatta utveckling och Örebro kommun ska ha tydliga och effektiva modeller för att stötta detsamma. Likaså är tillgång på olika typer av bostäder avgörande för att människor ska kunna bosätta sig på landsbygden.

Fortsatt utbyggnad av bredbandsnätet är prioriterat då fungerande internetkommunikation är avgörande för såväl vardagslivet som distansarbete och företagande. Den digitala kontakten med leverantörer och kunder ska inte begränsas av var i Örebro kommun ett företag har sitt säte.

I Örebro kommun finns många attraktiva natur- och kulturmiljöer. Lättillgängliga platser för naturupplevelser och ett attraktivt landskap för friluftsliv ger positiva effekter på människors hälsa och välbefinnande. Naturen är även en resurs för tillväxt inom turistnäringen.

Oavsett var i Örebro kommun en invånare är bosatt ska det vara enkelt att komma i kontakt med kommunen och att göra sin röst hörd. Det demokratiska inflytandet sker i samarbete med lokala grupper, företagarföreningar och det civila samhällets många olika aktörer.

- Landsbygdsprogrammet ska implementeras i hela den kommunala organisationen så att samtliga delar bidrar till att möjliggöra för människor att leva och verka på landsbygden.
- En modell för det kontinuerliga arbetet med genomförande, uppföljning och utvärdering av landsbygdsprogrammet i hela kommunkoncernen ska tas fram under 2018.
- Satsningen på utbyggnad av bredband ska fortsätta enligt antagen strategi för att nå de nationella målen.
- Särskild uppmärksamhet ska riktas mot villkoren för att driva företag på landsbygden.
- Dialogen med medborgare på landsbygden ska fortgå och resultaten av dessa ska föras vidare i den kommunala organisationen. Dialogarbete ska följas upp löpande. Återkopplingen till relevanta program- och driftsnämnder ska tydliggöras.
- Genom samverkan med relevanta aktörer ska Örebro kommun bli ännu bättre på att ta tillvara potentialen i naturturismen och skapa bättre förutsättningar för turistföretagen på landsbygden.
- Landsbygdsnämnden ska under året informera om möjligheten till och fördela ekonomiskt stöd till upprustning av föreningslokaler på landsbygden.

Badanläggningar

Under 2017 genomfördes en badutredning av Örebroporten i syfte att ge vidare beslutsunderlag kring Örebro kommuns badanläggningar. Utredningen redovisar bland annat nuvarande status och investeringsbehov på befintliga bad och ger förslag på hur baden mer effektivt kan organiseras och drifas. Utredningen visar att av de befintliga baden är Brickebackens bad det med sämst teknisk status.

- Under 2018 ska åtgärder vidtas med målsättningen att åstadkomma ett mer samlat fastighetsägande och drift av baden. Ett samlat ansvar bör leda till effektivare verksamhet både för fastighetsägare och driftansvariga organisationer.
- Förutsättningarna för att ersätta Brickebackens bad med ett nytt bad i närområdet ska utredas och underlag ska tas fram under 2018.

Arbetsmarknad

Örebro kommuns arbete med att minska arbetslösheten och föra arbetslösa kommuninvånare närmare arbetsmarknaden ska fortsätta. Så många som möjlig skall få arbeta 100 procent av sin förmåga. Samarbetet med näringslivet och Arbetsförmedlingen är avgörande för hur stor framgången blir. Örebro kommun ska i samverkan med det privata näringslivet och det civila samhället fortsätta att utveckla och modernisera arbetet med att erbjuda anställningar med stöd, praktikplatser samt utbildningsmöjligheter kombinerade med praktiska inslag för dem som är i behov av detta. Fokus ska i ännu högre grad läggas på generellt kompetenshöjande insatser och yrkesutbildning för att matcha mot de arbetstillfällen som finns, nu och i framtiden.

- Kommunen fortsätter tillsammans med Arbetsförmedlingen att säkerställa att företagen har tillgång till rätt kompetens och stärker samarbetet med företag och arbetsgivare i regionen.
- Fokus för arbetsmarknadsinsatserna ska vara att människor ska komma i varaktig sysselsättning och nå egen försörjning. Därför ska det finnas en variation och kombination av olika insatser, anpassade både för individer och för den regionala arbetsmarknaden. Under mandatperioden ska Örebro kommun utveckla individens möjligheter att vara delaktiga i de arbetsmarknadsinsatser man tar del av.

Från försörjningsstöd till jobb

Behovet av försörjningsstöd har minskat i Örebro kommun och arbetslösheten sjunker. Det är en av de viktigaste mät punkterna för att veta om jobb- och arbetsmarknadspolitiken samt vuxenutbildningen fungerar. Det är viktigt att Örebro kommun fortsätter med de effektiva arbetsmarknadspolitiska insatser som gett goda resultat. Arbetet ska tydligare riktas mot de individer som är fast i ett längre beroende av försörjningsstöd och nyanlända flyktingar, för att dessa ska komma närmare egen försörjning. Barnfamiljer i behov av försörjningsstöd ska fortsätta att prioriteras. Att fler personer går från försörjningsstöd till jobb är avgörande för såväl individens välbefinnande som Örebro kommuns fortsatta tillväxt.

- Örebro kommun ska från första dagen erbjuda alla unga arbetslösa som är i behov av försörjningsstöd aktivt stöd och hjälp för att komma i egen försörjning.
- Nya och moderna arbetssätt för individer som varit beroende av försörjningsstöd under lång tid ska fortsätta att utvecklas.
- Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsnämndens arbete med specifika ungdomsanställningar inom kommunen ska fortsätta liksom samarbetet med gymnasieskolan vad gäller det kommunala aktivitetsansvaret. Ung Arena ska ge bättre förutsättningar och fler verktyg i arbetet med att säkerställa att fler ungdomar fullföljer gymnasiet eller kan hitta en väg ut i arbetet och/eller till studier inom vuxenutbildningen.
- Satsningen på Komjobb skall fortsätta och även fortsättningsvis i hög utsträckning riktas mot barnfamiljer i behov av försörjningsstöd.
- Kommunen ska arbeta aktivt för att tydligare erbjuda möjlighet att välja entreprenörskap som väg mot egen försörjning.

- Vi ska under mandatperioden möjliggöra för fler att genomföra studier på grundläggande vuxenutbildning, motsvarande nioårig grundskola, samtidigt som man uppbär försörjningsstöd.
- Fortsatta fördjupade satsningar på att utveckla utbudet av yrkesvux och Yrkehögskoleutbildningar i regionen som motsvarar arbetsmarknadens behov av kompetens.
- Insatser för att minimera felaktiga utbetalningar av försörjningsstöd ska fortsätta att vara ett prioriterat arbete.
- Örebro kommun ska ligga i framkant i utvecklingen av kommunal arbetsmarknadspolitik och under 2018 ska arbetet med att modernisera kommunens arbetsmarknadsinsatser konkretiseras och ett förändringsarbete påbörjas.
- Kommunen ska ha god beredskap för att hjälpa människor som lämnar Arbetsförmedlingens etableringsprogram och övergår i kommunalt ansvar.
- Möjligheten att öka antalet extratjänster i kommunen ska ses över. Komjobb, instegsjobb, extratjänster och andra former av anställningar med stöd är viktiga vägar in på arbetsmarknaden för människor som idag står utanför.
- Förvaltningen ska i samverkan med personalavdelningen se över villkoren i Beredskapsavtalet.

Feriepraktik

Unga människor är en av de målgrupper som kan ha svårt att komma in på arbetsmarknaden. En första arbetslivserfarenhet och möjlighet att bygga upp ett kontaktnät är i många fall avgörande för individens yrkesframtid. Därför prioriteras feriepraktikplatser inom kommunen för att så många unga som möjligt ska få arbetslivserfarenhet och erfarenhet av att ha en egen inkomst. Ambitionen är att samverka med näringslivet ska fungera bättre i arbetet med feriepraktik och att entreprenörskap ska ges en naturlig plats i arbetet med feriepraktiken.

- Kvaliteten på de feriepraktikplatser som erbjuds ska vara hög. Alla unga som är berättigade till feriepraktik ska också garanteras att få plats minst en gång under den treårsperiod som individen är berättigad att söka feriepraktik. Målet är att 1500-1800 feriepraktikplatser ska kunna erbjudas under sommaren 2018.
- Arbeta för att stärka samarbetet mellan företag och gymnasieskolans yrkesinriktade program för att få fler arbetsgivare att tillhandahålla feriepraktikplatser ska fortsätta att utvecklas.
- Kommunens arbete med att erbjuda möjlighet att välja entreprenörskap som feriepraktik till Örebros ungdomar ska fortsätta.

Samordning runt ungdomar

Ungdomar som inte avslutar eller som aldrig påbörjar gymnasiestudier står ofta långt från arbetsmarknaden och saknar förutsättningar för vidare studier. Det är därför viktigt att Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsnämnden tillsammans med Gymnasienämnden arbetar för att samordna uppföljningen av gymnasieelever som hoppat av, för att snabbt kunna erbjuda en aktiv insats som passar individen.

- Arbetet med en mer samordnad organisering mellan Förvaltningen för utbildning, försörjning och arbete och socialtjänsten för att ge ungdomarna bättre stöd ska fortsätta att utvecklas. Det övergripande målet är att alla ungdomar/unga vuxna ska ges förutsättningar att genomföra gymnasieskolan med fullständiga betyg.

Personer med funktionsnedsättning

Människor med funktionsnedsättning har betydande svårigheter att hitta en väg in på arbetsmarknaden. Personer med funktionsnedsättning i Örebro kommun har rätt till goda möjligheter till arbete och sysselsättning. Personer som inte har hundra procentig arbetsförmåga har viktiga erfarenheter och kompetenser som kommunen måste lära sig att dra nytta av. Örebro kommun ska ha som målsättning att fler människor med funktionsnedsättning ska anställas inom den egna organisationen, i övrig offentlig sektor, civila samhället och i näringslivet. Samverkan mellan Örebro kommun och Region Örebro län runt frågor som rör funktionsnedsattas möjligheter till arbete och praktik ska fortsätta.

- Örebro kommun ska systematisera metoder för att hjälpa döva och hörselskadade ut på ordinarie arbetsmarknad.
- Örebro kommun ska, genom samarbete mellan Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsnämnden, Region Örebro län och Nämnden för funktionshindrade säkerställa att insatser till människor med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar utvecklas.
- Samverkan ska ske mellan berörda parter i syfte att säkerställa att fler elever med funktionsnedsättning inom gymnasieskolan kan komma ut på ordinarie arbetsmarknad.
- Örebro kommun ska ta ett större ansvar för att möjliggöra för fler människor med funktionsnedsättning att anställas av Örebro kommun och avsätter riktade medel för detta. Dessa rekryteringar måste vara utformade på ett sätt så att de inte tränger undan redan existerande anställningar riktade till målgruppen.
- Samarbete med universitet och andra relevanta aktörer ska utvecklas för att hitta modeller för hur näringslivet ska kunna ta ett större samhällsansvar avseende anställning av människor med funktionsnedsättning.

Vuxenutbildning

Möjligheten att höja sina kunskaper, vidareutbilda sig eller byta yrkesinriktning i vuxen ålder är avgörande för att människor ska kunna hitta sin plats på en föränderlig arbetsmarknad. Den vuxenutbildning som erbjuds, såväl kommunal som extern, fyller en viktig funktion i arbetet med att förbereda människor för en ny arbetsmarknad och nya utmaningar.

Av de som gått en yrkesutbildning i Örebro kommuns regi går en stor andel vidare till arbete eller vidare studier. Att prioritera platser på vuxenutbildning och yrkesutbildningar är därför nödvändigt. Arbetet ska fortsätta ske i samverkan med det regionala näringslivet. Om fler utbildningsinsatser, lärlings- och traineeplatser kan skapas, kommer också resultaten stärkas ytterligare. Yrkesutbildning ska också bedrivas på flera olika nivåer för att så många människor som möjligt ska få möjlighet att öka sin kompetens och därmed sin anställningsbarhet.

- Örebro kommun ska säkerställa att det finns ett brett och anpassat utbud av yrkesutbildningar och tillsammans med Arbetsförmedlingen se till att näringslivet har tillgång till rätt kompetenser.

- Ett vuxenutbildningsnav "Campus Risbergiska" är nu på plats och ska säkerställa en hög kvalitet i all vuxenutbildning, säkerställa studie- och yrkesvägledning och erbjuda en arena för samarbete mellan arbetsmarknadens och vuxenutbildningens olika aktörer. Campus Risbergiska ska fungera som en tydlig ingång för den som vill ta del av vägledning och ge en bra bild av utbudet gällande vuxenutbildning oavsett utförare. Örebro kommun ska aktivt samverka med aktörer utanför det kommunala utbildningssystemet i syfte att kunna erbjuda ett så komplett utbud som möjligt av studiealternativ.
- Arbetet med yrkesutbildning, yrkesvux och yrkeshögskola ska ske i nära samverkan med näringslivet, regionen och Arbetsförmedlingen.
- Statens resurser för vuxenutbildning behöver kompletteras med lokala resurser. Ambitionen ska vara att Örebro kommun har ett långsiktigt och transparent arbetssätt i samverkan med näringslivet rörande vuxenutbildningsfrågor. Ett minskat antal hushåll med försörjningsstöd ska kunna ge ekonomiska förutsättningar för en ökning av utbildningsinsatser.
- Förvaltningen för utbildning, försörjning och arbete, ska erbjuda fortsatt undervisning i svenska språket kombinerat med relevant arbetspraktik. Kommunen ska ta ett samlat grepp kring de personer som kommit till Sverige för en längre tid sedan men som saknar de språkkunskaper som krävs för att fungera på arbetsmarknaden.
- Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsnämnden ska fortsätta att spela en viktig roll i kommunens arbete med att möta arbetsmarknadens behov av kompetens och arbetskraft. Genom BRO, Business Region Örebro, ska kompetenskartläggning och utbildningsmäklare, som är viktigt för att matcha individer mot rätt behov på arbetsmarknaden, bedrivas. Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsnämnden har kommunens uppgift att arbeta med metoder för att hantera generationsväxlingen, där exempelvis småföretagare är i behov av stöd.
- Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsnämnden ska i samverkan med andra relevanta aktörer analysera behovet av nya utbildningsplatser i förhållande till de kompetensbehov som finns på arbetsmarknaden. Detta i syfte att stärka den långsiktiga och strategiska kompetensförsörjningen.
- Vi ska vara drivande i arbetet med att stärka samverkan mellan länets kommuner kring utbildningsutbudet av vuxenutbildningar såväl som kompetensförsörjningen.

Ett näringsliv för hållbar tillväxt

Örebro kommun som regional motor

Örebro kommun ska axla rollen som ledare i regionen. Regionen är beroende av en stark motor och regionens nod är beroende av dess omland. Örebro kommuns roll är att, i samverkan med Region Örebro Län, driva regionala samarbeten där samordningsvinster, effektivisering och kundnytta kan uppnås. Näringslivsområdet är ett sådant. Örebro ska också aktivt delta i storregionala, nationella och internationella samarbeten som vilar på samma grund. Örebro position som evenemangs-, kongress- och mötesstad ska stärkas allt mer.

- Kommunen ska öka sin marknadsbearbetning i syfte att attrahera investeringar och företag till regionen. Kommunen ska vidare utveckla ett koordinerat marknadsförings- och PR-arbete i syfte att stärka attraktionskraften.
- Kommunen ska ha en god markttillgång för näringslivets expansion och bidra till att ändamålsenliga verksamhetslokaler finns att tillgå.
- Kommunen ska ha som mål att bli den främsta kommunen för möten och evenemang utanför de tre storstadsregionerna.
- Kommunen har ansvaret för att driva Business Region Örebro. Det innebär att berörda tjänstemän i den kommunala organisationen, främst de som arbetar med investerings- och etableringsarbetet, kommunservice till företag och kompetensförsörjning också har ett regionalt uppdrag.

Näringslivets kompetensförsörjning

Arbetskraftsutbudet förväntas sjunka de närmaste åren och många företag och näringar kommer att uppleva arbetskraftsbrist om inte matchningen mellan utbud av arbetskraft och efterfrågan blir bättre. Att Örebro funktionella arbetsmarknadsregion klarar av att förse näringslivet med rätt kompetens är avgörande för denna regions utveckling. Örebro kommuns grundskole- gymnasie- och vuxenutbildningar ska i samverkan med Region Örebro län, Örebro universitet och andra aktörer arbeta för att tillgodose näringslivets behov av arbetskraft. Under hösten 2017 tog Örebro kommun initiativ till att etablera ett forum tillsammans med Region Örebro län, universitet och Arbetsförmedlingen i syfte att tillsammans med dessa aktörer hitta vägar framåt inom kompetensförsörjningsområdet.

- Elever i grundskola och gymnasium ska ges bra förutsättningar att välja utbildningar som motsvarar de kompetensbehov som kommer att finnas på arbetsmarknaden.
- Kommunen ska arbeta för ökad anställningsbarhet hos grupper med låg konkurrenskraft på arbetsmarknaden. Det koordineringsarbete som pågår inom stadsdelsutvecklingen och sociala upphandlingar ska intensifieras.
- Kommunen ska samarbeta med Örebro universitet i syfte att ta ett helhetsgrepp om näringslivets kompetensförsörjning och dra nytta av den kunskap och erfarenhet som universitetet erbjuder.
- Kommunens tillväxtråd har valt att prioritera arbetet med integration. Samverkan skall stärkas mellan det offentliga och näringslivet i syfte att hitta mer verkningfulla åtgärder för att underlätta för människor att snabbare integreras på arbetsmarknaden.

- Örebro kommun ska vara drivande i ett forum för kompetensförsörjningsfrågor tillsammans med Region Örebro län, övriga kommuner i länet, universitet och Arbetsförmedlingen.

Service till företagen

Dialogen mellan kommunen och näringslivet ska stärkas i syfte att gemensamt identifiera möjligheter och utmaningar för näringslivet att utvecklas. Förvaltningarna har ett särskilt ansvar att inhämta företagets synpunkter, på alla nivåer från den enskilda tjänstemannen i sin myndighetsutövning till förvaltningsledning och politisk ledning, i relation till näringslivet i sin helhet. Vår service och myndighetsutövning ska präglas av att det ska vara lätt att göra rätt som företagare i Örebro kommun. Näringslivet ska kunna förvänta sig ett gott bemötande vid alla kontakter med den kommunala organisationen.

- Kommunen ska ha en effektiv och rättssäker myndighetsutövning, en hög servicenivå och ett gott bemötande i alla kontakter med näringslivet. Kommunens service ska utvecklas till att också omfatta relationskapande åtgärder. Berörda förvaltningar ges tillsammans med Kommunikationsavdelningen i uppdrag att leverera ett Nöjd Kund Index som i genomsnitt ligger kvar på samma höga nivå som 2017 i Stockholm Business Alliance årliga mätning.
- Lotsfunktionen innebär att företaget har en väg in i kommunen och lotsen ser till att de interna samarbetet i kommunen fungerar så företaget får bästa möjliga service.
- Kommunen ska tydliggöra och stärka sitt tjänsteerbjudande till företagen, inbegripet fler e-tjänster. Särskild vikt ska läggas vid att få näringslivet att öka användningen av kommunens e-tjänster.
- Örebro kommun ska arbeta för att det Exportcentrum som lanserades hösten 2017 blir en viktig resurs för näringslivet i kommunen.

Innovativa miljöer och entreprenörskap

Örebro kommun ska, tillsammans med övriga aktörer i innovationssystemet, ta ansvar för att de människor och innovationer som har en potential att utvecklas ges de bästa förutsättningarna. Ett välmående näringsliv kräver förnyelse. Produkter, tjänster och företag försvinner men nya tillkommer. Att bidra till ett gott klimat för entreprenörer genom stöd och rådgivning är viktigt. För att stimulera entreprenörskap bland yngre genomför Örebro kommun en entreprenörsskola inom ramen för feriepraktiken tillsammans med Ung Företagsamhet, Startcentrum och Ung Drive.

- Kommunen ska säkerställa att det finns ett väl fungerande innovations- och entreprenörsstödjande system till enskilda innovatörer och innovationer.
- Kommunen ska öka kontakterna mellan näringslivet och utbildningssystemet. Alla elever ska få ta del av entreprenörskap i grundskola och gymnasiet.
- Utifrån utvärdering av 2017 års Entreprenörsskola förbättra och genomföra en Entreprenörsskola även sommaren 2018.
- Kommunen ska i egenskap av majoritetsägare i Alfred Nobel Science Park säkerställa att dess organisation och fysiska placering utvecklas.
- Örebro kommun ska utreda innovationssystemet tillsammans med Region Örebro län i syfte att utveckla det.

Infrastruktur och kommunikation

Konkurrensen om framtidens företag och arbetskraft ökar ständigt. En viktig hörnsten för att höja Örebro attraktivitet är tillgänglighet, både för människor, varor och tjänster. Avstånd mäts i tid och ju kortare tiden blir mellan hemmet och mellan arbetsplatsen och företaget och kunderna/marknaden desto högre attraktivitet. För att säkerställa näringslivets kompetensförsörjning ska utbytet mellan Örebroregionen och omkringliggande arbetsmarknadsregioner öka.

- Örebro kommun ska verka för att både in- och utpendling ökar till och från vår kommun. Örebro ska ta en tydligare position i nationella och internationella diskussioner om infrastruktur och kommunikationer.
- Örebro kommun ingår och ska vara aktivt i bolaget Oslo-Stockholm 2.55 för att utveckla tågtrafiken på sträckan Oslo-Stockholm.

Örebro flygplats

Örebro kommun har tillsammans med Region Örebro län, Kumla och Karlskoga kommuner gått in i ett långsiktigt och aktivt ägande av Örebro flygplats. Den är idag den fjärde största fraktflygplatsen i landet och har en strategisk betydelse för näringslivet i regionen. Den starka positionen ska bevaras och utvecklas. Hösten 2015 etablerades en reguljär flyglinje till Köpenhamn för att stärka näringslivets och regionens konkurrenskraft. Örebro kommun och övriga ägare av flygplatsen ska fortsätta att utveckla flygplatsområdet. Ett arbete har inletts för att utreda hur Örebro Airport City skulle kunna utformas för att se till att Örebro flygplats blir väl rustad för den nationella och internationella konkurrensen. Flygplatsens fastigheter har förts över till Örebroporten för att stärka den kommersiella utvecklingen ytterligare. Kommunen skall förbereda för det verksamhetsnära området i syfte att värna fortsatt utveckling. Under 2018 kommer flygplatsen ha ett ökat fokus på miljöfrågorna.

- Under 2018 ska Köpenhamnslinjen utvärderas.

Örebro som logistiskt centrum

Örebro kommun och region är ett ledande hållbart logistikcentrum i Skandinavien och den positionen ska stärkas. Redan i dag lockar Örebro till sig nya företag inom logistikbranschen, grundat på kommunens geografiska läge och den kompetens på området som redan finns här.

- Örebro kommun ska fördjupa samarbetet med Örebro universitet och dess handelshögskola samt med regionens logistikföretag och Alfred Nobel Science Park för att ytterligare stärka regionens attraktionskraft för logistikbranschen.
- Arbetet med att utveckla nätverket "Forum för logistik" ska fortsätta.
- Genom aktivt deltagande på logistikmässor ska Örebro kommun fortsätta att attrahera framtida investeringar inom logistiksektorn.

Universitetsstaden Örebro

Örebro universitet är ett av Sveriges mest expansiva lärosäten. Kommunen vill stödja universitetet för att främja dess framtida verksamhet, i kommunen och regionen, som ett av landets främsta lärosäten. Örebro kommun har som huvudägare bildat Alfred Nobel Science Park AB. Denna satsning på innovationsområdet är ett samarbete mellan kommun, universitet, region och näringsliv. Syftet är att främja nyföretagande genom att utveckla innovationer och kunskapsintensiv forskning.

Örebro kommun ska driva samarbetet inom Alfred Nobel Science Park framåt, tillsammans med universitet och regionen. Till detta ska läggas kommunens stöd till regionens inkubator, Inkubera AB, med universitetet som huvudägare.

- Kommunen ska fortsätta samarbetet med Örebro universitet och Kommuninvest för att uppträda gemensamt på olika arenor som stärker varumärket Örebro, till exempel i Almedalen.
- Kommunen ska stärka sitt stöd och sin samverkan med universitetet och studentkåren. En viktig del handlar om att skapa förutsättningar för fler studenter att stanna kvar i kommunen efter avslutade studier.
- Kommunen ska implementera sin strategi för forskning, innovation och utveckling för att stärka samarbetet mellan akademi och välfärdsområdet, bland annat inom vård, skola och omsorg. Kommunen kommer att fortsätta sitt stöd av Barnrättsakademien som ett kunskapscenter för att stärka barns rättigheter.
- Örebro kommun ska verka för att ta fram en överenskommelse tillsammans med universitet gällande ett förstärkt arbete kring verksamhetsförlagd utbildning och introduktion i läraryrket.

Handelsstaden Örebro

Örebro har en lång tradition som handelsstad. Örebro city som handelsområde behöver fortsätta stärkas. City Örebro är den organisation som i dialog med Örebro kommun driver det arbetet framåt. Arbetet kring södra Marieberg fortsätter. Tillsammans med fastighetsägarna sker ett utvecklingsarbete för att skapa ett samlat och gemensamt handelsområde.

- Samarbetet mellan Örebro kommun, City Örebro och Örebrokompaniet som påbörjats under 2017 ska fortsätta att utvecklas. Samarbetet syftar till att bättre kunna marknadsföra och profilera staden genom att bland annat informera varandra om olika evenemang som sker under året.

Näringsliv och turism

Vi kan vara stolta över de många attraktiva natur- och kulturmiljöer som finns i Örebro kommun. Lättillgängliga platser för naturupplevelser och ett attraktivt landskap för friluftsliv ger positiva effekter på människors hälsa och välbefinnande. Naturen är även en resurs för tillväxt inom turistnäringen. Här har kommunens landsbygdsområden unika förutsättningar att utveckla turismen. Det är också viktigt att naturturismen utvecklas med en lokal dimension och anknytning. Samspelet mellan Örebro kommuns avdelning Näringsliv och Örebrokompaniet är viktigt för att kommunens arbete med turism på landsbygden skall bli framgångsrikt.

- Genom Örebrokompaniet skall Örebro kommun fortsätta att ta tillvara potentialen i naturturismen och skapa bättre förutsättningar för turistföretagen på landsbygden.

Besöksnäringen

Örebro kommun har en stark position som mötesplats. Många möten, evenemang och konferenser genomförs i Örebro. De stora möteslokalerna är ofta fyllda och hotellnäringen visar en hög beläggning. Flyglinjen direkt till Köpenhamn har öppnat upp för en ny internationell marknad. Örebro kommun har uttalat ambitionen att Örebro ska stärka sin position som den främsta kommunen för möten och evenemang utanför de tre storstadsregionerna.

- Kommunen ska genomföra en analys och utredning som visar på vad som behöver stärkas för att nå den uppsatta ambitionen.

Nyföretagande

Örebro kommun ska bidra till att fler, både arbetslösa och förvärvsarbetande, startar nya företag. Arbetet inom Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsnämndens försorg ska stimulera till att fler företag startas. För att stimulera nya typer av företag är det viktigt att olika branscher möts.

- Kommunen ska vara en aktiv dialogpartner med såväl offentliga som privata aktörer som arbetar med nyföretagande. Särskilt fokus bör läggas på kvinnors och nysvenskars företagande.
- Kommunen ska säkerställa att en god nyföretagarservice tillhandahålls genom externa partners.
- Örebro kommuns samarbete med Ung Företagsamhet, Nyföretagarcentrum och Drivhuset kring att stimulera nyföretagande ska fortsätta utvecklas.
- Örebro kommun ska möjliggöra för såväl nyföretagare som näringslivsorganisationer, offentliga aktörer, politiker och tjänstemän att under en kortare tid ha sin arbetsplats i en kreativ företagsmiljö.

Gröna näringar

Arbetet med att stärka de gröna näringarna stärker den lokala ekonomin, och skapar möjligheter för företag att utvecklas och skapa arbetstillfällen. Örebro kommun har tillsammans med Örebro universitet och Handelshögskolan genomfört en utredning av de gröna näringarnas utvecklingspotential i regionen. Utredningen är överlämnad till Alfred Nobel Science Park för vidare värdering. Ett utkast till affärsplan har under hösten 2017 tagits fram.

Kvinnerstaområdet fyller en viktig funktion kopplat till de gröna näringarna och bör också utvecklas.

Under Di Digital Startup Tour 2017 föddes idén om att skapa ett Food Tech event för att finna nya innovativa idéer kring mat, måltider och innovation.

- Den studie som genomfördes av Alfred Nobel Science Park 2017 kring att få till stånd nya marknadsplatser för försäljning av närproducerade livsmedel ska ligga till grund för kommunens fortsatta arbete med denna fråga.
- Tillsammans med Di Digital ska Örebro kommun skapa ett nytt event med fokus på mat/måltider och innovationer. Målsättningen är att eventet ska bli årligt återkommande och etablera Örebro och regionen som en central aktör inom just mat/måltider och innovationer.

Upphandling

Offentlig upphandling är ett offensivt verktyg för att påverka näringslivet, värna om miljön och främja innovationer.

Örebro kommun önskar nu ta ett helhetsgrepp om upphandlingar och öppna ett brett samarbete mellan offentlig sektor, näringsliv, Örebro universitet, Alfred Nobel Science Park, idéburen sektor samt fackliga organisationer för att främja innovationer och en hållbar samhällsutveckling i Örebroregionen.

- Kommunen ska ta initiativ till insatser som fördjupar samarbetet och dialogen med näringsliv och andra aktörer. Målsättningen är att ta tillvara på innovationskraften för att utveckla varor och tjänster, skapa klimatnytta och bidra till social hållbarhet. Genom att använda offentlig upphandling strategiskt kan gemensamma resurser brukas effektivt och ändamålsenligt och bidra till en positiv utveckling av hela regionen.
- Under 2018 ska minst en ny innovationsupphandling initieras.

Business Region Örebro

På uppdrag av Region Örebro län leder Örebro kommun det operativa arbetet inom Business Region Örebro 2015-2018. Genom samarbetet i Business Region Örebro sätts fokus på tillväxt tillsammans genom att fler företag startar, etableras och utvecklas i Örebroregionen. Samarbete sker inom följande insatsområden; Nyföretagande och entreprenörskap, Investering och etablering, Kommunservice, Kompetensförsörjning samt Näringslivsfrämjande utvecklingsarbete.

- Örebro kommun ska leda det operativa arbetet inom Business Region Örebro.
- Stadsbyggnadskontoret, Kommunstyrelseförvaltningen och Förvaltning för utbildning, försörjning och arbete ges i uppdrag att utifrån överenskommet avtal med Region Örebro län ta ansvar för genomförandet av avtalets intentioner.
- Under 2018 ska samverkan inom, och arbetsformen i, Business Region Örebro utvärderas.

Sveriges ledande miljö- och klimatkommun

Örebro kommun ska vara föregångare i arbetet med hållbar utveckling. Miljöprogrammet, som antogs 2010, är en viktig grund för de insatser som görs. Mål och insatser för miljöarbetet framgår av följande strategier och handlingsplaner: avfallsplan, klimatsstrategi, naturplan, trafikprogram, vattenplan, giftfritt Örebro och miljöanpassat byggande. Under 2017 antogs också grönstrategin. Kommunens finanser och ekonomiska flöden skall användas som redskap i syfte att gynna hållbar utveckling.

- Vi ska utveckla metoder för konsekvensbedömning för miljö- och klimatpåverkan inför politiska beslut liksom samhällsekonomiska beräkningar av beslut och investeringar.
- Kunskap om våra miljöutmaningar bör förmedlas i tidig ålder. Genom att barn tidigt lär sig hur vi bäst tar hand om vår miljö skapar vi förutsättningar för ett hållbart beteende även i vuxen ålder. Därför ska förskolor och skolor få uppmuntran och stöd i att bli Grön flagg-certifierade.

Klimatsmart kommun

Örebro kommun ska vara ledande i klimatomställningen och klimatarbetet har sin utgångspunkt i kommunens klimatsstrategi. För att minska klimatbelastningen från kommunkoncernen och från det geografiska området Örebro kommun innehåller klimatsstrategin tydliga delmål för nämnder och kommunala bolag. Delmålen omfattar allt från effektivare energianvändning och tillförsel av ny förnybar energi till samverkan med företag, samhällsplanering, upphandling och gröna finanser. Nämnder och kommunala bolag med delmålsansvar i strategin ska ta fram åtgärdsplaner för genomförande av åtgärder som är nödvändiga för att uppnå målen. Under 2018 kommer en uppföljning av resultatet att genomföras i form av en temarapport. Några prioriterade åtgärder som specifikt bör lyftas fram är:

- Kommunkoncernen ska fortsätta arbeta med energieffektivisering och uppföljning. Kommunen ska realisera den potential till effektivisering som finns inom den del av fastighetsbeståndet som inte ägs av något av bolagen.
- Vilka krav Örebro kommun ställer vid byggnation i egen regi eller vid beställning för egna behov samlas numer i Strategi för miljöanpassat byggande för Örebro kommunkoncern. Strategin omfattar miljöprogrammets samtliga fokusområden; klimat, giftfri miljö, god bebyggd miljö, vatten och biologisk mångfald. I samverkan med de kommunala bolagen vill vi testa trähusbyggande i större skala. Strategin ska breddas från miljöanpassat till hållbart byggande.
- Kommunen ska utreda kriterier för hållbarhet vid exploatering, som gynnar byggherrar med goda ambitioner på området, inom ramen för den exploateringslagstiftning som finns.

Klimatsmart mat

Örebro kommun är en föregångare i arbetet för ekologisk och klimatsmart mat. Arbetet med konceptet Smartare mat ska fortsätta. Inom insatsområdet finns ett antal mål, bland annat att andelen etiska (utpekade produkter), ekologiska och närproducerade livsmedel ska öka samt att matsvinnet och matens klimatbelastning ska minska. För att uppnå målen krävs såväl menyförändringar som ökad acceptans för förändringar hos matgästerna. För att uppnå det krävs att Smartare mat även blir en del av skolornas pedagogiska verksamhet.

- Öka kunskapen och förståelsen kring arbetet med Smartare mat inom skolornas pedagogiska verksamhet.

Klimatsmart vardag

Örebro kommun ska bli bättre på att presentera hållbarhetsarbetet för medborgarna. Ju fler som känner till arbetet och vilka möjligheter man har som enskild medborgare desto mer ökar möjligheten att fler väljer att leva ett klimatsmart liv. För att nå de övergripande klimatmålen måste klimatbelastningen minska även från privatpersoner och företag inom kommunen. Kommunen ska arbeta med att skapa rätt förutsättningar, t.ex. genom klimatsmart samhällsplanering men också genom erbjudanden, utmaningar och genom att erbjuda mer kunskap. År 2014 sjuönsattes projektet Klimatsmart vardag, med syfte att genom utmaningar och erbjudanden öka synligheten och underlätta för örebroarna att minska sin klimatbelastning. Under 2018 är det angeläget att nya målgrupper involveras i de utmaningar som genomförs.

- Under 2018 ska projektet Klimatsmart vardag utvecklas och nya metoder ska prövas. Målet är att fler örebroare ska delta, därför ska inriktningen i första hand vara utmaningar som många kan och vill delta i. Ett utökat samarbete bör också ske med andra aktörer, inklusive det civila samhället.

Klimatnätverk med företag

En förutsättning för att vi ska klara av våra klimatutmaningar är att det privata näringslivet bidrar. Vi vill komplettera det regionala nätverket med ett klimatnätverk där kommunen och ett antal företag med stor klimatbelastning, eller som är förebilder i sin bransch, jobbar nära för att tillsammans nå våra klimatmål.

- Kommunen ska använda Örebro klimatarena, i samarbete med Handelskammaren, som plattform för att bredda intresset inom olika branscher.
- Med stöd av miljöbalken finns möjlighet för Miljönämnden att utföra energitillsyn hos företag. Vi ska koppla samman energi- och klimatrådgivningen med miljötillsynen för att vara ett stöd till företagen för att energieffektivisera och minska klimatbelastningen.

Trafik

Trafikprogrammet för Örebro kommun antogs av Kommunfullmäktige i oktober 2014 och innebär att Örebro ska ha större andel hållbara transporter. Vi måste minska vårt behov av transporter genom bättre planering. Kollektivtrafik, cykling och att gå ska vara konkurrenskraftiga och attraktiva alternativ till bilen. Arbetet med att förbättra möjligheterna för ett hållbart resande ska fortsätta.

- För att få större utväxling på de insatser som görs på trafikområdet ska kommunen arbeta mer förebyggande med åtgärder som minskar efterfrågan på resor och transporter. En strategi för hur kommunen kan påverka resvanorna ska tas fram och börja implementeras under 2018.

Minska konsekvenserna av klimatförändringar

Klimatförändringarna kan medföra en rad förändringar i samhället. Områden som kan påverkas är kommunikationer, tekniska försörjningssystem, byggnader, naturmiljö och människors hälsa.

Länsstyrelsen i Örebro har tagit fram en regional handlingsplan för klimatanpassning. Där betonas vikten av att kommunerna tar fram egna planer där hela verksamheten ses över ur ett klimatanpassningsperspektiv. En kommunal klimatanpassningsplan finns även med som en av åtgärderna i kommunens risk- och sårbarhetsanalys och bör genomföras under 2018.

Natur, biologisk mångfald och vatten

Fler människor ska kunna njuta av naturen i Örebro. Fyra gånger har vi blivit utsedda till årets friluftskommun. Det vill vi gärna bli igen. Därför ska vi fortsätta arbetet med att öka den biologiska mångfalden och på att förbättra möjligheterna för medborgare och besökare att uppleva naturen i kommunen. Arbetet utgår från naturplanen med mål och åtgärder för skydd av värdefulla områden och fortsatt utveckling av upplevelsevärden och tillgänglighet i kommunens rekreationsområden.

Vattenkvaliteten i Örebro ska förbättras. Kommunens arbete utgår från vattenplanen som behandlar hur vi kan stärka kvalitetsarbetet, förbättra vattenskyddet samt minska miljögifterna i vattnet. Särskilt viktigt är att förbättra vattenkvaliteten i Svartån. Målet är att Svartån ska bli badbar. Vi behöver minska fosforutsläppen från avlopp och jordbruksmark, öka reningen av dagvatten och öka kunskapen om miljögifter och läkemedelsrester. Under 2016 kommer nya krav på kommunens arbete i samband med beslut om det nya åtgärdsprogrammet från Vattenmyndigheten. Vattenplanen behöver därför uppdateras under 2018.

Kommunen behöver säkra dricksvattnet. Inga större enskilda vattentäkter och inte heller kommunens huvudvattentäkt Svartån omfattas idag av vattenskyddsområden. Örebro kommun har i dagsläget ingen reservvattentäkt, vilket är en betydande säkerhetsrisk. Arbetet med att skydda större enskilda vattentäkter har påbörjats och fortsätter 2018.

I arbetet med att säkra kommunens vattenförsörjning deltar Örebro också tillsammans med andra kommuner i Vätternvattenprojektet. Arbetet fortsätter i bolaget Vätternvatten AB som bildas under hösten 2017.

VA-verksamheten står inför stora utmaningar i framtiden. Stora delar av vårt VA-ledningsnät måste förnyas då staden växer vilket kräver en utbyggnad av den kommunala VA-försörjningen. Ett steg i detta är bland annat att planera för en komplettering med ytterligare ett vattentorn. Byggandet av det nya vattentornet är påbörjat.

- Kommunen ska tillsammans med andra aktörer utveckla värden för friluftsliv och naturturism i kommunens upplevelselandskap: i Kilsbergen, runt Hjälmarens våtmarkslandskapet med Kvismaren, Tysslingen, Oset och Rynningeviken samt runt Järleån.
- Samhällsekonomiska analyser indikerar att förverkligande av Naturum Oset skapar positiva hållbarhetseffekter. Projektet har återupptagits efter en avsiktsförklaring med mål att börja bygga naturum 2019.
- För att förbättra kvalitén på Svartån utreds möjligheterna till att göra åtgärder vid Tysslinge kanal och i Älvtomtabäcken. Hjälmarens vattenkvalitet behöver också förbättras, där övergödning är det största problemet. Planering för ett större projekt (regionalt eller inom hela avrinningsområdet för Norra Östersjön) pågår på Länsstyrelsens initiativ. Här är Örebro en viktig aktör och arbetet har hög prioritet.

Giftfri miljö och minskning av mängden avfall

Örebro kommun ska se till att minska gifterna i den offentliga verksamheten. Arbetet styrs av Strategi giftfritt Örebro samt handlingsplanen för giftfria förskolor, skolor och fritidshem. Under 2018 kommer Kommunstyrelseförvaltningen fortsatt fokusera på kunskapshöjning och uppföljning inom giftfri barnomsorg och skola för att stödja verksamheterna i arbetet med handlingsplanen. Handlingsplanen innehåller en investeringsplan för giftfri barnomsorg och skola eftersom en del av arbetet handlar om att byta ut vissa möbler, leksaker, köksutrustning mm som misstänks innehålla farliga ämnen. Flera av åtgärderna i handlingsplanen handlar om

plast. Ett annat större arbete som prioriteras är att stödja förvaltningarnas och bolagens arbete med kemiska produkter och få till en fungerande organisering kring arbetet med att fasa ut produkter som innehåller farliga kemiska ämnen.

Vi behöver inom vår egen organisation och våra verksamheter skapa bättre förutsättningar för att sortera avfall och minska restavfallet. Att förebygga avfall behöver utvecklas såväl kommuninternt som kommungeografiskt, framförallt inom byggmaterial och IT. Även användningen av plast behöver minska, ett prioriterat område är engångsmaterial. Arbetet ska ske utifrån avfallsplanen.

- Ta fram åtgärder utifrån den kartläggning av avfallshanteringen i organisationen som genomfördes under 2016.
- Särskilda medel avsätts för att under 2018 fortsätta arbetet med att genomföra Strategi Giftfritt Örebro.
- Under 2018 ska möjligheten att fasa ut engångsmaterial i plast utredas.

Fairtrade city

Örebro kommun är sedan 2007 en diplomerad Fairtrade City. Styrgruppen, som är kärnan i arbetet, ska fortsätta jobba för att hitta nya samarbetsmöjligheter med samhällets olika aktörer samt genomföra aktiviteter för att sprida information om Fairtrade och rättvis handel. Kommunen verkar för en regional samordning av arbetet, vilket skulle innebära samverkansvinster för hela regionen.

Budgetdirektiv för de kommunägda bolagen

De kommunägda aktiebolagen är kommunens verktyg för en kvalitativ och effektiv verksamhet inom en rad olika verksamhetsområden. Bolagen ska även bidra till en positiv och hållbar utveckling av kommunen för att stärka Örebros attraktivitet.

Bolagen är en del av kommunkoncernen och ska i sin dagliga verksamhet agera utifrån kommunens vision, strategier och mål. Formerna för roller och samspel mellan kommunen och bolagen regleras via kommunens bolagspolicy. Bolagens ändamål och uppdrag regleras av bolagsordningen. Bolagen ska sträva efter att genom sin verksamhet uppnå både affärsnytta och samhällsnytta.

Örebro Rådhus AB

Ändamål

Bolaget har till ändamål att äga och förvalta aktier i Örebro kommuns hel- och delägda aktiebolag, svara för ekonomisk uppföljning av dotterbolagen och förmedla information om dotterbolagens verksamhet till kommunstyrelsen.

Verksamhet

Örebro Rådhus AB är moderbolag i kommunens bolagskoncern. Bolaget har i uppdrag att utöva samordning och uppföljning av kommunens aktiebolag inom ramen för de budgetdirektiv som fastställs av Kommunfullmäktige.

Örebro Rådhus ska aktivt arbeta för att skapa en effektiv bolagsstruktur för kommunens aktiebolag genom att pröva och föreslå förvärv, ändrat ägande och försäljningar av bolag.

Örebro Rådhus ska bidra till att arbetet kring hållbar utveckling (socialt, ekonomiskt och miljömässigt) samordnas inom bolagskoncernen.

Ekonomi

Örebro Rådhus AB ska, om kommunen önskar, lämna en utdelning på 35 miljoner kronor för år 2018 varav 30 miljoner kronor är en del av ÖrebroBostäders utdelning som ska ske inom ramen för Lagen om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag undantagsregel 5 § 1 p. Utdelningen från Örebro Rådhus AB kan även helt eller delvis bytas ut mot ränta på villkorade lån. Denna utdelning förutsätter att moderbolaget i sin tur får aktieutdelning och/eller koncernbidrag på minst 51 miljoner kronor från dotterbolagen för att – utöver utdelningen till kommunen – finansiera moderbolagets egna kostnader för låneräntor och administration.

Utöver ovanstående utdelning kan även större reavinster som uppstår i bolagen vid försäljning av fastigheter/bolag etc. överföras till Örebro Rådhus AB och/eller till kommunen via utdelning eller koncernbidrag.

Målsättningen för 2018 är att delar av resultatet ska behållas inom Örebro Rådhus AB och omfördelas till de bolag som är i behov av kapital av olika anledningar. Totalt bör denna kapitalreserv, på några års sikt, ligga på ca 12 miljoner kronor.

ÖrebroBostäder AB

Ändamål

ÖrebroBostäder ska förvalta och utveckla sina befintliga bostadslägenheter inom ramen för lagen om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag. Bolaget ska fungera som kommunens bostadspolitiska verktyg, aktivt bidra till en god kommunal bostadsförsörjning och vara en garant för en social bostadspolitik i Örebro kommun.

Verksamhet

ÖrebroBostäder ska skapa trivsamma, trygga och attraktiva bostadsområden genom aktiva åtgärder och samarbete med kommunen, föreningsliv och andra organisationer. I sina stora bostadsområden ska bolaget ta ett extra ansvar för att skapa en bra uppväxtmiljö för barn och unga genom att anordna eller medverka i olika typer av ferieverksamheter.

ÖrebroBostäder ska under 2018 fortsätta arbetet med att skaffa sig en beredskap för att kunna bygga nya bostads- och studentlägenheter i enlighet med kommunens intentioner och önskemål för att möta det behov av nya bostäder som befolkningstillväxten i Örebro skapar.

ÖrebroBostäder ska fortsätta sitt uppdrag att skapa arbetstillfällen i sina stora bostadsområden. Detta uppdrag gäller särskilt i de västra stadsdelarna där bolaget ska samverka med sitt dotterbolag Västerporten Fastigheter.

Vid upphandlingar ska bolaget alltid, då så är möjligt, ställa krav som möjliggör till exempel anställningar, praktik och utbildningsinsatser av personer som står utanför arbetsmarknaden i Örebro.

ÖrebroBostäder ska fortsätta att vidta åtgärder för att skapa långsiktigt hållbara fastigheter ur energi- och miljösynpunkt och medverka till att målen i kommunens Miljöprogram med underliggande styrdokument uppfylls. Under 2018 ska bolaget fortsätta arbetet med att säkerställa att så stor del som möjligt av bolagets elförbrukning sker via förnyelsebara energislag.

ÖrebroBostäder ska när så är lämpligt öka samverkan med kommunen och kommunens övriga bolag genom medverkan i gemensamma upphandlingar.

ÖrebroBostäder ska tillsammans med Örebro kommun och externa intressenter fortsätta arbetet med att utveckla Brickebacken.

ÖrebroBostäder ska tillsammans med Örebro kommun fortsätta arbetet med att i delar av nyproduktionen på ett affärsmässigt sätt anpassa hyran till det låga ränteläget för att ge fler möjlighet att efterfråga nyproducerade lägenheter och minska bostadssegregationen.

Ekonomi

ÖrebroBostäder har för sin egen verksamhet i grunden ett resultatkrav på 3,75 % av bolagets eget kapital. Detta motsvarar cirka 79 miljoner kronor år 2018. Bolaget ska nå detta resultat och samtidigt se till att genomföra fastighetsunderhåll som säkerställer god standard och långsiktigt goda marknadsvärden på fastigheterna.

Aktieutdelning till Örebro Rådhus AB ska motsvara aktuell statslåneränta plus en procentenhet på direkt tillskjutet aktiekapital på 61 miljoner kronor. Preliminärt innebär detta med nuvarande ränteläge en aktieutdelning på knappt 1,0 miljoner kronor.

Utöver denna utdelning ska ÖrebroBostäder även dela ut 30 miljoner kronor till Örebro kommun, via Örebro Rådhus AB, för att finansiera åtgärder inom ramen för kommunens bostadsförsörjningsansvar som främjar integration och social sammanhållning i bolagets stora bostadsområden eller som tillgodoser bostadsbehov för personer där kommunen har ett särskilt ansvar. Denna utdelning motsvarar i stort den del av bolagets årsvinst som skapas av årsvinsten i dotterbolaget Omsorgsfastigheter samt till viss del av de kommersiella lokalerna.

ÖrebroBostäder ska fastställa avkastningskrav på sina dotterbolag som normalt motsvarar 5 % på bolagens egna kapital. Dock är kravet på dotterbolaget ÖBO Omsorgsfastigheter satt till en direktavkastning på 6 % på fastigheternas marknadsvärde.

ÖBO Omsorgsfastigheter

Ändamål

Bolaget har till ändamål att äga, förvalta och uppföra fastigheter för att tillgodose Örebro kommuns behov av omsorgsboenden för äldre och gruppboenden för personer med funktionsnedsättning. Bolaget ska främja tillgången på goda bostäder för äldre och personer med funktionsnedsättning inom ramen för kommunens bostadspolitiska intentioner.

Verksamhet och ekonomi

Bolaget ska under året genomföra normalt fastighetsunderhåll på en nivå som säkerställer god standard och långsiktigt goda marknadsvärden på fastigheterna.

Resultatkravet på Omsorgsfastigheter ska fastställas av ÖrebroBostäder. Avkastningskravet som ÖrebroBostäder har på bolaget under 2018 är en direktavkastning på 6 % på fastigheternas marknadsvärde.

Bolaget ska medverka till att målen i kommunens Miljöprogram och underliggande styrdokument uppfylls.

Västerporten Fastigheter AB

Ändamål

Bolaget har till ändamål att äga, förvalta, utveckla och överlåta fastigheter för att tillgodose behovet av affärs- och verksamhetslokaler i Örebros västra stadsdelar för kommunen, näringslivet och nyföretagare.

Bolaget ska i samverkan med Örebro kommun och andra aktörer bidra till att fler arbetstillfällen skapas i de västra stadsdelarna samt att människorna som bor där blir aktiva i utvecklingen av sina närområden.

Verksamhet

Västerporten Fastigheters verksamhet ska i första hand inriktas på området Vivalla-Boglundsängen för att möjliggöra ett småskaligt arbetssätt nära medborgarna.

Västerporten Fastigheter ska genom förvaltning och utveckling av affärs- och verksamhetslokaler komplettera och stärka de åtgärder som Örebro kommun och ÖrebroBostäder genomför i Vivallaområdet inom ramen för kommunens övergripande program för stadsdelsutveckling.

Västerporten Fastigheter ska aktivt verka för att stärka Vivallaområdets attraktivitet och miljö och bidra till en ökad social sammanhållning i området.

Västerporten Fastigheter ska aktivt medverka i de särskilda sysselsättningsprojekt som kommunen genomför för långtidsarbetslösa. Bolagets medverkan i dessa projekt ska ske genom utveckling av lokaler för nyföretagare, tillhandahållande av praktikplatser samt genomförande av sociala upphandlingar.

Västerporten Fastigheter ska sträva efter att under 2018 skapa nya affärslokaler, nya lokaler för nyföretagare och nya mötesplatser i området Vivalla-Boglundsängen bland annat genom ombyggnader av Vivalla Centrum och Vivallaskolan. Dessutom ska bolaget slutföra förvärvet och påbörja utvecklingen av Vivalla IP. Inför år 2018 ska bolaget pröva möjligheten att uppföra nya kontors- och verksamhetslokaler i Vivalla samt nya industrilokaler i Vivalla Företagsby för externa hyresgäster och kommunala förvaltningar.

Bolaget ska medverka till att målen i kommunens Miljöprogram och underliggande styrdokument uppfylls.

Ekonomi

Västerporten Fastigheter ska sträva efter ett ekonomiskt resultat som ger utrymme för att långsiktigt bibehålla och värdesäkra sitt aktiekapital. Detta relativt låga resultatkrav om 5 % innebär att bolaget inte ska lämna någon årlig aktieutdelning till moderbolaget.

Västerporten Fastigheters verksamhet ska baseras både på affärsmässighet och samhällsnytta. Bolaget ska i ökad grad prioritera de investeringsobjekt och uthyrningar som ger god samhällsnytta, även om vissa av dessa objekt inte blir ekonomiskt lönsamma på kort sikt. De förluster som kan komma att uppstå på enskilda objekt ska bolaget varje år kunna finansiera inom ramen för de vinster som redovisas för övriga fastighetsobjekt.

ÖBO Husaren AB

Ändamål

Bolaget har till ändamål att äga och förvalta sådana fastigheter som huvudsakligen nyttjas av ÖrebroBostäder AB.

Verksamhet och Ekonomi

ÖBO Husaren ska fortsätta att förvalta och utveckla ÖrebroBostäders egna verksamhetslokaler. ÖrebroBostäder har ett avkastningskrav på ÖBO Husaren på 5 % på bolagets egna kapital.

Örebroporten Fastigheter AB

Ändamål

Bolaget har till ändamål att – inom ramen för en allmänt inriktad och kompetensenlig kommunal näringspolitik – komplettera marknadens utbud av lokaler för näringsverksamhet genom att förvärva, äga, förvalta, utveckla, överlåta eller upplåta fastigheter samt att genom information och marknadsföring lämna näringslivet en god service i frågor om mark- och lokalutnyttjande i kommunen.

Vidare ska bolaget på uppdrag av kommunen förvärva, äga, förvalta, utveckla och upplåta fastigheter för kommunens egen verksamhet.

Verksamhet

Örebroporten ska förvalta och utveckla näringsfastigheter i samarbete med näringslivet i Örebro som komplement när marknaden inte kan tillgodose lokalbehoven.

Örebroporten ska också förvalta och utveckla publika idrottsfastigheter och kontorsfastigheter på uppdrag av Örebro kommun. Bolaget ska fungera som kommunens verktyg för utveckling och omställning av kommunala fastigheter.

Örebroporten ska fortsätta att vidta åtgärder för att skapa långsiktigt hållbara fastigheter ur energi och miljösynpunkt och medverka till att målen i kommunens Miljöprogram med underliggande styrdokument uppfylls.

Örebroporten ska under år 2018:

- Fortsätta planeringen med att uppföra en byggnad med ett universitetsnära läge för bland annat Alfred Nobel Science Park.
- Utredda utveckling av området kring Kvinnerstaskolan.
- Utredda framtida utveckling av Stadsbyggnadshus 1.

- Bidra i arbetet med att utreda Svampens framtida användning.
- Förbereda avveckling av Svampenterminalen och utreda möjlig utveckling av området.
- Fortsätta genomförandet av Kulturkvarteret.
- Fortsätta arbetet med att utveckla Conventum på ett sätt som säkerställer att anläggningen är konkurrenskraftig. Att skapa en inomhusförbindelse mellan Conventum Arena och Conventum Kongress bör vara prioriterat för att kunna locka fler stora kongresser och arrangemang till Örebro.
- Planera för byggandet av ett framtida Naturrum i området kring Naturens Hus.
- Medverka till att utveckla Airport City.
- Undersöka förutsättningarna för att överlåta Birgittaskolan till Futurum Fastigheter.
- I dialog med Örebro kommun och berörda friidrottsföreningar se över om befintlig finansiering av arena vid universitetet för friidrottsverksamhet, kan nyttjas på annat sätt än idag.

Vid upphandlingar av byggnadsentreprenader ska bolaget sträva efter att ställa krav som möjliggör till exempel anställningar, praktik och utbildningsinsatser av personer som står utanför arbetsmarknaden i Örebro.

Örebroporten ska när så är lämpligt öka samverkan med kommunen och kommunens övriga fastighetsbolag genom medverkan i gemensamma upphandlingar.

Ekonomi

Örebroporten har för sin egen verksamhet ett resultatkrav på minst 5 % av bolagets eget kapital. Detta motsvarar 29 miljoner kronor år 2018. Inom denna resultatnivå ska bolaget under året genomföra fastighetsunderhåll som säkerställer god standard och långsiktigt goda marknadsvärden på fastigheterna.

Örebroporten ska i sin tur fastställa avkastningskrav på sina dotterbolag som normalt motsvarar minst 5 % på bolagens egna kapital.

Utdelningen till Örebro Rådhus AB från Örebroporten ska uppgå totalt till 20 miljoner kronor inklusive eventuella utdelningar från dotterbolagen. Överföringen kan ske i form av aktieutdelning och/eller koncernbidrag.

Örebroporten Förvaltning AB

Ändamål

Bolaget har till ändamål att i fastighetsbolag på uppdrag av Örebroporten Fastigheter AB förvärva, sälja, äga och förvalta aktier och andelar.

Verksamhet

Förvaltning av aktier i helägda och delägda bolag.

Mariebergs utveckling AB

Ändamål

Bolaget har till ändamål att utveckla området för södra Marieberg i Örebro, främst genom ägande, förvaltning, utveckling och eventuell försäljning av hela eller delar av fastigheten Örebro Rävgräva 1:52, vilken bedöms vara en nyckelfastighet för fortsatt gynnsam utveckling av området både vad gäller geografisk placering, attraktion och kommunikationer.

Verksamhet

Mariebergs utveckling AB ska under 2018 fortsätta att tillsammans med övriga ägare ge förslag på och upprätta nya verksamheter som utvecklar Mariebergsområdet till gagn både för kommuninnevånarna och attraherar nya besökare till Örebro.

Gustavsviks Utvecklingsbolag AB

Ändamål

Aktiebolaget har till föremål för sin verksamhet att utveckla och projektera mark, fastigheter och byggnation, bistå vid försäljning av fastigheter och idka därmed förenlig verksamhet.

Verksamhet

Gustavsviks Utvecklingsbolag ska under 2018 fortsätta förvärva mark enligt option för exploatering av kontor, bostäder, verksamheter och parkering i Gustavsvikområdet.

Gustavsvik Resorts AB

Ändamål

Bolaget har till ändamål

- Att driva och utveckla fritids- och turistanläggningar med hög attraktionskraft.
- Att erbjuda tjänster för alla målgrupper bland både örebroare och turister.
- Att bedriva verksamheten inom ramen för en långsiktigt hållbar utveckling utifrån både ekologisk, ekonomisk och social dimension.

Verksamhet

Gustavsvik Resorts ska fortsätta sitt uppdrag att driva och utveckla mot att bli Skandinaviens mest attraktiva aktivitetspark med målet en miljon besökare 2020.

Gustavsvik Resorts ska under 2018 fortsätta att verkställa investeringar i enlighet med bolagets fastställda masterplan.

Gustavsvik Resorts ska säkerställa att verksamheten bedrivs inom ramen för en långsiktigt hållbar utveckling utifrån både ekologisk, ekonomisk och social dimension.

Gustavsvik Resorts ska fortsätta arbetet med att attrahera nya gäster och skapa hög kundnöjdhet hos såväl nya som gamla gäster.

Ekonomi

Utdelning skall ske med försiktighet och vara rimlig över tiden och max uppgå till 25 % av vinsten.

Rörströmsälven Fastighets AB

Ändamål

Bolaget har till ändamål att uppföra, äga och förvalta lokaler och bostäder i Vivalla.

Verksamhet

Rörströmsälven Fastighets AB ska under 2018 planera och påbörja byggnation av verksamhetsfastigheter eller bostäder.

Törsjö Logistik AB

Ändamål

Bolaget har till ändamål att genom detaljplaneläggning och andra åtgärder utveckla fastigheten Örebro Törsjö 13:2 och eventuellt intilliggande fast egendom så att fastigheterna i huvudsak kan användas för logistiklokaler, med inriktning särskilt på sådan logistik som kräver tillgång till järnvägsspår.

Verksamhet

Törsjö Logistik ska påbörja arbetet med att utveckla verksamhetsområdet för järnvägsnära logistik.

Futurum Fastigheter i Örebro AB

Ändamål

Bolaget har till ändamål att förvärva, äga, upplåta, utveckla och överlåta fastigheter för att i första hand tillgodose Örebro kommuns behov av lokaler och anläggningar för verksamheter inom barn och utbildning, social verksamhet samt motion och rekreation.

Verksamhet

Futurum Fastigheter i Örebro AB (Futurum) ska i samverkan med kommunen, föreningar och andra organisationer sträva efter att skapa en god uppväxtmiljö för barn och unga. Som ett led i detta ska Futurum under 2018 bland annat genomföra och färdigställa ny- och/eller ombyggnationer av kommunen beslutade projekt.

Under 2018 ska Futurum i samarbete med Örebro kommun arbeta efter den reinvesteringsplan som är framtagen som säkerställer att alla skolor och förskolor senast 2021 har en god standard och vistelsemiljö för barn och vuxna.

Futurum ska under 2018 fortsätta sitt samarbete med andra aktörer i syfte att hitta jobb åt de som står utanför arbetsmarknaden. Detta arbete ska dels inriktas på att hitta jobb i samband med upphandlingar som genomförs, dels genom att se om Futurum kan rekrytera kompetens till den egna förvaltningen.

Vid upphandlingar av byggnadsentreprenader ska bolaget sträva efter att ställa krav som möjliggör till exempel anställningar, praktik och utbildningsinsatser av personer som står utanför arbetsmarknaden i Örebro.

Futurum ska fortsätta att vidta åtgärder för att skapa långsiktigt hållbara fastigheter ur energi- och miljösynpunkt och att medverka till att målen i kommunens miljöprogram med underliggande styrdokument uppfylls.

Futurum ska när så är lämpligt öka samverkan med kommunen och kommunens övriga bolag genom medverkan i gemensamma upphandlingar.

Futurum ska tillsammans med andra aktörer utveckla samarbetsformer för att kombinera bostäder och/eller kontor med förskola och skola.

Ekonomi

Futurum har ett resultatkrav på verksamhet motsvarande 5 % av bolagets eget kapital exklusive extraordinära intäkter och kostnader. Bolagets soliditet får inte understiga 10 %. Utdelning till Örebro Rådhus AB från Futurum ska under 2018 uppgå till 9 miljoner. Futurum ska inom angiven resultatnivå finansiera löpande fastighetsunderhåll på ca 100 miljoner kronor under 2018.

Det behov som bolaget har av ytterligare fastighetsunderhåll för att säkerställa god standard och långsiktigt goda marknadsvärden på fastigheterna fram till 2021 ska ske genom reinvesteringar på ca 100 miljoner kronor per år där man per projekt endast gör hälften av reinvesteringarna som hyresgrundande. Detta finansieras hos Futurum bland annat genom löpande kostnadsbesparingar.

Länsmusiken i Örebro AB

Ändamål

Bolaget har till ändamål att erbjuda invånare i Örebro kommun och Örebro län professionell konsertverksamhet av hög konstnärlig kvalitet samt vara en resurs för övrig musikverksamhet inom kommunen och länet.

Musikverksamheten skall till övervägande del produceras av en egen fast ensemble.

Verksamhet

Det ombyggda Konserthuset erbjuder stora möjligheter till breddad verksamhet. Länsmusiken ska ta till vara den möjligheten och utveckla samverkan med Örebros övriga kulturella verksamheter samt med andra producenter och arrangörer av professionell musikverksamhet.

Länsmusiken ska genom nationella och internationella turnéer med Svenska Kammarorkestern bidra till att marknadsföra Örebro kommun och Örebro län och därmed öka kommunens och regionens attraktionskraft.

Bolaget ska medverka till att målen i kommunens Miljöprogram och underliggande styrdokument uppfylls.

Ekonomi

Länsmusiken har ökade hyreskostnader för det ny- och ombyggda Konserthuset. Moderbolaget har därför inte något krav på avkastning eller utdelning från Länsmusiken under 2018 utan bolaget ska säkerställa ett nollresultat för året.

KumBro Utveckling AB

Ändamål

Bolaget har till ändamål för sin verksamhet att äga, förvärva och utveckla gemensamma bolag för Örebro och Kumla kommuner inom området energi och teknisk försörjning samt att utveckla nya samarbetsformer och projekt mellan de två kommunerna inom energi och teknisk försörjning.

Verksamhet

KumBro Utveckling ska fungera som en katalysator och skapa möjligheter för nya samarbetsprojekt mellan ägarkommunerna samt sträva efter ett tätt och öppet samarbete med näringslivet, regionen och övriga kommuner i länet.

KumBro Utveckling ska genom verksamheten i sina dotterbolag minska negativ miljöpåverkan och skapa fler arbetstillfällen samt därmed stärka ägarkommunernas möjligheter att bli attraktiva och hållbara kommuner.

KumBro Utveckling ska medverka till att fler laddstationer för elbilar byggs i ägarkommunerna.

KumBro Utveckling ska tillsammans med sina dotterbolag medverka till att målen i ägarnas miljöprogram uppfylls.

Ekonomi

KumBro Utveckling AB har ett krav på minst ett nollresultat för 2018. Moderbolaget ska i sin tur fastställa avkastningskrav på sina dotterbolag som normalt motsvarar minst 5 % på bolagens eget kapital. Bolagets styrelse bedömer möjligheten till vinstutdelning vid bokslutet. Disponibla vinstmedel ska fördelas mellan ägarkommunerna i förhållande till sitt aktieinnehav.

KumBro Stadsnät AB

Ändamål

Bolaget har till ändamål för sin verksamhet att skapa ett öppet och operatörsoberoende bredbandsnät i Örebro och Kumla kommuner för anslutning av kommunernas förvaltningar som även ger möjlighet för anslutning av alla företag, hushåll och andra organisationer i Örebro och Kumla kommuner.

Verksamhet

KumBro Stadsnät ska under 2018 fortsätta att genomföra utbyggnad av bredbandsnätet i tätorter och på landsbygden i både Örebro och Kumla kommuner. Bolaget ska även bidra med kunskap vid ägarkommunernas strategiska vägval vad gäller utbyggnad av fiberinfrastrukturen för att möjliggöra måluppfyllelse av den digitala agendan.

KumBro Stadsnät ska vara delaktiga och bidra med kunskap i utbyggnaden av bredband på landsbygden.

KumBro Stadsnät ska sträva efter att öka samverkan med andra kommunala bredbandsaktörer.

Under 2018 ska bolaget jobba för ökad användning av fibernätet med hjälp av fler kvalitativa tjänster och förbättrade kundupplevelser.

KumBro Stadsnät ska fortsätta bidra till och stödja utvecklingen av fria WiFi-anläggningar i ägarkommunerna.

KumBro Stadsnät ska utreda förutsättningarna för etablering av en ny mötesplats för det nationella och lokala kommunikationsbehovet.

KumBro Vind AB

Ändamål

Bolaget har till ändamål för sin verksamhet att planera, projektera och äga vindkraftverk, upphandla och producera vindkraft för energiförsörjning i Sverige, främst i Örebro län, i första hand inom Örebro och Kumla kommuner, att sälja elkraft (egenproducerad eller inköpt på börs) samt svara för administration och kompetens kring vindkraft i det egna bolaget och dess ägare.

Verksamhet

KumBro Vind ska under 2018 fortsätta arbetet med att optimera och anpassa produktionskapaciteten efter kundernas nuvarande och framtida energibehov. Under 2018 ska produktionen uppgå till 96 GWh.

Biogasbolaget i Mellansverige AB

Ändamål

Bolaget ska äga och driva en anläggning för framställning av biogas, äga fast egendom samt idka därmed förenlig verksamhet.

Verksamhet

Biogasbolaget i Mellansveriges produktion skall ha en leveransförmåga på minst 15 GWh under 2018. I bolaget pågår ett omfattande utvecklingsarbete för att stabilisera produktionen och att, i samverkan med andra aktörer, utveckla marknaden för biogas i syfte att uppnå den planerade lönsamheten.

Biogasbolaget i Mellansverige ska i samverkan med andra aktörer positionera biogasen som fordonsbränsle för kollektivtrafiken.

Biogasbolaget i Mellansverige ska söka ytterligare offentliga ägare som kan behandla osorterat matavfall och köpa gas hos bolaget.

Örebro Läns Flygplats AB

Ändamål

Bolaget har till ändamål att ta tillvara och utveckla kommunikationer med reguljärflyg, fraktflyg och charterflyg till och från regionen och att därigenom bidra till regionens utveckling och tillväxt.

Bolaget ska verka för att flygplatsen ingår i ett med övriga trafikslag integrerat logistik- och transportcentrum i regionen.

Verksamhet

Örebro Läns Flygplats AB har i uppdrag att driva och utveckla Örebro Airport med reguljärflyg, fraktflyg och charterflyg till och från regionen. Bolaget ska genom sin verksamhet bidra till regionens utveckling och tillväxt. Bolaget ägs av Örebro kommun med 44,95%, Region Örebro län med 44,95 %, Karlskoga kommun med 5,05 % och Kumla kommun med 5,05 %.

Bolaget ska verka för en utveckling av flygtrafiken som är långsiktigt hållbar ur ekonomisk, social och miljömässig synpunkt.

Miljöarbetet är strategiskt viktigt för flygplatsen och genom samverkan med ägare och partners ska verksamheten 2018 fortsätta arbetet med att stärka sin miljöprofil. Bolaget ska utreda möjligheten att ansluta sig till Fly Green Fund eller liknande.

Örebro Läns Flygplats ska fortsätta att utveckla och stärka reguljärlinjen till Köpenhamn genom att öka nyttjandegraden av flygplanet via specialcharter, öka antalet avgångar till Köpenhamn och/eller nya reguljära destinationer för att linjen 2019 ska vara självfinansierad. Linjens huvudsyfte är att stärka regionens näringsliv men en väl fungerande flyglinje blir även till nytta för bl.a. universitet och medborgare.

För att möta behovet av ökad passagerarkapacitet ska bolaget tillsammans med Örebroporten utveckla passagerarterminalen.

Örebro Läns Flygplats ska tillsammans med Örebro kommun starta arbetet med att ta fram en långsiktig utvecklingsplan för Airport City avseende området omkring flygplatsen. Vad gäller utveckling av områdets fastigheter ska ett samarbete med Örebroporten upprättas.

Ekonomi

Örebro Läns Flygplats AB har en målsättning på minst nollresultat för 2018. Under 2018 ska bolagets grundfinansiering för 2019 och framåt ses över.

Örebrokompaniet AB

Ändamål

Bolaget har till ändamål att bedriva marknadsföring av Örebro, främja privat- och affärsturism i Örebro samt bedriva turismverksamhet.

Verksamhet och ekonomi

Örebrokompaniet ska varumärkesbygga och lyfta fram Örebros attraktionsvärden gentemot inflyttning och besökare. Arbetet ska ske i samverkan med näringslivet och andra aktörer som Örebro universitet och Region Örebro län.

Under 2018 ska bolaget fortsätta och avsluta utvecklingsarbetet med att lyfta fram regionen som en evenemangsregion i samverkan med Region Örebro län.

Örebrokompaniet ska fortsätta med att utveckla befintliga och värva nya evenemang. Bolaget ska även själva eller tillsammans med annan arrangör arrangera evenemang som förstärker stadens varumärke.

Örebrokompaniet har fullmakt att skriva sponsringsavtal med Örebros elitidrottslag.

Under förutsättning att föreslagna investeringar genomförs på Behrn Arena fotboll och Behrn Arena ishall, ansvarar bolaget för värvning av evenemang till arenorna.

Örebrokompaniet ska minst redovisa ett nollresultat 2018.

Alfred Nobel Science Park AB

Ändamål

Ändamålet för bolagets verksamhet är att främja en långsiktig utveckling av företag och innovationer i Örebroregionen tillsammans med och nära kopplat till universitet/högskolor, företagsutvecklande organisationer samt näringslivet och därmed förenlig verksamhet.

Verksamhet

Alfred Nobel Science Park ska fullgöra sin roll i innovationsstödsystemet.

Bolaget ska under 2018 fortsätta samarbetet med andra aktörer såsom universitet och Inkubera.

Bolaget ska under 2018 arbeta efter de strategiska inriktningar för verksamheten som styrelsen fastlagt. Därav ska Alfred Nobel Science Park vara en självklar part i implementeringen av ”Smart specialisering”.

Bolaget får i uppdrag att ta fram en ny modell för medfinansiering av nya projekt.

Bolaget ska ansvara för att robotlabbet ska vara utbyggt och klart under 2018.

Bolaget ska medverka till utformningen av ett innovationshus för Alfred Nobel Science Park.

Under 2018 ska möjligheten till ett breddat ägande i bolaget sonderas.

Ekonomi

Alfred Nobel Science Parks mål under 2018 är att nå minst ett nollresultat. Moderbolaget har inte något krav på aktieutdelning från bolaget.

Programområde Barn och utbildning

Barn och ungdomar i Örebro ska rustas för det kunskapssamhälle vi lever i. Skolan och förskolan ska sätta kunskapsmålen och lärprocesserna i centrum och förbereda barnen för en framtid där kunskaper samt kreativitet och samarbetsförmåga kommer att vara avgörande för arbets- och samhällsliv. Undervisningen ska bygga på pedagogisk forskning och beprövad erfarenhet. Struktur och ömsesidig respekt ska präglade skolans arbete och förhållandet mellan elever och lärare. I skolorna i Örebro ska eleverna ha inflytande och vara delaktiga och involverade i sin egen läroprocess.

Målsättningen för skolans arbete är att alla elever ska uppnå målen, och då måste vi ha höga förväntningar på alla våra barn och elever. Elevernas meritvärden ska öka kontinuerligt. Skolorna i Örebro kommun måste öka sitt arbete med att eleverna ska klara målen som utgör grund för behörighet till gymnasiet. Att en stor andel av niondeklassarna fortfarande inte har godkända betyg för att kunna söka och börja gymnasiet är oacceptabelt. Dessutom skiljer resultaten sig mycket mellan olika skolor och elever med olika socioekonomisk bakgrund. Vi måste därför på ett mer målmedvetet sätt arbeta med att höja ambitionerna genom hela utbildningssystemet, från tidig ålder tills dess elever lämnar gymnasieskolan med behörighet till högre studier. Att kunna gå vidare till en utbildning som man själv valt är betydelsefullt för känslan av egenmakt och för att få ett arbete.

För elever som behöver stöd för att uppnå målen i skolan är det viktigt att de får det tidigt. Alla skolor ska arbeta med ett inkluderande pedagogiskt arbetssätt. Lärhjälper och annan stöttning i studierna kan ske på olika sätt och varje skola har ansvar för att behoven av läx- och studiehjälper tillgodoses helt, i egen regi eller i samverkan med andra aktörer.

Förskolechefer och rektorers delaktighet i det dagliga arbetet, tydlighet i det pedagogiska ledarskapet och god förmåga att både kommunicera och förankra skolans mål är viktiga faktorer för en bra skola och förskola. Det är också modellen för det ledarskap som ska stärka skolor och förskolor i Örebro kommun.

Det är viktigt att ha en fortsatt god dialog och en god samverkan med fristående aktörer inom både skolan och förskolans område.

En trygg uppväxtmiljö är avgörande för hur barn och ungdomar senare klarar vuxenlivet. Barn har olika förutsättningar att få denna trygghet. Faktorer som familjens inkomst, föräldrars utbildningsbakgrund och var man bor påverkar de framtida möjligheterna. En likvärdig skola där man kan se och möta barn och ungdomars olika behov är därför oerhört viktig för att alla barn skall beredas möjlighet till kunskap och lärande. Därför är barn och ungas uppväxtvillkor och behov prioriterat i Örebro kommuns verksamhet. För att skapa en god och trygg arbetsmiljö i skolan och förskolan för såväl personal som barn och elever ska arbetet med jämställdhet och likabehandling förbättras. Det ska finnas förutsättningar för funktionsnedsatta att delta i verksamhet och undervisning på lika villkor, och det är av största vikt att alla blir inkluderade och får den stöttning de behöver.

- Barnens, ungdomarnas, föräldrarnas och personalens inflytande i förskolan och skolan ska öka och skolan ska fortsätta arbeta med och uppmuntra entreprenörskap i skolan.
- Den parlamentariska skolgruppen, som bildades 2015, ska fortsätta sitt arbete under 2018. Ambitionen är att arbeta med viktiga strategiska och långsiktiga frågor och att skapa breda politiska samtal och lösningar inom skolområdet.
- De riktlinjer och resursfördelningsmodeller som beslutas är aldrig en färdig produkt, utan ska utvecklas efter utfall och behov. Översynen av dessa ska därför systematiseras och bör vara en del av ett årshjul i programrådets arbete.
- Kompetensförsörjning ska beaktas i allt beslutsfattande. Hur Örebro kommun ska fortsätta vara och bli en mer attraktiv arbetsgivare ska genomsyra alla frågor som programrådet arbetar med.

Skolutveckling tillsammans - Topp 25 2025

Örebros skolresultat ska förbättras, både inom grundskolan och i gymnasiet. Fler elever ska uppfylla kraven till ett nationellt gymnasieprogram, klara att få en gymnasieexamen och därmed bli behörig till högre studier eller kunna gå direkt till arbete. Det görs insatser ute på skolorna och på förvaltningen redan idag för att kontinuerligt förbättra skolresultaten, men mer måste göras. Programnämnden har det övergripande ansvaret för den strategiska skolutvecklingen för alla skolformer. De fristående verksamheterna ska ha samma möjlighet att delta i arbetet med en sammanhållen skolutveckling inom ramen för Topp 25 2025.

Skolutveckling tillsammans - Topp 25 2025-satsningen har fyra huvudområden; kompetensförsörjning, kompetensutveckling, forskning och stimulansmedel.

- Kompetensförsörjning – att hantera den lärarbrist som vi ser idag och att anställa fler vuxna i skolan.
- Kompetensutveckling – att höja kompetensen hos vår personal, vidareutbildning för att kunna bli behörig lärare eller barnskötare mm.
- Forskning – vårt skolutvecklingsarbete Topp 25 2025 ska bygga på forskning, såväl redan befintlig som praktisk forskning på våra egna verksamheter.
- Stimulansmedel – en möjlighet för en förskola eller skola att kunna ansöka om medel för att kunna testa nya arbetsätt eller metoder för att utveckla undervisningen och nå högre måluppfyllelse.

För att få en tydligare struktur och ny energi initierades Topp 25 2025 under 2016, ett långsiktigt skolutvecklingsarbete i Örebro kommun. Under 2017 togs en strategi och en projektplan fram för att beskriva mål och syfte men också hur arbetet ska bedrivas framöver. Arbetet ska bygga på forskning och beprövad erfarenhet och förtydligar vilka insatser Örebro kommun ska fokusera på för att stärka resultaten i våra skolor.

Arbetet med Topp 25 2025 ska ske i bred dialog. En samarbetsgrupp bestående av pedagoger och skolledare, från både kommunala och fristående skolor, chefer och politiker ska träffas två gånger per läsår för att diskutera enskilda insatser och för att på nära håll följa arbetet. Förankringen av Topp 25 2025 är en framgångsfaktor.

För att lyckas få fler elever i grundskolan att komma in på ett nationellt gymnasieprogram krävs också insatser för att stärka förskolepedagogikens roll och arbetet i förskolan. Det är grundläggande för att stärka resultaten längre fram i åldrarna.

Arbetet med Topp 25 2025 ska därför vara en röd tråd från förskolan till gymnasieskolan. Alla är viktiga för att målet ska nås, från barn och elever till politiker, pedagoger, fritidspedagoger, skolledare, elevhälsa och andra vuxna i skolan. Vårdnadshavare, elever och övriga medborgare kommer också att kunna följa arbetet, bland annat via bloggen Pedagog Örebro, allt för att bredda förankringen.

Pedagogiskt fokus

Topp 25 2025 ska leda till stärkta skolresultat, så att fler elever klarar sig väl efter avslutade studier. Därför ska fokus ligga på vilka insatser som ska göras inom skolans ram. Områden som ska värderas och prioriteras inom handlingsplanen ska beröra kärnan i de områden som forskning och beprövad erfarenhet under de senaste åren handlat om. Tidiga insatser, ökad likvärdighet, insatser till elever i behov av särskilt stöd, lärares och rektorers arbetsmiljö, fler vuxna i skolan och integration. Det ska även läggas kraft på att stärka och utveckla skolledare i deras pedagogiska ledarskap.

Programområde Barn och utbildning tar ansvar för att det inom Topp 25 2025 tas tillvara på de möjligheter som redan finns inom kommunen och samordnar arbetet för att möjliggöra fler vuxna i skolan. Skolans område kan samordnas med, och dra nytta av, flera av de verktyg som finns inom Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsnämnden, bland annat arbetet med Ingången och Komjobb.

Skolans roll i samhället

Skolarbetet och undervisningen sker huvudsakligen på skolan, men elevernas hemförhållanden och fritid är även avgörande för hur framgångsrik skolgången blir. Arbetet med Topp 25 2025 måste precisera på vilket sätt skolans, förvaltningens och skolpolitikens samarbete och förhållningssätt till omvärlden bör utvecklas för att understödja resultatförbättringen. Det är viktigt att varje skola utvecklar väl fungerande former för dialog och samverkan med hemmen.

Ansvar

Ambitionsnivån är hög. Det räcker inte med att veta vad som ska göras för att förbättra skolresultaten, utan det ska göras systematiskt och i en tydligt prioriterad ordning. Därför är resurser avsatta och Centralt skolstöd har i uppdrag att leda arbetet. Centralt skolstödsorganisationen ska anpassas efter ambitionerna och målen som finns i arbetet med Topp 25 2025 för att än bättre kunna bidra till den gemensamma målsättning om ökad måluppfyllelse som finns. Det är viktigt att vi har ett centralt kompetenscenter som kan bidra till ökad måluppfyllelse och då gäller det också att vi även här ser över vilken kompetens som skolorna efterfrågar och vilka behov som finns.

Det pågår ett arbete med att ta fram en ”baslinje”, som är en analys av vilka behov av stöd som finns på respektive skola för att eleverna ska nå en högre måluppfyllelse. Behoven varierar mellan de olika skolorna, och det är viktigt att insatserna formas efter de behoven.

- Under 2018 ska delmål sättas för arbetet med Topp 25 2025
- Under 2018 ska arbetet med att ta fram en ”baslinje” slutföras
- Under 2018 ska en översyn av hela Centralt skolstöd göras med målsättningen att kunna erbjuda ännu bättre stöd till skolorna i framtiden.

Medarbetare och kompetensförsörjning

Våra medarbetare är kommunens bästa resurs i arbetet med högre måluppfyllelse i skolan. Arbetet med att satsa på lärares behörighet ska fortsätta även under 2018. Arbetet ska innehålla satsningar på kompetensförsörjning, lärarlegitimation och fortbildning. Det är viktigt att fortsätta att tydliggöra vilken uppgift och roll förstelärarna har i skolans kvalitets- och utvecklingsarbete.

- Lärare ska få möjlighet att fullt ut fokusera på sitt kärnuppdrag och behöver därför i många av våra verksamheter avlastas. För att lyckas med detta kommer det behövas fler vuxna i skolan som kan ta över en del av lärarnas arbetsuppgifter. Vi ska därför ta in fler kompetenser i skolan för att få mer kvalitet i undervisningen. Förvaltning Förskola och skola har tillsatt en projektledare och inlett ett utvecklingsarbete kring kompetensförsörjning som ligger till grund för kommunens behov nu och i framtiden. Örebro kommuns arbete med vuxenutbildning ska också utgöra ett redskap för att vidareutbilda medarbetare utifrån kommunens långsiktiga behov.
- Det ska under 2018 fortsätta jobbas för ett gott mottagande av VFU-studenter med målet att de ska uppleva Örebro kommun som en attraktiv framtida arbetsgivare. Tillsammans med Örebro universitet ska vi utveckla former kring hur introduktionen till läraryrket ska förstärkas. Kommunen ska under 2018 arbeta för att utbilda fler handledare och utveckla arbetet med övningskolor. Det är en mycket viktig rekryteringsfråga för kommunen och bör därför prioriteras högt.

- Förvaltningen ges i uppdrag att inom ramen för Topp 25 2025 hitta metoder för att möjliggöra för lärarna att fokusera mer på kärnuppdraget. En kartläggning av vilka insatser och kompetenser som behövs i skolan ska tas fram.
- Arbetet med kompetensförsörjningsplanen ska fortsätta och intensifieras under 2018. Vi ser en fortsatt stor brist på utbildad personal inom förskola, skola och i barn- och elevhälsan.

Barn- och elevhälsa

Örebro kommun ska arbeta för att stärka elevhälsan för att kunna ge barn och elever den stöttning de behöver för att klara skolarbetet. Elevhälsans uppgift att arbeta främjande, förebyggande och åtgärdande måste prioriteras högt i våra skolor. Alla elever ska ha tillgång till exempelvis en skolsköterska vid behov och vi behöver kunnig personal i våra skolor och förskolor som har tid och kunskap att uppmärksamma och förebygga psykisk ohälsa bland elever. Rätten till likvärdig tillgång till elevhälsa ska prioriteras.

- Förvaltningen ska under 2018 göra en samlad översyn på programnivå över hur tillgången till elevhälsa ser ut för grundskola och gymnasieskola och en plan för hur den kan göras tillgänglig för fler elever.
- Det riktade statsbidrag som kommer att utbetalas under 2018 för elevhälsa och undervisning ska användas för att förstärka barn- och elevhälsan i Örebro kommun.

Trygghet och arbete mot diskriminering och kränkande behandling

Barn och unga, flickor och pojkar, har rätt att vara trygga och fria från kränkande behandling. Alla elever ska kunna känna sig sedda och uppskattade. Ett målmedvetet och kontinuerligt arbete för att tidigt upptäcka, utreda och förhindra mobbning och kränkande behandling ska ske på alla skolor och förskolor i Örebro. Vårdnadshavare ska kontaktas omgående vid händelse av kränkande behandling.

Att stärka barns och ungas psykiska hälsa, självförtroende och trygghet är en viktig del i skolans arbete. Det förutsätter att alla jobbar mot samma mål och att elevhälsans roll som förebyggande och främjande ska stärkas. Under 2013 fattades beslut om nya riktlinjer i Örebro kommun som syftade till att elevhälsan ska bli mer integrerad i undervisningen, och att elevhälsans roll i det förebyggande arbetet ska betonas. Arbetet med att implementera dessa riktlinjer i kommunens verksamhet ska fortsätta under 2018.

- Barn och ungdomar i Örebros förskolor och skolor har rätt till reell delaktighet och inflytande över sin egen skolgång och verksamhet i stigande grad utifrån ålder och mognad. Elever ska ges möjlighet att tycka till och påverka sin studiemiljö för att skapa en trygg skola. Former för inflytande ska anpassas.
- Värdegrundsarbetet ska vara grundläggande i förskolans och skolans vardag för en trygg miljö och för arbetsro. Alla föräldrar, personal och elever ska vara överens om verksamhetens värderingar.
- Föräldrar till barn i Örebros förskolor och skolor ska känna sig delaktiga och uppleva att de har rätt till insyn och inflytande över sitt barns utveckling. Former för dialog med föräldrar och informationsutbyte mellan skola och hem ska utvecklas bland annat med hjälp av ny teknik.
- Ett normkritiskt och genusmedvetet förhållningssätt ska genomsyra skolornas och förskolornas trygghetsplaner.

- Förvaltningen ska under 2018 arbeta aktivt med de förslag på utbildningsinsatser som framkommer i Örebro kommuns reviderade HBTQ-plan. Under 2018 ska fem enheter eller motsvarande inom förskola, grundskola respektive gymnasieskola HBTQ-diplomeras.

Förebyggande arbete

Det är viktigt att se skolan och förskolan är en del av samhället. Det som händer på barnens fritid speglas i skolan och det finns mycket att vinna på att organisera kommunens arbete på ett sätt där vi samverkar över programområdena för att ge barn så goda uppväxtvillkor som möjligt. De sociala investeringar som berör skolan kommer att följas och utvärderas löpande.

- Örebro kommuns skolor och förskolor ska ha en aktiv roll i det förebyggande arbetet. Det goda samarbetet inom ramen för det förvaltningsöverskridande partnerskapet fortsätter under 2018. Samarbetet fortgår och är under utveckling för att på ett mer effektivt sätt kroka arm med Partnerskap Örebros områdesbaserade förebyggande arbete.
- Familjecentralerna spelar en avgörande roll i det förebyggande arbetet i kommunen. Under 2018 ska kommunen förbättra kvaliteten och utveckla våra familjecentraler. Familjecentralerna är ett av våra viktigaste redskap i det breda förebyggande arbetet för barn och föräldrar.
- Skolan och förskolan har en viktig roll i att tidigt se tecken och stödja barn som lever i familjer med missbrukande föräldrar och barn som bevittnat eller utsatts för våld i nära relationer. Eftersom skolan är den instans som har störst möjlighet att se tidiga tecken ska kommunikationen mellan skola och socialtjänst förbättras.
- Personalen i våra skolor ska fortbildas i att se tidiga tecken på drogmissbruk, och också ha rätt kunskaper och verktyg för att utbilda eleverna om droger och dess konsekvenser.
- Folkhälsoarbetet är centralt för barns och elevers förutsättningar att växa och lära. Fysisk aktivitet i skolan ska uppmuntras, liksom kunskaper om kostfrågor och friluftsliv. Kunskapen om hållbar utveckling måste finnas med i skolornas vardagsarbete från förskola till gymnasieskola.
- Skolan ska samverka med stadsbyggnadskontoret för att skapa förutsättningar för barn och föräldrar att i högre grad cykla till skolan.
- Den drogpolitiska handlingsplanen som antogs under 2017 ska implementeras.

Studie- och yrkesvägledning

Det livslånga lärandet ställer krav på att eleverna har tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning tillgodoses genom alla skolformer inför val av framtida utbildnings- och yrkesval.

Att elever och föräldrar ska kunna få stöd och granska olika valmöjligheter att ta ställning till inför framtiden är viktiga mål och beslut som rör hela skolans personal. Kvalificerad vägledning och rådgivning av SYV är viktigt för att Örebros elever skall minska studieavbrott och omval.

För nyanlända med eller utan skolbakgrund är det extra viktigt att våra skolor ger en kvalificerad vägledning och information om både utbildning och arbetsmarknad.

- Studie- och yrkesvägledarnas roll ska förtydligas genom ett programövergripande arbete. De utredningar och översyner som redan gjorts ska ligga till grund för förslag på åtgärder för att utveckla och stärka SYV.

- Förvaltningen ska ta fram metoder för att höja kompetensen hos våra studie- och yrkesvägledare, till exempel genom en uppdragsutbildning tillsammans med universitetet.
- Att hitta den bästa matchningen mellan arbetsmarknad och utbildning är viktigt för framtidens arbetsmarknad. ”Arbetsmarknadskunskap i skolan” är ett projekt som ska fortsätta sitt goda samarbete med gymnasieskolor och grundskolor år 7-9.

Skolmaten

Skolmåltider fyller en stor funktion både vad gäller måluppfyllelse och trivsel i skolan. Kosten i Örebro förskolor och skolor ska vara näringsriktig. Kommunens ambition att öka andelen ekologisk mat har varit framgångsrik. Arbetet med att öka andelen ekologisk mat skall fortsätta. Ytterligare ett steg är att minska svinnet och klimatbelastningen enligt de mål som finns i klimatstrategin. Minskat matsvinn ger förutom minskad klimatpåverkan också ett ekonomiskt utrymme att öka andelen ekologiska och etiska inköp enligt Smartare matkonceptet, som kommunen arbetar efter.

- Andelen ekologisk mat som serveras i Örebro kommun ska öka från ingången av mandatperioden till utgången av 2020.
- Andelen närproducerad mat i förskola och skola ska öka till utgången av 2020.
- Andelen kött i förskolans och skolans måltider ska minska.
- Klimatbelastningen per kilo livsmedel ska minska med 20 procent till utgången av 2020.
- Samtliga verksamheter som serverar lunch ska mäta sitt matsvinn under en vecka per termin enligt framtagna beräkningsmodell i Smartare mat. Resultatet ska användas som underlag för analys och diskussion om eventuella åtgärder för att uppnå målet med minskat matsvinn.

Lokaler och fysisk miljö

Kommunen får stora utmaningar när elevunderlaget i de olika skolformerna ökar eller minskar kraftigt. De senaste åren och de kommande åren ser vi en fortsatt stor ökning av antalet barn och elever i Örebro kommun, vilket gör att vi måste bygga ut och bygga nytt för att alla ska få plats. Arbetet med att anpassa kommunens lokalbestånd till det långsiktiga behovet fortsätter. Flexibilitet och ändamålsenlighet är ledorden vid renovering och nybyggnation och kommunen har stora utmaningar framför sig.

Ett omfattande arbete med att åtgärda eftersatt underhåll har inletts och planen för att komma ikapp underhållsbehoven sträcker sig till åtminstone 2021. Den historiska renoveringsskuld som Örebro kommun brottas med kring eftersatt underhåll ska vara åtgärdat innan 2021. Det är en enormt hög ambitionsnivå men vi är på god väg att klara av det.

I den kommunala investeringsplanen anges en stor mängd insatser för att säkerställa att behovet av platser inom skolsystemet ska täckas. Örebro kommun befinner sig i ett avgörande läge då kostnaderna för att förverkliga investeringsplanen är höga samtidigt som behovet ökar snabbt. Ambitionen är att behovet av lokaler ska fortsätta diskuteras parlamentariskt.

Skolan är våra barns arbetsplats och där ska både den fysiska och den psykiska arbetsmiljön vara säker och trygg. Skadegörelse och vandalisering på våra skolor kan aldrig accepteras. Det skapar en känsla av otrygghet och kostar mycket pengar som i stället kan gå till skolutveckling eller ombyggnation av lokaler.

Giftfria miljöer är ett område som Örebro kommun vill utveckla. Såväl inom skolan som förskolan ska arbetet med att skapa giftfria miljöer fortsätta.

- Ett funktionsprogram tas nu fram för att säkra våra beställningar till Futurum och för att tydliggöra de politiska ambitionerna. Funktionsprogrammet ska innehålla riktlinjer om hur våra framtida skollokaler och skolgårdar ska vara utformade. Funktionsprogrammet beslutas i december 2017 och ska implementeras från och med 2018.
- Vi ska säkra att Örebro kommun tillsammans med Futurum arbetar långsiktigt med att upprätthålla en god kvalitet på lokaler för förskola och skola. Planen för att komma ikapp med eftersatt underhåll av våra skollokaler ska fortsätta under 2018.
- Under 2018 stärks arbetet med att motverka skadegörelse. Skolor och fastighetsägare ska föra en diskussion med eleverna om vilka ekonomiska konsekvenser skadegörelsen får och hur den kan minska. En arbetsgrupp med representanter från olika verksamheter startas för att hantera frågan och bland annat arbeta för att öka vuxennärvaron i områden där skadegörelse ofta sker.
- Förvaltningen ska samverka med berörda aktörer om hur föreningar ska kunna använda skolans lokaler på tider när skolverksamhet inte bedrivs. En rutin för vilka ytor som kan hyras ut har tagits fram, och arbetet ska under 2018 fortsätta utifrån den.

Gröna skolgårdar

I samband med de stora om- och nybyggnationer av skolor och förskolor under mandatperioden är investeringar i skol- och förskolegårdar nödvändiga. Örebro kommun vill satsa på att anlägga gröna skolgårdar, och de av staten avsatta medlen för utveckling av skolgårdar kan även bidra till att höja kvalitén.

- En aktivitetsplan ska tas fram för att planera det fortsatta arbetet med att omvandla Örebro kommuns förskole- och grundskolegårdar, allt enligt det funktionsprogram som just nu tas fram. En prioritering ska också ske med hjälp av det nya IT-stöd som förvaltningen upphandlat.
- Vid ny- och ombyggnation ska gårdar utformas i enlighet med det funktionsprogram som ska vara klart 2018.

Landsbygdsskolorna ska stärkas

Tillgången till en närliggande skola kan vara avgörande för att barnfamiljer ska flytta till eller bo kvar på landsbygden. Därför ska kommunens landsbygdsskolor bevaras och hålla god kvalitet.

- Under 2018 fortsätter kommunens arbete med att fokusera på ökad kvalitet i landsbygdsskolorna. Förvaltningen ges i uppdrag att driva de åtgärdsförslag som framkom i ”Likvärdig utbildning för elever på landsbygden, Delrapport 2”.

Skolans roll i barnfattighedsarbetet

År 2013 antogs en handlingsplan för barn i ekonomiskt utsatta hushåll. Barnfattighedsarbetet i Örebro kommun har ett tydligt mål; fram till år 2020 ska andelen barn som lever i ekonomiskt utsatta hushåll halveras.

Skolan spelar en stor roll för att nå målen för barnfattighedsarbetet. Genom tidiga insatser och förebyggande arbete mot såväl fysisk som social och psykisk ohälsa - kan fler barn och unga få en bra uppväxt och ett mer hälsosamt liv. För att klara detta ska barn och unga ges förutsättningar att klara godkända resultat i skolan, kommunen ska ha en högkvalitativ förskola, skapa meningsfull fritid för barn och unga samt ett särskilt ansvar för att kompensera barns ojämlika uppväxtvillkor. Arbetet med att garantera en likvärdig skola för alla elever kommer att ha en fortsatt hög prioritet under 2018.

För att nå målet med en halverad andel barn i ekonomiskt utsatta hushåll krävs det att skolan och förskolan vidtar åtgärder. Under 2017 infördes kostnadsfri skola, fritidshem och förskola. Detta innebär att verksamheterna numer ska vara fria från dolda avgifter och kostnader. Dessa beslut ska följas upp och utvärderas under 2018.

- Under 2018 ska kommunen ta ytterligare steg för att nå målet om en halverad andel barn som lever i ekonomisk utsatta hushåll.
- Kommunen ska under 2018 följa upp arbetet med kostnadsfri skola och utvärdera om det har gett önskat resultat.
- Det ska under 2018 påbörjas ett arbete med att se över vilka förändringar och anpassningar som behöver göras i kommunens verksamhet om FN:s barnkonvention blir lag.

Förstärkt integration

De politiska partierna i kommunen har genom den parlamentariska gruppen gett förvaltning och programdirektör i uppdrag att tydligare hålla samman och kontinuerligt bereda förslag för ett bättre integrationsarbete i Örebro kommun. Förslag kan lämnas för såväl förändringar i mottagande av nyanlända elever som förändringar av anvisningsskolor och metoder i det dagliga arbetet. Ett särskilt stimulansbidrag infördes under 2015 till skolor som vill skapa förutsättningar till möten mellan elever i olika delar av Örebro. Det bidraget ska finnas även 2018.

Kultur i skolan

Örebro har ett brett och rikt kulturutbud. Grunden för att det både finns kulturskapare och människor som tar del av kulturutbudet bygger på att intresset väcks hos barn och ungdomar. Alla barn kommer inte i kontakt med kultur på annat sätt än genom skolan. Därför är det viktigt att säkerställa att det finns en struktur och kontinuitet som gör att barnen får möjlighet att både ta del av och själva utöva kultur. Under 2017 fattades beslut om att El Sistema ska permanentas. El Sistema ska leda till att fler barn och unga i socioekonomiskt utsatta områden får ta del av kultur och Kulturskolans utbud.

- Eleverna i Örebro ska få möjlighet att själva utöva kultur i skolan.
- Eleverna i grundskolan skall under varje läsår garanteras kulturupplevelser genom skolans försorg.
- Arbetet med El Sistema ska fortsätta. Förvaltningen ska under 2018 utreda om El Sistema kan breddas till att omfatta fler geografiska områden.

Centralt skolstöd

Centralt skolstöd består av olika verksamheter som alla syftar till att stötta och utveckla förskolan och skolan i Örebro kommun. Centralt skolstöds organisation består av modersmålsavdelningen, Perrongen, Kvalitetsutvecklargruppen, Lotsen, Komtek, Naturskolan, Familjecentraler och verksamhetschef för skolhälsoenheten, som alla ska samverka för att möta skolans utmaningar och utveckla kvaliteten i skolan. Att höja kvaliteten i kommunens förskolor och skolor är ett ständigt pågående arbete för att höja måluppfyllelsen. Att våra barn och ungdomar känner att de lyckas i skolan och får behörighet att gå vidare till högre studier är grundläggande både när det gäller möjlighet till framtida jobb och för att få en god självkänsla.

Centralt skolstöd har i uppdrag att leda och hålla samman arbetet med ”Topp 25 2025”.

- Utveckla Centralt skolstöd i syfte att säkerställa att alla förskolor och skolor kan ta del de insatser som erbjuds. Förvaltningen får i uppdrag att inom ramen för Topp 25 2025 se över omfång, kompetens och arbetsuppgifter för kvalitetsutvecklarna.
- Komtek ska under 2018 ta ytterligare steg i att expandera verksamheten med lokaler i västra Örebro. De ska också under 2018 utveckla sitt arbete för att nå nya målgrupper.
- Naturskolan ska fortsätta arbeta aktivt för att alla ska få möjlighet att komma ut i naturen. Arbetet ska i huvudsak bedrivas genom att pedagoger fortbildas och inspireras.
- Den sociala investeringen ”Utomhuspedagogikens inverkan på lärande”, som syftar till att genom utomhuspedagogik få fler nyanlända elever att bli behöriga till gymnasieskolan ska fortsätta under 2018.
- Det pedagogiska utvecklingsprojektet för att stärka det pedagogiska ledarskapet hos rektorer och förskolechefer ska fortsätta under 2018.

Förskola

Det livslånga lärandet börjar i förskolan. Förskolan ska stimulera barns utveckling och lärande samt erbjuda en trygg omsorg. Verksamheten ska utgå från en helhetssyn på barnet och barnets behov och utformas så att omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet. Förskolan är viktig för att stödja och främja barns språkutveckling. Tidiga insatser till stöd och uppföljning ska sättas in redan tidigt i utbildningsåren. Samarbete ska ske med förskoleklass och grundskola för att alla barn och elever ska ha behörighet till gymnasieskolan.

Örebro kommun ska arbeta långsiktigt med att minska barngruppernas storlekar och öka personaltätheten. Samarbetet mellan förskola, förskoleklass, skola och fritidshem ska fortsätta utvecklas så att barnens utveckling och lärande stöds i ett långsiktigt perspektiv. En förenkling av kösystemet till förskolan infördes under 2013 och arbetet med att ytterligare förenkla och öka tydligheten i systemet fortsätter.

- Under 2018 fortsätter arbetet för att familjer ska kunna använda sig av e-tjänster, exempelvis söka och byta förskola.
- Vi ska fortsätta bygga ut förskolan med nya platser. Vi ska under 2018 fortsätta hålla en god utbyggnadstakt för att föräldrar skall kunna förena familjeliv och arbetsliv.
- Det är viktigt att möta familjernas behov av omsorg. Kommunen ska därför erbjuda omsorg på obekvämt arbetstid.
- Barnskötarna spelar en viktig roll i våra förskolor, och vi behöver fler medarbetare med denna kompetens. Örebro kommun ska under 2018 arbeta med att ta fram en modell för ”Barnskötaryft” där fler får chansen att kombinera arbete med utbildning till barnskötare.

Pedagogisk omsorg

Alla föräldrar som vill välja andra omsorgsalternativ än förskola ska kunna göra detta. Detta för att öka familjernas valfrihet och stärka föräldrarnas makt över sin livssituation. Pedagogisk omsorg ska fortsätta att erbjudas i Örebro kommun, och kommunen ska informera om att möjligheten till pedagogisk omsorg finns.

- En översyn ska göras för att se hur förutsättningarna att driva pedagogisk omsorg ser ut efter införandet av de nya ersättningsnivåerna som antogs 2016.

Grundskola

Alla elever ska ges möjlighet att nå kunskapsmålen. För att kunna nå optimal kunskapsutveckling och måluppfyllelse är kvalitet och stabilitet i undervisningen framgångsfaktorer. Det som sker i klassrummet är avgörande för elevernas kunskapsprocess och utveckling. Lärarnas betydelse kan därför inte nog understrykas. Centralt skolstöd fungerar som stöd i skolornas utvecklingsarbete för att höja måluppfyllelsen och förbättra resultaten.

- Skolans kompensatoriska uppdrag ska vara i fokus. Skillnaden mellan olika skolor, mellan flickor och pojkar och mellan elever från olika socioekonomiska bakgrunder ska kontinuerligt utvärderas och åtgärdas. Arbetet med att motverka skolsegregationen i kommunen ska fortsätta.
- Vi ska fortsätta att prioritera tidiga insatser, stärkt uppföljning och ökad personaltäthet i skolår F-3. Resursfördelningsmodellen ändrades under 2016 till att rikta mer resurser till de lägre årskurserna och modellen ska utvärderas under 2018. Genom detta och genom riktade statsbidrag sker viktiga steg i detta arbete under 2018.
- Arbetet med att verkställa den pedagogiska IT-strategin fortsätter under 2018. Ny teknik är ett viktigt hjälpmedel i skolorna som komplement till de traditionella läromedlen och kan vara nyckeln för lärande hos elever i behov av särskilt stöd.
- Elever som diagnostiseras med språkstörningar i grundskolan ska få stöd att utvecklas under sin skolgång. Beroende på elevens behov behövs olika stöd för att komma vidare i sin språkliga och kommunikativa utveckling. Språk- och talpedagoger ska jobba med enskilda elever och ge handledning till såväl lärare som till arbetslag. Under 2018 ska Grundskolenämnden säkerställa att detta arbete fungerar tillfredställande på kommunens alla grundskolor och att dessa elever får en fungerande övergång till gymnasieskolan.

Särskolan

Alla elever behöver få en utbildning som är anpassad för just dem. Särskolan har en mycket viktig uppgift i att låta varje enskild elev utvecklas och lära utifrån sina unika förutsättningar för att på bästa sätt få möjlighet att delta och bidra i samhället. Utbildningen i särskolan ska utformas så att eleverna utmanas i sitt lärande och ska syfta till en god långsiktig utveckling.

- Gymnasiesärskolan ska fortsätta samarbeta med Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsnämnden i syfte att fler människor med funktionsnedsättning kommer ut på arbetsmarknaden.

Fritidshem

Fritidshemmen är en viktig del av skolans pedagogiska verksamhet och har stor betydelse för goda resultat och måluppfyllelse i skolan. Fritidshemmen ska stimulera barnens lärande och sociala utveckling som en del i det livslånga lärandet. Därför är det viktigt att det finns en samsyn mellan förskoleklass, skola och fritidshem gällande det gemensamma uppdraget och hur detta ska utföras. Vi vill utveckla kvaliteten i fritidshemmen, bland annat genom bättre förutsättningar för fritidspedagogerna att planera verksamheten utifrån fritidshemmens uppdrag. I vårt kvalitetsarbete ska vi utgå från SKL:s fyra dimensioner av kvalitet; innehåll, processer, struktur och resultat. Det ska under 2018 säkerställas att statsbidrag används till att öka personaltätheten i fritidshemmen.

- Fritidshemmen ska arbeta för att hitta metoder att få in mer fysisk aktivitet för eleverna för att skapa rörelseglädje, sammanhållning och komplettera skolans arbete med idrott och hälsa.

Gymnasieskola

Gymnasieskolan är avgörande för att förbereda ungdomar för högre studier och en framtida arbetsmarknad. Alla elever i Örebro kommun ska ges förutsättningar att både kunna söka in till gymnasieskolan och därefter klara kunskapsmålen.

Gymnasieskolan ska tillsammans med vård- och omsorgsförvaltningen arbeta fram en strategi för att inkludera valda delar av undervisningen på kommunens vård- och omsorgsboenden. Det kan till exempel handla om att elever på exempelvis frisörutbildning och restaurangutbildning får praktisera sina kunskaper på olika typer av boenden inom kommunen.

Arbetet med teknik- och vårdcollege ska fortsätta att utvecklas.

- Arbetet med att skapa en modern och efterfrågad utbildning på Kvinnerstagesgymnasiet är påbörjat och ska fortsätta under 2018. Kvinnerstaområdet är ett gemensamt ansvar för gymnasienämnden och Örebroporten.
- Utifrån statliga utredningen om riksgymnasiet ska kommunen arbeta aktivt för att hålla hög utbildningskvalitet.
- Gymnasieskolan ska arbeta aktivt för att upptäcka elever som riskerar att hamna i eller är i kriminalitet och drogberoende. Samarbetet med socialtjänsten måste utökas kring insatser för berörda elever så att de får rätt hjälp.
- Riksgymnasiets verksamhet ”Café 019” ska utvecklas i dialog med eleverna. Det ska vara en inkluderande och välkomnande verksamhet dit eleverna på Riksgymnasiet vill gå i större utsträckning än idag.

Samarbeten med Örebro universitet

Örebro universitet och dess lärarutbildning är en stor tillgång för skolan i Örebro kommun. Kommunen ser positivt på att intensifiera samarbetet med universitetet kring lärarutbildningen, allt i enlighet med de intentioner som framförts av universitetets ledning.

Programområdet ska även söka nya och stärka befintliga samarbeten med universitetet som bidrar till kvalitetsutveckling i skolan inom ramen för Topp 25 2025. I och med Topp 25 2025 så ska även forskningen knytas närmare det dagliga arbetet i skolan.

Linje 14 är ett samarbete mellan Örebro universitet och Örebro kommun som skapar förutsättningar för barn och ungdomar från studieovana miljöer att nå målen i skolan och även att gå vidare till högskole- eller universitetsutbildning.

- Linje 14 ska, efter flytten av Vivallaskolan 7-9, utöka sin verksamhet till de nya anvisningsskolorna Gumaeliuskolan, Engelbrektskolan, Nikolaiskolan och Lillåns skola.
- Förvaltningen ska utveckla VFU-samarbetet med universitetet som en del av strategin för framtida kompetensförsörjning och universitetets ambition att höja kvalitén på lärarutbildningen.

Programområde Social välfärd

Kommunens sociala välfärd ska präglas av ett gott bemötande, respekt, trygghet, kvalitet och utvecklingskraft. Vi vill att vardagen för invånarna ska handla om trygghet, inflytande och delaktighet. Våra processer och beslut styrs i första hand genom kommunens fyra strategiska områden hållbar tillväxt, människors egenmakt, barns och ungas behov och trygg välfärd.

Kommunens sociala välfärd står inför många utmaningar men även många möjligheter. Utmaningarna handlar om att möta de medicinska och demografiska förändringarna. Med ett strukturerat arbete för ökad social hållbarhet kan vi motverka problem och kostnadsökningar i framtiden. För att klara framtidens välfärd är det av yttersta vikt att jobba rätt och att tillvarata de möjligheter som välfärdstekniken erbjuder och att jobba förebyggande med individers friskfaktorer för att undvika onödiga kostnader och onödigt lidande.

Ett jämlikt perspektiv

Alla kommunens verksamheter ska utgå ifrån ett perspektiv där vi ser de människor som vi finns till för i alla lägen. De kvinnor och män, flickor och pojkar som finns i våra verksamheter ska inte ses som brukare utan som människor. Våra verksamheter ska präglas av kommunens värdighetsgaranti och ett individperspektiv.

- Alla verksamheter inom Social välfärd ska jobba jämställt och jämlikt.
- Värdegrundsfrågor och bemötandefrågor ska stå i fokus under mandatperioden. Alla verksamheter inom programområdet ska ha medborgarfokus i alla beslut som tas.
- Programområdet ska följa Strategi för ett jämställt Örebro.
- Under 2016 gjordes en utvärdering och en revidering av Örebro kommuns HBTQ-plan. Denna plan ska under 2018 fortsätta implementeras inom samtliga programområdets verksamheter.

En ekonomi i balans

Programområde Social välfärd har en ekonomi som vid ingången av 2017 inte låg i balans. Under 2014-2015 synliggjordes ett stort underskott i hemvårdens ekonomi. Kommunens hemvård jobbar med att minska sina kostnader och har under 2016 och 2017 gjort en kraftig förflyttning i positiv riktning. Trots det stora arbetet som gjorts så räcker inte detta för att klara en ekonomi i balans, varför ytterligare åtgärder behöver vidtas såväl på kort som på lång sikt.

- Under 2017 antogs nya riktlinjer för biståndsbedömning. Dessa riktlinjer ska fortsätta implementeras under 2018.
- Den som så önskar ska kunna bo kvar i sin bostad till livets slut. Vid behov av omfattande insatser där skälig levnadsnivå inte kan garanteras ska den enskilde motiveras att ansöka om vård- och omsorgsboende eller söka annan boendeform där behov av trygghet och säkerhet bättre kan tillgodoses. Vid bedömning ska också kostnaden för insatsen vägas in i förhållande till andra insatser som bedöms tillgodose den enskildes behov, i linje med de nyligen antagna riktlinjerna för biståndsbedömning.
- Innehållet i nollvisionen för utskrivningsklara ska följas.

- Resursfördelningsmodellen för LSS-boenden har justerats för att motivera en ökad beläggningsgrad, och säkerställa att rätt person får rätt hjälp. Arbetet med anpassningar efter detta kommer att följas upp under 2018.
- Resursmodeller för övriga verksamheter inom nämnden för funktionshindrade ska tas fram. Ett arbete med resursfördelningsmodell för socialpsykiatri har påbörjats.
- En strategi för rehabiliterande arbetssätt inom programområdet är beslutad av kommunstyrelsen under 2016 och ska nu implementeras. Ett rehabiliterande arbetssätt skulle innebära såväl ökad livskvalitet för individen som ett effektivare utnyttjande av skattemedel.
- Bemanningen inom den kommunala hemvården ska dimensioneras utifrån underlag, behov samt ekonomisk tilldelning.
- För att den kommunala hemvården ska vara långsiktigt ekonomiskt hållbar behöver ytterligare förändringar genomföras under 2018. Det handlar om åtgärder både på kort och på lång sikt.

Valfrihet med hög kvalitet och god ekonomi

Under senare tid har underskotten i den kommunala hemvården uppmärksammats mycket. En omvärldsbevakning har gjorts som gett många svar på hur det ser ut i andra kommuner, och vilka lösningar som kan vara aktuella att inspireras av. Omvärldsbevakningen hanteras av programnämnd social välfärd under hösten 2017, och utifrån denna kommer ett antal beslut att verkställas för att säkra såväl kvalitet hos alla valbara utförare, individens valfrihet inom hemvården liksom ekonomisk kontinuitet och förutsägbarhet för samtliga utförare.

Övriga verksamheter som hanteras inom Lagen om Valfrihet är servicetjänster, leverantör av matlåda, samt daglig verksamhet. Dessa ska även fortsatt finnas kvar i sin nuvarande form.

- För att en aktör ska kunna ingå i valfrihetssystemet ska särskilda insyns- och kvalitetskrav uppfyllas. Kommunen ska kontinuerligt följa upp att kvaliteten utvecklas och är lika mellan de olika driftsformerna.
- Arbetet med att säkra möjligheten att välja utförare av omsorgstjänster med långsiktigt hållbara förutsättningar ska fortsätta under 2018.
- Örebro kommun ska finnas kvar som en konkurrenskraftig utförare av service- och omsorgstjänster samt av daglig verksamhet.

Förebyggande arbete

I det förebyggande arbetet ska både skyddsfaktorer (till exempel ett bra socialt nätverk) och riskfaktorer (till exempel starkt upplevd ensamhet hos äldre) identifieras. Genom att upptäcka riskfaktorer kan insatser sättas in för att avvärja framtida problem.

Kommunens verksamheter ska konsekvent och målmedvetet arbeta förebyggande och med tidiga insatser. Genom att utveckla arbetet med skyddsfaktorer och att samordna insatser mellan våra egna verksamheter liksom med andra samhällsaktörer ska människors möjligheter till en hög livskvalitet stärkas. I detta arbete krävs ett gott samarbete mellan olika kommunala verksamheter.

- Det förebyggande förhållningssättet ska genomsyra hela programområdet. Fokus ska läggas på såväl skydds- som riskfaktorer.

Behov att bygga nytt

Behovet av att utveckla nya bostäder kommer att vara stort i alla delar av våra verksamheter under hela planperioden. Det handlar om att bygga ut vård- och omsorgsboenden för att möta de demografiska förändringarna och den positiva medicinska utvecklingen. Programområdet har tidigare gjort en djupgående analys av renoveringsbehovet av våra vård- och omsorgsboenden. En omfattande upprustning av befintliga vård- och omsorgsboenden har påbörjats.

Nästa Vård och omsorgsboende som ska färdigställas ligger i Karlslund. Boendet kommer att ha inriktning på teknik, och ha ett våningsplan som är speciellt anpassat för människor i behov av teckenspråk. Ett igångsättningsbeslut för ett nytt boende i Brickebacken kommer att fattas under hösten 2017, och ett förberedelsearbete inför ett kommande boende i Lillån/Bettorp pågår. Utöver dessa boenden deltar Örebro kommun i samtal med regionen om att bygga ut Skebäcksgården inom några år.

Askenäshemmet i Odensbacken fyller en viktig funktion för att även äldre människor ska ha möjlighet att bo kvar i sin hembygd. Planeringen av ett mer ändamålsenligt vård- och omsorgsboende i Odensbacken kräver mer utredning för att klargöra fortsatt arbete. Under 2018 ska en plan för utveckling av Askenäshemmet fastställas.

Vi ser en fortsatt ökning av antalet medborgare som behöver insatser enligt LSS. Det ställer stora krav på byggnationer av bostad med särskild service. Förutom utbyggnaderna krävs nya kreativa lösningar. Vi vill därför utreda ett förebyggande och rehabiliterande arbetssätt med tätare uppföljningar och andra insatser än gruppboende i ett tidigt läge, utifrån personens förutsättningar och behov samt riktlinjer för det rehabiliterande arbetssätt som kommunen kommer att gå in i. Genom att skapa en helhetsbild utifrån personens situation kan tre lagstiftningar, LSS, SOL och HSL samverka bättre och förändra boendekedjan.

Programnämnd Social välfärd köper genom ett direktupphandlat avtal med föreningen Kvinnohuset skyddat boende för våldsutsatta kvinnor och deras barn samt rådgivning och samtalsstöd. Kvinnohusets verksamhet har i dagsläget inte ändamålsenliga lokaler och står inför ett lokalbyte och en utökning av antalet platser. Det nya boendet är under byggnation och beräknas stå klart januari 2018.

När antalet äldre ökar är det viktigt att möjliggöra ett tryggt boende långt upp i åldrarna, för att undvika att människor söker sig till vård och omsorgsboende enbart på grund av otrygghet. Sedan tidigare finns olika former av stöd till huvudmän som har lämpliga och tillgängliga bostäder för äldre, med gemensamhetslokal och anställd personal för ökad trygghet och service. Programområdet har skapat ett enhetligt system för ekonomiskt driftstöd till dessa huvudmän. Driftstödet ska bidra till att fler bostäder för äldre skapas och att fler ska kunna välja den typ av boende som passar dem.

- Kommunens drogfria stödboenden kommer att utökas med ytterligare ett boende.
- Utbyggnaden av grupp- och servicebostäder kommer att fortsätta under hela mandatperioden.
- För att säkra tryggheten på våra vård- och omsorgsboenden och LSS-boenden har vi inlett en omfattande utbyggnad av brandskyddsåtgärder inom programområdet. Planen är att detta ska fortgå under mandatperioden.
- Ädelgården i Varberga kvarstår som vård- och omsorgsboende mandatperioden ut, för att säkra att behovet av platser på vård- och omsorgsboende kan tillgodoses.
- Möjliggöra för framtida utbyggnad av trygghetsboenden, samt utreda vilka möjligheter som finns inom vårt kommunala bestånd att tillskapa ytterligare trygghetsboenden.
- Se över ansvaret för kommunens befintliga bestånd av trygghetsbostäder.

Ledarskapsutveckling

Ledarskapet är en oerhört viktig del i kvalitetsarbetet inom programområde Social välfärd. Ett gott ledarskap är en förutsättning för att skapa en trygg och trivsamt arbetsplats där det finns utrymme för kreativitet och deltagande. Det bidrar också till en bättre hälsa hos medarbetarna.

- Ledarskapsutveckling ska fortsätta att prioriteras inom programområdet.

Verksamhetsnära forskning

Nätverket "Forum för äldreforskning" är en samverkan mellan kommun, landsting och universitet, som hålls samman av en nätverksledare och bidrar till att utveckla samarbetet mellan klinisk verksamhet och forskning. Målbilden är att förbättra kvalitet i vård och omsorg genom att arbeta gränsöverskridande i samverkan mellan forskare och praktiker. Genom detta samarbete kan forskningen stimulera till att forska på det som verksamheterna ser ett behov av att beforska.

Vidare finns tjänster som klinisk adjunkt för sjuksköterskor och arbetsterapeuter. Tjänsterna kvalitetssäkrar och utvecklar den verksamhetsförlagda utbildningen. Tjänsterna bidrar även till en bättre forskningsanknytning genom att de kliniska adjunkterna både är kliniskt verksamma och knutna till universitetets utbildnings- och forskningsverksamhet.

Samverkan för kvalitet

För att lyckas leverera en kvalitativ välfärd måste samverkan ske. Det handlar lika mycket om att öka samverkan mellan förvaltningarna inom programområdet som med kommunens övriga förvaltningar. En viktig del i att utveckla samverkan är också att söka externa medel. Det finns ekonomiska resurser, bland annat EU-stöd, som vi i större utsträckning behöver hitta och söka för att utveckla verksamheten.

Örebro kommun har tagit initiativ till ett samarbete mellan Örebro kommun och Region Örebro Län som skapar möjlighet för en sammanhållen hälsokedja för personer över 65 år. Utgångspunkten för Gränslöst samarbete syftar till att överbrygga myndighetsgränserna och innefattar såväl samarbetet kring Ängen, förebyggande verksamheten, geriatrik, korttidsvården som utskrivningsklara på USÖ.

- Örebro kommun ska ta initiativ för att öka samverkan med externa myndigheter. Kommunen ska även vara motor i länets utveckling inom programområdets verksamhetsansvar.
- Vi ska fortsätta kompetensutveckla vår personal utifrån läran om åldrandets sjukdomar (geriatrik) och läran om det normala åldrandet (gerontologi). Det är också viktigt att vi följer upp och utvecklar konceptet. Detta sker inom Gränslöst samarbete och nätverket "Forum för äldreforskning" mellan kommun, region och universitet.
- Vi ska samarbeta med den samordningstjänst som finns på kommunstyrelseförvaltningen för att öka mängden projektansökningar inom programområdet.
- Vi kommer att öka arbetet för att tillsammans med Region Örebro län säkerställa att människor inte blir kvar på USÖ då de är utskrivningsklara. Ny lagstiftning på området kommer att införas 1 januari 2018 och denna ställer än högre krav på att vi snabbt hittar lösningar för utskrivningsklara individer. Programområdet kommer att följa detta arbete noga för att säkra att vi klarar omställningen på ett ekonomiskt hållbart sätt. För att nå syftet med lagen måste samverkan runt patienten utvecklas, både internt och externt.
- Utredning i hemmet, är en viktig del i vårdkedjan för att säkerställa att människor som är friska nog att bo kvar hemma ska kunna fortsätta göra det med rätt stöd och rehabilitering.

- Ibland har barn och ungdomar en problematik och/eller en livssituation som medför att både den unge och familjen behöver stöd och insatser från flera olika verksamheter inom kommunen och Region Örebro län. Detta arbete kommer att fortsätta utvecklas inom SAMBA samarbetet.

Stimulansmedel

För att stimulera utveckling krävs det att programområdet avsätter resurser. Vi har avsatt 10 miljoner av den totala budgeten för programområdet för stimulansmedel. Dessa medel kommer under 2018 att användas till de utvecklingsuppdrag som ligger inom Social välfärd utifrån de uppdrag som finns i ÖSB. Programnämnden har specificerat fem processer för utveckling, som är prioriterade under hela mandatperioden. Dessa är: förenklad biståndsbedömning, åldras på dina villkor, samarbeten, förebyggande arbete/tidiga insatser, civila samhället och våld i nära relation. Inom samtliga områden ska arbetet med välfärdsteknologi samt med Örebro kommun som arbetsgivare finnas med. Arbetet ska i de fall där så är relevant knytas till ett rehabiliterande förhållningssätt.

- Arbetet med stimulansmedel ska ha en tydlig implementeringsplan och plan för fortsatt finansiering inom befintlig budgetram.
- Att under 2018 utreda vad vi som kommun kan göra för att förbättra äldre och flickors psykiska hälsa.
- Handlingsplanen ”Åldras på dina villkor”, som antogs i oktober 2017 ska implementeras i all aktuell verksamhet.

Myndighetsavdelningen

Myndighetsavdelningen ansvarar för all myndighetsutövning som rör nämnderna för Vård och omsorg och Funktionshindrade. För att hantera ökningen av beviljade biståndsbeslut har ett beslut fattats om riktlinjer för biståndsbedömning. Detta handlar dels om att säkra att alla bedöms likvärdigt, men är också en viktig faktor för att ha kontroll över ekonomin i en framtid där kraven på välfärden ökar ytterligare. Det är också otroligt viktigt med fungerande kontrollfunktioner av vad som faktiskt utförs av det som är beslutat. Beslut om utvecklad kontrollfunktion fattas av programnämnden i oktober och förväntas ge ekonomiska effekter redan under 2018.

- Effekterna av de nya riktlinjerna för biståndsbedömning ska följas upp under 2018.
- Effekterna av den nya kontrollfunktionen ska följas upp under 2018.
- Individuppföljningen av biståndsbeslut ska förbättras.
- Myndighetsavdelningen spelar en central roll för såväl arbetet med den nya lagstiftningen kring betalningsansvar, som kring rehabiliterande arbetssätt och utredning i hemmet. Arbetet utifrån dessa ska utvecklas under året.
- Under 2018 ska ett utvecklingsarbete ske på myndighetsavdelningen för att bättre tillgodose behoven för individer som har behov av stöd som berör flera olika lagstiftningar.

Civila samhället och den sociala ekonomin

Föreningar, stiftelser, kooperativ och övriga aktörer inom den sociala ekonomin är avgörande för kommunens välfärd. Dessa ska mötas av respekt för det kvalificerade arbete de gör. Detta arbete får aldrig ta över det kommunala ansvaret eller arbetet som ska utföras av kommunens personal.

- Programområdet ska varje år avsätta utvecklingsmedel som föreningar har möjlighet att söka.
- Nämnderna ska arbeta med att synliggöra dessa aktörer för de människor som möter kommunens olika verksamheter.
- Nämnderna ska öka möjligheterna för volontärer att vara delaktiga i de kommunala verksamheterna.
- Under 2018 fortsätta och utöka den under 2017 lyckade satsningen på fritidsaktiviteter under sommaren för äldre i samverkan med civila samhället. En liknande satsning ska också riktas till individer med funktionsnedsättning, genom nämnden för funktionshindrade.
- Under året genomföra aktiviteter som visar upp och uppmuntrar till frivilligarbete.

Välfärdsteknologi

Teknik och kommunikation är områden som utvecklas i snabb takt. Det är viktigt att Örebro kommun är aktiv i den utvecklingen och detta ska vara prioriterat under mandatperioden. Örebro kommun ska arbeta aktivt med att erbjuda E-tjänster. Arbetet med att dessa e-tjänster görs för att höja tryggheten, kvaliteten och för att förenkla vardagen för såväl medborgare som personal. Idag finns det många nya innovationer som bidrar till att möjliggöra ett mer självständigt liv för många människor som idag är beroende av assistens. I arbetet med välfärdsteknologi ska såväl säkerhet som integritet beaktas. En stor del av utvecklingsarbetet kring välfärdsteknologi görs inom ramen för samarbetet Testbädd äldre och funktionsnedsatta och i forskningslägenheten som finns på Ängen.

- Örebro kommun och programnämnd Social välfärd ska bland annat genom utvecklingsarbetet i Testbädd äldre och funktionsnedsatta vara med i utvecklingen och implementeringen av välfärdsteknologi, exempelvis robotteknik, som innebär innovativa lösningar för personer med olika funktionsnedsättningar.
- Tillsyn via länk införs istället för tillsynsbesök natttid.
- Arbetet med att utveckla och erbjuda e-tjänster ska fortsätta inom överförmyndarnämnden.
- Arbetet med säker informationshantering ska fortsätta inom programområdet.
- Mobila arbetssätt med hjälp av digitala verktyg i olika former ska i största möjliga mån användas inom programområdet.

Måltider

Vi fortsätter kvalitetsarbetet när det gäller måltiderna inom programområdet. Måltidssituationen och miljön har stor betydelse för att matstunden ska bli en av dagens höjdpunkter. Numera följer taxor och avgifter OPI-index.

En annan viktig del av måltiden som vi också vill fokusera på är matsvinnet. Det finns olika kunskap och erfarenhet kring kost inom kommunen som vi behöver samla för att göra en gemensam insats och minska svinnet. För många är mötet med andra en stor och viktig del i måltiden. Sällskap vid matbordet kan bidra till att öka aptiten och göra att måltiden uppskattas extra mycket.

- Kommunen ska bland annat genom taxor stimulera gemensamma måltider.
- De öppna matsalarna som finns i anslutning till kommunens vård- och omsorgsboenden och trygghetsboenden ska bevaras, och kommer att utökas med en öppen matsal på Trädgårdarna.

- Matsvinnet ska minska och andelen ekologisk och närproducerad mat ska öka.
- En utredning kring en kommungemensam kostorganisation är genomförd och förändringar utifrån denna kommer att genomföras under 2018. Programområdet kommer att bevaka framtida möjligheter att ta fortsatt ansvar för sina delar av kosten, utifrån de mål som finns på området.

Språket är nyckeln

Det är viktigt att kommunikationen mellan de människorna vi möter och personalen fungerar. Idag brister Örebro kommun i kontakt med grupper som har kommunikationssvårigheter. Detta kan till exempel vara att man talar ett annat språk, använder teckenspråk eller har hörselnedsättning.

I mötet med Örebro kommun ska alla medborgare känna att de har möjlighet att påverka sin egen vardag och att det är enkelt att komma i kontakt med kommunen. Genom att bemötas utifrån språkliga och kulturella behov och önskemål, blir livskvaliteten högre och ojämlika livsvillkor minskas och upplevelsen av en trygg välfärd stärks.

- Arbetet med att erbjuda äldre omvårdnad av utbildad personal som talar det egna språket ska intensifieras.
- Under 2018 kommer det nya vård- och omsorgsboendet i Karlslund att färdigställas, och här kommer en avdelning ha specifik inriktning på döva och hörselskadade.
- Arbetsätt för att erbjuda teckenspråk inom hemvården ska stärkas.
- Fortsätta arbetet med att stärka medarbetarnas kompetens i svenska språket enligt påbörjad planering. Utbildningsinsatser ska ske i samarbete med Komvux.
- Kommunernas träffpunkter ska inventeras utifrån ett tillgänglighetsperspektiv.
- Arrangemang som ordnas av programområde social välfärd ska i första hand läggas i lokaler som är lämpliga ur ett tillgänglighetsperspektiv.

Personal

Personalen är social välfärds största resurs. Om personalen mår bra, har god kompetens och goda arbetsvillkor påverkar detta i stor utsträckning nöjdheten hos våra medborgare.

Möjligheten att gå upp till heltid, som infördes under förra mandatperioden, ska stärka yrkets attraktivitet. Vi ska även arbeta med att minska de delade turerna. Vi vill arbeta med kontinuitet för personalen genom självbestämmande, personalinflytande och ledarskap. Att ha personal som trivs på arbetet förebygger en hög omsättning.

- Möjligheten att gå upp till heltid som infördes under förra mandatperioden ska stärka yrkets attraktivitet. Vi ska även arbeta med att minska de delade turerna.
- För att attrahera och behålla personal i välfärden är det viktigt med en bra start på sitt yrkesliv. Därför ska programområdets arbete med VFU och arbetsplatsintroduktion kvalitetssäkras under året.
- Under 2018 ska fler servicefunktioner inrättas inom omsorgen, för att möjliggöra för omsorgspersonalen att fokusera på kärnuppdraget.
- Programnämnden har antagit SKL:s rekommendationer utifrån en ny förordning som förtydligar att individens behov ska vara styrande, och om det behövs ska personal finnas tillgänglig dygnet runt på vård- och omsorgsboenden. Under året kommer arbetet kring att implementera riktlinjerna i verksamheten att fortsätta.

Åldras på dina villkor

De senaste årens arbete med utveckling av äldreomsorgen har nu mynnat ut i en strategi, Åldras på dina villkor. Den tar sikte på att uppnå Sveriges bästa äldreomsorg med en vision för 2040, med utgångspunkt i ett antal nyckelområden som kommunen behöver jobba med.

- Strategin Åldras på dina villkor inklusive viljeinriktning för 2040 ska implementeras i all berörd verksamheter under 2018.
- Ändra inriktning på del av ett nuvarande vård- och omsorgsboende till boende för äldre missbrukare.
- Den flexibla demensdagvården ska behållas och utvecklas. Detta ska framförallt göras i områden som idag har långt till den befintliga dagvården. En del i det fortsatta arbetet är att utveckla demensteam i hemvården med uppgift att bedriva flexibel demensdagvård i hemmet.
- Den sociala dagvården ska behållas och utvecklas. Den sociala inriktningen ska ge möjlighet att upprätthålla aktivitetsförmågan, få stimulans och social gemenskap.
- För att öka den upplevda tryggheten inom vård och omsorg måste kontinuiteten i hemvården öka. Det antal olika personal som våra äldre möter inom hemvården måste minska. Omsorgen ska bemannas utifrån behov och vi ska under resterande del av mandatperioden fortsätta jobba strukturerat med bemanningsfrågor.
- Anhörigvården står för en stor del av samhällets välfärd. Under kommande mandatperiod ska stödet till anhöriga utvecklas och nå ut till fler målgrupper. Anhörigcentrums arbete är navet i detta arbete och ska prioriteras. Det förebyggande arbetet inom vård och omsorg ska fortsätta att utvecklas, till exempel genom att nå nya målgrupper.
- Det måste finnas bättre möjligheter att kunna välja vård- och omsorgsboende i kommunen. Ambitionen är att man senast tre månader efter biståndsbeslut ska kunna få ett av sina prioriterade boenden.
- Ett mobilt team för äldre personer med behov av omfattande hälso- och sjukvård startas upp tillsammans med regionen under hösten 2017. Finansiering sker till en början inom ramen för utvecklingsmedel.
- Äldre ska kunna fortsätta leva tillsammans även om behoven ser olika ut på ålderns höst. Det måste därför finnas vård- och omsorgsboenden som är anpassade för par. Inför varje nybyggnation eller ombyggnation av vård- och omsorgsboende ska möjlighet till och behovet av parboende analyseras. Närhet till seniorbostäder samt trygghetsbostäder ska prioriteras.

Lokal värdighetsgaranti

En lokal värdegrund med garantier togs fram under 2012. Arbetet har utförts genom deltagarbaserad forskning i samarbete med Örebro universitet, äldre, anhöriga, medarbetare i hemvården, dagvården och på vård- och omsorgsboenden samt med pensionärsorganisationerna. Dokumentet innehåller tydliga och konkreta beskrivningar av vad man kan förvänta sig av äldreomsorgen. Den lokala värdegrunden ska vara en plattform för att skapa en vård och omsorg som kännetecknas av gemensamma värderingar.

- En översyn av skrivningarna i både kommunens värdegrund och de lokala värdighetsgarantierna ska göras så de harmoniserar med skrivningarna i nya riktlinjerna för biståndsbedömning och strategin Åldras på dina villkor.

Rättssäker överförmyndare

Överförmyndarverksamheten i Örebro kommun har genomgått en stor utveckling de senaste åren. Denna utveckling måste fortsätta. Det handlar dels om att rekrytera nya uppdragstagare men även att erbjuda utbildning och stöd till gode män och förvaltare. Genom att arbeta med gemensam rekrytering inom programområdet maximerar vi våra resurser. Verksamheten kräver även nya tekniska lösningar när det gäller redovisningar från våra uppdragstagare.

- Överförmyndaren ska under 2018 fortsätta arbetet med att säkra kompetensförsörjningen.
- Det utvecklingsarbete som skett kring ny teknik ska under de kommande åren implementeras och bli det huvudsakliga arbetssättet.
- Ett arbete för att uppmärksamma situationen för de ställföreträdare som tillika är anhöriga till sina huvudmän pågår. Ett annat område för särskild uppmärksamhet är godmanskaps- och förmynderskapsärenden för barn och unga.

Stöd till människor med funktionsnedsättningar

Örebro kommun ska vara attraktiv för människor med olika funktionsnedsättningar. Det innebär att vi ska vara i framkant i Sverige när det gäller utveckling och nytänkande kring den service vi ger dem som har behov av dessa tjänster. Liksom i äldreomsorgen ska det erbjudas omvårdnad av utbildad personal som talar det egna modersmålet. Vi har tagit beslut om att bygga fler LSS-boenden för funktionsnedsatta. Örebro är en attraktiv kommun och invånarantalet ökar stadigt. Detta ställer krav på kommunen att se till att det finns gruppboendestäder för de som har det behovet. Under hela mandatperioden behöver vi bygga nya grupp- och serviceboendestäder, och arbeta med att utveckla de mobila teamen för att klara de ökade behoven samt för att kunna erbjuda människor från Örebro, som idag bor i annan kommun, ett boende i hemkommunen.

Resultatet i kostnad per brukare visar att Örebro har, i förhållande till befolkningmängden, fler personer som erbjuds gruppboendestad än jämförbara kommuner i Sverige. Utifrån detta och det prognostiserade behovet av utbyggnad har en rapport med förslag till förändringsarbete tagits fram. Förändringsarbetet innebär bland annat behov av ett förändrat arbetssätt, flexibla planeringslösningar, effektivisering, och, utveckling av myndighetsutövningen och uppföljning av beslut. Programområdet ska införa en strategi för ett mer rehabiliterande arbetssätt som exempelvis kan innebära att i högre grad arbeta med ansatsen att vissa målgrupper kan göra boendekarriär, där utveckling av insats kan gå från gruppboendestad till serviceboendestad och boendestöd.

- En liknande satsning som de lyckade sommaraktiviteterna för äldre ska genomföras även för funktionshindrade. Satsningen kommer att hanteras av nämnden för funktionshindrade.
- En översyn av möjligheten att höja habiliteringsersättningen för individer inom daglig verksamhet ska göras under 2018.
- I programområdet vill vi främja utvecklingen av nya grupp- och serviceboendestäder genom att uppmuntra nytänkande kring hur man bygger och utformar boendestäderna och miljön runt dessa. Vi vill uppmuntra och främja nya kreativa lösningar när det gäller boendeformerna. Detta gäller både för ny- och ombyggnationer och även utemiljön vid boendena. De boendes bästa ska alltid vara i centrum.
- Samverkan för att stärka funktionsnedsatta på arbetsmarknaden måste bli bättre. Under året ska Örebro kommun i dessa sammanhang driva på för mer förebyggande arbete och ett rehabiliterande förhållningssätt.
- Den ökade samverkan mellan nämnden för funktionshindrade, vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsnämnden och gymnasiesärskolan i syfte att säkerställa att fler personer

kommer ut på ordinarie arbetsmarknad ska fortsätta. Socialpsykiatrien har startat ett samarbete med Komvux för att personer som inte har fullständig skolgång ska kunna komplettera sina studier för att sedan komma ut på arbetsmarknaden.

- Samverkan mellan socialnämnderna, nämnden för funktionshindrade och Region Örebro län ska intensifieras i syfte att minimera riskerna att människor hamnar mellan de olika myndighetsorganen.
- Under 2018 ska stödet som föräldrar till barn med funktionsnedsättning får ses över i syfte att utveckla det. En del i detta är stödet till föräldrar med döva barn när teckenspråkskompetens hos föräldrarna saknas.
- För att klara av att tillgodose behoven av bostäder i framtiden behöver vi se över och utveckla kommunens tillgängliga boendeformer.
- Bistå Region Örebro län med att förbättra övergången mellan utskrivning från rättspsykiatri till boende med stöd inom kommunen.

En trygg individ- och familjeomsorg

Arbetet inom hela individ- och familjeomsorgen ska utgå från det förebyggande arbetet och de tidiga insatserna. Genom att strategiskt arbeta med att satsa på det förebyggande arbetet och de tidiga insatserna kan vi långsiktigt hjälpa fler människor i tid och klara de framtida ekonomiska utmaningarna. I det förebyggande arbetet med barn och ungdomar är föräldrarna oerhört viktiga.

Arbetet med bostadsfrågor är centralt för en trygg välfärd för alla individer. Antalet övergångsbostäder måste öka. För att lyckas med denna utmaning krävs det att kommunens samarbete med de privata fastighetsägarna och ÖrebroBostäder förbättras ytterligare. Under mandatperioden ska förbättringar inom boendekedjan för människor med beroendeproblematik göras.

Sedan 2015 är arbetet med Bostad först permanentat via en IOP mellan Örebro kommun och Stadsmissionen. Bostad först syftar till att få människor ur hemlöshet. Bostad först innebär att man ska prioritera bostadsfrågan först för personen och därefter arbeta med övriga problem som hemlösheten för med sig.

Familjecentralerna är ett viktigt redskap i det breda förebyggande arbetet för barn och föräldrar. Detta ger också möjlighet till tidig upptäckt av familjer i riskmiljöer och insatser kan ske innan utmaningarna i föräldraskapet växer sig för stora. Kuratorer inom individ- och familjeomsorg i samarbete med förskolepedagoger och regionens barnmorskor utgör starka förebyggande team. Människor som söker hjälp av kommunens individ- och familjeomsorg är oftast i en mycket utsatt position. Arbetet med bemötandefrågor och värdegrundsfrågor ska därför kontinuerligt utvecklas.

- Vi ska utveckla öppenvårdsinsatserna i kommunen. Vi ska ha en attityd där vi utgår från att det är individen själv som bäst känner till sina problem. Det innebär att vi ska erbjuda fler insatser utan att kräva biståndsbeslut eller använda oss av förenklad biståndsprövning. Ambitionen är att kommunen erbjuder hjälpen direkt då den hjälpsökande är som mest mottaglig.
- I samverkan med civila samhället ska kommunen utveckla sitt socialt uppsökande arbete.
- Bostad först permanentades under 2015. Bostäder för arbetet inom Bostad först kommer framöver att fördelas från kommunens sociala bostadssamordning för att på så sätt kunna erbjuda ett kontinuerligt inflöde av lägenheter.
- Kommunens drogfria stödboenden kommer att utökas med ytterligare ett boende.
- Bistå vård- och omsorgsboende för äldre missbrukare med den specialkompetens som krävs för detta boende.

- Rutiner för ramupphandlingar för missbruksvård ska utarbetas i syfte att underlätta för företag och aktörer inom den sociala ekonomin att ingå ramavtal med kommunen. Andelen av den uppköpta missbruksvården som ingår i kommunens ramupphandling ska öka.
- MiniMaria är en samarbetsverksamhet som fungerar som en ingång för polisen när de möter unga i missbruk. MiniMaria kommer i samarbete med regionen att utvecklas till att även vara en ingång för anhöriga till unga missbrukare.
- Vi ska tillsammans med ÖrebroBostäder och de privata fastighetsägarna diskutera sätt att skapa incitament att minska trångboddheten och öka den sociala inkluderingen i hela Örebro kommun.
- Ett nytt Kvinnohus med en utökning av antalet platser beräknas stå klart januari 2018. När det nya boendet är klart kommer det inte bara innebära en utökning av antalet platser utan också att vi har Sveriges modernaste kvinnohus.
- Familjecentralerna spelar en avgörande roll i det förebyggande arbetet i kommunen. Under 2018 ska kommunen förbättra kvaliteten och utveckla våra familjecentraler.
- I samarbete med Region Örebro län möjliggöra en familjecentral i Örebros norra stadsdelar.
- Eftersom skolan är den instans som har störst möjlighet att se tidiga tecken på att något inte står rätt till med en individ ska kommunikationen mellan skola och individ- och familjeomsorg öka med fokus på att förbättra för individen.
- Under resterande mandatperiod ska samarbetet med programområde Barn och utbildning förstärkas runt elever som uppvisar ett normbrytande beteende.
- Den drogpolitiska handlingsplanen som beslutas i kommunstyrelsen under hösten 2017 flyttar fram positionerna med mer fokus på barn och unga. Programområdet ska under 2018 implementera planen i all relevant verksamhet.
- Det uppsökande arbetet när det gäller såväl barn och ungdomar som vuxna ska utvecklas och tillförs extra resurser under 2018 genom till exempel fältassistenter.
- Utöka det uppsökande arbetet för att motverka förekomsten av missbruk i skolor i samarbete med programområde Barn och utbildning.
- Ett extra fokus ska i samarbete med skolan läggas på unga vuxna som riskerar att hamna i eller är mitt i kriminalitet och drogberoende, med snabb handläggning, öppenvårdsinsatser och behandlingsmetoder anpassade efter unga - parallellt med stöd till anhöriga.
- Arbetet med att skapa bra förutsättningar för ensamkommande flyktingbarn ska fortsätta. I nuläget är det prioriterat att anpassa och ställa om verksamheten till nuvarande volym och ersättningsnivåer.
- Undersöka möjligheterna att bättre tillgodose behoven för människor som behöver stöd, men idag faller mellan Förvaltningen för funktionshindrade och Socialförvaltningen.
- Utvärdera arbetet med socialtjänstens filial i Vivalla under 2018.
- Under 2018 ska formerna kring hur kommunen använder sig av hus i enskilt läge utredas.

Programområde Samhällsbyggnad

Örebro är en växande kommun. Till år 2026 beräknas antalet invånare öka med drygt 20 000 till knappt 169 000. Vi är stolta över att Örebro växer. Men det ställer krav på oss att vi har beredskap för att se till att vi kan tillmötesgå de behov som uppstår. Inom samhällsbyggnadsområdet ingår verksamheter som direkt berör ett växande Örebro. Det blir fler människor som behöver bostäder, en ökad efterfrågan på fritidsaktiviteter och fler företag som behöver lokaler. Det innebär även ökad skötsel av nya gator och krav på utbyggnad av vatten- och avloppssystem.

Det vi gör idag påverkar vilket Örebro morgondagens barn får växa upp i. Beslut som fattas inom programområde Samhällsbyggnad avgör om alla barn ska kunna leka tryggt där de bor, ha möjlighet att spela fotboll på en gräsplan i kvarteret eller bygga kojor i ett träd i sitt närområde. Vi örebroare har tillsammans ett ansvar för att alla barn får utvecklas och vara trygga och det vi bestämmer idag avgör hur Örebro ska se ut om 20 år. Beslut som fattas inom programområdet ska bidra till Örebro sociala, ekologiska och ekonomiskt hållbara utveckling och utgår från Örebro kommuns styrmodell.

Kommunens stöd till föreningar, tillgången till fritidsverksamhet, kulturliv, bra idrottsanläggningar och mycket annat är viktiga faktorer som främjar en positiv utveckling och förebygger framtida problem. Det gäller även sådant som underhåll av fastigheter, gator och gångbanor. Tidiga insatser är i princip alltid bättre än sena insatser. Det spar resurser åt kommunen. Sammantaget bidrar även kommunens utbud och miljöer till att göra Örebro attraktivt för såväl besökare, studenter, medborgare och näringsliv samt bidrar till att olika event lokaliseras i just Örebro.

Fler örebroare behöver involveras inför beslut om nya idéer och initiativ, om hur Örebro blir bättre och grönare och hur fler jobb kan skapas och företag kan växa. Därför måste fler örebroare bli delaktiga i kommunens utveckling och i diskussioner om vilket Örebro vi vill ha. Alla delar av kommunens verksamhet måste söka nya sätt att mobilisera människors engagemang och egenmakt, att både skapa mötesplatser för fler och att göra fler till medskapare i sin stad och sin vardag.

Bostad

När Örebro växer behövs fler bostäder. För att människor ska trivas i staden och vilja flytta hit är det viktigt att det finns boende planerat som tillgodoser olika önskemål. När vi planerar för att bygga nytt ska det vara socialt hållbart och därför strävar vi efter blandad bebyggelse med olika bostadstyper, också till överkomliga priser.

Handlingsplanen för stadens byggande talar om hur och var vi vill att Örebro ska växa de närmsta åren. Planens syfte är att bryta ned översiktsplanen för att kunna ge besked om vad vi vill göra på kortare sikt. Handlingsplanen är en del av kommunens bostadsförsörjningsarbete och kommer att utvecklas för att göra det ännu tydligare vilka ambitioner vi har för kommunen och dess utveckling. Det ambitiösa målet om att det ska byggas 3000 nya bostäder under mandatperioden är redan uppnått eftersom Örebro växer snabbare än tidigare.

ÖrebroBostäder är ett viktigt verktyg för att nå målet, men alla aktörer behövs. Kommunens processer ska främja bostadsbyggandet och kommunen har ett ansvar för att jobba aktivt för att hitta nya aktörer som vill investera i ett växande Örebro.

När staden växer ska vi förtäta och skapa en ny och modern stadsbild som även bidrar till en mer klimatsmart stad. Förtätning handlar om att bygga på underutnyttjad mark och där det till exempel finns fungerande kollektivtrafik i den centrala staden och i de mindre tätorterna. Förtätning i den centrala delen av staden innebär också att vi ska bygga högre. Vi vill dessutom att människor i så stor utsträckning som möjligt ska kunna bo där de själva önskar. Att kunna bo där man vill handlar också om att kunna bo kvar på landsbygden även när man just ska flytta hemifrån eller när man blir gammal.

- Kommunen ska fortsätta det framgångsrika arbete som pågår med att förbättra och förenkla bygglovsprocesser, planer och tillsyn. Det innebär bland annat utveckling av kommunens organisation och processer i dialog med berörda aktörer. Fokus ska ligga på kommunikation, kompetens, kundanpassning och servicenivåer både gentemot privatpersoner och företag. Målet är att även fortsättningsvis ha ett nöjdhetsindex som ligger över jämförbara kommuners.
- För att ytterligare förenkla och effektivisera bygglovsprocessen är målet att hela hanteringen ska bli digitaliserad.
- Kommunen ska följa utvecklingen på studentbostadsmarknaden och bidra till att sprida aktuell information om antalet befintliga studentbostäder, studentbostäder under byggnation och nyligen slutförda byggprojekt.
- Vi vill tillsammans med byggherrar och andra aktörer skapa ett nytt och modernt grönt kvarter som genom sin arkitektur och teknik skapar förutsättningar för de boende att leva sina liv med så lite påverkan på naturen som möjligt. Ett kvarter där hållbarheten är i fokus och genomsyrar allt ända från planering och byggstart.

Blandad bebyggelse – för social hållbarhet

Vi ska underlätta för byggnation av billigare småhus och lägenheter som fler människor kan ha råd med. Det är en del av den sociala hållbarheten. Det gör att unga människor får chansen att flytta hemifrån. Det är viktigt att bidra till ökad rörlighet på bostadsmarknaden så att det befintliga bostadsbeståndet används mer effektivt än idag.

- Vi vill skapa bostadsområden med blandad bebyggelse för ökad social inkludering. Vi vill tillsammans med ÖrebroBostäder och de privata fastighetsägarna diskutera sätt att skapa incitament för att minska trångboddheten och öka den sociala inkluderingen i hela Örebro kommun, såsom att se över möjligheten att fortsätta utveckla den modell som gör det möjligt att avtala med fastighetsägare att avsätta en viss procent av fastighetsbeståndet för sociala ändamål vid nybyggnation.
- Universitetet är en strategiskt viktig aktör i vår kommun som lockar både arbetskraft och studenter. Kommunen ska i samverkan med ÖrebroBostäder och andra fastighetsägare fortsätta att arbeta aktivt för att möta behovet av studentbostäder.
- Vid byggnation av nya bostadsområden ska blandad bebyggelse eftersträvas. När Örebro kommun säljer mark för bostadsbebyggelse ska en andel av marken säljas till fastighetsägare som åtar sig att bygga bostäder med överkomliga hyror. ÖrebroBostäders modell för hyresrabatter i viss nyproduktion kan komma att användas, eller andra lösningar som enskilda fastighetsägare föreslår.
- Kommunen ska bidra till att det byggs mer bostäder i alla delar av tätorten och i de mindre tätorterna i Örebro kommun. Det ska ske dels genom att det ska finnas färdigplanerad mark för bostadsbebyggelse i olika delar och i samtliga större tätorter, men också genom mer aktiva insatser för att underlätta den ekonomiska kalkylen för nybyggnation i orter och på platser där marknadsvärdet är lägre. En möjlighet kan vara markanvisningstävlingar, en annan att kommunen tecknar hyresavtal redan före byggstart för att samtidigt säkra kommunens behov av lägenheter för olika sociala ändamål.
- Under 2018 utreda om Örebro kommun kan bidra till ökad rörlighet på bostadsmarknaden genom samarbete och insatser tillsammans med exempelvis mäklare, banker och fastighetsägare.

- Barn och ungas erfarenheter ska involveras i all samhällsplanering. En utgångspunkt för det är det arbete som Stadsbyggnadskontoret sedan många år drivit, och som bland annat finns beskrivet i handboken ”Medborgardeltagande i samhällsplaneringen med fokus barn och unga.”
- Förutsättningarna för att förtäta i Brickebacken samt bättre koppla samman området med omgivande områden och universitetet ska förtydligas. Arbetet ska ske i dialog med fastighetsägare, boende och andra aktörer.
- Förutom bostäder, butiker och gator måste vi även få in större lekplatser, mötesplatser, idrottsanläggningar, rekreationsanläggningar/stråk, fritid och kultur i hela Örebro. Arbetet med att skapa den här typen av så kallade strukturskapande samhällsfunktioner ska ingå som en naturlig del i all samhällsplanering och i detta är dialogen med det civila samhället särskilt viktig.

Sommarsatsning på aktiviteter för barn

Sedan flera år har Örebro kommun satsat extra resurser på att föreningslivet ska kunna skapa sommaraktiviteter för barn runt om i kommunen. Satsningen har blivit en succé. Hundratals barn har fått möjlighet att få fina och minnesvärda upplevelser under sommarlovet och fler barn har fått möjlighet att göra saker de annars aldrig hade fått uppleva. Denna satsning ska fortsätta.

- Föreningarna i Örebro ska ha goda förutsättningar för att sommaren 2018 planera för sommaraktiviteter för barn.
- Vi vill utveckla sommarsimskola för barn och unga.
- Vi ska skapa ytterligare 100 kolloplatser för barn.

En renare miljö

Det arbete som görs för en renare miljö handlar om människors hälsa och om det avtryck vi sätter i framtiden. Örebro kommun har kommit långt med miljöarbetet, men mycket återstår. Örebro kommun har under senare år ökat exploateringsstakten markant. Dessutom blir det allt vanligare att gamla industriområden omvandlas till bostadsområden. Det har fått den positiva följden att alltför förorenade områden saneras. Örebro kommun ska alltid sälja ren mark genom att kända föroreningar saneras. När nya områden planläggs och tidigare okända föroreningar upptäcks sanerar kommunen även dessa innan marken säljs vidare.

Vi behöver inom vår egen organisation och våra verksamheter skapa bättre förutsättningar för att sortera avfall och förebygga att avfall uppkommer.

- Örebro kommun ska fortsätta arbetet med att minska mängden avfall och i större utsträckning återvinna och återanvända det material som slängs. Vi fortsätter arbetet med att se till att fler sorterar ut sitt matavfall så att det kan användas till biogas.
- Under 2016 infördes hämtning av förpackningar och tidningar tillsammans med hushållsavfall. Arbetet ska fortsätta för att det ska vara lätt att göra rätt genom att sprida kunskap, öka motivationen och göra det enkelt för örebroarna att sopsortera.
- Mängden material som återanvänds begränsas idag huvudsakligen av möjligheten till avsättningen. Under året ska konkreta åtgärder genomföras som syftar till att öka konsumtionen av material lämnat för återanvändning.
- En innovationsupphandling för en ny matavfallspåse ska genomföras under 2018.

Trafik

Ett nytt trafikprogram för Örebro kommun antogs 2014. Målen är att av det totala antalet resor i Örebro kommun ska andelen gång, cykel och kollektivtrafik (GCK) utgöra 60 procent år 2020 (andelen var 44 procent år 2010). Inom Örebro tätort är målet att det ska ta maximalt dubbelt så lång tid att ta buss jämfört med bil, och maximalt 1,5 gång så lång tid att cykla jämfört med bil. Trafikprogrammet följs upp med återkommande trafikbokslut, det första togs fram 2016.

- Region Värmland, Region Örebro län, Karlstads kommun och Örebro kommun har bildat ett bolag för att driva på frågan om en snabb och driftsäker järnväg mellan Oslo och Stockholm med en restid på högst tre timmar. Örebro kommun kommer i sin organisation att prioritera arbetet.
- Förändringen från trafikleder till stadsgator är viktig både för stadsmiljön och för att trafiken ska bli mer hållbar. För att öka möjligheten till säkrare bilvägar och ökad tillgänglighet för cyklister kommer några av gatorna i centrala Örebro att byggas om så att alla trafikslag kan samsas tryggt.
- Planering för en framtida utformning av Hertig Karls allé pågår. Hertig Karls allé ska utvecklas till en trygg stadsgata som balanserar trafik- och livsmiljön med den för Hertig Karls allé så starkt kännetecknande esplanadkaraktären. En modern och inbjudande miljö i balans med den traditionella identiteten är viktig.
- Örebro kommun har infört samordnade varutransporter. Detta leder till minskat antal transporter kring våra offentliga lokaler, exempelvis skolor. Nu fortsätter arbetet med ännu mer effektiv användning av våra gemensamma ytor så att exempelvis förtätning av skolor, förskolor och butikslägen i city underlättas.
- För att främja hälsan men också klimatet vill vi att fler barn cyklar eller går till skolan. Våra barn ska vara trygga på sin väg till och från skolan. För att det ska lyckas måste vägen till skolan bli säkrare. Flera trafiksäkerhetsåtgärder vid platser där många barn rör sig kommer att genomföras under 2018. Arbetet med områdesvisa handlingsplaner för mer hållbar trafik inleds under 2018.
- För att stärka gåendes möjlighet att röra sig i staden och göra gång till ett attraktivt trafikslag ska en gångstråksplan tas fram och antas 2018. Gångstråksplanen ska innehålla utpekade genomförbara förbättringar för att förbättra gåendes trafiksituation.
- Skebäcksbron breddas så att den i framtiden rymmer såväl trygga gång- och cykelvägar som med två filer för biltrafik. Planering och projektering pågår och ombyggnationen påbörjas hösten 2018.
- Vi ska höja kvalitén på snöröjningen i Örebro genom en fortsatt samverkan med fastighetsägare och medborgare. Våra cykelvägar ska ha hög prioritet, både av jämställdhets- och av miljöskäl. De sopsaltare som köpts in och testats används nu i full skala och ökar framkomligheten på många av de stora cykelstråken under vintern. Örebro har hög andel vintercyklister och fler sopsaltare kommer att köpas in.
- Den nya parkeringsnorm som antagits skapar förutsättningar för smart och rättvist nyttjande av mark. Skapandet av ett kommunalt parkeringsbolag kommer, tillsammans med samarbetet med de privata fastighetsägarna, att leda till fler effektiva parkeringar för såväl bilar som cyklar.
- Pendlarparkeringar ska skapas. En utredning om lämpliga lägen tas fram under 2018.
- Gatuarbeten ska samordnas bättre och genom effektivare metoder ska framkomligheten öka, exempelvis att borrning används oftare så att gator slipper grävas upp. Takten på återställning ska ökas och informationen ska förbättras till örebroarna, exempelvis med bättre skyltning och webblösningar där alla kan se vilka gator som är tillfälligt avstängda och vilka grävarbeten som är planerade framöver.

- Vi vill underlätta för människor att leva klimatsmart i Örebro. Därför ska laddstationer skapas till elbilar på kommunal mark.

Cykelstaden Örebro

Att cykla är enkelt, snabbt, hälsosamt och billigt. Fler cyklister är också bra för samhället. Staden blir mer attraktiv, miljön blir bättre och kostnaderna för ohälsa och sjukfrånvaro minskar. Vi vill att cyklandet ska öka. Örebro är en bra cykelstad men kan bli bättre. Idag är andelen som cyklar i vår kommun lika stor som i Köpenhamn, en stad som kallas världens bästa cykelstad. Därför ska vi ha höga ambitioner med vårt cykelarbete och det ska vara prioriterat i vår organisation.

- För att bli Sveriges bästa cykelkommun behöver vi skapa ett engagemang hos de örebroare som idag cyklar och som är ambassadörer för vår cykelstad. I Cykelrådet samlas intresserade örebroare och under 2018 ska de engageras ytterligare exempelvis genom mer arbete med det investeringsutrymme som är avsatt för förslag om förbättringsåtgärder från Cykelrådet och cyklande örebroare.
- Utifrån den fastställda Riktlinjen för Cykelparkering görs investeringar i såväl fler cykelparkeringar som säkrare cykelparkeringar vid exempelvis Resecentrum.
- Utbyggnad av fler huvudcykelstråk kommer att fortsätta 2018.
- Arbetet med att förenkla för cykel och gångtrafikanter i Örebros centrala delar ska fortsätta. Arbetet med områdesvisa handlingsplaner för mer hållbar trafik inleds. Förändringen av de största gatorna, från trafikled till stadsgata, är viktig både för stadsmiljön och för att förbättra för hållbara trafikslag.
- Cyklande på landsbygden ska underlättas och eftersom de flesta större pendlarstråk utanför Örebros centrala delar inte är kommunens ansvar förutsätter det ökat samarbete med Trafikverket och Region Örebro län.

Kollektivtrafiken

Kollektivtrafiken ska vara ett starkt alternativ till bilen. Resandet med kollektivtrafiken bör öka. Flextrafiken är uppskattad av många resenärer, främst bland äldre som har ett större behov av att ha nära till en hållplats. Att förbättra bussturerna är ett ständigt pågående arbete.

- Linjenätet utvärderas tillsammans med Länstrafiken för att göra de nödvändiga justeringar som behövs för att göra det enklare för örebroarna att åka buss. Ett gemensamt arbete om möjligheten att införa ”jättesnabba bussar” (också kallat BRT, Buss Rapid Transit) pågår.
- Arbetet med att tillgänglighetsanpassa hållplatser kommer fortsätta under 2018. Ytterligare 10 hållplatser ska tillgänglighetsanpassas. Under året ska även belysningen på 10 hållplatser förbättras så att tryggheten att åka kollektivt ökar för alla trafikanter.

Arbetet med att säkra rent vatten

En säker dricksvattenförsörjning, goda avloppslösningar och god vattenstatus i våra vattendrag är en förutsättning för en trygg och hållbar välfärd för kommuninnevanorna. Vatten- och avloppssystemen står inför stora utmaningar inför framtiden. Staden växer och en utbyggnad krävs och stora delar av vårt vatten- och avloppsledningsnät måste förnyas.

- För att förbättra kvaliteten på Svartån utreds möjligheterna till att göra åtgärder vid Tysslinge kanal och i Älvtomtbacken.
- Hjälmarens vattenkvalitet behöver förbättras, där övergödning är det största problemet. En rensning av Hjälmaren ska genomföras under 2018.

- För att säkra vattenförsörjningen i ett växande Örebro byggs ett nytt vattentorn vid Glomman.
- Samverkansarbetet med andra kommuner i länet om Vättern som ny dricksvattentäkt ska fortsätta.
- De kommunala beslut som krävs för att upprätta ett vattenskyddsområde runt Svartån fortsätter när Örebro kommun nu lämnat in sitt förslag till Länsstyrelsen.

Fritid, friluftsliv och idrott

Örebro har ett rikt föreningsliv. Både inom kulturen och idrotten är många örebroare engagerade och finner både glädje och samhörighet i gemensamma intressen. Därför ska kommunen stötta föreningslivet. Det är av vikt att det finns fritidsverksamhet som intresserar både flickor och pojkar, såväl spontan som organiserad.

- I de projekt som kommunen går in och stöttar ska ett särskilt fokus vara på verksamhet för barn och unga. Vi vill utveckla kultur, fritid och idrottslivet för barn och unga i Örebro. Det kommunala stödet ska fördelas jämställt mellan flickor och pojkar, både vad gäller lokaler och föreningsbidrag.
- Hästsport är ett stort fritidsintresse inte minst för flickor i kommunen. Örebro kommun behöver samordna arbetet för hästsport. Det handlar om att stödja exempelvis ridleder och anläggningar för hästar, för att möjliggöra för fler att utöva hästsport. Under 2018 görs satsningar på hästsporten i såväl Karlslundsområdet som i andra delar av Örebro.
- Kommunens stöd till fotbollsverksamhet i Vivalla ska fortsätta. Unga pojkar och flickor i området ska kunna nyttja de planer som finns, både via organiserad föreningsverksamhet och spontant, och föreningslivet ska ytterligare stärkas.
- Kommunen ska stärka möjligheterna till rekreation och motion genom att rusta upp våra naturreservat, parker och motionsspår. Dessa platser är väl nyttjade av örebroarna.
- Brunnsparken ska utvecklas som stadsdelspark. Verksamheten på området ska utvecklas i nära dialog med företag, föreningar och enskilda så att fler upplever de gröna värden och det kulturhistoriska värdet i parken.
- Under 2018 samordnas arbetet för att utveckla Karlslundsområdet i en organisation som säkrar att långsiktiga och kortsiktiga satsningar stöder varandra.
- I anslutning till ny bebyggelse skapas fler grönområden för både lek och motion. Även fortsatt utbyggnad av odlingslotter kommer att ske. Under 2018 skapas ett område för odlingslotter i Södra Ladugårdsängen.
- Vi vill utveckla ett nytt fritidshusområde i Örebro kommun. Vi vill att fler människor ska ha möjlighet till en plats för rekreation och vila. I kommande översiktsplan kommer detta vara ett viktigt perspektiv.
- Utegyms, spontanidrottsplatser och utveckling av parkmiljöer fungerar som mötesplatser för unga, gamla, flickor och pojkar. Utifrån den beslutade Grönstrategin ska alla förvaltningar samarbeta för att underlätta för alla örebroare att, nära sin bostad, kunna röra sig, leka, motionera och ta del av natur och grönska.
- Alla föreningar har inte egna lokaler där de kan bedriva sin verksamhet. För att underlätta för föreningar vill vi göra det enklare att boka offentliga lokaler som exempelvis skollokaler. Folkets Hus-föreningen i Vivalla är en viktig part i arbetet med att tillgodose föreningars lokalbehov i Vivalla.
- Vi fortsätter arbetet med utbyggnaden av konstgräsplaner. Efter att konstgräsplaner anlagts på Lugnets IP, Vivalla IP, Rynninge IP, Sörbyvallen och Lillåns IP återstår nu Mellringe IP

som planeras bli klar under 2018. Vi ska också undersöka möjligheterna att spela fotboll året runt i någon av kommunens mindre tätorter och genom enklare insatser förbättra kvaliteten på välanvända fotbollsplaner.

- Naturresevat och naturområden är ett viktigt värde för örebroarna, men genom ökade satsningar på att sköta grönskan kan fler jobb skapas för människor som står långt ifrån arbetsmarknaden. Dessa satsningar kan också bidra till ökad naturturism och att fler kan ta del av särskilt naturen i Kilsbergen.

Kulturen

Örebro kommun ska stödja och synliggöra den kulturella mångfalden utan att styra den. Kommunen har ett särskilt ansvar för att barn och ungdomar dels får ta del av kulturella upplevelser, både som åskådare och deltagare, dels har möjlighet att delta i dialogen om kulturens utveckling och framtid i kommunen.

- För att tillgängliggöra kultur i det offentliga rummet har Open Art permanenteras och kommer därmed att genomföras vartannat år. Kommunen ska även arbeta för att det varje sommar ska finnas tillgänglig kultur i olika former i det offentliga rummet.
- Bibliotekets uppsökande verksamhet ska utvecklas, detta för att uppnå både ökad flexibilitet samt ökad tillgänglighet bland både barn och äldre.
- Örebro är en stark kulturstad genom den bredd av kulturutbud som finns. Kulturutbudet bidrar i hög grad till att göra Örebro till en attraktiv stad. Ett stärkt kulturutbud bidrar till målet om att Örebro ska ha den största besöksnäringen efter storstäderna.
- Arbetet med Kulturkvarteret fortsätter under 2018 där särskild vikt läggs på samverkan med barn och ungdomar och dialog med medborgare.

Ett tryggt och trevligt Örebro

Fler och fler flyttar in till våra städer, och fler använder staden. Det ställer krav på oss att bygga hållbart och tillgängligt. Lika viktig som den ekologiska hållbarheten är den sociala hållbarheten. Det är i möten mellan människor som frön till ny kunskap och nya insikter gro. I dessa möten bryts barriärer mellan människor och en gemenskap växer fram.

- Vi ska fortsätta att satsa på belysning och andra trygghetsåtgärder, så att offentliga platser, till exempel tunnlar, cykel- och gångvägar, upplevs som tryggare. Ett belysningsprogram ska tas fram och ligga till grund för investeringar.
- Arbetet med att klottersanera för att skapa en trygg och trevlig miljö ska fortsätta under 2018.
- För att göra staden tillgänglig för barn kommer investeringar under 2018 att göras på lekmiljöer i city. Investeringar ska även göras på microparker, mindre parker i centrala staden, där det finns möjlighet till en stunds vila.
- 2017 gavs uppdraget att utveckla området runt Södra Station mer konkret och arbetet med en detaljplan som både gör stationsområdet säkrare och minskar järnvägens barriäreffekt i området fortsätter under 2018. Ombyggnaden av Hagatunneln är avgörande för utvecklingen av området, men är också helt nödvändig eftersom anläggningen är sliten och måste repareras.
- En tillgänglig stad handlar om att alla, även de med någon form av funktionsnedsättning, ska kunna ta del av vår stads utbud. Därför ska vi fortsätta arbetet med att tillgänglighetsanpassa våra offentliga miljöer. Detta sker i samverkan med organisationer och människor som uppmärksammar problem i stadsmiljön. Detta arbete sker i enlighet med kommunens tillgänglighetsstrategi.

- Det finns en stor potential i utvecklingen av de norra delarna av Örebro kommun, exempelvis vad gäller nya bostäder i Lillån, Bettorp och Hovsta. Engagemanget från fastighetsägare, boende i närområdet och örebroarna i allmänhet ska tas tillvara och utifrån det utvecklingsförslag som tagits fram ska området runt ”gamla Coop Lillån” få nytt liv.
- I Örebro finns flera möjligheter till stadsodling. Nu vill vi fortsätta utvecklingen genom att undersöka hur fler möjligheter till stadsodling kan komma till stånd.

Hållbar bebyggd miljö

Örebro stad växer och det är viktigt att vi har bra planeringsunderlag och arbetsverktyg som underlättar beslut om hur och var staden ska växa. Ett förslag på Grönstrategi för Örebro kommun har gått ut på remiss. Grönstrategin visar på hur vi vill utveckla våra parker och grönområden för att skapa attraktiva boendemiljöer och mötesplatser och stimulera till en aktiv fritid. Exempel på utvecklingsområden som tas upp i grönstrategin är att förbättra tillgången till gröna promenad- och cykelstråk, att utveckla lekmiljöerna för barn, att utreda om grönytefaktor kan vara ett arbetsverktyg i fysisk planering och att utveckla arbetet med ekosystemtjänster.

Tillgång till attraktiva lekmiljöer, mötesplatser och aktivitetsytor för barn och unga är särskilt viktiga i områden med hög andel lägenhetsboenden och låg socioekonomisk status, där barn och unga tillbringar en stor del av sin fritid i sitt närområde.

- Vi ska utveckla arbetet med att bedöma sociala, ekonomiska och ekologiska konsekvenser i den fysiska planeringen och tillämpa kompensationsprincipen. Kompensationsprincipen innebär att i första hand minimera negativa konsekvenser vid nya exploateringar och att ersätta viktiga sociala och ekologiska värden som försvinner eller skadas.

Nya framtida områden för bostäder

Örebro växer starkt. Till år 2026 beräknas antalet invånare öka med drygt 20 000 till knappt 169 000. Den starka tillväxten betyder att nya stadsdelar kommer att växa fram och att befintliga stadsdelar och tätorter i kommunen kommer fortsätta utvecklas och omvandlas. Örebro har de senaste åren tagit fram färdiga planer för mer än 5000 bostäder men det byggs ändå för lite. Utöver komplettering av befintlig bebyggelse så ska kommunen under de kommande åren planera för flera större stadsdelar.

Pappersbruket

Ett av Örebros två större utbyggnadsområden på kommunägd mark som ska rymma åtminstone 1000 bostäder, verksamheter och service. Detaljplanearbetet har påbörjats.

Österport

Ett centralt beläget omdaningsområde delvis på kommunägd mark som kommer att rymma närmare 1000 bostäder, verksamheter och service. Örebro kommun köpte 2013 fastigheten på Österplan där bland annat Coop har en livsmedelsbutik. Detaljplanearbetet pågår och den första delen har börjat byggas.

Södra Ladugårdsängen

Ett av Örebros två större utbyggnadsområden på kommunägd mark som ska rymma 3000 bostäder, verksamheter och service. Markförsäljning pågår, de första projekten har byggstartats och de första örebroarna flyttar in under 2018.

Örnsro

Ett centralt beläget omdaningsområde som ska rymma bostäder, verksamheter och service. Efter markanvisningstävling pågår detaljplanering.

Holmen och Aspholmen

Två centralt belägna utvecklingsområden där kommunen vill initiera och skapa förutsättningar för en förändring från dagens industriella karaktär till mer blandad stadsbebyggelse, tillsammans med fastighetsägarna i området.

Vivalla och Boglundsängen

En fördjupad översiktsplan som ska ta ett helhetsgrepp för områdena Vivalla och Boglundsängen och delar av den framtida stadsdelen Vallby.

Varberga och Oxhagen

Stadsutvecklingsprojekt i samarbete med ÖrebroBostäder som omfattar förändringar av lokala centrum, gatustruktur och förändringar i bebyggelsestrukturen.

Södra Adolfsberg

Planprogramarbetet har påbörjats, en ny stadsdel kan förverkligas på mark som kommunen idag äger.

CV-området

Jernhusen har för avsikt att konvertera området till en stadsdel med blandade funktioner där en stor andel kommer utgöras av bostäder. En dialog om områdets utveckling förs med Jernhusen och planeringsarbetet har inletts av Örebro kommun.

Södra Bettorp (etapp 2)

Detaljplanearbete pågår och resulterar i några hundra ytterligare lägenheter.

Mellringe/Heden

Utvecklingsförslag finns och detaljplanearbetet är påbörjat.

Varberga/Nya Hjärsta

Utvecklingsförslag framtaget och detaljplanering pågår för att möjliggöra byggnation längs Ekersvägen.

Nya områden för verksamhet/företagsetableringar

Örebros tillväxt förutsätter att nya ytor för företagsetableringar skapas. Nya områden måste planeras och byggas ut för etablering av utrymmeskrävande verksamhet (till exempel lager och logistik).

Delar av dessa områden kommer också möjliggöra för lokal omfördelning av ytkrävande företag lokaliserade i olika utvecklingsområden närmre centrala Örebro. Det i sin tur skapar etableringsmöjligheter för andra typer av företag – kontor och verksamheter av mindre störande karaktär – närmre stadens centrala delar.

- Längs E20, söder om Berglunda. Nytt verksamhetsområde för industri, lageretableringar och viss bilanknuten verksamhet (närmast motorvägen). Möjliggör bland annat mycket stora anläggningar.
- Norr om E18/E20 mot Arboga (mittemot Elektroskandias nya anläggning). Verksamhetsområde för industri, lager och liknande. Möjliggör för mindre till medelstora anläggningar.
- Längs E18, mot Karlskoga. Västra Pilängen och Berglunda fortsätter växa längs motorvägen, i riktning mot Örebro Airport. På sikt kopplar det ihop ett framtida verksamhetsområde runt flygplatsen ("Airport City") med andra verksamhetsområden. Möjliggör för mycket stora anläggningar, likväl som mindre verksamheter.

Strategiområde 1: Hållbar tillväxt

Mål och indikatorer för Hållbar tillväxt	Totalt/ Kvinnor/ Män	2014	2015	2016	Prognos 2017	Målvärde 2018	Ansvarig nämnd
Mål: Örebro ska ha ett positivt näringslivsklimat där Örebro kommun underlättar att starta, utveckla och etablera företag							
Lönesummeutveckling, index med basår 2008, ett års fördröjning	Totalt	119	124	129	ökar	öka	KS
	Kvinnor	123	128	134	ökar		
	Män	116	121	126	ökar		
Sysselsättningsutveckling nattbefolkning, index med basår 2008, ett års fördröjning*	Totalt	99,7	99,8	101,1	ökar	öka	KS
	Kvinnor	100,8	100,8	102,6	ökar		
	Män	98,6	98,8	99,7	ökar		
Planlagd mark för verksamhet, antal tillkommande hektar	Totalt	25	25	60	90	15	PN SAM
*Kommentar: 2008 är basår och sysselsättningsgraden uppgick till då till 76 (och har index 100).							
Mål: Invånarna i Örebro ska ha goda förutsättningar att komma in på arbetsmarknaden och fler ska ha ett arbete							
Andel elever som når behörighet till gymnasieskolans yrkesprogram, kommunal och fristående regi, procent	Totalt	85	83	86	84	öka	PN BoU
	Flickor	88	83	88	86		
	Pojkar	82	83	85	83		
Andel som gått vidare till arbete och/eller studier efter avslutad arbetsmarknadsinsats, procent	Totalt	35	36	32	32	35	Vuxam
	Kvinnor	35	35	30	-		
	Män	35	36	35	-		
Andel arbetslösa av arbetskraften 16-64 år, procent	Totalt	8,6	8,2	7,7	0,1 högre	i nivå med rikets snitt	Vuxam
	Kvinnor	7,4	7	6,6	än rikets		
	Män	9,6	9,4	8,7	snitt		
Mål: Örebro kommun ska vara en ekologiskt hållbar kommun							
Örebro kommuns ackumulerade minskning i klimatbelastning* utifrån år 2000, procent - Kommunkoncern		34	41	48	ökar	öka	KS
	- Geografiskt område, ett års fördröjning		21	26	28		
Antal hektar som har fått ett långsiktigt skydd eller har restaurerats för att få höga naturvärden		172	245	288	314	öka	PN SAM
Andel rätt sorterat restavfall, procent		33	38	37	43	minst 60	PN SAM
*Kommentar: Målvärdet för kommunkoncernen är år 2020: 80 och 2030: 100. Målvärdet för geografiskt område är 40 år 2020 och 70 år 2030.							
Mål: Det ska vara enkelt för medborgare och företag att få kontakt med kommunen, och utbudet av e-tjänster ska öka							
Nöjd Kund-index (SKL Insikten), företagarnas nöjdhet med kommunens service- och myndighetsutövning (brandtillsyn, bygglov, markupplåtelse, miljö- och hälsoskydd och serveringstillstånd) Intervall inom de bedömda myndighetsområdena	Totalt	73	76	77	78	lägst 70	KS PN SoV PN SAM
	Kvinnor	-	82	83	83		
	Män	-	74	75	76		
		68-81	63-81	69-87	70-85		
Medborgarnas upplevelse av hur enkelt kommunen gjorde det för dem att lösa sina ärenden, betyg på skala 1-5, nytt mått så mätthistorik saknas		-	-	-	-	4,0	KS
Antal erbjudna e-tjänster		-	-	-	135	öka	KS

Mål och indikatorer för Hållbar tillväxt, fortsättning	Totalt/ Kvinnor/ Män	2014	2015	2016	Prognos 2017	Målvärde 2018	Ansvarig nämnd
Mål: Medborgarna i Örebro kommun ska ha tillgång till bra kommunikationer							
Pendling, index med basår 2008, ett års fördröjning	Totalt	105	106	109	bibehålls	109	KS
	Kvinnor	105	108	109	bibehålls		
	Män	105	105	109	bibehålls		
Antal resor i kollektivtrafik (stadstrafik), miljoner resor, nytt mått så mätthistorik saknas		-	-	7,4	ökar	öka	PN SAM
Tillgång till 100 mbit/s bredband inom tätort och småort, procent		-	-	89	90	90	KS
Tillgång till 100 mbit/s bredband utanför tätort och småort, procent		-	-	23	ökar	öka	KS LN
Kommentar: Enligt bredbandsstrategin är målet att 90 procent av alla hushåll och företag senast under 2020 ska erbjudas en överföringshastighet på minst 100 mbit/s. Ny definition gör att tidigare värden inte kan beräknas.							
Mål: Örebro kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare							
Andel enheter med HME*-värde på minst 78, procent <i>*Hållbart medarbetarengagemang</i>		57	64	64	55	öka	Alla inkl bolagen
Anställningstrygghetsindex, bestående av - Andel timavlönade årsarbetare (åa) - Antal personer per timavlönad åa - Andel med heltidsanställning - Andel med tillsvidareanställning	Totalt	71	72	72,5	bibehålls	öka	
	Kvinnor	71	71,6	72,3	bibehålls		
	Män	74	73,3	73,4	bibehålls		
Andel chefer med 10-30 medarbetare, procent	Totalt	-	-	49	bibehålls	öka	
	Kvinnor	-	-	49	bibehålls		
	Män	-	-	50	bibehålls		
Mål: Örebro kommun ska nyttja sina lokaler på ett effektivt sätt							
Andel omställningsyta i kommunens lokaler, procent		1,2	1	1	1	1-3	KS
Mål: Örebro kommuns ekonomi ska vara långsiktig och hållbar							
Nämndernas ramavvikelse, mnkr		8	40	138	-7	0	Alla
Genomsnittlig beviljad tid per servicemottagare, omvårdnad hemvården, timmar per månad (3 mån utfall 2014)		45,6	48,4	50,5	47,5	-	PN SoV
Andel uppfyllda avkastningskrav av kommunens bolag, antal bolag, procent		76	68	73	68	100	Bolagen

Strategiområde 2: Människors egenmakt

Mål och indikatorer för Människors egenmakt	Totalt/ kvinnor/ män	2014	2015	2016	Prognos 2017	Målvärde 2018	Ansvarig nämnd
Mål: Medborgarnas möjlighet till inflytande och påverkan inför politiska beslut ska vara god							
Hur väl möjliggör kommunen för medborgarna att delta i kommunens utveckling?	Totalt	63	63	59	ökar	öka	KS
Hur väl upplever medborgare att de har insyn och inflytande över kommunens verksamhet?	Totalt	-	46	40	ökar		KS
	Kvinnor	-	45	38	ökar		
	Män	-	47	42	ökar		
Mål: Medborgarna ska ha möjlighet att välja utförare inom hemvården							
Andel med nytt beslut som gör aktivt val av utförare inom hemvården, procent, mått under utveckling så mätthistorik och målvärde saknas		-	-	-	-	-	PN Sov
Mål: Människors livsvillkor ska vara jämlika							
Antal biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd		795	788	755	740	minska	Vuxam
Antal genomförda satsningar inom sociala investeringar som till någon del permanentas i ordinarie verksamhet och fortsättningsvis finansieras inom ordinarie verksamhetsbudget (Totala antalet avslutade satsningar per aktuellt år)		0 (0)	0 (0)	0 (0)	1 (1)	5 (5)	KS
Segregationsindex - bostadsperspektivet		41,9	42,2	42,2	41,7	minska	KS
Mål: Alla ska ha tillgång till en meningsfull fritid							
Nöjd Region-Index: Fritidsmöjligheter	Totalt	-	74	71	ökar	80	PN SAM
	Kvinnor	-	75	71	ökar		
	Män	-	73	72	ökar		
Mål: I Örebro kommun ska alla människors lika värde och mänskliga rättigheter respekteras							
Antal genderbudgetanalyser från föregående år som lett till beslut om förändringar i verksamhet eller arbetssätt (Totala antalet utförda genderbudgetanalyser) nytt mått så mätthistorik saknas		-	-	-(8)	7(11)	-	Alla inkl bolagen

Strategiområde 3: Barns och ungas behov

Mål och indikatorer för Barns och ungas behov	Totalt/ kvinnor/ män	2014	2015	2016	Prognos 2017	Målvärde 2018	Ansvarig nämnd
Mål: Alla elever i grund- och gymnasieskolan ska ges förutsättningar att klara kunskapsmålen							
Ranking SKL:s Öppna jämförelser Grundskolan, kommunal och fristående regi		171	163	156	149	minska	PN BoU
Andel trygga elever i grundskola, kommunal och fristående regi, procent	Totalt	94	94	93	90	behålla	
	Flickor	94	93	92	90		
	Pojkar	95	94	93	91		
Andel gymnasieelever med examen eller studiebevis inom fyra år, procent	Totalt	77	80	81	ökar	I nivå med större städer	
Andel trygga elever i gymnasieskolan kommunal och fristående regi, procent	Totalt	91	90	92	89	behålla	
	Flickor	91	90	92	88		
	Pojkar	92	90	91	91		
Mål: Förskolan ska vara en omsorgsfull och trygg plats för barnen, med god pedagogisk verksamhet							
Personaltäthet, antal barn per pedagog i kommunal regi, heltidstjänster		5,4	5,2	5,2	5,2	minska	PN BoU
Andel vårdnadshavare som är nöjda med förskolans verksamhet, kommunal och fristående regi, procent	Totalt	89	90	91	93	behålla	
	Flickor	90	91	92	93		
	Pojkar	88	89	90	93		
Mål: Barn ska kompenseras för ojämlika uppväxtvillkor							
Barnfattigdomsindex, två års fördröjning		14,9	14,6	13,8	minskar	minska	KS
Mål: Barn och ungdomar ska kunna ha en meningsfull fritid							
Antal medlemmar i åldern 7-20 år som deltar i organiserad fritidsverksamhet inom idrotts- eller idéburna föreningar*	Totalt	27 616	27 420	27 401	ökar	öka	PN SAM
	Flickor	11 603	11 607	11 460	ökar		
	Pojkar	16 013	15 813	15 941	ökar		
Andel barn som är nöjda med vad som finns att göra på fritiden efter skolans slut, procent	Totalt	-	-	-	80	lägst 80	KS
	Flickor	-	-	-	80		
	Pojkar	-	-	-	80		
*Kommentar: Det som mäts är antalet medlemmar och inte antalet individer. Detta innebär att en individ kan vara medlem i flera föreningar och då synas flera gånger i statistiken. Bland idéburna föreningar räknas till exempel scouterna, Afrikas horn och Unga Örnar.							

Strategiområde 4: Trygg välfärd

Mål och indikatorer för Trygg välfärd	Totalt/ kvinnor/ män	2014	2015	2016	Prognos 2017	Målvärde 2018	Ansvarig nämnd
Mål: Örebro kommun ska erbjuda en trygg och god omsorg med hög grad av delaktighet, med god kvalitet, för alla äldre och människor med funktionsnedsättning							
Servicemottagarnas upplevelse av trygg och god omsorg, helhetsbedömning nöjdhet, procent:							
Vård- och omsorgsboende	Totalt	82	83	79	-	lägst 80	PN SoV
	Kvinnor	82	82	79	-		
	Män	80	85	79	-		
Hemvård	Totalt	91	90	90	-		
	Kvinnor	92	91	89	-		
	Män	88	89	91	-		
Upplevelse av trygg och god omsorg i stöd till funktionshindrade	Totalt	86	80	>80	-		
	Kvinnor	83	84	>80	-		
	Män	93	80	>80	-		
Personalkontinuitet hemvården, år 2014-2016 redovisas enbart egenregi	Totalt	18,0	18,1	17,9	16,1	minska	
Mål: Familjer och enskilda ska få stöd som motsvarar deras behov av individ och familjeomsorg							
Index för hur väl socialnämnden tillhandahåller det stöd som familjer och enskilda har behov av, mått under utveckling så mätthistorik och målvärde saknas		-	-	-	-	-	PN SoV
Mål: I Örebro kommun ska det finnas tillgång till bostäder							
Nyproducerade lägenheter i relation till befolkningsökningen		0,51	0,54	0,85	0,73	0,4	PN SAM
Antal nyproducerade lägenheter		1 020	851	1898	2 000	900	
Antal tillkommande lägenheter som kan byggas utifrån lagakraftvunna detaljplaner		775	635-640	700	1 200	öka	
Antal tillkommande lägenheter för bostadssociala ändamål		61	94	172	390	300	KS
Mål: Örebro kommun ska vara en trygg och säker kommun att bo, leva och verka i							
Trygghetsindex (SCBs medborgarundersökning)	Totalt	-	53	51	-	öka	KS
Anmälda våldsbrott i offentlig miljö	Totalt	-	470	576	minskar	minska	
	Kvinnor	-	147	168	minskar		
	Män	-	323	408	minskar		

Bilaga 1 Uppföljning och analys

Mål och resultatstyrning

Örebro kommuns styrmodell har fyra perspektiv: Hållbar tillväxt, Människors egenmakt, Barns och ungas behov och Trygg välfärd. Inom varje perspektiv har målområden definierats och utifrån dessa, 21 verksamhetsmål. I slutet av bilagan redogörs för de olika målen samt vilka indikatorer som ska mäta utvecklingen inom respektive mål.

Verksamhetsuppföljningen utgår från de 21 verksamhetsmålen. Varje nämnd ska beskriva hur de arbetat för att Örebro kommun ska utvecklas inom målen. Det sker genom redogörelse av måluppfyllelse för fastställda indikatorer och beskrivning av resultat och effekter av arbetet med de uppdrag som är knutna till målen och de grundläggande verksamhetsuppdragen.

Nämndernas resultatrapportering är förutsättningen för Kommunstyrelsen att kunna utöva sin uppsiktsplikt enligt kommunallagen. Förutom utvecklingsuppdragen inom de fyra perspektiven har varje nämnd ett verksamhetsuppdrag enligt nämndens reglemente. Arbetet med detta behöver dock inte beskrivas i detalj, utan varje nämnd bör lyfta det som avviker från det förväntade. Intentionen är att fokusera styrning och uppföljning på det mest väsentliga.

I beskrivningen av hur nämnden arbetat för att nå varje mål skall följande delar finnas med:

- Vilka resultat och effekter har uppnåtts inom de mål som nämnden skall redovisa?
- Inom vilka delar har vi inte nått önskade effekter och vad beror det på?
- Vilka förbättringsåtgärder planeras för bättre utveckling?

Nämnderna ska redovisa sin uppföljning med prognos till kommunledningen efter april och augusti samt med en årsrapport efter december. Efter april rapporteras bara det ekonomiska läget, men efter augusti och december ska varje nämnd dessutom redovisa arbetet inom de mål de är ansvariga att bidra till. Det är dels de mål som nämnden fått indikatorer för (från ÖSB eller programplan), dels de mål som nämnden fått uppdrag inom (från ÖSB eller programplan). Nämnden ska rapportera enligt den rapportmall som Kommunstyrelsen tillhandahåller.

Resultatdialoger ska hållas efter augusti månads delårsrapport och efter årsberättelsen. Syftet med dialogerna är att förbättra resultaten, både genom att resonera kring uppnådda resultat och föra en diskussion kring de förutsättningar som nämnden har att förhålla sig till. Det ger i sin tur möjligheten att uppföljningen kan bidra till en god verksamhetsutveckling.

God ekonomisk hushållning

Örebro kommuns verksamhet ska präglas av gott förvaltningskap och god ekonomisk hushållning.

Resurshållningen ska vara inriktad mot ett långsiktigt hållbart samhälle såväl ekonomiskt som socialt och ekologiskt. Kommunallagen föreskriver att Kommunfullmäktige ska anta finansiella mål samt mål och riktlinjer för verksamheten som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. Örebro kommuns finansiella mål för god ekonomisk hushållning är två till antalet och presenteras på sid 25.

Verksamhetsmålen för god ekonomisk hushållning utgörs av de 21 verksamhetsmålen inom de fyra strategiska områdena. Dessa presenteras i nedanstående avsnitt.

Övrig uppföljning

Uppföljning av strategier, program och planer sker även i annan form. Mallar för dessa uppföljningar tillhandahålls av Kommunstyrelsen. Syftet med övriga uppföljningar är att ge fördjupad information till Kommunstyrelsen om utveckling och resultat inom olika områden.

Mål och indikatorer

Kommunfullmäktige fastställer de kommunövergripande mål och indikatorer som utgör grunden för uppföljning av mandatperiodens fyra strategiska områden. Samtliga mål och indikatorer utgör också kommunens mål för god ekonomisk hushållning under verksamhetsåret 2018.

Målen och indikatorerna tilldelas nämnder eller bolag som ska återrapportera måluppfyllelse och analys till Kommunstyrelsen. Nämnder kan komma att rapportera inom fler mål än vad som tilldelats nedan, om uppdrag inom målet tilldelas dem i Övergripande strategier och budget (ÖSB). Programnämnderna anger i sina programplaner vilka av driftsnämnderna som tilldelas indikatorer och uppdrag för att programområdet ska nå sina mål. Dessa indikatorer och uppdrag blir styrande för driftsnämnderna, och resultat och arbetet för att nå utveckling inom målen ska redovisas till Kommunstyrelsen. Driftsnämnderna definierar i sin tur relevanta mål och indikatorer i sin verksamhetsplan, för att mäta resultat och utveckling i verksamheten.

Bilaga 2

PN Barn och utbildning	
Ram 2017	3 311 113
Juste ringar inför 2018	
Överfört resultat nämnd 2017	-674
Överfört resultat intraprenader 2017	-22 323
AFA-medel	-10 900
Volym förskola/skola	60 000
Volym förskola/skola lokaler utrymme inv volym (13500 tkr)	
Lekstugan fsk utrymme inv volym (1208 tkr)	
Kastanjegården fsk Vivalla utrymme inv volym (844 tkr)	
Vivalla fsk Författarg. utökn 1 avd utrymme inv volym (1920 tkr)	
Lillåns fsk utrymme inv volym (1024 tkr)	
Norrbysskolan utrymme inv volym (5320 tkr)	
Idrottshall Tybblelund utrymme inv volym (2667 tkr)	
Gumaelusskolan utrymme inv volym (14857 tkr)	
Vintrosa hus D utrymme inv volym (600 tkr)	
Komp hyror Futurum 2018, utrymme inv volym (4000 tkr)	
Gröna skolgårdar	-1 000
Vårdnadsbidrag	-1 200
Maxtaxa barnomsorg	-2 400
Familjecentraler förstärkning	1 000
Annan anvisningsskola Vivalla statsbidrag 2017	-300
Barn och elevhälsa statsbidrag 2017	-3 300
Omprövningskrav	-18 000
Friskoleersättning, lönekompensation	12 984
Överhäng löneöversyn 2017	17 899
Löneöversyn 2018	45 324
Ram 2018	3 388 224

PN Social välfärd	
Ram 2017	2 928 341
Juste ringar inför 2018	
Överfört resultat nämnd 2017	-843
Överfört resultat intraprenader 2017	-14 874
AFA-medel	-5 471
Volym LSS	29 700
Volym Socialtjänsten	6 000
Brandskydd gruppboende (bostäder) utrymme inv volym (908 tkr)	
Brandskydd/ändrad gränsdragning VoBo utrymme inv volym (950 tkr)	
Trädgårdarna 2 utrymme inv volym (14200 tkr)	
Karlslund våbo start 1/12 2018 (inv utrymme volym (4000 tkr)	
Kvinnohuset utrymme inv volym (1500 tkr)	
Avtal extern utförare	750
Överförmyndarnämnden engångsbidrag 2017	-140
Vinternatt/crossroads till KSF	-500
Överförmyndarnämnden volymökning	1 100
Familjecentraler	1 000
Förstärkning fältassistenter	1 000
Socialfilial vivalla	8 000
Förstärkt öppenvård barn/familj statsbidrag 2017	-1 000
Fritidsaktiviteter äldre engångssatsning 2017	-500
Fritidsaktiviteter äldre permanentas	500
Omprövningskrav 2017	-16 000
Överhäng löneöversyn 2017	13 067
Löneöversyn 2018	38 066
Ram 2018	2 988 196

PN Samhällsbyggnad	
Ram 2017	609 375
Juste ringar inför 2018	
Överfört resultat nämnd 2017	-2 927
AFA-medel	-556
Konsträs	1 050
Idrotts huset hyresökning	500
Odlingslotter	100
Karlslund förbättrade förutsättn ridvht inv utrymme volym (220 tkr)	
Gymnastik förbättrade förutsättn inv utrymme volym (60 tkr)	
Öppen konstvägg inv utrymme volym (60 tkr)	
Hagabadet ökad hyra	200
Fritidsgårdar utökade öppettider lördagar	100
Fritidsgårdar extra satsning för för döva/hörselnedsatta	350
Utökad barnkoloniverksamhet	830
Volymökning Sb investeringar, inv utrymme volym (6000 tkr)	
Bredbandsutbyggn landsbygd inv utrymme volym(1500 tkr)	
Open Art	-2 500
Idrottspolitiskt program helårseffekt	250
Stöd till inv byggn landsbygd flyttas till LN	-350
Integrationsinsatser	-3 500
Teckenspråk kulturfestival - förstudie	-50
Fritidsgårdar ex satsning språkkompetens statsbidrag 2017	-500
Kulturnämnden - Tegelbruket enl avtal	-400
Flytt LFA från KSF till Samhällsbyggnad	14 704
Flytt av avkastningskrav från KSF (LFA) till Samhällsbyggnad	-1 712
Omprövningskrav	-4 000
Överhäng löneöversyn 2017	2 084
Löneöversyn 2018	5 947
Ram 2018	618 995

Vuxenutbildning och arbetsmarknad	
Ram 2017	505 029
Juste ringar inför 2018	
Överfört resultat nämnd 2017	-3 774
Överfört resultat intraprenader 2017	-4 156
AFA-medel	-1 200
Grundl vux, SFI, volymökning (schabloners flykt medel)	8 000
Förstärkningsstöd, volymökning (schabloners flykt medel)	3 000
Ökad hyra Risbergsgata	1 400
Flytt av tjänst från FUFU till KSF helårseffekt	-300
Omprövningskrav	-4 000
Överhäng löneöversyn 2017	1 576
Löneöversyn 2018	4 365
Ram 2018	509 939

Kommunstyrelsen/KSF	
Ram 2017	460 248
Juste ringar inför 2018	
Överfört resultat nämnd 2017	-5 563
AFA-medel	-7 032
Jämställdhetsdagarna	-200
Samordnade varutransporter	-500
Naturguide på flera språk engångssatsning 2017	-750
Naturguide på flera språk permanentas	750
Örebrokompaniet - tillfällig förstärkning 2015-2017	-2 000
Örebrokompaniet - Tillfällig förstärkning permanentas	2 000
IT-satsning 2013	-4 900
Örebrokompaniet naturturism 2017-2018	-1 000
Hållbarhetsutbildning	1 000
Servicecenter statsbidrag 2017	-1 000
Bondens marknad	-500
SM-orientering	-400
Utökad värdskap	200
Trygghetsskapande åtgärder Varberga engångssatsning 2017	-2 000
Trygghetsskapande åtgärder Varberga permanentas	2 000
Anställning av personer med funktionsnedsättning	1 500
Demokratistöd val 2018	200
Flytt av tjänst från FUFU till KSF helårseffekt	300
Flytt av LFA från KSF till Samhällsbyggnad	-14 704
Flytt av avkastningskrav från KSF (LFA) till Samhällsbyggnad	1 712
Omprövningskrav	-2 000
Överhäng löneöversyn 2017	3 957
Löneöversyn 2018	5 678
Ram 2018	436 996

Kommungemensamt	
Ram 2017	180 446
Justeringar inför 2018	
AFA-medel	-16 804
Nerikes Brandkår .- index	2 350
Idrottshall Sa Ladugårdsängen <i>utrymme inv volym (5600 tkr)</i>	
Regionalt exportcentrum engångssatsning	-400
Regionalt exportcentrum 2018	400
Länsmusiken ökad hyra	2 000
Vintermatt / crossroads	1 300
Friskvårdsbidraget till personal utökas till 1300 kr	2 500
Ram 2018	171 792

Landsbygdsnämnden	
Ram 2017	5 267
Justeringar inför 2018	
Överfört resultat nämnd 2017	-56
Investeringsstöd till byggnader på landsbygden	500
Omprövningskrav	0
Ram 2018	5 711

Stadsrevisionen	
Ram 2017	3 300
Justeringar inför 2018	
	600
Ram 2018	3 900

Valnämnd	
Ram 2017	200
Justeringar inför 2018	
Val 2018	3 500
Ram 2018	3 700

Förslag till

Investeringsprogram 2018-2021

Sammanställning 1

Investeringsprogram 2018-2021

	Investeringsutgift					Driftskostnadskonsekvens vid investering					
	2018	2019	2020	2021	2022-2024	2018	2018	2019	2019	2020	2020
						Budget	Varav finans KS	Budget	Varav finans KS	Budget	Varav finans KS
Social välfärd	262 700	182 100	256 200	26 400	40 400	37 616	21 558	66 414	46 725	18 417	3 815
Barn och utbildning	924 313	965 313	1 011 500	783 750	493 750	79 008	48 415	46 769	24 465	78 970	44 102
Samhällsbyggnad	367 745	372 070	396 770	325 620	807 500	26 373	8 840	27 995	9 905	28 536	10 723
Trafik och miljö	88 050	143 950	216 050	170 650	479 650	4 703		4 927		7 195	
Gata och Park	137 550	100 600	74 350	54 350	174 850	6 301		7 136		5 295	
Fritid och Kultur	16 400	31 900	10 000	2 000	0	1 458	1 340	2 209	2 165	3 723	3 723
Fastigheter PN SB	50 500	46 000	46 000	46 000	138 000	1 599		1 585		1 434	
Fordon	47 745	44 620	45 370	47 620	0	9 437		10 216		9 789	
Bredbandsutbyggnad landsbygd	20 000					1 500	1 500	740	740		
Inventarier	7 500	5 000	5 000	5 000	15 000	1 375		1 183		1 100	
KS/KSF	210 500	338 000	8 000	8 000	24 000	6 112	5 600	11 110	10 800	12 020	11 500
Vuxam	4 500	3 500	3 500	3 500	10 500	1 400		0		0	
IT-investeringar	57 993	41 169	43 107	44 345	46 445	18 414	0	16 770	0	21 333	0
IT-inv PN SOV	9 430	1 400	800	0	0	3 066		1 283		0	
IT-inv PN BOU	23 563	20 269	20 607	33 545	33 545	8 699		14 864		21 639	
IT-inv PN SB	7 800	1 600	2 000	1 800	3 900	567		1 783		394	
IT-inv Vuxam	4 000	3 500	3 000	9 000	9 000	0		0		0	
IT-inv Kommunstyrelseförvaltningen	700	900	700	0	0	5 232		0		0	
IT-inv infrastruktur	12 500	13 500	16 000	0	0	850		-1 160		-700	
Totalt skattefin vht	1 827 751	1 902 152	1 719 077	1 191 615	1 422 595	168 923	84 413	169 057	91 895	159 276	70 140
VA och Avfall totalt	386 450	253 070	168 250	124 000	339 000	13 642		16 216		10 446	
Totalt Örebro kommun	2 214 201	2 155 222	1 887 327	1 315 615	1 761 595	182 565	84 413	185 273	91 895	169 722	70 140

Varav investeringar - kommunala bolag

	2018	2019	2020	2021	2022-2024
Futurum	825 563	847 813	792 750	556 250	35 000
ÖBO-omsorgsfastigheter	234 000	169 000	240 000	0	0
Örebroporten	150 000	345 000	30 000	5 500	0
Västerporten					
Övrigt	0	0	0	0	
Annan (extern)	48 750	67 500	168 750	177 500	258 750
Totalt	1 258 313	1 429 313	1 231 500	739 250	293 750

Återstår investering Örebro kommun	955 888	725 909	655 827	576 365	1 467 845
---	----------------	----------------	----------------	----------------	------------------

Varav skattefin vht	569 438	472 839	487 577	452 365	1 128 845
----------------------------	----------------	----------------	----------------	----------------	------------------

Social välfärd

2017-09-21

Social välfärd	PN Prio	*) Konst utsm						Finans				
			2018	2019	2020	2021	2022-2024		2018	2019	2020	2021
Objekt finansierade med riktade KS-medel			225 000	151 000	240 000				21 556	47 295	3 815	70 574
Vård och omsorg			225 000	151 000	240 000				19 148	46 520	1 965	69 874
Demenscentrum, ombyggnad och renovering inklusive förstärkt brandskydd, klart (juni 2016)		*						KS				
Sirishof, ombyggnad och renovering inkl förstärkt brandskydd, 10 mån drift, klart (feb 2016)		*						KS				
Mikaeligården, ombyggnad och renovering inkl förstärkt brandskydd, 2 ytterligare korttidsplatser finansiering genom omstrukturering utredning i hemmet, klar juni 2018, projektavtal		*						KS	250	750		
Trädgårdarna 56 plater, vobo, 8 mån 2016, klar		*						KS				
Trädgårdarna, 25 platser + 4 parbo, drift nov 2017		*						KS	14 198			
Merkostnad voboplats missbruksinriktning, utredning pågår under våren, kompletteras inför budgetbeslut												
Nytt vård- och omsorgsboende Odensbacken, etapp 1, nybyggnation, 36 platser + 1 parbo, exkl tomhyra och tillagningskök, klart feb 2020. Inkl reducering 12 platser samt reducering hemvård								KS			-1 045	-146
Vård och omsorgsboende, ombyggnad och renovering inkl förstärkt brandskydd, bedömd hyreskostnad								KS		570	1 710	
Karlslund 2018, 68 + 2 parbo, 4 mån 2018 (ökning från 64 platser), exkl tillagningskök, ny hyra		*						KS	4 000	44 200	1 000	1 000
Trygghetsboende resurser kompletteras efter utredning												
Nytt vård- och omsorgsboende 2021, 90 platser												69 020
Nytt vård- och omsorgsboende 2024, 80 platser												
Förstärkt brandskydd, 2017-2019, 6 vård- och omsorgsboenden, bedömd kostnad, (extern 2018?)								KS	700	1 000	300	
Socialtjänst									1 500		1 150	
Ny familjecentral exkl BoU ped tjänster, bedömd hyreskostnad								KS			1 150	
Ny familjecentral exkl BoU ped tjänster 2022-2024								KS?				
Mini-Maria												
Stödboende/härbärgesplatser, missbruk, renovering befintlig lokal, bedömd hyresökning												
Kvinnohuset nytt avtal								KS	1 500			
Funktionshindre									908	775	700	700
Brandskydd Gräsgatan, projektavtal,								KS	75	75		

Social välfärd

Social välfärd	PN Prio	*) Konst utsm						Finans					
			2018	2019	2020	2021	2022-2024		2018	2019	2020	2021	
Brandskydd gruppbestäder Grytängsvägen/Halltorpsvägen, avvaktas, q-fog ersätter								KS					
Brandskydd gruppbestäder 2015, Halltorpsvägen (2)/Duetten/Nya Sandbacken, avvaktas, q-fog ersätter								KS					
Ombyggnad och förstärkt brandskydd, 2015, Senapsvägen, avvaktas, q-fog ersätter								KS					
Ombyggnation gruppbestäder, 2016, Hjälmarsberg, kompletteras								KS					
Ombyggnad och förstärkt brandskydd, 2016, Eklunda, påbörjad, projektavtal								KS	233				
Brandskydd 2017 Beveringsgatan/Återbruksvägen, kompletteras inför budgetbeslut								KS					
Brandskydd gruppbestäder 2018, avvakta utredning								KS					
Ombyggnad och förstärkt brandskydd 2018 avvakta utredning								KS					
Brandskydd gruppbestäder, 2019, ca 3/år, avvakta utredning								KS	600	300			
Ombyggnad och förstärkt brandskydd, 2019 2/år, avvakta utredning								KS		400			
Brandskydd gruppbestäder, 2020, ca 3/år, avvakta utredning								KS			300		
Ombyggnad och förstärkt brandskydd, 2020 2/år, avvakta utredning								KS			400		
Brandskydd gruppbestäder, 2021, ca 3/år, avvakta utredning								KS					300
Ombyggnad och förstärkt brandskydd, 2021 2/år, avvakta utredning								KS					400

Objekt där finansiering bedöms kunna ske inom avsatt volymutrymme								14 692	16 534	14 172	14 172	
Funktionshinderade								14 692	16 534	14 172	14 172	
Gruppbestad 2015								Volym				
Gruppbestad 2016 - 6 lgh, extern upph			*					Volym	1 028			
Gruppbestad 2016 - 6 lgh, extern upph			*					Volym	514			
Gruppbestad 2016 - 6 lgh, extern upph			*					Volym	514			
Gruppbestad 2017 - 6 lgh, extern upph			*					Volym	5 138			
Gruppbestad 2017 - 6 lgh, extern upph			*					Volym	5 138			
Gruppbestad 2018 - 6 lgh			*					Volym	1 028	5 138		
Gruppbestad 2018 - 8 lgh								Volym	1 335	6 673		
Gruppbestad 2019 - 6 lgh								Volym		2 055	4 110	
Gruppbestad 2019 - 8 lgh								Volym		2 669	5 338	
Gruppbestad 2020 - 6 lgh								Volym			2 055	4 110
Gruppbestad 2020 - 8 lgh								Volym			2 669	5 338
Odensbacken 2020, etapp 2 och 3, kompletteras								Volym				
Gruppbestad 2021 - 6 lgh								Volym				2 055
Gruppbestad 2021 - 8 lgh								Volym				2 669

Social välfärd

Social välfärd	PN Prio	*) Konst utsm						Finans Volym						
			2018	2019	2020	2021	2022-2024		2018	2019	2020	2021		
Gruppboestad 2022-2024														
Egenfinansiering inom nämndens ram			19 600	21 500	3 500	3 500			1 368	2 585	430	430		
Vård och omsorg			600						48					
Varumottagning, Löwenhjemska							DN		40					
Apassning utemiljö Ölmbrogården							DN		8					
Dagverksamhet, ny lokal utökning							DN							
Funktionshindre			2 500	1 500	1 500	1 500			320	150	150	150		
Ombyggnationer lagkrav arbetskläder		*					DN		120					
Lokal daglig verksamhet							DN							
Ombyggnation gruppboestad, Hjälmarsberg							DN		50					
Ombyggnation gruppboestad, socialpsykiatri							DN							
Mindre hus i enskilt läge 2017, utreds		*												
Mindre hus i enskilt läge 2018, utreds		*							150					
Mindre hus i enskilt läge 2019, utreds										150				
Mindre hus i enskilt läge 2020, utreds											150			
Mindre hus i enskilt läge 2021, utreds												150		
Socialtjänst/överförmyndaren			16 500	20 000	2 000	2 000			1 000	2 435	280	280		
Stödboende vuxna, finansiering med minsk ext köp							DN							
Ensamkommande, stödboendeplatser							DN							
Anpassning och utökning nya lokaler Socialtjour							DN							
Hem och vård och boende (HVB), bedömd hyresökning, nuv hyra ej avräknad							KS?		720	1 440				
Långsiktig lösning socialjour							DN							
Flytt av enskilda hus, utreds 5+5 hus										715				
Mindre hus i enskilt läge 2018, utreds		*							280					
Mindre hus i enskilt läge 2019, utreds										280				
Mindre hus i enskilt läge 2020, utreds											280			
Mindre hus i enskilt läge 2021, utreds												280		
Inventarier			18 100	9 600	12 700	22 900	40 400							
Myndighetskrav								DN/PN						
Årlig inventariepott								DN/PN						
Byggnadsansluten utrustning samt ombyggnation och renovering 7 vård- och omsorgsboenden								DN/PN						
Ny familjecentral								DN/PN						
Vård- och omsorgsboende Odensbacken								DN/PN						
Trädgårdarna, etapp 2								DN/PN						
Nytt vård- och omsorgsboende 2018								DN/PN						
Inv och utrustning, nybygg gruppboestad								DN/PN						
Nytt vård- och omsorgsboende 2021								DN/PN						
Social välfärd totalt			262 700	182 100	256 200	26 400	40 400		37 616	66 414	18 417	85 176		

*) Konstutsmyckning ska göras med 1% av investerat belopp

Social välfärd

Social välfärd	PN		*) Konst utsm						Finans				
				2018	2019	2020	2021	2022-2024		2018	2019	2020	2021

Investeringar - kommunala bolag

ÖBO - Omsorgsfastigheter				234 000	169 000	240 000		
Örebroporten								
Extern upphandling								

Investeringar - Örebro kommun

Örebro kommuns egna inv inkl inventarier				37 700	31 100	16 200	26 400	40 400
SOV Konstutsmäckning 1 %				2 250	1 443	2 400		

Barn och utbildning

2017-09-21

Barn och utbildning	DN	Besl år	*2) Konst utsm	Investeringsutgift					Finans	Ökade driftskostnader i o m inv			
				2018	2019	2020	2021	2022-2025		2018	2019	2020	2021
Objekt finansierade med riktade KS-medel och beaktade i ekonomisk plan													
Förskola/skola				447 500	470 000	300 000	187 500			30 915	13 965	35 102	25 269
Förskola				165 000	122 500	52 500	52 500			4 996	8 508	6 985	2 153
* Reinv Leklustans förskola 4 avd, ersätts med ny byggnad samt utökning 4 avd på Ekeskolans tomt.	FN	2014	*					KS/Volym		1 208			
* Reinv Kastanjegårdens förskola i Vivalla, 5 avd, utökn 1 avd	FN		*					KS/Volym		844	844		
Reinv Hopprepets förskola i Brickebacken 5 avd	FN		*					KS			2 107		
Reinv Lillåns förskola, 5 avd	FN		*					KS		1 024	1 024		
Reinv Knagglebackens förskola	FN		*					KS					
Reinv Sagogården förskola	FN		*					KS				1 117	
* Reinv förskola Vivallaskolan, anp, utökn 1 avd	FN		EXT					KS/Volym		1 920			
Reinv förskolan Blåmesen			*					KS			910	910	
Reinv förskola Bettorp			*					KS					2 153
* Reinv förskola i Glanshammar, utökn 1 avd			*					KS/Volym				1 735	
* Reinv Ädelstenens fsk Lundby, utökn 1 avd			*					KS/Volym			1 730		
* Reinv förskola i Rinkaby, utökn 1 avd			*					KS/Volym			607	607	
* Reinv förskola i Stora Mellösa			*					KS/Volym			1 286		
* Reinv förskola Sveaskolan 10 avd, utökn 4 avd			*					KS/Volym				2 616	
* Ny förskola i Tybblelund utökn 10 avd		2016	*					KS/Volym					
Grundskola				282 500	347 500	247 500	135 000			25 919	5 457	28 116	23 116
Vintrosa förskola och skola			*					KS					
Vintrosa skola hus D			*							600		-600	
Renovering Brickebackens skola	GN	2017	*					KS					8 000
Reinv Glanshammars skola		2020	*					KS				15 200	
Brunnsskolan, skolplatser o ventilation	GN	2015	*					Volym		2 475			
Anpassning Brunnsskolan, idrottshall			*								400	400	
* Reinv och utbyggnad av skollokaler, Eklunda F-6 och särskola inkl idrottshall	GN	2015	*					KS/Volym				6 716	6 716
* Om och tillbyggnad Sörbyskolan	GN	2015	*					KS/Volym					
* Gumaeliusk, nybyggn matsal och kök, skolplatser	GN	2016	*					KS/Volym		14 857			
Mellringeskolan, ombyggn centralkök t klassrum			*										
* Utbyggnad av Norrbyskolan, skolplatser	GN	2014	*					KS/Volym		5 320	3 724		
Reinv Rostaskolans idrottshall		2018	*					KS				6 400	
Ny idrottshall, Tybblelund			*					KS		2 667	1 333		
Fyra nya idrottshallar färdigställda 2021-2024			EXT?					KS					8 400
Finansiering - volymutrymme													

Barn och utbildning

Barn och utbildning	DN	Besl år	*2) Konst utsm	Investeringsutgift					Finans	Ökade driftskostnader i o m inv			
				2018	2019	2020	2021	2022-2025		2018	2019	2020	2021
Förskola/skola				369 813	395 313	611 500	546 250	293 750	Finans	43 533	28 803	39 868	52 199
Objekt där fin bedöms kunna ske inom volymutrymme													
Förskola				92 500	194 250	171 500	61 250	35 000		12 546	4 267	27 479	17 360
Ny förskola Sa Ladugårdsängen, utökn 4 avd	FN	2016	EXT						Volym		1 866		
Ny förskola Sa Ladugårdsängen, utökn 6 avd	FN	2018	EXT						Volym	1 856			
Ny förskola Sa Ladugårdsängen, utökn 4 avd	FN	2015	EXT?						Volym			1 866	
Ny förskola norr 10 avd utökn 4 avd	FN	2015	*						Volym			5 000	
Ny förskola Mejeritomten, 4 avd	FN	2015	EXT						Volym	900	900		
Ny förskola Bettorp 10 avd, utökn 7 avd	FN	2015	*						Volym	2 475		-1 021	
Ny förskola Alnängarna utökn 5 avd	FN	2016	EXT						Volym			2 800	
Ny förskola Mosjö/Törsjö? utökn 3 avd	FN	2016	*						Volym			2 800	
Ny förskola Mellringe, utökn 4 avd			*						Volym			2 800	
Ny förskola Propellertomten, utökning 6 avd			*						Volym			3 360	
Ny förskola på Österplan, nettoutökn 2 avd			EXT						Volym			1 847	
Tre nya förskolor på Öster, utökn 15 avd			EXT						Volym				8 400
Ny förskola Mellringe, utökn 5 avd			*						Volym				2 800
Två nya förskolor Ormesta/Näsby, utökn 10 avd			*						Volym			2 800	2 800
Utökn förskoleplatser i Ängnområdet, ca 15 avd			*						Volym			2 240	3 360
Utökn förskoleplatser i Rosta/Hagaomr, 5 avd			*						Volym				
Ny förskola i Marieberg, utökn 5 avd			*						Volym				
Tillbyggnad fsk Väster Park, utökn 2 avd	FN	2015	*						Volym				
Reinv förskola Vivalla, tillbyggn, utökn 2 avd	FN	2014	*						Volym	550			
Reinv förskola Vivalla, anpassning, utökn 1 avd	FN	2015	*						Volym	1 256			
* Reinv Leklustans förskola 4 avd, ersätts med ny byggnad samt utökning 4 avd på Ekeskolans tomt.	FN	2014	*						Volym	1 208			
* Reinv Kastanjegårdens förskola i Vivalla, 5 avd, utökn 1 avd	FN		*						Volym	211	211		
* Reinv fsk på Vivallaskolan, anp, utökn 1 avd	FN		*						Volym	480			
* Reinv förskola i Glanshammar, utökn 1 avd			*						Volym			434	
* Reinv Ädelstenens fsk i Lundby, utökn 1 avd			*						Volym		432		
* Reinv förskola i Rinkaby, utökn 1 avd			*						Volym			810	
* Reinv förskola i Stora Mellösa			*						Volym		858		
* Reinv förskola Sveaskolan 10 avd, utökn 4 avd			*						Volym			1 744	
Evakueringslokal Propellertomten (Äventyret)			EXT/LFA						KS/Volym				
* Ny förskola i Tybblelund utökn 10 avd		2016	*						Volym	3 610			
Behov nya fsk platser													
Grundskola				272 625	187 000	440 000	485 000	127 500		27 086	24 536	10 889	34 839
Anpassning Nikolaiskolan, kulturprofil och idrottshall			*						Volym	200	200		
Oskarsparkens kök	GN	2015	*						Volym				
Ny skola centralt öster, Nikolaiskolan	GN	2015	*						Volym				
Adolfsbergsskolan, paviljonger	GN	2016	*						Volym		1 250	1 250	

Barn och utbildning

Barn och utbildning	DN	Besl år	*2) Konst utsm	Investeringsutgift					Finans	Ökade driftskostnader i o m inv			
				2018	2019	2020	2021	2022-2025		2018	2019	2020	2021
Stureskolan tillfällig paviljong	GN		*						Volym				
Ny grundskola F-6 i de västra stadsdelarna			*						Volym		6 800	6 800	
Ny grundskola centralt norra stadsdelarna, åk F-6 alt 7-9			*						Volym				9 600
Mellringeskolan, anpassn för fler elever 7-9			*						Volym	400	400		
Adofsbergsskolan, anpassn o utbyggn specialenhet F-9, tre klassrum			*						Volym	1 080	1 080		
Hovstaskolan, anpassn kök och ev matsal			*						Volym	1 200			
Rostaskolan, återanpassn till skola från förskola			*						Volym	30	70		
Mosjö skola, återanpassn till skola från förskola			EXT						Volym	60	140		
Navets skola, anpassning från F-9 till 7-9			*						Volym	240	560		
Stora Mellösa kök, anpassn till tillagningskök			*						Volym	800	800		
Stora Mellösa, utökn 2-3 klassrum			*						Volym		1 440		
Brickeb skola, anpassn trygghetskapande åtg			*						Volym	16			
Kyrkskolan i Glanshammar, anpassn fler elever			*						Volym	200			
Va Engelbrekt, anpassn två klasrum, hus E			*						Volym	100			
OP skolan, Lillån, anpassn idrottshallar			*						Volym	150			
Vesslans matsal, anpassn			EXT?						Volym	50			
Ny paviljong Lillån, P3 - kan innebära avveckl P4 tre klassrum			*						Volym	1 600			
* Reinv och utbyggnad av skollokaler, Eklunda F-6 och sarskola inkl idrottshall	GN	2015	*						KS/volym			2 239	2 239
* Om och tillbyggnad Sörbyskolan	GN	2015	*						KS/volym	400			
* Utbyggnad av Norrbyskolan, skolplatser	GN	2014	*						KS/volym	2 280	1 596		
* Ny F-6 skola, Tybblelund	GN	2016	*						Volym	11 680			
* Ny F-6 skola, Södra Ladugårdsängen	GN	2014	*						Volym	9 600	9 600		
Hysesrabatt S:a Ladugårdsängen			*						KS/volym	-3 000	600	600	600
* F-6 skola på Öster			EXT?						Volym				
* Ny grundskola F-6 Bettorp		2021	*						Volym				13 600
* Ny grundskola F-6 Lillån		2022	*						Volym				
* Ny grundskola F-6 Heden		2021	*						Volym				8 800
* Ny grundskola F-6 Adolfsberg/Marieberg			*						Volym				
Behov nya skolplatser													
Gymnasieskola				4 688	14 063			131 250		3 900		1 500	
Anpassning Rudbeck-, Virginska- och Tullängen	GY	2015	*						Volym				
Virginska skolan utökn två plan fler elever			*						Volym	3 900			
Anpassn lokaler Hotell och restaurang, Virginska			*						Volym			1 500	
Utbyggnad fler gymnasieplatser			EXT?						Volym				
Övrig driftskostnadsökning, personalkostn mm utifrån bef prognos													
Förskola, schablonkostnad/barn	PN								Volym				
Grundskola, schablonkostnad/elev	PN								Volym				

Barn och utbildning

Barn och utbildning	DN	Besl år	*2) Konst utsm	Investeringsutgift					Finans Volym	Ökade driftskostnader i o m inv			
				2018	2019	2020	2021	2022-2025		2018	2019	2020	2021
Gymnasieskolan, schablonkostnad/elev	PN												

Objekt där hyresvärd finansierar 50%,

Förskola/skola				50 000	50 000	50 000				4 000	4 000	4 000	
Fastighetstekniska reinvesteringar	PN	2016		50 000	50 000	50 000			KS	4 000	4 000	4 000	

Egenfinansiering inom nämndens ram

Förskola/skola				7 000						560			
Kvinnerstaskolan, spannmålstork	GY	2016							PN	560			
Inventarier				50 000	50 000	50 000	50 000	200 000					
Ospecificerad pott	PN			50 000	50 000	50 000	50 000	200 000	PN				

Barn och utbildning totalt				924 313	965 313	1 011 500	783 750	493 750		79 008	46 769	78 970	77 468
-----------------------------------	--	--	--	----------------	----------------	------------------	----------------	----------------	--	---------------	---------------	---------------	---------------

Varav investeringar - kommunala bolag

Futurum				775 563	797 813	742 750	556 250	35 000	
Extern / ej klar ägare				48 750	67 500	168 750	177 500	258 750	
Futurum (egna inv med 50 % hyreskonsekv)				50 000	50 000	50 000			
Örebro kommuns egna inv inkl inventarier				57 000	50 000	50 000	50 000		
BOU Konstutsmäckning 1 %				7 838	7 803	6 240	3 788		

Vuxam

2017-09-21

Vuxenutbildning och arb markn	Nr Nr	*) Konst utsm						Finans
			2018	2019	2020	2021	2022-2024	

Ökade driftskostnader i o m inv			
2018	2019	2020	2021

Objekt finansierade med riktade KS-medel

Lokaler								
Grundhyra nya lokaler, Risb	VUX							KS
Minskad yta vuxenutbildning, Ru+Nikolai	VUX							KS
Anpassning nya lokaler, Risb	VUX							KS

1 400			
1 400			

Egenfinansiering inom nämndens ram

				4 500	3 500	3 500	3 500	10 500	
Ospecificerad pott				2 000	1 000	1 000	1 000	3 000	DN/KS
Inventarier övriga				2 500	2 500	2 500	2 500	7 500	DN/KS
Totalt Vuxam				4 500	3 500	3 500	3 500	10 500	

1 400			

Futurum								
---------	--	--	--	--	--	--	--	--

Trafik och miljö

2017-09-21

Samhällsbyggnad		*) Konst utsm	Investeringsutgift					Finans
Trafik och miljö	PN Nr		2018	2019	2020	2021	2022-2024	
Objekt finansierade med riktade KS-medel och beaktade i ekonomisk plan								
City	A1		6 300	11 500	55 000	10 500	6 000	KS
Slottsparken Olaiplan								
Betongparken i Drottningparken								
Olaigatan								
Vasaplatsen	3.1							
Teaterplan	3.2							
Fisktorget	3.3							
Ekersplan	3.4							
Stortorget - Trädgårdsgatan (Del av projekt Trädgårdsgatan)								
Slottsgatan	3.5							
Vasatorget	3.6							
Södra station	3.7							
Fabriksgatan	3.8							
Järntorget								
Fontäner								
Näbbtorget	3.9							
Södra strandgatan	3.10							
Väståparken stråk och kopplingar	3.11							
Open Art konstverk								
Stadsmiljö	A1		7 750	14 850	8 850	9 850	7 550	KS
Upprustade centrum, stadsdelarna och mindre tätorterna	3.12							
Mikroparker	3.13							
Lilla Å-promenaden	3.14							
Aspholmen - Stadsmiljö	3.15							
Holmen - Stadsmiljö	3.16							
Bromsplan	3.17							
Snyggare och tryggare GC-broar över motorvägen	3.18							
Platser, torg mm (Heden, Björklunda, Mellringe, Runnaby)	3.19							
Vivallakullen, spontanidrott och vinterlek	3.20							
Vivallaparken, Gata Parks inv program kap 18, ombudg av 2016 Sam 138/2016	3.21							
Effektbelysning	3.22							
Komplettering torg och gatumiljö	3.23							
Torgyta Universitetet, Ks 1276/2012								

Ökade driftskostnader i o m inv			
2018	2019	2020	2021
330	413	1 320	2 475
135			
8	30	173	450
188	225		
	8	203	540
	120	360	
		150	450
		225	675
		120	360
	30	90	
411	572	801	546
27	9	36	36
15	45	15	45
15	15	15	15
	45	135	
	30	90	
			120
15	45		
120	180	300	90
165	90		
	30	150	180
15	53	30	30
39	30	30	30

Trafik och miljö

Samhällsbyggnad Trafik och miljö	PN Nr	*) Konst utsm	Investeringsutgift					Finans	Ökade driftskostnader i o m inv			
			2018	2019	2020	2021	2022-2024		2018	2019	2020	2021
Åstaden	A2		2 000	2 000	2 000	2 000	6 000	KS	120	120	120	120
Småbåtshamnen-Osetbron, belysning												
Alnängarna, lekmiljö vid utegym												
Centrala broarna, stämningsbelysning												
Frimurarholmen, parkmiljö												
Hemfjärden runt												
Vasastrand									23			
Utegym Alnängarna									14			
Snavlunda									23			
Hemfjärden									23			
Äsön									5			
Belysning									5			
Alnängarna, fiske- och solbryggor												
Storängsviken, promenad Storängsviken-Hjälmarbaden												
Belysn av strandpromenaden från Skebäckbron till Småbåtshamnen												
Karlslundsområdet **) : Strömsborg, bro Strömsborg-Hästhagen												
Naturrum alt Skebäcksparken												
Ospec	2								30	120	120	120
Trafik	A3		43 000	67 500	90 500	116 100	366 000	KS	2 432	2 345	3 506	4 444
Mindre gång- och cykelåtgärder												
Åtgärder 2018:												
- GC-anslutning till OP-skolan , 500 tkr												
- GC-bana Höglundagatan, 750 tkr												
- GC-passager Hagalundvägen/Glomman, 750 tkr	3.1								90	90	96	113
Större gång- och cykelåtgärder												
Åtgärder 2018:												
- GC-väg Gällerstavägen, Norra Bro, 2 900 tkr (kommunicerad med Atlas Copco)												
- GC-bana Propellervägen, 2 600 tkr												
- GC-väg Glomman, 1 600 tkr (förutsätter stadsmiljöavtal)												
- GC-väg Gällerstavägen, 1 300 tkr (förutsätter stadsmiljöavtal)												
- GC-bana Östra Bangatan, 5 000 tkr	3.2								228	582	437	189
Huvudcykelstråk												
Åtgärder 2018:												
- Brunnsleden etapp 2, 1 400 tkr (förutsätter stadsmiljöavtal)												
- Mellringeleden, etapp 2, 1 500 tkr (förutsätter stadsmiljöavtal)												
- Cityringen Malmgatan, 4 000 tkr (förutsätter stadsmiljöavtal)												
- Gustavsviksleden, 1 500 tkr (förutsätter stadsmiljöavtal)												
- Hovstaleden etapp 2, 2 600 tkr												
- Sjukhusleden etapp 2, 1 600 tkr												
- Hagaleden etapp 2, 3 200 tkr	3.3								350	667	503	304
Gång- och cykelvägar Landsbygd									68	17	113	203
Gång- och cykel trygghet och design	3.4								28	28	28	28
Gång och cykel - Barn i trafiken (Kopplade till beläggningsprogram och områdesvisa handlingsplaner)	3.5								28	56	90	90

Trafik och miljö

Samhällsbyggnad Trafik och miljö	PN Nr	*) Konst utsm	Investeringsutgift					Finans	Ökade driftskostnader i o m inv					
			2018	2019	2020	2021	2022-2024		2018	2019	2020	2021		
Gångstråk	3.6													
Åtgärdsprot medborgare och cykelråd	3.7													
Övrigt gång och cykel	3.8													
Cykelparkering	3.9													
Ny GC Aspholmen - Gustavsvik														
Skebäcksbron														
Oppnande av gator														
Åtgärder 2018: - Öppning av Södra infartsleden-Idortsvägen (Ytterligare medel, redan avsatt 6 500 tkr)	4.1													
Avfart Hedgatan														
Bussprioritering i trafiksignaler	4.2													
Barn i trafiken, nytt objekt														
Från trafikleder till stadsgator														
Åtgärder 2018: - Rudbecksgatan, 2 500 tkr (projektering)	4.3													
Pendlarparkering														
Prioriterade åtg exploatering	5													
Hagatunneln, samfinansiering med TF														
Södra station	6.1													
Resecentrum														
Hovsta station														
Diverse åtgärder	8.1													
FÖP Vivalla/Boglundsängen - ny bro över motorvägen mellan Holmen och Boglundsängen														
FÖP Vivalla/Boglundsängen - ny gata mellan Vallby och Bettorp														
Broarna södra infarten - ombyggnation														
Kollektivtrafik	A3		6 200	13 300	14 500	11 500	50 000	KS	268	285	446	854		
Hedgatan hållplats, del av gång- och cykeltunnel under Hedgatan														
Akuta åtgärder	7.1													
Återställning av hållplatser	7.2													
Uppgradering hållplatser för tillgänglighet och trygghet	7.3													
Större hållplatsåtgärder														
Åtgärder 2018: - Konserthuset Kulturkvarteret, 500 tkr (Utredning/projektering) - Hagagatan Risbergsska skolan, 900 tkr - Södra station, 600 tkr	7.4													
Bus Rapid Transit	7.5													
Naturum	A4	*						KS					6 200	
Naturum	3.7													6 200
Naturvård	A4		15 600	12 600	10 000	10 000	28 500	KS	820	834	667	550		
Natur för alla - attraktiva grönområden, tillgänglighet, folkhälsa, information	3.1													280

Trafik och miljö

Samhällsbyggnad Trafik och miljö	PN Nr	*) Konst utsm	Investeringsutgift					Finans
			2018	2019	2020	2021	2022-2024	
Attraktiva tätorter och utveckling av naturturism - t.ex. raststugor och attraktiva målpunkter i naturen	3.2							
Säkerställa ett rikt natur- och kulturlandskap	3.3							
Skapa ett rikt natur- och kulturlandskap	3.4							
Personal- och maskinutrymme för FUFA och skötsel av Oset och Rynningeviken	3.5							
Kompensationsprincipen	3.6							
Leklust och mötesplatser i Fyrklövern (Oxhagen-Björkhaga-Mellringe-Varberga)	3.8							
Naturens hus (finansiering av hyresgäst)	3.9							PN
Vatten	A5		3 000	3 000	3 000	3 000	9 000	KS
Vattenvård och rekreation inom Svartåns avrinningsområde (enligt vattenplanen)	3.1							
Vattenvård och rekreation inom övriga avrinningsområden (enligt vattenplanen)	3.2							
Kulturmiljö**)			1 200	1 200	1 200	1 200	3 600	KS
Karlsundsområdet: Brygghus vid Karlsnäs								
Karlsundsområdet: Hagtorp, två byggnader								
Karlsundsområdet: Renovering av Strömsborg								
Karlsundsområdet: Stuga vid Karlsunds station (invest Kd)								
Ej specificerade objekt			1 200	1 200	1 200	1 200	3 600	
Tillgänglighetsåtgärder			1 000	1 000	1 000	1 000	3 000	KS
Tillgänglighetsåtgärder			1 000	1 000	1 000	1 000	3 000	
Odlingslotter	A1		2 000	2 000				
Saxons väg								
Hedeparken								
Ladugårdsängen	3.24							
Oxhagen norra	3.24							
Vivalla	3.24		1 000					
Garphyttan	3.24		1 000					
Ospeg	3.24			2 000				
Trafik och miljö totalt			88 050	143 950	216 050	170 650	479 650	

Ökade driftskostnader i o m inv			
2018	2019	2020	2021
101	88	50	50
80	80	80	80
20	20	20	20
190	30		
80	80	80	80
39	156	117	
30	100	40	40
151	151	151	151
126	126	126	126
25	25	25	25
12	48	48	48
12	48	48	48
60	60	60	60
60	60	60	60
101	101	75	
38			
38			
13	38		
13	38		
	25	75	
4 703	4 927	7 195	15 448

*) Konstutsmyckning ska göras med 1% av investerat belopp

***) Karlsundsområdet provas samlat

Varav investeringar - kommunala bolag

Örebroporten		15 000	30 000	5 500	
--------------	--	--------	--------	-------	--

Gata park

2017-09-21

Samhällsbyggnad Gata och Park	PN Nr	*) Konst utsm	Investeringsutgift					Finans
			2018	2019	2020	2021	2022-2024	
Objekt finansierade med riktade KS-medel och beaktade i ekonomisk plan								
	B1							
Trafiksäkerhetsobjekt, ev mer ny Trafikplan 2014	4							KS
Projektering	5							KS
Trafikregleringsanordningar	6							KS
Industrispår ny växel vid Törsjö enl beslut ks 177/2015	7							KS
Järnvägsspår/Industrispår	8							KS
Trafikräkning	9							KS
Kaj utefter Svartåns norra sida	10							KS
Ombyggnad av trästradskonungen öster om Skebäcksbron	11							KS
Dammar, regleringsdammar Svartån	12							KS
Utökn av biljettautomater	13							TN
Hagatunneln	14							KS
Lekplatser + 1 mnkr tillgänglighet	15							KS
Träd	16							KS
Ett träd för varje barn som föds	17							KS
Vivallaparken 4 mnkr 2016, ombudgeterad till Stadsbyggnad, Sam 138/2016	18							KS
Upprustning av parker från 1960-70-talen, enl Naturplanen	19							KS
Medborgardialog för parkinvesteringar	19							KS
Bevattningsanläggningen i Stadsparken								
Nybyggnad och upprustn av plaskdammar	20							KS
Ombyggnad av Restalundsvägen	21							
Tillgänglighetsåtgärder	22							KS
Gatubelysning: Förnyelse av belysningsstoppar och belysn kablar samt komplettering av gatubelysning	23							KS
Gatubelysning: Komplettering för energibesparing	23							TN
Redskap, redovisas under inventarier	24							KS
Saltsopningsutrustning								KS
Utbyggnad av planlager för sk flis	25							KS
Hjälmar, Muddring av rännan i Hemfjärden	26							KS
Konstruktionsbyggnader (broar och tunnlar)	27							KS
Glomman bron, Ks 1417/2015								KS
Dagvattenpumpstation Våghustorget för Rudbeckstunneln	28							KS
Ombyggnad av gator i samband med ombyggn/förnyelse av vatten- och avloppsledningar	29							KS

Ökade driftskostnader i o m inv			
2018	2019	2020	2021
210	210	210	210
27	27	27	27
76	108	108	108
45	45	45	45
38	44	48	48
75			
280	80	80	80
233	210	218	240
538	380		
293	390	390	390
80	80	80	80
8	8	8	8
200	260	260	260
40	40	40	40
22	87	87	87
35	35	35	35
182	277	277	277
-133	-133	-133	-350
30	120	90	
35	35	26	
307	827	80	
348	771	644	169
127			
160	160	160	160

Gata park

Samhällsbyggnad Gata och Park	PN Nr	*) Konst utsm	Investeringsutgift					Finans	Ökade driftskostnader i o m inv			
			2018	2019	2020	2021	2022-2024		2018	2019	2020	2021
Asfaltsunderhåll pga komponentavskrivning, dn finansierar	30							TN	1 625			
Asfaltsunderhåll pga komponentavskrivning, KS finans krävs from 2018								KS	542	2 167	2 167	1 950
Vattenskyddsåtgärder på Vattenverksg o Karlslundsg	31							KS	38			
Turistvägvisning	32							KS	173	130		
Nytt tåg på Stora Holmen	33							KS	45	135		
S Strandgatan ombyggn i samb med trädförnyelse	34							KS	107	213	40	
Trappor	35							KS	80	80	70	40
Biofilter Raingarden	36							KS	60	60	60	60
Trafiksignalanläggningar	37							KS	240	240	180	
Parkeringsledningssystem	38							KS	18	53		
Spolplatta för avspolning av större bilar, Aspholmen								TN	120			
								KS				
Park och Gata totalt			137 550	100 600	74 350	54 350	174 850		6 301	7 136	5 295	3 963

Varav investeringar - kommunala bolag

Örebroporten						
--------------	--	--	--	--	--	--

SB Övrigt

2017-09-21

Samhällsbyggnad Övrigt	PN Nr	PN Prio	*) Konst utsm	Investeringsutgift					Finans	Ökade driftskostnader i o m inv			
				2018	2019	2020	2021	2022-2024		2018	2019	2020	2021
Egenfinansiering inom nämndens ram				105 745	95 620	96 370	98 620	153 000		12 411	12 983	12 323	12 533
Fastigheter PN SB				50 500	46 000	46 000	46 000	138 000		1 599	1 585	1 434	1 434
Markreserv									KS	270	180	180	180
Fastighetsförvärv mm PN SB									KS	600	600	600	600
Fastighetstekniska åtg MEX									DN	654	654	654	654
Fastighetstekniska åtg MEX									KS	50	151		
Drivmedelsstation småbåtshamnen **)									PN	25			
Eyra 2.0 Bandyhylla									KS				
Eyra 2.0 Ny omklädning etapp 1, Bandy									KS				
Eyra 2.0 Ny omklädning etapp 2, Ishall									KS				
Eyra 2.0 Anpassning bandyhall, tidigarelägg fr 2018									KS				
Eyra 2.0 Anp bandyhall, tillkommande kostnad för permanent lösning													
Eyra 2.0 Ny transformator									ÖP				
Aspholmen, Tekniska förv lokaler förstudie									DN				
Fordon	B2 a-c			47 745	44 620	45 370	47 620			9 437	10 216	9 789	9 999
Fordon Skattefinansierat	B2 a								DN	4 730	5 060	5 060	5 115
Fordon skattefin leasing	B2 a								DN	2 228	2 338	2 448	2 558
Fordon taxefinansierat	B2 a								Taxa	2 360	2 679	2 200	2 200
Fordon - inventarier									DN	120	140	82	127
varav Fordon inventarier Verkstad	B2 b												
varav Fordon inventarier Förråd/Combud	B2 c												
Inventarier				7 500	5 000	5 000	5 000	15 000	DN	1 375	1 183	1 100	1 100
Byggnadsnämnden									DN				
Kulturnämnden									DN				
Fritidsnämnden									DN				
Tekniska nämnden	B1 24								DN	220	220	220	220
Miljönämnden									DN				
Stadsbyggnad									DN				
Pott PN									DN	1 155	963	880	880
Konstutsmuckning Citypassagen													
PN SB inventarier mm totalt				105 745	95 620	96 370	98 620	153 000		12 411	12 983	12 323	12 533
Objekt finansierade med riktade KS-medel													
Bredbandsutbyggnad landsbygd									KS	1 500	740		
Totalt SB övrigt inkl bredband				125 745	95 620	96 370	98 620	153 000		13 911	13 723	12 323	12 533

FN KN

2017-09-21

Rev juni 2017	Samhällsbyggnad Fritid och Kultur	PN Nr	*) Konst utsm	Investeringsutgift					Finans	Ökade driftskostnader i o m inv			
				2018	2019	2020	2021	2022-2024		2018	2019	2020	2021
	Objekt finansierade med riktade KS-medel			15 300	31 900	10 000	2 000			1 340	2 165	3 723	888
	Fritidnämnden	C1		14 800	6 000	10 000	2 000			1 280	945	603	888
1)	Konstgräs Mellringe Heden, tillägg ökad kostnad**)			1 800					KS	1 000			
3)	Rosta gårde - omklädningsrum och toalett**)	3.4				10 000			KS			288	863
4)	Trängens IP: B-hallen**)	3.1			4 000				KS		80	240	
7)	Motionsspår	3.6			2 000		2 000		KS		25	75	25
	Karlslund, förbättrade förutsätn för ridverksamhet			11 000					KS	220	660		
	Förbättrade lokalförutsättningar för gymnastiken			2 000					KS	60	180		
	Frödrotsarena utomhus Örebroporten utredning												
	Kulturnämnden	C2		500	25 900					60	1 220	3 120	
8)	Öppen Konstvägg	3.1							KS	60	180		
9)	Kultur- och fritidscenter i Södra Ladugårdsängen**), varav inventarier 900 tkr	3.3	*						KS		1 040	3 120	
10)	Kultur- och fritidscenter Varberga centrum**), varav Samverkansprojekt Vivalla centrum**)	3.4	*						KS				
	Sorteringsverk biblioteket***)	3.5							KS				
		3.7							KS				
	Egenfinansiering inom nämndens ram			1 100						118	44		
	Fritidnämnden									103			
	Lillåspåret								DN	103			
2)	Konstgräs Mellringe - omklädningsrum Mellringe IP**)	3.3							KS				
5)	Vivalla IP**)	3.2							KS				
	Cykelleder Tysslinge, Lången och Hemfjärden	3.7							KS				
6)	Multianläggning Risbergsska skolans idrottshall**)	3.5							KS				
	Cykelleder Tysslinge, Lången och Hemfjärden	3.7											
	Kulturnämnden	C2		1 100						15	44		
12)	Stöd till upprustning av biograf	3.2							DN	15	44		
	Totalt Investeringar FN/KN			16 400	31 900	10 000	2 000			1 458	2 209	3 723	888

*) Konstutsmykning ska göras med 1% av investerat belopp

VA Avfall

2017-09-21

Rev juni 2017	Samhällsbyggnad Taxefinansierad verksamhet VA och Avfall	PN Nr	*) Konst utsm	Investeringsutgift					Finans	Ökade driftskostnader i o m inv			
				2018	2019	2020	2021	2022-2024		2018	2019	2020	2021
	Avfall	D1		3 900	2 250	3 250			Taxa	419	314	192	193
	Utbyggnad planer Atle	3.1								70	70	70	53
	Metodutveckling avfallshantering	3.2								70	70	70	53
	Nya borrhål för metangasuttag deponier	3.3								22	65	22	65
	Modifiering av insamlingssystemet	3.4											
	Ombyggnad av avfallsmottagningen	3.5								90			
	Utbyte av container ÅVC	3.6								30	30	30	23
	Ventilation och skärmtak farligt avfall ÅVC	3.7											
1)	Grönt kort Glanshammar Grindar och avläsare	3.8								36			
2)	Utbyggnad av belysning samtliga ÅVC	3.9								50			
3)	Logistik ÅVC Mellringe	3.10								22	16		
4)	Minskad elförbrukning	3.11								11	5		
5)	Skåp farligt avfall	3.12								19	58		
	VA	D2		382 550	250 820	165 000	124 000	339 000	Taxa	13 223	15 902	10 254	6 675
	Kundservice												
	Planering			205 300	133 100	77 000	49 000	189 000		5 828	7 490	4 763	2 800
6)	Förnyelse VA-ledningar	4.1								1 110	1 250	1 460	1 700
7)	Spillvattenledning utmed Lillån	4.1								132	360		
8)	Huvudledning Bistagatan (förnyelse vatten)	4.2								315			
9)	Ledningar högreservoar	4.4								380	60		
10)	Vattenledning Pilängen-Adolfsberg									1			
11)	Vattenledn Hjälmsberg-EkebyAlmb	4.6								51			
12)	Ny vattenledning Lindhult - Marieberg	4.7								84			
	Ny vattenledning Norra Bro-Brickebacken	4.4								23	60		
13)	Anslutningsledningar Pilängen	4.5								75			
14)	Vattenledning mätstation norrplan - gc-tunnel skjutbanevägen	4.5									2	66	180
15)	Vattenledning Lanna TS-Vintrosa	4.5								3	23	42	
16)	Vattenledning Skråmsta-Björkhaga	4.8								480	1 260		
17)	Vattenledning Björkhaga-Ekersvägen (infodring)	4.9								70	120		
18)	Vattenledning Vivallaringen-Lillång	4.10								20	440	1 140	
19)	Vattendraget Lillån	4.11									200	600	

VA Avfall

Rev juni 2017	Samhällsbyggnad Taxefinansierad verksamhet VA och Avfall	PN Nr	*) Konst utsm	Investeringsutgift					Finans	Ökade driftskostnader i o m inv			
				2018	2019	2020	2021	2022-2024		2018	2019	2020	2021
	Reningsdamm Strömsborgsledningen	4.12								120			
	Reningsåtgärder dagvatten	4.13								20	80	80	80
20)	Lekeberg vattenförsörjning - vattenledning	4.14								650	1 050		
	USÖ, Omläggning VA-ledn S Grev Rosengatan												
21)	Tjäderleken									39			
22)	Bista-Skråmsta, kulvertering dike									90			
23)	Överföringsledning Södra Väringen-Ervalla	4.15								1 160	60		
24)	Överföringsledning (V+S) Ostra Mark Ormestagatan	4.16								75			
25)	Överföringsledning Vattenledning Ostra Mark- Brickeberg	4.17								105			
26)	Överföringsledning (V+S) Sjöboviken mfl Glanshammar	4.18								360	900		
27)	Överföringsledning (V+S) Glanshammar-Orebro, 2 etapper	4.19								245	645		
28)	Överföringsledning (V+S) Ervalla-Olmbrotorp- Hovsta	4.20								215	755	465	
29)	Överföringsledning (V+S) Närkes Kil-Mellringe	4.21								5	215	600	
30)	Överföringsledning (V+s) Ervalla-Flåten-Järle	4.21									10	190	480
31)	Kommande överföringsledningar för VA-plan	4.21										120	360
32)	Överföringsledning (V+S) till Framnäs												
33)	Överföringsledning (V+S) till Gällersta kyrkby												
34)	Överföringsledning (V+S) till Sticksjö												
35)	Överföringsledning (V+S) till Ekeby Dreve												
36)	Överföringsledning (V+S) till Knarsta/Torsborg												
37)	Överföringsledning (V+S) till Kårstaö												
	Vattenverket									2 449	3 963	2 240	1 250
38)	Ombyggnad Skråmsta	5.1								456	615	1 200	1 050
39)	Mogetorp/Vättern	5.2								180	120	140	200
40)	Ny högreservoar	5.3								1 575	3 000	900	
41)	Ny tryckstegringsstation Lanna	5.4								76	228		
	Ny tryckstegringsstation S Väringen	5.4								163			
	Svampen (hiss), (4 943 tkr överf från 2016)	5.5											
	Flåten ombyggnad (200 tkr överfört från 2016)	5.6											
	Ledningsnät									4 200	3 100	2 000	
	Nödvattentankar, beredskapsmaterial	6.1								24	18		
	Vattentappställe/betalstation	6.2								43	43	33	

VA Avfall

Rev juni 2017	Samhällsbyggnad Taxefinansierad verksamhet VA och Avfall	PN Nr	*) Konst utsm	Investeringsutgift					Finans	Ökade driftskostnader i o m inv			
				2018	2019	2020	2021	2022-2024		2018	2019	2020	2021
42)	Mätpunkter flödesmätning i vatten	6.3								60	24	18	
43)	Mätpunkter flödesmätning i tryckavlopp	6.4								48	48	36	
44)	Påbyggnadsskåp servicebilar	6.5								81	81		
45)	Ultraljudsmätare	6.6								442	240	240	180
	Reningsverket			10 500	8 500	1 000				1 209	683	420	45
46)	Nya blåmaskiner till Skebäckverket	7.1								720			
	Kväverening												
	Förbättra skalskyddet vid Reningsverket												
47)	Utbyte av ställverk på Skebäckverket	7.2								59			
	Nytt reservaggregat till Skebäckverket												
	Ventilation med värmeåtervinning Skebäcksv												
	Uppgradering av styr- och kommunikationssystem till pumpstationer	7.3								60	60	45	
	Ersätta eluppvärmning Skebäckverket	7.3								180			
	Ombyggnad av Ervalla reningsverk	7.5								23			
48)	Ombyggnad Mörtvägens pumpstation	7.6											
49)	Ersätta utloppskanalen med ledningar	7.7											
50)	Ventilation med värmeåtervinning Skebäcksv	7.8											
51)	Nytt lager för externt slam	7.9								18	53		
	Energieffektivare inloppspumpar Skebäck	7.10								60	180		
52)	Ombyggnad Odensbacken	7.11								38	173	180	
	Ombyggn av slamavvattning och slamutlastning på Skebäckverket	7.12								53	218	180	
54)	Ombyggnad Rynninge pumpstation	7.13										15	45
	Labbet			50	120					28	13	15	
55)	Utveckling av Tiamon, provväxlare									7			
	Analysinstrument för diskret analysteknik												
56)	Kompletteringar inredning lab									5			
	ICP/Atomabs.	8.1											
57)	Autoklav, golvmodell	8.2									2	6	
	Colilert 18	8.3								6			
	Diskmaskiner									11	11	8	
	Exploatering			89 000	63 000	60 000	60 000	150 000		3 011	3 300	2 490	2 400
58)	Exploatering (utbyggnad nya ledningar)	4.3								1 550	2 000	2 000	2 000
	Omvandlingsområden												
59)	Ö Mark	4.23								640	120		

VA Avfall

Rev juni 2017	Samhällsbyggnad Taxefinansierad verksamhet VA och Avfall	PN Nr	*) Konst utsm	Investeringsutgift					Finans	Ökade driftskostnader i o m inv				
				2018	2019	2020	2021	2022-2024		2018	2019	2020	2021	
60)	S Väringen	4.24									450			
61)	Sjöboviken, Grythem norra, Västeråsen	4.25									100	300		
62)	Gällersta kyrkby	4.26									119	350	60	
63)	Framnäs (inkl nytt exploateringsområde)	4.27									152	480	180	
64)	Omvandlingsområden: Exempel Sticksjö, Tysslinge, Latorp, Ekeby Dreve, Lanna, Rinkeby	4.22										50	250	400
VA och Avfall totalt				386 450	253 070	168 250	124 000	339 000		13 642	16 216	10 446	6 868	

KSF

2017-09-21

KS/KSF	Nr	Prio	*) Konst utsm	Investeringsutgift						Finans	Ökade driftskostnader i o m inv								
				2017 rev	2018	2019	2020	2021	2022-2024		2018	2019	2020	2021					
Övrigt																			
Egenfinansiering inom nämndens ram				1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	3 000		92	-110	100						
Inventarier				1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	3 000	KSF	100	100	100						
Integrationsplattform										KSF	-8	-210							
Objekt som förutsätts finansieras med riktade KS-medel				69 500	202 500	330 000					5 600	10 800	11 500	4 000					
E-arkiv										KSF									
Kommungemensamt																			
Konserthus			*							KS									
Konserthus - inventarier			*							KS									
Torgytor och infrastruktur Konserthuset																			
Kulturkvarter - Kulturkluster			*							KS		14 800	11 500	4 000					
Hysesrabatt Kulturkvarter												-4 000							
Kulturkvarter - Kulturkluster intäkter																			
Eyra 2.0 Bandyhylla										KS									
Eyra 2.0 Ny omklädning etapp 1, Bandy										KS									
Eyra 2.0 Ny omklädning etapp 2, Ishall										KS									
Eyra 2.0 Anpassning bandyhall, tidigareläggning fr 2018 permanent lösning										KS									
Eyra 2.0 Ny transformator										ÖP									
Bredbandsutbyggnad (Flyttas till TN i rev 2017)																			
Ny idrottshall Sa Ladugårdsängen			*								5 600								
Badutredning - sex stycken bad totalt																			
Renovering alternativt nyuppförande																			
Kostnad ?																			

KSF

KS/KSF	Nr	Prio	*) Konst utsm	Investeringsutgift						Finans	Ökade driftskostnader i o m inv				
				2017 rev	2018	2019	2020	2021	2022-2024		2018	2019	2020	2021	
Övrigt															
Finansieras av verksamheterna				7 000	7 000	7 000	7 000	7 000	21 000		420	420	420	420	
Lokalförsörjningsavdelningen															
Fastighetstekniska investeringar				7 000	7 000	7 000	7 000	7 000	21 000	LFA	420	420	420	420	
Fastighetsinvestering (fd underhåll)										LFA					
Kommunstyrelseförvaltningen totalt				77 500	210 500	338 000	8 000	8 000	24 000		6 112	11 110	12 020	4 420	
Varav investeringar - kommunala bolag															
Örebroporten				50 000	150 000	330 000									

IT Sov

Social välfärd	PN					Finans	Ökade driftskostnader i o m inv			
		2018	2019	2020	2021		2018	2019	2020	2021
IT-Investeringar										
Objekt finansierade med KS/PN-medel		9 430	1 400	800			3 066	1 283	583	
Välfärdsteknik		250					-1 900			
Förändrade arbetsätt		7 330					4 924	1 283	583	
E-tjänster		350					42			
Övrigt (utbyte kopiatorer och skrivare)		1 500	1 400	800						
IT-inv PN SOV		9 430	1 400	800			3 066	1 283	583	

IT BoU

2017-09-21

Barn och utbildning						Ökade driftskostnader i o m inv				
IT-Investeringar	Nr	2018	2019	2020	2021	Finans	2018	2019	2020	2021
Egenfinansiering inom Programnämnd/driftnämndernas ramar										
Lärande										
Pedagogisk utveckling med digitala hjälpmedel, gymn Elevdatorer		8 320	6 960	6 960	6 960	PN/DN	2 940	5 343	7 701	7 238
Pedagogisk utveckling med digitala hjälpmedel, gymn Personaldatorer					6 000	PN/DN				1 530
Örebromodell för skolutveckling med stöd av IT, grsk Elevdatorer		10 468	9 334	9 672	10 010	PN/DN	3 699	6 934	10 239	10 090
Örebromodell för skolutveckling med stöd av IT, grsk Personaldatorer		600	600	600	7 200	PN/DN	162	321	477	2 409
Örebromodell för skolutveckling med stöd av IT, fsk Elevdatorer		2 040	2 040	2 040	2 040	PN/DN	721	1 428	2 122	2 122
E-tjänster										
Regiongemensamt elevregister		800				PN/DN	283	277	272	
E-tjänster förskola och skola (Schemaläggning, vistelsetid, skolplikt, inkomständering)						PN/DN	100			
Interna tjänster										
E-tjänst (skolval, förskoleklass, åk 4, åk 7 osv)						PN/DN	500			
Ovrigt										
Utbyte av kopiator/skrivare inom förskola/skola		1 335	1 335	1 335	1 335	PN/DN	294	561	828	1 095
IT-inv PN BOU		23 563	20 269	20 607	33 545		8 699	14 864	21 639	24 484

IT SB

2017-09-21

Samhällsbyggnad	PN Nr	PN Prio	KS	Investeringsutgift					Finans	Ökade driftskostnader i o m inv				
				2018	2019	2020	2021	2022-2024		2018	2019	2020	2021	
IT-Investeringar														
Egenfinansiering inom nämndens ram														
Samhälle och Miljö				7 800	1 600	2 000	1 800	3 900		567	1 783	394	462	
Kopiatorer och skrivare				500	300	700	500		DN	165	122	108	176	
PC				300	300	300	300	900	DN	17	66	66	66	
IT-investeringar Citypassagen				6 000					DN	330	1 320			
Digital medborgardialog				1 000	1 000	1 000	1 000	3 000	DN	55	275	220	220	
Telematik för fordonsparken									DN					
Verksamhetssystem Miljökontoret - MN									DN					
Fritid- och Kultur	C2													
IT-inv PN SB				7 800	1 600	2 000	1 800	3 900		567	1 783	394	462	

* Ingår som en del i Kulturkvarteret

IT KSF

2017-09-21

Kommunstyrelseförvaltningen		Klart	K	Investeringsutgift				Finans	Ökade driftskostnader i o m inv				
				2018	2019	2020	2021		2018	2019	2020	2021	
IT-Investeringar			S										
Objekt finansierade med riktade KS-medel													
Informationsintegrationscenter													
Byte av e-postsystem													
Egenfinansiering inom nämndens/nämndernas ram				700	900	700							
Rehabiliteringsstöd								KS/KLK					
Kopieringsmaskiner och skrivare				700	900	700		KS/KLK					
IT-inv Kommunstyrelseförvaltningen				700	900	700			5 232				

IT Vuxam

2017-09-21

Vuxenutbildning och arb markn	PN Nr	PN Prio	K S	Investeringsutgift				Finans	Ökade driftskostnader i o m inv		
				2018	2019	2020	2021-2023		2018	2019	2020
Egenfinansiering inom nämndens ram											
IT-investeringar											
Datorer				3 000	2 500	2 000	6 000	DN			
Kopiatorer och skrivare				1 000	1 000	1 000	3 000	IT-enh			
IT-inv Vuxam				4 000	3 500	3 000	9 000				

IT-investeringar

2017-09-21

IT-investeringar	PN Nr	PN Prio	KS					Finans	Ökade driftskostnader i o m inv				
				2018	2019	2020	2021		2018	2019	2020	2021	
Objekt finansierade med riktade KS-medel													
Windows 7 (beslut maj 2013)								KS					
Egenfinansiering inom IT-enhetens/driftnämndernas ramar				12 500	13 500	16 000			5 750	4 040	800		
Serverpool	4)			1 500	1 500	1 500		IT	1 040	500			
Systemstödslicenser	4)					2 500		IT	1 080				
Serverhallen	4)							IT	180				
E-infrastruktur	4)												
E-molnplattform				3 000	3 000	3 000			1 090	2 740			
Nätverksutrustning	4)			3 000	4 000	4 000		DN	1 290	800	800		
PC-investeringar	4)			5 000	5 000	5 000		DN					
Kontorsprogramvara	4)							DN	1 070				
Skrivare och kopiatorer	4)							DN					
IT-inv infrastruktur				12 500	13 500	16 000			850	-1 160	-700		

Programnämnd samhällsbyggnad

Hushållsavfallstaxa 2018

Sammanfattning

Förslaget till 2018 års hushållsavfallstaxa bygger vidare på 2017 års taxa med bibehållen taxenivå.

Förslaget innehåller några nya och anpassade tjänster vilka tagits fram utifrån kundbehov samt för att säkerställa en miljöriktig hantering av fosforfilter.

Utformningen av nya tjänster med tillhörande kostnadsnivå bygger vidare på nuvarande principer gällande självkostnad och miljöstyrning.

Beslutsunderlag

Tekniska förvaltningens tjänsteskrivelse, 2017-06-20
Örebro kommuns taxa för hushållsavfall, förslag 2017-06-26

Förslag till beslut

Tekniska förvaltningens förslag till Programnämnd samhällsbyggnad:

- Anta Örebro kommuns taxa för hushållsavfall enligt Tekniska förvaltningens förslag att gälla från och med den 1 januari 2018.

Ärendet ska vidare till Kommunfullmäktige för beslut.

Ärendet

▪ **Byte, hämtning och behandling av Fosforfilter – Ny tjänst**

Tjänsten berör kunder i småhus som har ett enskilt avlopp med krav på ytterligare fosforrening. Idag har vi ca 180 fosforfällor i kommunen.

Materialet i fosforfällorna klassas som ett hushållsavfall där på kommunen ansvarar att hantera detta.

Förslag till taxa

Byte, hämtning, behandling inkl. löst material	12 000
Byte, hämtning, behandling inkl. 500 kg filtersäck	6 000
Byte, hämtning, behandling inkl. 1000 kg filtersäck	11 000
Hämtning och behandling	4 000
Byte utöver turlista (exkl. ordinarie abonnemangavgift)	1 500
Bomkörning	2 250
(Pris i kr/gång)	

Konsekvenser

- Ett underskott per år på 270 000 kr som taxekollektivet för enskilda avlopp står för

- God miljöpåverkan genom att säkerställa byte av filter vid hämtningstillfälle

▪ **Anpassad hämtning – Ny tjänst**

En efterfrågad tjänst där verksamheten av olika anledningar är i behov att ha anpassat hämtning, antingen dag eller tid på dagen av olika anledningar.

Det kan vara;

- att verksamheten inte har personal på plats för att öppna grindar och annan lösning för placering av kärl inte finns
- att den ordinarie hämtningsdagen krockar med varuleveranser och en annan dag passar dem bättre
- att en restaurang av utrymmesskäl måste ha tömning fredag och måndag pga. ökad mängd avfall under helgen

Förslag till taxa

Tjänsten utformas i samarbete med kundservice avfall och kortaste anpassningsperioden är fyra veckor.

Tömningsavgift per gång och anläggning (kr) _____ 350

(Årskostnad 18 200 kr/gång)

Konsekvenser

- En viss miljöpåverkan då vi normalt optimerar körschema. Detta avviker från optimerad rutt.

▪ **Gällande byte av kärl – Ändring av text**

Förr ville vi styra mot mindre kärl ihop med utsortering av matavfall.

Texten lyder idag:

"I abonnemanget ingår ett kärabyte till annan storlek. Byten till större storlek därutöver kostar 200 per kärl".

I och med färgsortering så kan byte till större storlek öka utsortering av förpackningar.

Om kunden väljer att sortera ut förpackningar i våra kärl kan ett större kärl behövas.

Med en kostnad på 200 kr får vi bort de som vill byta kärl pga. att det är smutsigt.

Byta av kärl och abonnemang medför administrativa kostnader för oss och kärbservice vid utkörning.

Förslag till textändring

Byte av kärllstorlek kan ske vid behov. Vid fler byten kan en administrativ avgift på 200 kr tas ut.

- **Grovavfall container för korttidsutställning – Ändring av text**
Idag har vi containrar för grovavfall för långtidsutställning (minst en månad). Förfrågningar på kortare tider, t ex över en helg kommer in. Genom att vi tar bort texten "Långtidsutställning" öppnar vi upp för kortare utställningar/ hyrning av grovavfallscontainer.
Gällande taxa ligger kvar på 750 kr för utkörning och 750 kr för hemtagning samt kg avgift på 1,75 kr/ kilo.

Förslag till textändring

Ta bort ordet "Långtidsutställning"

- **Tömning på helger – Ny tjänst**
Vid enstaka tillfällen t.ex. evenemang så finns det behov av att få hushållsavfall tömt under en helg.
Rådgivningen ihop med önskad tömning sker alltid där vi i första hand styr mot fler eller större behållare för att klara hanteringen över helgen utan tömning. Men om kunden verkligen vill ha helgtömning ska det finnas en sådan tjänst.

Förslag till taxa

Helgtömningstillägg (beställning ska göras minst 5 dagar innan tömningstillfälle)

Tömningsavgift per gång och anläggning _____ 3 500 kr

Konsekvenser

- Miljökonsekvensen är ökande transporter vid enstaka event.

- **Tömning av komprimering container – Ny tjänst**
Runt om i Örebro kommun finns det verksamheter med egna komprimatorcontainers som tidigare själva fått ombesörja tömning och borttransport. Avfallet klassas som hushållsavfall och ansvaret för hantering åligger Örebro Kommun.

Förslag till taxa

Ordinarie schemalagd hämtning _____ 950

Gällande taxa för extrahämtning och akuthämtning används vid behov av detta. Befintlig taxa för behandlingsavgift på 1,35–3,20 kr/ kg tillämpas.

Konsekvenser

- Minskad miljöpåverkan då biogasfordon kommer användas.



Beredning

Förslaget är framtaget av Kundservice avfall, avstämt, diskuterats och godkänt av övriga avfallsverksamheten.

Ärendet har beretts i Tekniska nämnden den 15 juni 2017.

Inkomna synpunkter

Synpunkter från Ledningsgrupp avfall arbetades igenom.

Konsekvenser

Taxans uppbyggnad ska spegla en god service, miljönytta, en enkelhet samt visa på en geografisk likställdhet.

Några konsekvenser ur ett genus-, mångfalds- eller barnperspektiv ser vi inte.

Ulrika Jansson
Programdirektör

Helena Lindström
Enhetschef
Tekniska förvaltningen



Taxa för hushållsavfall.

Örebro kommun

ANTAGEN AV KOMMUNFULLMÄKTIGE 2017-XX-XX

Örebro kommun
Tekniska förvaltningen

019-21 10 00
orebro.se



ÖREBRO

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Inledande bestämmelser	3
Småhus	4
Fritidshus	5
Flerbostadshus och verksamheter	6
Bostadsrätt	7
Korridorboende	7
Gemensamhetsanläggning	8
Verksamheter med varierande avfallsvolymer	9
Tilläggstjänster	10
Trädgårdsavfall	10
Underjordsbehållare	10
Container med säck/kärlavfall	10
Container utan sorteringsmöjlighet	10
Extra tömning av container	11
Akuttömning av container	11
Komprimatorcontainer	11
Fosforfällor	12
Slamtömning	12
Grovavfall	13
Farligt avfall	14
Dragavstånd	15
Tillfälliga tjänster	15
Övrigt	17

INLEDANDE BESTÄMMELSER

Taxan grundar sig på avgiftsprinciperna i Miljöbalken, kap. 27 Avgifter.
Avfallstaxan ska vara miljöstyrande, stimulera till ökad återvinning och finansiera verksamheten utan vinstmarginal.

Avgifter för rest- och matavfall består av en fast och en rörlig avgift. Den fasta avgiften tas ut per hushåll/verksamhet och ska bland annat finansiera administration, drift av återvinningscentraler, miljö- och utvecklingsarbete och gamla avfallsupplag samt insamling och behandling av farligt avfall. Den rörliga avgiften är kommunens helt eller delvis ersättning för insamling och behandling av mat- och restavfall. Avgiften påverkas bland annat av abonnemangsväl, antal behållare, behållarvoly, hämtningsintervall, vikt och dragavstånd.

Avgifter för de tilläggstjänster som omfattas av det kommunala renhållningsansvaret är helt eller delvis kommunens ersättning för hantering, transport och behandling.

Lagstadgad mervärdesskatt ingår i de i taxan angivna beloppen. Avgiften avser årspris i kronor, om inget annat anges.

Avgiftsskyldighet och betalning

Avgiftsskyldig enligt denna taxa är var och en som anlitar eller har skyldighet (enligt miljöbalken, kap. 15) att anlita Örebro kommun eller av kommunen utsedd entreprenör för bortforsling, omhändertagande eller oskadliggörande av avfall. Om ej annat anmäles eller framgår av omständigheterna betraktas fastighetsägaren som abonnent.

Fastighetsägaren ska erlægga angivna avgifter till Örebro kommun. Faktura kan dock efter godkännande av Örebro kommun skickas till nyttjanderättshavaren men fastighetsägaren är även då betalningsansvarig om betalning inte sker inom föreskriven tid.

Abonnentens åliggande

Förpackningar och tidningar ska alltid sorteras ut i särskilda behållare avsedda för dessa. Utsortering av förpackningar för småhus och fritidshus kan göras via de färgade påsarna och läggas i restavfallskärlet, annars sker utsortering vid återvinningsstationerna.

Abonnent ska snarast till Tekniska förvaltningen anmäla flytt eller ändring som berör aktuellt abonnemang. Abonnent som inte anmäler förändring som skulle medföra högre avgift påföres den höjda avgiften retroaktivt för den tid som felet varit, för maximalt tre år.

Då abonnent ska ställa fram kärlen för hämtning ska de placeras väl synligt på av Tekniska förvaltningen anvisad plats före 06.00 på hämtningsdagen.

Det är verksamhetsinnehavares skyldighet att känna till om verksamheten genererar hushållsavfall och/eller verksamhetsavfall.

För övriga bestämmelser och definitioner, se "Örebro kommuns föreskrifter om hantering av hushållsavfall".

Giltighetstid

Denna taxa träder i kraft den 1 januari 2018 då tidigare gällande taxa upphör att gälla.

Frågor om Taxa för hushållsavfall hänvisas till:

Örebro kommuns Servicecenter
019-2110 00, Drottninggatan 4, Örebro
orebro.se/avfall

Småhus

Definition småhus:

Fristående villor och villalikhande boende, radhus och kedjehus, med ansvar för inre och yttre fastighetsunderhåll.

Fast avgift	600 per hushåll
-------------	-----------------

Definition småhus med inneboende:

Villor och villalikhande boende där ägaren har ett inneboende hushåll i samma hus.

Fast avgift	600 per hushåll + 336 per inneboende
-------------	--------------------------------------

Rörlig avgift (se nedan)	per kärl
--------------------------	----------

A. HEMKOMPOSTERING

Hämtning av restavfall

Kärlvolym, liter	130 L	240 L	370 L
varannan vecka	585	1 080	1 665
var 4:e vecka	293		
var 8:e vecka	147		

B. HÄMTNING AV MATAVFALL

Hämtning av matavfall

Kärlvolym, liter	130 L		
varannan vecka	100		

Hämtning av restavfall

Kärlvolym, liter	130 L	240 L	370 L
varannan vecka	585	1 080	1 665
var 4:e vecka	293		
var 8:e vecka	147		

C. HÄMTNING AV OSORTERAT AVFALL

Kärlvolym, liter	130 L	240 L	370 L
varannan vecka	2 155	3 978	6 133

Fritidshus

Definition fritidshus:

Hus som används för fritidsändamål, som inte är permanentbostad och som har ansvar för både inre och yttre underhåll.

Hämtning jämna veckor börjar vecka 20 och avslutas vecka 40

Hämtning ojämna veckor börjar vecka 19 och avslutas vecka 39

Fast avgift	368 per hushåll
Rörlig avgift (se nedan)	per kärl

A. HEMKOMPOSTERING

Hämtning av restavfall

Kärlvolym, liter	130 L	240 L	370 L
varannan vecka	293	540	833
var 4:e vecka	147		
var 8:e vecka	74		

B. HÄMTNING AV MATAVFALL

Hämtning av matavfall

Kärlvolym, liter	130 L		
varannan vecka	50		

Hämtning av restavfall

Kärlvolym, liter	130 L	240 L	370 L
varannan vecka	293	540	833
var 4:e vecka	147		
var 8:e vecka	74		

C. HÄMTNING AV OSORTERAT AVFALL

Kärlvolym, liter	130 L	240 L	370 L
varannan vecka	1 078	1 989	3 066

Flerbostadshus och verksamheter

Definition flerbostadshus:

- Fastigheter med tre hushåll eller fler.
- Fastigheter där omhändertagandet av avfallet från inre och yttre fastighetsunderhåll ingår i hyran.

Definition verksamheter:

Verksamheter är t.ex. företag, skolor och institutioner, som genererar hushållsavfall.

Fast avgift flerbostadshus	336 per hushåll
Fast avgift verksamheter	210 per verksamhet
Rörlig avgift (se nedan)	per kärl

Vid tätare hämtning än en gång per vecka ökas priset med 20 % för de tillkommande hämtningarna utöver veckohämtning.

A. HEMKOMPOSTERING

Hämtning av restavfall

Säckvolym, liter	160 L	240 L	350 L	
1 gång per vecka	1 360	2 040	2 975	
Kärlvolym, liter	130 L	240 L	370 L	660 L
1 gång per vecka	991	1 830	2 821	5 033
varannan vecka	496	915	1 410	2 516

B. HÄMTNING AV MATAVFALL

Hämtning av matavfall

Flerbostadshus	1 gång per vecka	100 per hushåll
Verksamheter	1 gång per vecka	1 000 per kärl (130 L)
Verksamheter	varannan vecka	294 per kärl (130 L)

Hämtning av restavfall

Säckvolym, liter	160 L	240 L	350 L	
1 gång per vecka	1 360	2 040	2 975	
Kärlvolym, liter	130 L	240 L	370 L	660 L
1 gång per vecka	991	1 830	2 821	5 033
varannan vecka	496	915	1 410	2 516
var 4:e vecka	247			

C. HÄMTNING AV OSORTERAT AVFALL

Säckvolym, liter	160 L	240 L	350 L	
1 gång per vecka	3 936	5 904	8 610	
Kärlvolym, liter	130 L	240 L	370 L	660 L
1 gång per vecka	3 120	5 760	8 880	15 840
varannan vecka	1 560	2 880	4 440	7 920

Bostadsrätt

Definition bostadsrätt: Fastighet med ansvar för antingen inre eller yttre fastighetsunderhåll.	
Fast avgift	420 per hushåll
Rörlig avgift	se under respektive abonnemang

Korridorboende

Definition korridorboende: Boende i korridor med gemensamt kök, t.ex. studentkorridorer och äldreboenden.	
Fast avgift	70 per hushåll
Hushåll i korridorboende som genererar liten mängd matavfall	35 per hushåll
Rörlig avgift	se Flerbostadshus och Verksamheter

Gemensamhetsanläggning

Definition:

Detta abonnemang är till för abonnenter med småhus och fritidshus vars avfallshämtning lämpar sig bäst från en gemensam plats istället för vid varje enskild fastighet.

Anslutna hushåll till detta abonnemang måste ha samma grundabonnemang.

Småhus Gemensamhetsanläggning

Fast avgift	600 per hushåll
Rörlig avgift (se nedan)	se Flerbostadshus och Verksamheter

Säsongabonnemang för Verksamheter, Fritidshus Gemensamhetsanläggning och Kolonier

Hämtning jämna veckor börjar vecka 20 och avslutas vecka 40

Hämtning ojämna veckor börjar vecka 19 och avslutas vecka 39

Fast avgift	368
Rörlig avgift (se nedan)	per kärl

A. HEMKOMPOSTERING

Hämtning av restavfall

Kärlvolym, liter	130 L	240 L	370 L	660 L
1 gång per vecka	487	884	1 312	2 286
varannan vecka	244	442	656	1 143

B. HÄMTNING AV MATAVFALL

Hämtning av matavfall

Hushåll	1 gång per vecka	50
Verksamheter	1 gång per vecka	500
Verksamheter	varannan vecka	150

Hämtning av restavfall

Kärlvolym, liter	130 L	240 L	370 L	660 L
1 gång per vecka	487	884	1 312	2 286
varannan vecka	244	442	656	1 143

C. HÄMTNING AV OSORTERAT AVFALL

Kärlvolym, liter	130 L	240 L	370 L	660 L
1 gång per vecka	1 753	3 182	4 722	8 230
varannan vecka	877	1 591	2 361	4 115

Verksamheter med varierande avfallsvolymer

Avfallsmängderna varierar från vecka till vecka eller när behov finns av så kallade "rotationskärl". Hyra betalas för alla kärl och tömningsavgift per gång för de kärl som töms.

Fast avgift	210 per verksamhet
Rörlig avgift (se nedan)	per kärl

A. HEMKOMPOSTERING

Hämtning av restavfall

Kärlvolym, liter	130 L	240 L		
Hyra per år	55	70		
Tömningsavgift per gång	18	34		

B. HÄMTNING AV MATAVFALL

Hämtning av matavfall

Kärlvolym, liter	130 L			
Hyra per år	55			
Tömningsavgift per gång	23			
Hämtning av restavfall				
Kärlvolym, liter	130 L	240 L	370 L	660 L
Hyra per år	55	70	115	223
Tömningsavgift per gång	18	34	52	93

C. HÄMTNING AV OSORTERAT AVFALL

Kärlvolym, liter	130 L	240 L	370 L	660 L
Hyra per år	55	70	115	223
Tömningsavgift per gång	59	109	168	300

Tilläggstjänster

Trädgårdsavfall

Året runt	
Kärlvolym, liter	240 L
1 gång per vecka	2 149
varannan vecka	1 201
Säsong (vecka 14 – vecka 47)	
Kärlvolym, liter	240 L
varannan vecka	803
var 4:e vecka	516

Underjordsbehållare

Behandlingsavgift matavfall	100 per hushåll
Behandlingsavgift restavfall	1,35 per kg
Behandlingsavgift osorterat avfall	3,20 per kg
Pris per lyft för restavfall	207 per lyft*

* Vid tätare lyft än en gång per vecka ökas priset med 20 % för de tillkommande lyften utöver veckohämtning. Kostnad för säck för restavfallskärl tillkommer. Matavfall omklassas vid felsortering.

Container med säck/kärlavfall

Möjlighet att sortera ut matavfall finns.			
Utställningsavgift	750		
Hemtagningsavgift	750		
Behandlingsavgift restavfall		1,35 per kg	
Behandlingsavgift osorterat avfall		3,20 per kg	
Container, volym	6 m ³	8 m ³	10 m ³
Hyra per månad	200	250	300
Tömningsavgift per gång	365	365	365

Container utan sorteringsmöjlighet

Möjlighet att sortera ut matavfall saknas.			
Utställningsavgift	750		
Hemtagningsavgift	750		
Behandlingsavgift		1,75 per kg	
Container, volym	6 m ³	8 m ³	10 m ³
Hyra per månad	200	250	300
Tömningsavgift per gång	365	365	365

Extra tömning av container och komprimatorcontainer

Inom 3 arbetsdagar eller minst 14 dagars framförhållning till specifik dag.			
Transportavgift per gång		400	
Tömningsavgift per gång		365	
	Restavfall	Osorterat restavfall	Ej möjligt att sortera matavfall
Behandlingsavgift	1,35 per kg	3,20 per kg	1,75 per kg

Akuttömning av container och komprimatorcontainer

Före kl. 12.00 samma dag, efter kl. 12.00 dagen efter.			
Transportavgift per gång		800	
Tömningsavgift per gång		365	
	Restavfall	Osorterat restavfall	Ej möjligt att sortera matavfall
Behandlingsavgift	1,35 per kg	3,20 per kg	1,75 per kg

Komprimatorcontainer

Ordinarie schemalagd hämtning per gång		950	
	Restavfall	Osorterat restavfall	Ej möjligt att sortera matavfall
Behandlingsavgift	1,35 per kg	3,20 per kg	1,75 per kg

Slamtömning

Abonnemanget avser slamsugning av slambrunn, slutna tank, latrinbehållare, minireningsverk och liknande.

Enskild avloppsanläggning töms enligt Miljönämndens bestämmelser för slam minst en gång om året.

Volym 0–4 m ³	Slanglängd 0–25 m
Ordinarie schemalagd tömning Per tömning	861
Beställd tömning inom 5 arbetsdagar Per tömning (ordinarie tömning 861 + avgift 362)	1 223
Beställd tömning inom ett dygn Per tömning (ordinarie tömning 861 + avgift 1 375)	2 236

Volym över 4 m ³	
Per m ³	224

Tilläggsavgifter	
Slanglängd över 25 m, per gång	300
Separat brunn inom 10 m från första brunnen inom fastigheten, per brunn (ex. slaskbrunn eller fler än 3 kammare)	625

Bomkörningsavgift	
Anläggningen har inte kunnat tömmas p.g.a. hinder i vägen	420

Fosforfällor

Abonnemanget avser fosforfällor med filter och löst material.

Ordinarie abonnemang	
Byte, hämtning, behandling inkl. löst material	12 000
Byte, hämtning, behandling inkl. 500 kg filtersäck	6 000
Byte, hämtning, behandling inkl. 1 000 kg filtersäck	11 000
Hämtning och behandling	4 000
Tilläggsavgifter	
Byte utöver turlista (exkl. ordinarie abonnemangsavgift)	1 500
Bomkörningsavgift	
Anläggningen har inte kunnat tömmas p.g.a. hinder i vägen	2 250

Grovavfall

Grovavfall är hushållsavfall som är så tungt eller skrymmande eller har egenskaper som gör att det inte är lämpligt att samla in i säck eller kärl.

Grovavfall som lämnas på en Återvinningscentral finansieras via den fasta avgiften. Farligt avfall och byggavfall är inte grovavfall.

Grovavfallsabonnemang

Hämtning av grovavfall sker enligt schema efter beställning av abonnenten.

Behandlingsavgift grovavfall	1,75 per kg
------------------------------	-------------

Container

Utställningsavgift	750
--------------------	-----

Hemtagningsavgift	750
-------------------	-----

Container, volym	6 m ³	8 m ³	10 m ³
Hyra per månad	200	250	300
Tömningsavgift per gång	365	365	365

Kärl 660 L

Hyra per år	223
-------------	-----

Tömningsavgift per gång	365
-------------------------	-----

Hämtning av grovavfall vid enskilda tillfällen

Vid tomtgräns (max 3 m ³)	500
---------------------------------------	-----

Volym utöver max 3 m ³	100 per m ³
-----------------------------------	------------------------

I bostaden (5 enheter)	500
------------------------	-----

Enheter utöver 5 stycken	50 per enhet
--------------------------	--------------

Farligt avfall

Farligt avfall är hushållsavfall som innehåller ämnen som är skadliga för människor eller miljön, t.ex. kemikalier, målarfärgsrester, spillolja, lösningsmedel, elavfall.

Farligt avfall som lämnas på en Återvinningscentral finansieras via den fasta avgiften.

Hämtning av större elavfall

Hämtning av större elavfall, t.ex. TV, kyl, frys, diskmaskin, tvättmaskin och spis sker enligt schema efter beställning av abonnenten.

Transportkostnad för första föremålet

300 per styck

därutöver per sak

100 per styck (max 5 saker)

Dragavstånd

Tillägg i kronor per kärl och år vid dragavstånd.		
Dragavståndet mäts som enkel väglängd. Avståndet mäts mellan avfallskärl och hämtfordonet mitt bak.		
	Varje vecka	Varannan vecka
0–10 meter	0	0
>10 upp till 20 meter	450 (varje påbörjad 5 meter)	225 (varje påbörjad 5 meter)
>20- meter	1 000 (varje påbörjad 5 meter)	500 (varje påbörjad 5 meter)
Maxkostnad: 45 % av grundabonnemangskostnaden.		
Hinder i gångvägen		
Trappor, per steg		250
Dörr/grind, per st		250
En dörr in till soprum ingår i abonnemanget.		

Tillfälliga tjänster

Nedanstående tjänster kan tillhandahållas vid enstaka tillfällen.

Extra säck, ordinarie hämtning	
Extra säckar ska märkas med abonnentens namn och adress.	
Kronor per säck	65

Utebliven hämtning på grund av hinder (före kl. 12 samma dag, efter kl. 12 nästkommande arbetsdag).	
Transportavgift per gång	400

Extra hämtning (hämtas inom 3 arbetsdagar)				
Säckvolym, liter	160 L	240 L	350 L	
Kärlvolym, liter	130 L	240 L	370 L	660 L
Behandlingsavgift per kärl	32	60	92	165
Transportavgift per gång				400

Extra hämtning i samband med ordinarie hämtningstur (hämtas inom 14 dagar)				
Kärlvolym, liter	130 L	240 L	370 L	660 L
Behandlingsavgift per kärl	32	60	92	165
Hämtningsavgift				100

Akuttömning (före kl. 12 samma dag, efter kl. 12 nästkommande arbetsdag).				
Kärlvolym, liter	130 L	240 L	370 L	660 L
Behandlingsavgift per kärl	32	60	92	165
Transportavgift per gång				800

Extra tömning, specifik dag (beställning ska göras minst 14 dagar innan)				
Kärlvolym, liter	130 L	240 L	370 L	660 L
Behandlingsavgift per kärl	32	60	92	165
Transportavgift per gång				400

Extra tömning, matavfall (hämtas inom 3 arbetsdagar)	
Tömningsavgift per gång	100

Anpassad hämtning	
<i>Tjänsten utformas i samarbete med kundservice avfall och kortaste anpassningsperioden är fyra veckor.</i>	
Tömningsavgift per gång och anläggning	350
Helgtömning	
(Beställning ska göras minst 5 dagar innan tömningstillfälle.) Hämtningsavgift per gång och anläggning.	3 500

Övrigt

Kärltvätt	
Extra tvätt av kärl	
Tvätt av 1 kärl	350
Tvätt av 2-4 kärl	200 per kärl
Tvätt av 5 eller fler kärl	175 per kärl

Felsorteringsavgift	
Felsorteringsavgift	100 per gång och kärl
En avgift debiteras abonnenten då avfallet inte sorterats enligt de regler som gäller för aktuellt abonnemang.	

Byte av kärl	
Byte av kärlstorlek kan ske vid behov. Vid fler byten kan en administrativ avgift på 200 kr tas ut.	

Övriga villkor	
För annan hämtning än ordinarie abonnemang sker prissättningen beroende på hämtningsförhållanden, komprimering av säck/kärl, transportavstånd eller typ av behållare (liftdumper, rullflak osv). Hyra av kärl och säckställ samt tillhandahållande av engångssäck för restavfallet ingår i angivna priser.	